

SUOMALAINEN TIEDEAKATEMIA
FINNISH ACADEMY OF SCIENCE AND LETTERS
ACADEMIA SCIENTIARUM FENNICA

Suomalainen Tiedeakatemia

Finnish Academy of Science and Letters

Academia Scientiarum Fennica

Mariankatu 5 A, FIN-00170 Helsinki

e-mail acadsci@acadsci.fi

www.acadsci.fi

Vuosikirja – Year Book 2023

Toimittaja Pekka Aula

Toimitussihteeri Nina Rapelo

Taittopohja Werklig

Vuosikirja sähköisenä osoitteessa www.acadsci.fi

Kirjapaino Hermes, 2024

ISSN-L 0356-6927

ISSN 0356-6927 (painettu)

ISSN 1799-0297 (verkkojulkaisu)

ISBN 978-951-41-1195-2 (painettu)

ISBN 978-951-41-1196-9 (verkkojulkaisu)

2023

Sisällys

6	TERVEHDYKSET	30	TOIMINTA
8	Tuula Linna Puheenjohtajan tervehdys Humanistiset tieteet kestävydessä	32	Suomalaisen Tiedeakatemian toimintakertomus
12	Pekka Aula Päsihteerin tervehdys Tekoäly tieteessä: mahdollisuuksista eettisiin haasteisiin	48	Tutkittua tietoa yhteiskunnan hyväksi – Suomalainen Tiedeakatemia suunnannäyttäjänä
16	PALKINNOT	52	Tiedegaala 2023
	Kunniapalkinto	56	Suomalaisen Tiedeakatemian Väisälä-hankeapurahat
18	Lea Pulkkinen	60	Suomalaisen Tiedeakatemian myöntämät apurahat
	Pro Scientia – Tieteen puolesta	70	Suomalaisen Tiedeakatemian varainkäyttö
22	Juhani Knuuti	74	Tilintarkastuskertomus Suomalainen Tiedeakatemia ry:n jäsenille
	Humanistipalkinto	76	Emil Öhmannin Säätiön toimintakertomus 2023
24	Christian Hakulinen	79	Hilkka ja Otto Brusiinin Säätiön toimintakertomus 2023
	Väisälän palkinto		
26	Anu Kankainen		
28	Lauri Oksanen		

82	JULKAISUT	136	MUISTOKIRJOITUKSET
84	Vuoden 2023 julkaisut	138	Aulis Aarnio
		141	Bengt Broms
		143	Jussi Huttunen
86	JÄSENET	146	Jaakko Hämeen-Anttila
		148	Sören Illman
88	Kunniajäsenet	151	Kai Krohn
88	Tiedeakatemian esimiehiä	155	Eino Murtorinne
89	Ryhmien toimihenkilöt	158	Olli Mäkelä
90	Kotimaisten jäsenten ryhmät	161	Matti Nuorteva
97	Kotimaiset jäsenet	163	Risto Näätänen
129	Ulkomaiset jäsenet	166	Kalevi Pyörälä
		169	Viljo Rasila
		171	Eero Saksela
		174	Seppo Siirilä
		177	Liisa Simola
		180	Tauno Turunen
		182	Pentti Virrankoski

TERVEHDYKSET

*Tieteen parhaaksi,
yhteiskunnan hyväksi
2023*

Tuula Linna

Humanistiset tieteet kestävyydessä

puheenjohtajan tervehdys

Sanasta *kestävyys* eivät tule ensimmäisenä mieleen humanistiset tieteet vaan aivan aiheellisesti ilmastonmuutos ja sen indikaattorit sekä huippututkijat, kuten akateemikko Markku Kulmala. Hän on moneen kertaan palkittu, maailman eturivin fysiikan ja kemian tutkija, joka tutkimusryhmineen on lisännyt suuresti ihmiskunnan ymmärrystä ekosysteemien ja ilmakehän vuorovaikutuksesta. Lukuisien muidenkin matemaattis-luonnontieteellisten alojen panos ilmastonmuutoksen uhkien todentamisessa ja mallintamisessa on täysin kiistaton. Mutta entä humanistien rooli kestävässä kehityksessä? En tarkoita kysymyksellä *humanioran* ja matemaattis-luonnontieteellisten tieteiden keskinäistä arvottamista vaan yhteistyötä suurten haasteiden ratkaisemiseksi.

Kestävällä kehityksellä on useita ulottuvuuksia, jotka voidaan ryhmitellä esimerkiksi seuraavasti: ekologinen kestävyys (ilmasto ja luonto), taloudellinen kestävyys (tuotanto ja toimeentulo), kulttuurisosiainen kestävyys (rauha, yhdenvertaisuus

ja ihmisoikeudet) sekä poliittinen kestävyys (demokratia, *rule of law* ja hyvä hallinto). Kestävyyden osa-alueet ovat monin tavoin kerroksellisia ja vuorovaikutuksessa keskenään. Esimerkiksi ekologisen kestävyiden edellyttämien kustannusten jakaminen valtioiden kesken ja yksilöiden välillä on kansainvälispoliittinen ja sosiaalinen oikeudenmukaisuuskysymys. Taloudellisen kestävyiden reunaehdoiksi saatetaan asettaa erilaisia kulttuurisosiopolitiittisia kestävyiden elementtejä, kuten ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja muita yritysten *due diligence* -velvoitteita.

Kestävyys laajassa, ”brundtlandilaisessa” merkityksessä tarjoaa humanistisille aloille kosketuspintaa osallistua kestäväan kehityksen tutkimukseen. Gro Harlem Brundtland oli puheenjohtaja YK:n koolle kutsumassa komissiossa, joka julkaisi vuonna 1987 kestäväan kehityksen ohjelman *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future*. Ohjelman kohdassa 27 todetaan: ”Humanity has the ability to make

development sustainable to ensure that it meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs.”

Virke on kuin suoraan *humanioralle* suunnattu ja kutsuu käymään arvokeskustelua ihmisten tarpeista, resurssien säästämisestä tuleville polville ja oikeudenmukaisuudesta. Arvokeskustelu luo pohjaa ”arvoteoille” – walking the talk -etiikalle. Mutta toisaalta me tunnemme ihmisen. Oma etu ei noin vain taivu edes tulevien polvien elinehtojen turvaamiseksi. Sanktiomekanismi ja organisoitu pakko ovat välttämättömiä yksilöllisten ja yhteisöllisten arvotekojen rinnalle, jotta voimme saada suuret haasteet hallintaan.

Usein tämä tarkoittaa suurten haasteiden oikeudellistumista. Esimerkiksi aikoinaan yritykset lähtivät vapaaehtoisesti markkinatalouden lakien mukaisesti toteuttamaan vihersiirtymää, kun huomasivat siitä koituvan taloudellista menestystä. Osa yrityksistä ryhtyi kuitenkin toteuttamaan pelkkää näennäissiirtymää, joka tunnetaan nimellä *viherpesu*. Euroopan unionin lainsäätäjä puuttui peliin ja kielsi perusteettoman vihhermarkkinoinnin. Mutta ennen kuin oltiin tässä pisteessä, tarvittiin kosolti humanistis-yhteiskunnallista tutkimusta ihmisen käyttäytymisestä, mielikuvien syntymekanismista ja ostopäätösten logiikasta. Vaikka myös kuluttajien viherskeptismi lisääntyi, se ei riittänyt pakottamaan yrityksiä luopumaan harhaanjohtavasta markkinoinnista ja katteettomasta taloudellisen hyödyn tavoittelusta luontoarvoilla. Nyt yritykset joutuvat aikaisempaa useammin toteuttamaan todellisen vihersiirtymän omassa ja arvoketjunjensa toiminnassa.

Professori Tuomas Heikkilä ja akateemikko Ilkka Niiniluoto toteavat kirjassaan *Aika haastaa humanistit* (2023), että huma-

nisteilla on tärkeä rooli suurten haasteiden ratkaisemisessa. ”Ilmaston lämpeneminen ja elonkirjon yksipuolistuminen ovat ihmisen omalla toiminnalla aiheuttamia kollektiivisia haittoja, jotka syntyvät valtioiden, kaupunkien, yritysten ja kansalaisten valintojen usein tahattomina seurauksina. Siksi niiden ehkäisemiseen tarvitaan ihmistieteellistä tietoa ihmisen rationaalisuuden ja moraalisen vastuun edellytyksistä.”¹

Myös itse uskon, että humanistiset alat, kuten filosofia, historia, kielet, teologia sekä oikeustiede, joka voidaan lukea laajassa merkityksessä humanistisiin aloihin, voivat auttaa ihmiskuntaa ymmärryksen kautta eettisiin valintoihin ja toimiin. Kyse on sen ymmärryksen ja tietämyksen vahvistamisesta, johon tietoperustainen päätöksenteko ja valinnat pohjautuvat niin yhteiskuntien kuin yksilön tasolla. Keskeinen ajatus on, että päätökset tehdään ideologioiden sijasta tiedon perusteella. Tietoa ei valikoida oikeuttamaan jo muodostettua poliittista kantaa vaan tiedolla on päätöksenteossa ohjaava rooli.²

Koska kuitenkin ihmisten ja ihmiskunnan rationaalisuuden ja moraalisen vastuun yhteenlaskettu määrä ei riitä eikä ole riittänyt ilmastonmuutoksen ja luontokadon ehkäisemiseen, tarvitaan valistuksen, sivistyksen ja vapaaehtoisuuden rinnalle yhteiskunnallinen pakko. Se toteutetaan oikeusvaltioissa demokraattisesti valitun lainsäädäntöelimen toimin yhdessä säännöksiä soveltavien tuomioistuinten ja täytäntöönpanojärjestelmän kanssa.

Vaikka perinteisen lainopin asemasta humanistisena tutkimusalana voidaan olla montaa mieltä, on kuitenkin hyvä huomata, että ilmasto-oikeudenkäyntien myötä se on saamassa tärkeän aseman kestävä kehityksen turvaamisessa. Merkittävä virstanpylväs saavutettiin, kun Euroopan ihmisoikeustuo-

mioistuun antoi tuomion Sveitsiä vastaan asiassa Verein KlimaSeniorinnen Schweiz and Others v. Switzerland (tuomio 9.4.2024). Ihmisoikeustuomioistuimen mukaan ihmisen aiheuttamasta ilmastonmuutoksesta on saatu siinä määrin näyttöä, että sitä voidaan pitää tosiasiana, joka aiheuttaa nykyisen ja tulevan vakavan uhan ihmisoikeuksien toteutumiseksi. Ihmisoikeustuomioistuun myös totesi, että valtiot ovat asiasta tietoisia ja kykenevät niin halutessaan ryhtymään vastatoimiin ja että uhan ennakoidaan olevan alempi, jos lämpötila nousee korkeintaan 1,5°C verrattuna esiteolliseen aikaan. Tuomioistuun kehotti nopeisiin ja tehokkaisiin toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi.

Kaikki mahdollinen tieto tulee valjastaa ilmastonmuutoksen ja muiden suurten

haasteiden ratkaisemiseksi. Toisinaan jotakin humanistisen alan tietoa on leimattu turhaksi. Tiedon turhuuden ja tärkeyden arviointi tapahtuu aina sen hetkisen tiedon ja arvostusten pohjalta — mutta: kaikki virtaa. Turhaa tietoa ei ole.³ Turhaksi tai ylimääräiseksi arvioitu tieto saattaa paitsi osoittautua myöhemmin arvokkaaksi myös antaa kipinää aikalaistutkijoille ihan toiseltakin alalta. Inspiraation lähteitä ei pidä aliarvostaa.

Humanististen tieteiden merkityksen korostamisessa ei ole kyse omanarvontunteen kohottamisesta vaan aidosta halusta antaa *humanioran* – jos ei nyt ikiaikainen niin ainakin Sokrateen ajoista kertynyt – ymmärrys ihmiskunnan menneisyydestä ja nykyisyydestä käytettäväksi tulevien polvien hyväksi.

8.5.2024

Tuula Linna

¹ Heikkilä, Tuomas & Niiniluoto, Ilkka (toim.) 2023: Aika haastaa humanistit. Puheenvuoroja humanistisen tutkimuksen puolesta, s. 30–31. Gaudeamus.

² Kuosmanen, Jaakko 2023: Tietopohjainen päätöksenteko ja humanistien supervoimat. Teoksessa *Aika haastaa humanistit*, s. 189. Toim. Tuomas Heikkilä & Ilkka Niiniluoto.

³ Aiheesta ovat viime aikoina kirjoittaneet esimerkiksi Saarikivi, Taina & Saarikivi Janne 2022: Turhan tiedon kirja – Tutkimuksista pois jätettyjä sivuja. 2. painos. SKS Kirjat.

Tekoäly tieteessä: mahdollisuuksista eettisiin haasteisiin

pääsihteerin tervehdys

Tekoälyn viimeaikainen kehitys ja eritoten uusien tekoälysovellusten ja -palvelujen helppo käytettävyys on tuonut tieteelliseen tutkimukseen valtavasti uusia mahdollisuuksia. Koneoppimisen ja generatiivisten kielimallien avulla tutkijat voivat nykyisin suoriutua monimutkaisista tehtävistä aiempaa nopeammin ja tehokkaammin.

Nature-lehden yli 1 600 tutkijan näkemyksiä kartoittanut äskettäinen selvitys valottaa tekoälyn integroitumista tieteelliseen yhteisöön.¹ Selvityksen mukaan suuri osa tutkijoista pitää tekoälyä arvokkaana apuvälineenä esimerkiksi datan käsittelyssä ja laskentojen nopeuttamisessa. Kuitenkin huoli tekoälyn tuomista riskeistä, kuten väärän tiedon levittämisestä ja tieteellisen vilpin lisääntymisestä, on ilmeinen. Erityisesti suuret kielimallit voivat tuottaa tutkimuksissa virheitä ja harhaanjohtavia tuloksia, mikäli mallien toimintaa ei käsitellä kriittisesti.

Tekoälyn rooli voi rajoittua tutkimusavustajan tehtäviin, mutta sen potentiaali on paljon laajempi. Tieteellä on käytössään

valtavat massat dataa, jonka analysointiin tekoäly on osoittautunut päteväksi työkaluksi. Esimerkiksi geneettisten sekvenssien analysointi ja ilmastonmuutoksen mallintaminen ovat tutkimusalueita, joissa tekoälyn avulla on saavutettu merkittäviä etuja, jotka olivat aiemmin tutkijoiden ulottumattomissa.

Kuten *Nature*-lehden selvityskin toteaa, tekoälyn käyttö tieteessä ei ole ongelmallista. Suurin riski on, että tekoälyyn perustuva tieto alkaa ohjailla tieteellistä konsensusta harhaanjohtavaan suuntaan. Tämä vaara on todellinen, mikäli tekoälyä koulutetaan puutteellisilla tai vinoilla data-massoilla. Tällainen harhaanjohtava data voi vahvistaa esimerkiksi virheellisiä käsityksiä ja stereotyyppioita.

Tieteellisen tutkimuksen etiikka edellyttää, että tekoälyn kriittinen tarkastelu ei rajoitu teknisiin yksityiskohtiin. On välttämätöntä keskustella avoimesti siitä, miten ja missä määrin tekoälyä käytetään, kenen eduksi ja millaisin seurauksin. Tieteellisen yhteisön vastuulla on varmistaa, että teko-

älyä hyödynnetään vastuullisesti ja eettisesti tukemaan tieteellistä edistystä samalla kun kunnioitetaan ihmisarvoa ja yksilön oikeuksia.

Olemme Suomalaisessa Tiedeakatemiassa tehneet kevään aikana useita kokeiluja tekoälyn soveltamisesta moninaiisiin työtehtäviin, kuten viestintään ja tiede-uuvonnan eri muotoihin. Lisäksi olemme muodostaneet työntekijöistä oppimispareja, jotka pohtivat tekoälyn riskejä ja mahdollisuuksia ja jakavat uusia ideoita ja sovellusmahdollisuuksia. Olemme myös laatineet oman eettisen ohjeistuksen tekoälyn käyttöön.

Naturen selvitys paljasti myös hieman yllätyksettömästi, että tekoälyn merkitys

tutkijoiden työssä tulee kasvamaan. Yli puolet vastaajista odottavat tekoälyn olevan ”erittäin tärkeä” tai ”olennainen” omalle tutkimusalalleen seuraavien vuosien aikana. On tärkeää, että tiedeyhteisö määrittelee selkeät suuntaviivat tekoälyn soveltamiselle, lisää läpinäkyvyyttä ja ylläpitää jatkuvaa dialogia siitä, miten teknologiaa voidaan hyödyntää oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti. Tieteellinen tutkimus ei ole irrallaan yhteiskunnallisista arvoista ja eettisistä pohdinnoista. Tekoälyn muokkaamana tieteen on muokattava myös tekoälyä – eettisesti, tarkoituksenmukaisesti ja yhteisen hyvän nimissä. Näin tiede ja inhimillisuus voivat jatkossakin edistyä rinta rinnan.

3.5.2024

Pekka Aula

¹ Van Noorden, Richard & Perkel, Jeffrey M. 2023: AI and science: what 1,600 researchers think. *Nature* 621, s. 672–675.

Pääsihteeri Pekka Aula lausui kiitossanat Suomalaisen Tiedeakatemian Tiedegaalassa huhtikuussa.

PALKINNOT

*Suomalainen Tiedeakatemia
jakaa vuosittain palkintoja
niin ansioituneille tieteen-
harjoittajille heidän elämän-
työstään kuin uransa alku-
vaiheessa oleville, jo kansain-
välistä mainetta saavutta-
neille tutkijoille.*

Lea Pulkkinen

Professori Lea Pulkkinen on tehnyt vaikuttavan kansainvälisen uran psykologian professorina pääasiassa Jyväskylän yliopistossa. Suomalainen Tiedekatemia myönsi hänelle elämäntyöstä myönnettävän korkeimman kunnianosoituksensa, kunniapalkinnon. Kunnia-palkinnon arvo on 30 000 euroa.

Psykologia oli nuorella opiskelijalla alun perin sivuaineena, mutta professori Martti Takalan pitämä Johdatus psykologiaan -kurssi avasi ikkunan tieteelliseen ajatteluun, ja pääaineeksi vaihtuikin psykologia.

”Merkittävintä urallani on ollut ymmärtää, millä tavalla tietoa hankitaan. Psykologia on empiirinen tiede, jossa koetaan aineistoa ihmisiltä, heitä kuullaan tai havainnoidaan. Tämän tiedon pohjalta saamme ymmärrystä siitä, miten ihmiset toimivat ja miten he ajattelevat. Tutkimusperustainen tiedon hyödyntäminen on ollut minun elämässäni vahva tavoite.”

Pulkkinen on kehityspsykologian alalla Euroopan arvostetuimpia tutkijoita, ja on aktiivisesti kehittänyt ja kansainvälistänyt

suomalaista psykologian tutkimusta. Pulkkinen aloitti ainutlaatuisen, edelleen jatkuvan Lapsesta aikuiseksi -pitkittäistutkimuksen jo väitöstutkimuksessaan vuonna 1968. Tuohon aikaan ja pitkään sen jälkeenkin tunteita ja järkeä pidettiin toisistaan erillisinä, mutta Pulkkinen sai oivalluksen selittää ihmisten välisiä käyttäytymiseroja tunteiden säätelyllä. Alakoulusta keski-ikään jatkunut samojen henkilöiden kehityksen seuranta osoittaa tunteiden ja käyttäytymisen säätelyn merkityksen kehitykselle sen eri alueilla, kuten persoonallisuus, koulutus ja työura, ihmissuhteet, hyvinvointi ja terveys, terveyskäyttäytyminen sekä yhteiskuntaan sopeutuminen. Tutkimus tunnetaan kansainvälisesti nimellä The Jyväskylä Longitudinal Study of Personality and Social Development (JYLS). Pulkkinen on kiitollinen opiskelijoilleen ja kollegoilleen yhteistyöstä ja tutkimukseen osallistuneille ajan antamisesta tutkimukseen.

Pulkkinen on työskennellyt vierailevana tutkijana ja professorina Kalifornian

”Tutkimusperustainen tiedon hyödyntäminen on ollut elämässäni vahva tavoite.”

yliopistossa Berkeleyssä, Arizona State-yliopistossa, Pohjois-Carolinan yliopiston Chapel Hillissä sekä Englannissa Cambridgen yliopistossa. Hän toimi alansa kansainvälisen järjestön presidenttinä 1991–1996.

Kansainvälisen tutkijanuransa rinnalla Pulkkinen on ollut merkittävä yhteiskunnallinen vaikuttaja ja aktiivinen lasten puolestapuhuja, joka on pystynyt esimerkiksi hyödyntämään tutkimuksesta hankittua tietoa yhteiskunnan kehittämiseksi. Häneltä on eri vuosikymmeninä pyydetty lukuisia kannanottoja lapsia koskeviin suunnitelmiin, päätöksiin ja lakiesityksiin, ja hänen tavoitteenaan on ollut nostaa lasten ja kotien asia puolue- ja väkivallan yläpuolelle. 1970-luvulla Pulkkinen osallistui kunnallisen päivähoidon kasvatustavoitteiden suunnitteluun ja kantoi 1990-luvulla palveluja kar-

sittaessa huolta lasten yksinäisyydestä. 2000-luvulla hän johti kokeilua koulupäivän rakenteen kehittämiseksi eheyttävämpään suuntaan lisäämällä siihen mieluisaa harrastustoimintaa ja valvottua vapaa-ajan toimintaa. Tuloksena oli aamu- ja iltapäivätoiminnan sisällyttäminen peruskoululakiin. Vuonna 2015 Pulkkinen selvitti opetus- ja kulttuuriministeriön kutsamana joustavan koulupäivän parhaiten toimivia käytäntöjä ja teki tutkimukseen pohjautuvia kehittämehdotuksia mallin vakiinnuttamiseksi. Hän iloitsee siitä, että Harrastamisen Suomen mallia koskeva lisäys on vuoden 2023 alusta tullut nuorisolakiin.

Professorin tulevaisuuden haave liittyy niin ikään lapsiin. ”Toivoisin yhteiskuntaan enemmän lapsilähtöisyyttä. Oma tutkimuksenikin osoittaa sen, miten hyvä lapsuus kantaa pitkälle elämässä. Lapsilähtöi-

syys tarkoittaa, että lasten psykologiset tarpeet otettaisiin huomioon. He tarvitsevat paljon rakkautta, onnistumisen tunteita ja tunnetta siitä, että he tietävät, mitä heiltä odotetaan. Rakkaus, rakenteet ja rohkaisu. Ja suurin niistä on rakkaus.”

Kansainvälisesti arvostettu ja kokenut tutkija näkee ajassamme huolestuttavia merkkejä liittyen suomalaisen tieteen tulevaisuuteen.

”Tiede on valjastettu meillä käytännöllisiin tarpeisiin ja strategisiin ohjauksiin, mistä seuraa, että tutkijat juoksevat apurahakuulutusten perässä ja yrittävät hypätä aiheesta toiseen. Siitä on hyvin vaikea päästä kantaviin heureka-kokemuksiin. Tarvitsemme vahvaa perustutkimusta. Kansainvälistä mentorointia ja yhteyksiä tarvitaan niin ikään, ne rohkaisevat ja kannustavat uusiin ajatuksiin.”

Vuoden 2023 Suomalaisen Tiedekatemian kunniapalkinto myönnettiin professori Lea Pulkkiselle.

Juhani Knuuti

Suomalaisen Tiedeakatemian Pro Scientia – Tieteen puolesta -palkinto 2023 myönnettiin professori Juhani Knuutille. Palkinto myönnetään tieteen puolestapuhujalle eli henkilölle tai muulle taholle, joka on puheillaan, kirjoituksillaan tai muulla toiminnallaan merkittävästi edistänyt tieteen asemaa yhteiskunnassa. Vuodesta 2017 jaetun palkinnon suuruus on 10 000 euroa, ja se jaetaan kahden vuoden välein.

Professori Knuuti toimii Turun yliopiston, Åbo Akademin ja Turun yliopistollisen keskussairaalan valtakunnallisen PET-keskuksen johtajana ja ylilääkärinä.

Knuuti on tutkinut erityisesti sydänlihaksen verenkiertoa ja aineenvaihduntaa kohdistuen sepelvaltimotautiin ja sydämen vajaatoimintaan. Knuuti on julkaissut noin 700 vertaisarvioitua tieteellistä artikkelia ja hän johti vuosina 2008–2019 Suomen akatemian rahoittamaa verenkierto- ja aineenvaihduntasairauksien tutkimuksen huippuyksikköä. Parhailtaan hän toimii myös vierailevana professorina Leidenin yliopistossa Alankomaissa.

Menestyksekkään tutkimustoiminnan lisäksi Knuuti on ansioitunut tieteen popularisoinnissa sekä tieteen julkisena puolestajana. Knuuti torjuu virheellisiä, toisinaan jopa valheellisia terveystieteitä esitelmissään, teoksissaan, blogeissaan ja sosiaalisessa mediassa. Hän pitää lääketiedettä yleistajuistavaa Tiede & Terveys palstaa *Turun Sanomien* verkkosivuilla sekä myös blogia *Uusi Suomi* Puheenvuoro-palstalla. Lisäksi hän kirjoittaa säännöllisesti myös muihin julkaisuihin, kuten Professoriliiton Professoriblogiin.

”Juhlapuheissa tieteen merkitystä korostetaan säännöllisesti. Kuitenkin tietentekijöiden vahva kokemus on, että tiedettä, tieteen ja tietentekijöiden vapautta joutuu jatkuvasti puolustamaan. Tällä hetkellä tuntuu, että paine ohjata tutkimuskohteiden valintaa poliittisesti tai ideologisesti on huomattavan suuri. Asiallinen kritiikki kuuluu olennaisena osana tieteeseen. Ongelma on kuitenkin se, että erityisesti sosiaalisessa mediassa kritiikki on ollut valtaosin asiatonta ja

Juhani Knuuti torjuu virheellisiä, toisinaan jopa valheellisia terveystietoja muun muassa esitelmässään ja sosiaalisessa mediassa.

pinnallista. Yksi ratkaisu ongelmaan on tutkijoiden omissa käsissä: tutkimusviestinnän parantaminen. Parantaminen kannattanee aloittaa hankkeen otsikosta ja julkisesta kuvauksesta. Tutkijan tulisi pohtia, miltä julkinen kuvaus näyttää oman tieteellisen hiekkalaatikon ulkopuolelta katsottuna” Knuuti summasi palokintopuheessaan.

Suomalainen Tiedeakatemia pitää Juhani Knuutin ansioita tieteen puolesta puhujana erittäin merkittävinä: Knuuti

auttaa suomalaisia oikean tiedon äärelle. Tieteellisen tiedon esiintuominen erilaisien terveystietämien osalta luo yhteiskuntaan myös vakautta.

Pro Scientia -palkinnon tarkoituksena on tuoda näkyväksi arvokasta tieteen hyväksi tehtävää työtä, joka helposti jää julkisuudelta ja suurelta yleisöltä huomaamatta. Professori Knuutin työ onkin erinomainen esimerkki pyyteettömästä toiminnasta tieteen parhaaksi ja yhteiskunnan hyväksi.

Kuva: Mikael Soininen

Christian Hakulinen

Suomalaisen Tiedeakatemian vuoden 2023 humanistipalkinto myönnettiin yliopistotutkija Christian Hakuliselle. Palkinto on arvoltaan 15 000 euroa. Se myönnetään vuosittain etevälle uransa alkuvaiheessa olevalle, jo kansainvälistä mainetta saavuttaneelle humanistisen alan tutkijalle.

Christian Hakulinen on tutkimuksissaan keskittynyt erityisesti mielenterveyden häiriöihin ja niiden pitkäkestoisiin vaikutuksiin muun muassa sosioekonomiseen asemaan, koulumenestykseen, ihmissuhteisiin ja työuraan. Hakulinen työskentelee yliopistotutkijana Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan psykologian ja logopedian osastossa.

Hakulinen väitteli tohtoriksi Helsingin yliopistossa psykologian alalta vuonna 2013. Väitöskirjassaan Hakulinen tarkasteli varhaisen perheympäristön sekä serotoninijärjestelmän vaikutusta ihmisen vihamielisyyteen ja ärtyneisyyteen, näiden kehityskulkuun sekä niistä mahdollisesti aiheutuviin terveydellisiin riskitekijöihin ja sosiaalisiin ongelmiin. Väitöskirjan jälkeen

Hakulinen on tutkinut muun muassa persoonallisuuden piirteiden ja sosiaalisten suhteiden merkitystä terveyskäyttäytymisen ja terveyden selittäjänä.

”Kiinnostuin mielenterveyden häiriöistä psykologian opintojen aikana. Suoritin opintoihin kuuluvan harjoittelun psykiatrisen sairaalan osastolla ja tein väitöskirjan ohella lyhyitä osa-aikaisia sijaisuuksia aikuispsykiatriassa ennen siirtymistä opetus- ja tutkimustehtäviin”, Hakulinen kertoo.

”Kliininen työkokemus ja erityisesti tutkimuksen tuoma ymmärrys vahvistivat ajatusta siitä, että mielenterveyden häiriöiden merkitys yksilölle, läheisille ja laajemmalle yhteisölle on usein varsin huomattava. Tästä syystä pidän niiden tutkimista tärkeänä.”

Tällä hetkellä Hakulinen johtaa Euroopan tutkimusneuvoston rahoittamaa, 1,5 miljoonan euron viisivuotista ERC Starting Grant -hanketta ”Effects of mental disorders on the wellbeing and prosperity of family members and friends”. Hankkeessa

Christian Hakulisen tutkimus keskittyy mielenterveyden häiriöihin ja niiden pitkäkestoihin vaikutuksiin.

utkitaan monitieteisin menetelmin mielenterveyden häiriöiden vaikutuksia sosiaalisissa verkostoissa – erityisesti sitä, miten mielenterveyden häiriöt vaikuttavat perheenjäsenten ja läheisten ihmisten hyvinvointiin sekä sosioekonomisiin tekijöihin. Hanke perustuu kattaviin suomalaisiin rekisteriaineistoihin.

”Olen ollut onnekas, sillä saan tehdä tutkimusta teemoista, jotka kiinnostavat itseäni suuresti”, Hakulinen toteaa.

”Haaveeni on ollut, että voisin perustaa oman tutkimusryhmän, ja olen erittäin tyytyväinen kun tämä on onnistunut. Toivoisin tietenkin, että saisimme tutkimusrahoitusta myös jatkossa niin, että voimme jatkaa nykyistä tutkimustoimintaamme.”

Hakulisella on näkyvä kansainvälinen ura, ja hän on julkaissut yli 90 tieteellistä artikkelia. Suomessa tehtävän psykologisen tutkimuksen tulevaisuuden Hakulinen näkee hyvänä:

”Viimeisen kymmenen vuoden aikana psykologiassa on huomattu, etteivät vanhojen klassisten tutkimusten tulokset tahdo toistua, kun niitä tarkastellaan uusilla paremmilla aineistoilla. Tämän myötä on havaittu, että käytössä on aiemmin ollut tiettyjä toimintatapoja, joita parantamalla voimme tehdä entistä parempaa tiedettä. Meillä on myös yhä parempia tapoja mitata psykologisia asioita ja yhä laajempia aineistoja käytettävissä.”

Anu Kankainen

Suomalaisen Tiedeakatemia vuoden 2023 Väisälän palkinto on myönnetty professori Anu Kankaiselle. 15 000 euron arvoinen palkinto myönnetään vuosittain nuorille, jo ansioituneille matemaattis-luonnontieteellisten alojen tutkijoille.

Anu Kankaisen tutkimusala ydinastrofysiikka pyrkii selvittämään, miten alkuaikaiset ovat syntyneet maailmankaikkeudessa. Kankainen on perehtynyt tutkimuksessaan erityisesti radioaktiivisten isotooppien tarkkuusmassamittauksiin. Massojen kautta saadaan tietoa ytimien sidosenergioista ja siitä, kuinka paljon tähdissä tapahtuvissa ydinreaktioissa vapautuu energiaa, mikä puolestaan vaikuttaa ydinreaktioiden todennäköisyyksiin.

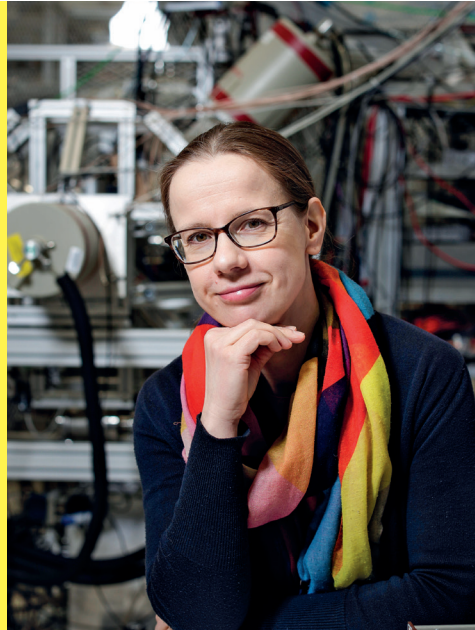
Kankainen väitteli tohtoriksi vuonna 2006 Jyväskylän yliopiston fysiikan laitokselta ja työskenteli tämän jälkeen Suomen Akatemian tutkijatohtorina sekä akatemiatutkijana Jyväskylän yliopistossa. Vuosina 2013–2014 Kankainen työskenteli tutkijana Edinburghin yliopistossa Skotlannissa.

”Päädyin opiskelemaan fysiikkaa Jyväskylän yliopistoon monen mutkan kautta ja innostuin tutkimuksesta opintojen edessä yhä enemmän”, Kankainen summaa. ”Opintojen loppuvaiheessa suoritin ydinfysiikan kurssin, joka nauhlasi tieni ydinfysiikan kautta muun muassa kesäharjoittelijaksi Jyväskylän yliopiston kiihdytinlaboratorioon. Hakeuduin tämän jälkeen nopeasti jatko-opiskelijaksi.”

Vuonna 2017 Kankainen sai arvostetun ja mittavan Euroopan tutkimusneuvoston (ERC) Consolidator Grant -rahoituksen tutkimukselleen MAIDEN (Masses, Isomers and Decay studies for Elemental Nucleosynthesis). Apulaisprofessoriksi hänet nimitettiin vuonna 2019 ja professoriksi vuonna 2022.

Kankainen on yksi tutkimusalaansa arvostetuimpia nuoria asiantuntijoita ja hänellä on laaja kansainvälinen yhteistyöverkosto Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Kankainen on julkaissut lähes 200 tutkimusartikkelia sisältäen lukuisia julkaisuja

Anu Kankaisen tutkimusala selvittää, miten alkuaineet ovat syntyneet maailman-kaikkeudessa.

alansa huippulehdissä. Lisäksi hänellä on useita tutkimukseen liittyviä luottamustehtäviä.

”Ydinastrofysiikan tutkimus on luonteeltaan hyvin kansainvälistä. Teemme mittauksia isoissa tutkimusryhmissä, kerrollaan viikosta kahteen viikkoon”, Kankainen kertoo. ”Parasta työssäni ovat mittaukset, se mitä niissä voimme löytää sekä erilaisten ihmisten kanssa työskenteleminen.”

Kankaisen johtama kokeellinen tutkimus on tehty pääasiassa Jyväskylän yliopiston kiihdytinlaboratoriossa, mutta myös alan muissa johtavissa tutkimuskeskuksissa, kuten CERN, GSI-FAIR ja NSCL

Michigan State University. Tutkimus on tuottanut tiedon yli sadan harvinaisen radioisotoopin ja useiden metastabiilien ydintilojen äärimmäisen tarkasta massasta ja sidosenergiasta.

”On aina hieno tunne kun löytää jotain, mikä kukaan muu ei aiemmin ole löytänyt. Ydinastrofysiikan tutkimuksessa tapahtuu tällä hetkellä kansainvälisesti paljon, esimerkiksi Yhdysvalloissa on juuri avattu uusi kiihdytinlaboratorio, jossa voidaan tuottaa erittäin neutronirikkaita ytimiä ja tutkia niiden ominaisuuksia. Omat unelmani liittyvät siihen, kuinka paljon voimme löytää tulevina vuosina.”

Kuva: Petteri Kivimäki

Lauri Oksanen

Suomalaisen Tiedeakatemian vuoden 2023 Väisälän palkinto on myönnetty professori Lauri Oksaselle. 15 000 euron arvoinen palkinto myönnetään vuosittain nuorille, jo ansioituneille matemaattis-luonnontieteellisten alojen tutkijoille.

Professori Lauri Oksasen tutkimus liittyy inversio-ongelmiin. Oksasen tutkimus tulee kysymykseen esimerkiksi silloin, kun lääketieteellisessä- tai maaperän kuvantamisessa halutaan tietoa siitä, mitä jonkin kappaleen sisällä on. Oksanen tutkii näiden kuvien tuottamiseen tarvittavia matemaattisia menetelmiä.

Oksanen valmistui diplomi-insinööriksi 2008 ja filosofian tohtoriksi vuonna 2012. Väitöskirjan jälkeen ura jatkui ensin lyhyesti post doc -tutkijana University of Washingtonissa ja vuonna 2013 lehtorina University College Londonissa, jossa hänen nimitettiin vuonna 2020 pysyväksi matematiikan professoriksi. Vuonna 2021 oli aika siirtyä Suomeen ja sovelletun matematiikan professoriksi Helsingin yliopistoon.

”Minulla on ollut peruskoulusta lähtien aivan erinomaiset matematiikan opettajat. Varmasti on ollut myös luontaista taipumusta alalle ja ympärillä matematiikasta kiinnostunut kaveriporukka. Nuorempana harrastin tietokoneohjelmointia, jossa on paljon samankaltaisuutta matematiikan kanssa: molemmat vaativat loogista ajattelukykyä ja kykyä ilmaista itseään formaaleilla kielillä sekä nauttia tämänkaltaisesta ilmaisusta”, Oksanen kuvaa.

Oksanen on poikkeuksellisen laaja-alainen tutkija ja yksi maailman johtavista inversio-ongelmien numeeristen menetelmien tutkijoista. Hän on tutkinut osittais-differentiaaliyhtälöiden numeerisia menetelmiä, erityisesti elementtimenetelmiä, ja hänen diskretisointia koskevat tutkimuksensa ovat herättäneet laajaa huomiota. Lisäksi Oksanen on saavuttanut mielenkiintoisia tuloksia eri fysikaalisia malleja yhdistävillä lääketieteellisillä kuvantamismenetelmillä esimerkiksi fotoakustisessa kuvantamisessa.

Lauri Oksanen on yksi maailman johtavista inversio-ongelmien tutkijoista

”Työpäiväni vaihtelevat paljon. Etäpäivinä työhön kuuluu paljon lukemista ja pohtimista, yliopistolla ollessani tapaan puolestaan tutkimusryhmääni ja juttelen paljon ihmisten kanssa, mikä ei stimuloi omaa ajatteluani etäpäivinä. Molempia puolia tarvitaan.”

Oksasen työllä on huomattava kansainvälinen näkyvyys ja hän on ollut kutsuttuna puhujana useissa kansainvälisissä konferensseissa. Hän on saanut tutkimukselleen myös merkittävää rahoitusta, mm. Euroopan tutkimusneuvosto ERC:n rahoittaman Consolidator Grantin vuosiksi 2023–2028. Rahoitusmuoto on tarkoitettu urallaan jo ansioituneille tutkijoille oman tutkimusryhmän toiminnan vakiinnuttamiseen ja vaikuttavan uran luomiseen Euroopassa. Oksanen toimii myös vastuullisena tutkijana Suomen Akatemian Inversiomallinnuksen ja kuvantamisen huippuyksikössä (2023–2025).

Suomalaisen matematiikan tulevaisuuden Oksanen näkee valoisana: ”Meillä on Suomessa äärimmäisen hyviä huippuluokan tutkimusryhmiä ja matematiikka pystytään tutkimaan korkeimmalla kansainvälisellä tasolla. Jos asiaa katsoo hiukan laajemmin, toivoisin, että matematiikanopetuksessa voitaisiin jossain määrin lähestyä tietojenkäsittelytiedettä. Tällä hetkellä pinnalla olevat isojen datajoukkojen käsittely ja koneoppimismallit sijoittuvat pitkälti matematiikan, tietojenkäsittelytieteen ja tilastotieteen leikkauspisteeseen.”

Tulevaisuuden haaveet liittyvät tiettyjen matemaattisten ongelmien ratkaisuun, mutta enempiä tutkija ei halua paljastaa: ”Kaikilla matemaatikoilla on varmaankin jokin lempiongelma, jonka ratkaisemisesta unelmoida.”

Kuva: Maarit Kytöharju

TOIMINTA

*Suomalainen Tiedeakatemia
edistää korkeatasoista
tieteellistä tutkimusta, nostaa
tieteen arvostusta ja lisää
tieteentekijöiden keskinäistä
ja yhteiskunnan kanssa
käytävää vuorovaikutusta.*

Suomalaisen Tiedeakatemian toimintakertomus

HALLITUS JA PÄÄSIHTEERI

Vuosi 2023 oli Suomalaisen Tiedeakatemian 116. toimintavuosi. Tiedeakatemian hallituksen esimiehenä 2023 toimi Kimmo Kaski ja varaesimiehenä Tuula Linna. Hallituksen varainhoitajana jatkoi Pekka Ilmakunnas, matemaattis-luonnontieteellisen osaston sihteerinä Juha Kinnunen ja humanistisen osaston sihteerinä Päivi Pahta. Vuosijäseninä toimivat Riitta Julkunen-Tiitto, Tiina Kinnunen, Heikki Mannila ja Jukka Westermarck. Tiedeakatemian hallitus kokoontui vuoden aikana yhdeksän kertaa. Pääsihteerinä jatkoi Pekka Aula.

Tiedeakatemian hallituksen jäsenet muodostivat kertomusvuonna Emil Öhmannin Säätiön sekä Hilikka ja Otto Brusiihin Säätiön hallituksen.

Toimintavuonna työskennelleiden hallituksen nimittämien toimikuntien ja työryhmien kokoonpanot olivat:

- Omaisuudenhoitotoimikunta: Kimmo Kaski (puheenjohtaja), Tuula Linna, Pekka Ilmakunnas, Pekka Aula, Juha Kinnunen, Päivi Pahta ja asiantuntijajäseninä Anders Ekholm ja Ralf Sunell. Sihteerinä toimi Pekka Ilmakunnas.
- Palkintotoimikunta: Kimmo Kaski (puheenjohtaja), Juha Kinnunen, Päivi Pahta, Tiina Kinnunen ja Heikki Mannila. Toimikunnan sihteerinä toimi Leila Sarajärvi.
- Julkaisutoimikunta: päätoimittajat Anna Mauranen ja Risto Nieminen, pääsihteerit Pekka Aula, Kimmo Kaski (puheenjohtaja), Päivi Pahta (varapuheenjohtaja), Jari Eloranta, Jaakko Husa, Heta Pyrhönen, Tapio Salmi, Hannu Sariola ja Erkki Tomppo. Toimikunnan sihteerinä toimi Anna Chydenius.
- Eettinen toimikunta: Tuula Linna ja Juha Kinnunen. Toimikunnan sihteerinä toimi Leila Sarajärvi.
- Emil Aaltosen rahaston hoitokunta: Kimmo Kaski (puheenjohtaja), Pekka Ilmakunnas ja pääsihteerit Pekka Aula sekä Emil Aaltosen Säätiön edustajana Olavi Nevanlinna.

Väistyvä hallituksen puheenjohtaja Kimmo Kaski ojensi esimiehen kultakellon seuraajalleen Tuula Linnalle joulukuun lopussa. Suomalaisen Tiedeakatemian kello on kulkenut hallituksen puheenjohtajalta toiselle jo lähes sadan vuoden ajan.

Humanistisen osaston valintatoimikunnassa toimivat syyskokoukseen 2023 asti Tuomas Forsberg, Heikki Halila, Anne Kovalainen, Marja-Kristiina Lerkkanen, Pirjo Markkola, Martti Nissinen puheenjohtajana, Minna Palander-Collin ja Sirkka Saarinen. Syyskokouksessa vaihtuivat Halila ja Kovalainen. Uusiksi valintatoimikunnan jäseniksi syyskokous valitsi Ilkka Armisen ja Petri Kuoppamäen.

Matemaattis-luonnontieteellisen osaston valintatoimikunnassa toimivat syyskokoukseen 2023 asti Kari Enqvist, Jyrki Heino, Olli Ikkala, Sirpa Jalkanen, Jouko Korppi-Tommola, Ilkka Norros, Kaisa Poutanen ja Kristiina Wähälä. Syyskokouksessa vaihtuivat Ikkala, Korppi-Tommola ja Wähälä. Uusiksi valintatoimikunnan jäseniksi syyskokous valitsi Matti Hämäläisen, Riitta Keiskin ja Pekka Niemelän.

JÄSENET

Vuoden 2023 lopussa Suomalaisella Tiedeakatemiolla oli 843 kotimaista ja 161 ulkomaista jäsentä.

Kevätkokouksessa 28. huhtikuuta Tiedeakatemiaan valittiin 29 uutta kotimaista jäsentä, uusia ulkomaisia jäseniä ei valittu.

Uusiksi jäseniksi matemaattis-luonnontieteelliseen osastoon valittiin Tero Aittokallio (OCBE, Norja), Anu Kankainen (Jyväskylän yliopisto), Timo Lakka (Itä-Suomen yliopisto), Jyri-Pekka Mikkola (Åbo Akademi ja Umeå University, Ruotsi), Marko Mäkelä (Turun yliopisto), Mikko Möttönen (Aalto-yliopisto ja VTT), Marko Salmi (Turun yliopisto), Tiina Sikanen (Helsingin yliopisto), André Sourander (Turun yliopisto), Liisa Tyrväinen (Luonnonvarakeskus), Pekka Vallittu (Turun yli-

SUOMALAISEN TIEDEAKATEMIAN HALLITUS VUONNA 2023

Jäsen	Tehtävä	Toimikausi
Kimmo Kaski	esimies	2022–2023
Tuula Linna	varaesimies	2022–2023
Pekka Ilmakunnas	varainhoitaja	2019–2023
Päivi Pahta	humanistisen osaston sihteeri	2022–2023
Juha Kinnunen	matemaattis-luonnontieteellisen osaston sihteeri	2019–2023
Riitta Julkunen-Tiitto	jäsen	2023 (1. kausi)
Tiina Kinnunen	jäsen	2023 (1. kausi)
Heikki Mannila	jäsen	2023 (1. kausi)
Jukka Westermarck	jäsen	2023 (3. kausi)

opisto), Baoru Yang (Turun yliopisto) ja Monika Österberg (Aalto-yliopisto).

Humanistiseen osastoon valittiin uusiksi jäseniksi Pertti Ahonen (Jyväskylän yliopisto), Sarah Green (Helsingin yliopisto), Henrietta Grönlund (Helsingin yliopisto), Tuomas Heikkilä (Helsingin yliopisto), Jari Hietanen (Tampereen yliopisto), Timo Kivimäki (University of Bath, Iso-Britannia), Laura Kolbe (Helsingin yliopisto), Tomi Laamanen (St. Gallenin yliopisto, Sveitsi), Esa Lehtinen (Jyväskylän yliopisto), Petri Luomanen (Helsingin yliopisto), Sakari Melander (Helsingin yliopisto), Kai Mikkonen (Helsingin yliopisto), Tuomas Ojanen (Helsingin yliopisto), Taina Pihlajarinne (Helsingin yliopisto), Ville Pönkä (Helsingin yliopisto) ja Camilla Wide (Turun yliopisto).

Tiedeakatemian varsinaisten jäsenten joukosta poistui Aulis Aarnio, Bengt Broms, Jussi Huttunen, Jaakko Hämeen-Anttila, Sören Illman, Kai Krohn, Eino Murtorinne, Olli Mäkelä, Matti Nuorteva, Risto Näätänen, Kalevi Pyörälä, Viljo Rasila, Eero Saksela, Seppo Siirilä, Liisa Simola, Tauno Turunen ja Pentti Virrankoski.

Tiedeakatemian tietoon on tullut, että ulkomaisten jäsenten joukosta ovat poistuneet Alexander Andreev, Stefan Arnborg, Raimo Anttila, Ulf Bernitz, Nils-Arvid Bringéus, Bengt Fuglede, Ernesto Garzón Valdés, Allen Noble, Olof Ruin, Naz Ahmed Shaikh ja Roman Teisseyre.

Tiedeakatemian Mariankadun 2. kerroksen tilat olivat jäsenten käytettävissä ja tiloja varattiin aktiivisesti vuoden aikana.

APURAHAT

Vuonna 2023 Suomalainen Tiedeakatemia jakoi apurahoita yli 2,6 miljoonaa euroa.

Pääosa apurahoista suuntautui jatkokoulutukseen nuorille tutkijoille.

Tiedeakatemian hallituksen nimeämät asiantuntijat arvioivat apurahahakemukset ja laativat esitykset myönnettävistä apurahoista. Tiedeakatemian hallitus päätti apurahoista arvioitsijalausuntojen pohjalta. Tiedeakatemian hallinnoimien rahastojen

Suomalainen Tiedeakatemia jakoi vuonna 2023 apurahoita yli 2,6 miljoonaa euroa.

ja säätiöiden apurahakäsittelyssä on huomioitu apurahojen arvioijien ja hallituksen jäsenten mahdolliset jäävydet.

Kokovuotisten jatkokoulutusapurahojen suuruus oli 26 000 euroa. Apurahoja ei myönnetty Tiedeakatemian jäsenille.

Kertomusvuonna Vilho, Yrjö ja Kalle Väisälän rahastosta jaettiin apurahoja matemaattis-luonnontieteellisille tutkijalajeille 59. kerran. Apurahoja jaettiin noin 1,65 miljoonaa euroa (2022 1,6 miljoonaa). Rahastoon tuli yhteensä 305 (253) hakemusta, kokonaissummaltaan noin 6,9 (5,7) miljoonaa euroa.

Väisälän rahastosta apuraha myönnettiin 75 (75) hakijalle. Näistä 53 (55) sai 26 000 euron suuruisen jatkokoulutusapurahan, joka edellyttää päätoimista tieteellistä työskentelyä yhden vuoden ajan. Osavuotinen jatkokoulutusrahoitus myönnettiin 18 (11) saajalle. Jatkokoulutusapurahan yhteydessä ei myönnetty (5) apurahoja tutkimuksesta syntyviin kuluihin. Apurahoja lyhyisiin tutkimusvierailuihin ulkomaille myönnettiin 4 (12).

Toimintavuonna jaettiin ensimmäiset Suomalaisen Tiedeakatemia Väisälä-hankeapurahat. Apurahat myönnetään Suomessa toimivalle tutkijauran vakinaistamispolun alkuvaiheen tutkijalle oman tutkimusryhmän perustamisen ja ryhmän tutkimuskuluihin. Kolmivuotinen, 150 000 euron arvoinen hankeapurahan myönnettiin kahdelle tutkijalle.

Eino Jutikkalan rahasto jakoi 16. kerran humanistiseen tutkimukseen tarkoitetut apurahat. Tiedeakatemia humanistisen osaston alat kattavat hakualat on jaettu kahteen koriin. Kertomusvuonna hakualoina olivat estetiikka, fennougriistiikka, filosofia, kasvatustiede, kielitieteet, psykologia, taidentutkimus, teologia ja uskontiede. Rahastoon tuli yhteensä 294 (2022 302) hakemusta, kokonaissummaltaan noin 7,9 (8,2) miljoonaa euroa. Korijaon takia luvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia edelliseen vuoteen.

Jutikkalan rahastosta myönnettiin apurahan 19 (19) hakijalle, kokonaissumman ollessa yhteensä noin 499 640 (504 400) euroa. Jatkokoulutusapurahan yhteydessä myönnettiin 2 (4) apuraha tutkimuksesta syntyviin kuluihin. Kaikki apurahat myönnettiin alkuvaiheessa oleville väitöskirjantekijöille.

Tiedeakatemia Matematiikan rahastosta maksettiin apurahoja ja palkintoja noin 32 440 (114 000) euroa. Tiedeakatemia hallinnoima Emil Öhmannin Säätiö jakoi apurahoina 57 000 (56 190) euroa. Säätiö myönsi lisäksi 2 (1) apurahansaajalle yhteensä 3 000 (3 000) euroa Instituuttiapurahaa, joka on tarkoitettu lyhytaikaiseen tutkimustyöskentelyyn Suomen Saksan-instituuttiin Berliiniin. Hilka ja Otto Brusiinin Säätiö myöntää apurahoja joka toinen vuosi, vuonna 2023 ei myönnetty apurahoja.

Tiedeakatemia osallistui vuonna 2023 kahdeksatta vuotta Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan post doc -pooliin. Vuonna 2023 jakosummaksi oli päätetty 200 000 euroa. Vuoden aikana Väisälän rahastosta myönnettiin 130 000 ja Jutikkalan rahastosta 59 000 euroa. Jakamatta jäänyt jakosumma siirrettiin jaettavaksi vuonna 2024.

PALKINNOT

Suomalaisen Tiedeakatemia vuoden 2023 kunniapalkinto, suuruudeltaan 30 000 euroa, myönnettiin vaikuttavan uran tehneelle psykologian professori Lea Pulkkiselle. Pulkkiselle myönnettiin myös Tiedeakatemia mitali nro 38.

Kolmattatoista kertaa jaettava Suomalaisen Tiedeakatemia humanistipalkinto, suuruudeltaan 15 000 euroa, myönnettiin yliopistotutkija Christian Hakuliselle Helsingin yliopistosta.

Tiedeakatemia vuoden 2023 Väisälän palkinnot myönnettiin professori Anu Kankaiselle Jyväskylän yliopistosta ja professori Lauri Oksaselle Helsingin yliopistosta. Palkinnot myönnettiin 24. kerran, ja ne ovat suuruudeltaan 15 000 euroa.

Joka toinen vuosi jaettava Pro Scientia eli Tieteen puolesta -palkinto myönnettiin professori Juhani Knuutille. Palkinto on suuruudeltaan 10 000 euroa.

Tiedeakatemia esitti kertomusvuonna ehdokkaan seuraaviin palkintoihin: Gad Rausings Pris, Holberg Prize, Keio Medical Science Prize, Louis-Jeantet Prize ja Nils Klim Prize.

Kansallisista palkinnoista Tiedeakatemia esitti vuoden aikana ehdokkaan Alfred Kordelinin palkintoon ja TSV:n tiedepalkintoon.

Suomalaisen Tiedeakatemia vuoden 2023 uusia jäseniä juhlistettiin Ritarihuoneella syyskuussa.

SUOMEN TIETEEN HISTORIA -HANKE

Toimintavuonna käynnistyi edellisenä vuonna valmisteltu Suomen tieteen historia -hanke, jossa päävastuullisina toimijoina ovat Suomalainen Tiedeakatemia ja Suomen Tiedeseura. Hankkeen tavoitteena on tuottaa uutta tietoa, kirjasarja ja verkotietokanta Suomen tieteen historiasta tasavallan aikana. Hankkeessa hyödynnetään laajasti haastattelu- ja muistitietoaineistoa, jota toimintavuonna aloitettiin

keräämään. Hankkeen projektipäällikkönä toimii dosentti Stefan Nygård, joka työskentelee Tiedeakatemiassa. Hankkeen ohjausryhmään kuuluu edustajia seitsemästä organisaatiosta.

Suomalainen Tiedeakatemia ja Suomen Tiedeseura yhdessä Svenska Litteratursällskapetin kanssa vastaavat hankkeen ensimmäisen vaiheen kustannuksista.

Kesäkuussa järjestettiin hankkeen aloitusseminaari ”Practice and place in the history of science and knowledge”.

TILAISUUDET JA TAPAHTUMAT

Suomalainen Tiedeakatemia järjesti vuoden 2023 aikana yleisötilaisuuksia läpi vuoden. Maaliskuun teemailta järjestettiin vielä Säätytalolla, ja Säätytalon mentyä remonttiin syksyllä 2023 tilaisuudet siirtyivät Ritarihuoneelle.

Tilaisuudet olivat katsottavissa myös suorana lähetyksenä verkon välityksellä. Teemaillat keräsivät yhteensä noin 1 100 osallistujaa. Tilaisuuksien tallenteet ovat katsottavissa toistaiseksi Tiedeakatemian verkkosivuilla.

13.2. Teemailta: Tekoäly

- Ritarihuone ja suora lähetys verkossa
- Puhujina apulaisprofessori Riikka Koulu, professori Petri Myllymäki ja apulaisprofessori Arno Solin

13.3. Teemailta: Kvanttitekniikan vaikutukset yhteiskuntaan

- Säätytalo ja suora lähetys verkossa
- Puhujina akateemikko Risto Nieminen, professori Nina Granqvist ja professori Mikko Möttönen

11.9. Ilta tieteelle: Näkökulmia kulttuuri-antropologiaan ja lastenpsykiatriaan

- Ritarihuone ja suora lähetys verkossa
- Puhujina professori Sarah Green ja professori André Sourander

9.10. Ilta tieteelle: Kohti pitkäikäisten yhteiskuntaa

- Ritarihuone ja suora lähetys verkossa
- Keskustelemassa emeritusprofessori Timo Strandberg, professori Teppo Kröger, dosentti Leena Forma ja professori Esa Jämsen
- Tilaisuudessa jaettiin Suomalaisen Tiedeakatemian humanistipalkinto ja julkistettiin Eino Jutikkalan rahaston ja Emil Öhmannin Säätiön apurahojen saajat

13.11. Ilta tieteelle: Tekoälyn yhteiskunnalliset vaikutukset

- Ritarihuone ja suora lähetys verkossa
- Keskustelemassa professori Minna Ruckenstein, professori Hannu Toivonen ja professori Petri Ylikoski
- Tilaisuudessa jaettiin Suomalaisen Tiedeakatemian Pro Scientia -palkinto

11.12. Ilta tieteelle: Matemaattis-luonnon-tieteellinen tutkimus

- Ritarihuone ja suora lähetys verkossa
- Illan pääpuhujana oli tieteen akateemikko Kari Alitalo
- Tilaisuudessa jaettiin Suomalaisen Tiedeakatemian Väisälän palkinnot sekä julkistettiin Vilho, Yrjö ja Kalle Väisälän rahaston apurahojen saajat

Tiedeakatemian jäsenille järjestettiin omat ”etkot” Tiedeakatemian tiloissa Mariankadulla syyskaudella 2023 aina ennen Ilta tieteelle -tilaisuutta.

Tiedeakatemia juhlisti 115-vuotista taivaltaan 28.4. yhdessä jäsenten ja kutsuvieraiden kanssa Tiedegaalassa Vanhalla ylioppilastalolla.

Tiedeakatemian Väisälä-salissa järjestettiin 30.5. jäsenille tarkoitettu Tiedematinea aiheena monitieteisyys. Alustajina olivat tieteen akateemikko Riitta Hari, tutkimusjohtaja ja Ilmastopaneelin puheenjohtaja Markku Ollikainen sekä kaupunkimaantieteen professori Mari Vaattovaara.

Lokakuussa järjestettiin tupaantuliaiset Tiedeakatemian Mariankadun toimitiloissa Tiedeakatemian jäsenille ja sidosryhmille; Tiedeakatemian toimisto muutti nykyisiin tiloihinsa keväällä 2020, mutta juhlat jäivät tuolloin koronatilanteen vuoksi pitämättä.

Tiedeakatemia teki toimintavuonna tapahtumien osalta myös paljon yhteistyötä kentän muiden toimijoiden kanssa.

Joulukuun teemaillassa Ritarihuoneella pääpuhujana oli akateemikko Kari Alitalo.

14.1. ”Viestintäkulttuuri ja uuden alkua”

- Osana Tieteen päivien ohjelmaa, yhteistyössä Suomen Kuvalehden kanssa. Helsingin yliopisto ja suora lähetys verkossa
- Keskustelijoina Tiedeakatemiaan varaesimies, professori Tuula Linna, professori Roope Uusitalo, tutkijatohdori Johanna Vuorelma ja tietokirjailija, filosofian tohtori Tiina Raevaara

23.5. “Freedom of Research – Contemporary and Transnational Perspectives”

- Paneelikeskustelu yhteistyössä Helsingin yliopiston Tutkijakollegiumin kanssa. Tiedekulma ja suora lähetys verkossa
- Keskustelijoina tieteen akateemikko Eva-Mari Aro, yliopistotutkija Andrew Graan, professori Arto Laitinen ja tutkijatohdori Johanna Vuorelma

26.10. “Suuri Nobel-keskustelu”

- Yhteistyössä muiden tiedeakatemioiden ja Helsingin Sanomien kanssa. Sanomatalo ja suora lähetys verkossa
- Tilaisuudessa esiteltiin vuoden 2023 Nobel-palkittujen tutkimusten aiheita ja tekijöitä sekä tutkimusten merkitystä

7.11. ”TKI-rahoitus kasvaa. Miten potti jaetaan?”

- Paneelikeskustelu yhteistyössä Suomen Tiedeseuran kanssa. Tieteiden talo ja suora lähetys verkossa
- Aiheesta alustivat Suomen Akatemian pääjohtaja Paula Eerola, Elinkeinoelämän keskusliiton johtaja Riikka Heikinheimo, Tampereen yliopiston rehtori Keijo Hämäläinen ja tieteen akateemikko Ilkka Niiniluoto

Tiedeakatemian osastojen kokoukset järjestettiin maaliskuussa Säätytalolla. Sääntömääräisistä kokouksista kevätkokous järjestettiin huhtikuussa ennen Tiedegaalaa Vanhalla ylioppilastalolla ja syyskokous marraskuussa Tiedeakatemian tiloissa Mariankadulla.

Tiedeakatemian ryhmistä kemian ryhmä järjesti 28.4. tilaisuuden ”Chemistry in Finland – Solutions to Major Challenges” ja oikeustieteen ryhmä 24.11. seminaarin ”Oikeustutkimus 2023”. Molemmat tilaisuudet järjestettiin Tieteiden talolla.

TIEDE JA PÄÄTÖKSENTEKO

Vuoden 2023 aikana Tiedeakatemian tiede ja päätöksenteko -toiminta kasvoi merkittävästi Jane ja Aatos Erkon säätiön rahoittaman Ilmiökartat-hankkeen myötä. Tiede ja päätöksenteko -tiimi kasvoi kahdesta viiteen työntekijään. Kauden aikana tiimi tuotti seitsemän erilaista tietokoostetta sekä julkiseen keskusteluun että suoraan Suomen korkeimmalle poliittiselle johdolle (pääministeri ja VNK:n valtiosihteeri). Toimintaan osallistui vuoden aikana yli 200 tutkijaa ja 15 tiedeorganisaatiota. Kytköksiä vahvistettiin erityisesti Valtioneuvoston kansliaan tekemällä puitesopimus kanslialle tuotettavista tietokoosteista. Vuoden aikana käytiin yli 310 yksittäistä sidosryhmäkeskustelua ja toiminnasta pidettiin 20 puheenvuoroa julkisissa tilaisuuksissa Suomessa ja ulkomailla. Viime vuosien aikana kehitetyt toimintamallit herättivät paljon kansainvälistä kiinnostusta muun muassa Euroopan komissiossa, YK:ssa, kansainvälisissä tiedeverkostoissa sekä tiedeakatemiaoissa. Työn tulokset näkyivät myös esimerkiksi Helsingin Sanomien luetuimpien uutisten joukossa. Tiede ja päätöksenteko -työn tueksi

aloitettiin selvitykset ja kevyet pilotoinnit tekoälyn hyödyntämiseksi.

Vuoden 2023 toiminnan pääkohdat:

- *Kirjallisten tietokoosteiden tuottaminen.* Tuotettiin seitsemän tietokoostetta, esimerkiksi vanhuudesta ja kvanttiteknologiasta, hyödyntäen erilaisia tiedonkeruun menetelmiä ja julkaisuformaatteja.
- *Tiedon kokoamisen menetelmät, eri tiedon lajien yhdistäminen ja tietoformaatit.* Kirjallisten koosteiden tuottamisen avulla kehitettiin sisäisesti tapoja tunnistaa tietotarpeita, ottaa käyttöön tehokkaita tiedonkeruun menetelmiä, systemaattisesti koota yhteen eri tiedonlajeja ja tuottaa helposti sisäistettävissä tietoformaatteja. Tuotettiin myös digitaalinen tietomatriisi, jonka tavoitteena on etsiä vaihtoehtoisia tiedon esittämisen tapaa perinteiselle raporttiformaatille.

Tiedeakatemian tiede ja päätöksenteko -toimintaan osallistui vuoden aikana yli 200 tutkijaa ja 15 tiedeorganisaatiota.

- *Tekoälyn mahdollisuuksien alkukartoitus ja kevyt pilotointi.* Selvitettiin tekoälyn hyödyntämisen potentiaalia ja rajoitteita tietopohjaisen päätöksenteon kentällä. Lisäksi toteutettiin kaksi kevyttä pilottia (lääketieteen säätiöiden tekoälykokeilu ja vetytalouden päivittyvä tilannekuva) tukemaan tulevan työn strategista suunnittelua ja kohdentamista.

- *Tutkijoiden vaikuttavuustyötä tukevat materiaalit.* Tuotettiin Sofi-hankkeen (2019–2021) aikana kehitetyistä vaikuttavuuskoulutuksesta kaikille tohtoriopiskelijoille avoin verkkokurssi ja koottiin tutkijoiden yhteiskunnallista vuorovaikutustyötä tukeva Tutkijan käsikirja.
- *Yhteistyön vakiinnuttaminen valtioneuvoston kanssa.* Tiedeakatemia kytkös valtioneuvostoon ja erityisesti Valtioneuvoston kansliaan on vahvistunut merkittävästi viimeisten viiden vuoden aikana. Toimintavuoden aikana saatiin yli kymmenen erilaista yhteistyötarjousta ja avunpyyntöä, suhteet vahvistuivat entisestään VNK:n kanssa tehdyn puitesopimuksen myötä, ja keskusteluja syvemmistä ja systemaattisemmista yhteistyömuodoista käytiin aktiivisesti.
- *Vuoropuhelun vahvistaminen keskeisten kansainvälisten toimijoiden kanssa.* Vahvistettiin keskusteluyhteyttä mm. Royal Societyyn, Leopoldinaan, Hollannin KNAWiin sekä Euroopan komissioon (Scientific Advice Mechanism (SAM) ja Joint Research Centreen (JRC).

Kertomusvuoden aikana tehtiin myös seuraavia toimia ja tapahtumia:

- Tiedesparraus -Policy Brief UN STI Forum
- Humanistien supervoimat tietopohjaisessa päätöksenteossa -artikkeli
- Luontokato-ennakointityö
- Ekologiset yhteydet rakennetussa ympäristössä -tiedesparraus
- Lihavuus-tutkijakeskustelu
- Tiedediplomatian pyöreä pöytä
- Sosiaalipsykologian pyöreä pöytä
- NATO:n yhteiskunnalliset vaikutukset Suomeen, VNK-kevytkartoitus

- Nuorten Tiedeakatemia vaikuttavuuskoulutus
- Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan vaikuttavuuskoulutus
- Kansallinen tohtoriopiskelijoiden vaikuttavuuskoulutus -verkkokurssi
- Vaikuttamiskoulutus Mooc-kurssi yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa
- Tutkijan tietotarpeiden tarkennusohjeistus yhteistyössä VNK:n kanssa

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Suomalainen Tiedeakatemia vahvisti olemassa olevia ja rakensi uusia kansainvälisiä suhteita eritoten tiede- ja päätöksentekotoiminnon puitteissa. Tiedeakatemia järjesti useita keskusteluja eurooppalaisten tiedeakatemioiden kanssa tietopohjaisesta päätöksenteosta ja tiedeakatemioiden roolia tulevaisuuden yhteiskunnassa. Tiedeakatemia kävi Saksassa Leopoldinan, Hollannissa KNAWin (The Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences) ja Skotlannissa RSEn (The Royal Society of Edinburgh) vieraana. Järjestettiin etätapaaminen SCNAT'in (Swiss Academy of Sciences) kanssa, ja Estonian Academy of Sciences kävi vierailulla Mariankadulla. Suomen edustajina osallistuttiin Vilnassa järjestettyyn European Science Advisors Forumiin vuosikokoukseen. Kutsuvieraina käytiin Euroopan komission JRC:ssa (Joint Research Centre), Hollannin WRR:ssa (The Netherlands Scientific Council for Government Policy) ja Iso-Britannian Cabinet Officessa. Toimintaa esiteltiin myös SAPEAn (Science Advice for Policy by European Academies) Science Advice at Times of Crises -konferenssissa Brysselissä.

Suomalaisen Tiedeakatemiaa yhteyksiä kansainvälisiin tiedejärjestöihin hoidettiin pääsääntöisesti tiedeakatemioiden yhteisöelimen Suomen Tiedeakatemia -yhteistyöneuvoston (CoFA) kautta. CoFA:n johtoryhmän jäsenenä toimi esimies ja hänen

Tiedeakatemia julkaisusarja AASF vakiinnutti vuonna 2023 toimintansa.

varamiehenään varaesimies. Johtoryhmään kuului myös pääsihteeri ilman päätäntäoikeutta. CoFA:n kansainvälisten asioiden toimikunnassa (KAT) Tiedeakatemiaa edustivat Anna Mauranen, joka oli toimikunnan puheenjohtaja, ja Olavi Nevanlinna. CoFA:n Ihmisoikeuskomitean puheenjohtajana toimi Liisa Laakso.

CoFA on tärkeä osa Suomen tiedeakatemiajärjestelmän uudistumista ja suunnautumista tulevaisuuteen. Sopimuksen puitteissa tiedeakatemia osallistuvat yhä vahvemmin tiedeyhteisön kehittämiseen ja sen kansainvälistymiseen.

CoFAn kautta Suomalaisen Tiedeakatemiaa jäseniä oli luottamustehtävissä useissa kansainvälisissä tiedeorganisaatioissa: EASACissa Mats Gyllenberg, Johanna Mappes, Pirjo Peltonen-Sainio, Craig Primmer, Jukka Seppälä ja Maija Tenkanen, ISC:ssä Anna Mauranen, Ahti Salo ja Mari Vaattovaara, UAI:ssä Mika Kajava, Kansainvälisessä ihmisoikeusverkostossa Liisa Laakso, ALLEAssa Krista Varantola ja Risto Kunelius, SAPEAssa Jukka Seppälä sekä IAP:ssä Elina Ikonen ja Olli Vapalahti.

Suomalainen Tiedeakatemia nimeää jäseniä kansalliskomiteoihin. Polaarialuei-

den tutkimuksen kansallisen komitean (SCAR, IASC) Tiedeakatemiaa varsinaisena edustajana toimi Atte Korhola varaedustajanaan Juha Pekka Lunkka. Tähtitieteen kansallisen komitean (IAU) edustajana oli Karri Muinonen. Radiotieteen kansalliskomitean (URSI) edustajina olivat Esa Kallio ja Karri Muinonen varaedustajanaan Ilya Usoskin. Merentutkimuksen kansallisessa komiteassa (SCOR) edustajana oli Kimmo Kahma. Kvartääritutkimuksen kansallisen komitean (INQUA) edustajana toimi Juha Pekka Lunkka. Suomen mekaniikan kansalliskomiteassa (IUTAM) edustajana oli Ilkka Norros ja Geologian kansalliskomiteassa (IUGS) Juha Pekka Lunkka.

STS forumissa Kiotossa Japanissa Tiedeakatemiaa edustivat esimies Kimmo Kaski ja pääsihteeri Pekka Aula.

NUORTEN TIEDEAKATEMIA

Vuosi 2023 oli Nuorten Tiedeakatemiaa (Young Academy Finland YAF) kuudes kokonainen toimivuosi. Nuorten Tiedeakatemiaa perustarkoituksena on edistää tiedettä erityisesti nuorten, tieteellisen uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden näkökulmasta. Nuorten Tiedeakatemiaa hallituksen puheenjohtajana toimi 15.9. asti Olli-Ville Laukkanen ja 16.9. alkaen Lasse Lehtonen. Toimintavuonna Nuorten Tiedeakatemiassa oli kaikkiaan 82 jäsentä ja 74 alumnia.

Nuorten Tiedeakatemiaa perustamiseen vaikutti keskeisesti vuonna 2017 saatu Emil Aaltosen Säätiön miljoonan euron lahjoitus. Lahjoituksen pohjalta perustettiin Suomalaiseen Tiedeakatemiaan Emil Aaltosen erillisrahasto. Nuorten Tiedeakatemia toimii Suomalaisen Tie-

Suomalaisen Tiedeakatemia loppuvuodesta 2023 julkaisema ”Yhteiskunnallisen vaikuttamisen avaimet: Tutkijan käsikirja” tukee tutkijaa poliittisen päätöksenteon maailmassa ja tutkimuksen vaikuttavuuden edistämässä. Se on osa Tiedeakatemia toimintaa, jonka tavoitteena on edistää tietopohjaista päätöksentekoa.

deakatemia yhteydessä. Nuorten Tiedeakatemia laatii toiminnastaan oman toimintakertomuksensa vuosittain ja toimittaa sen Suomalaisen Tiedeakatemia hallitukselle.

JULKAISUTOIMINTA

Tiedeakatemia monitieteinen julkaisusarja *Annales Academiae Scientiarum Fennicae (AASF)* vakiinnutti vuonna 2023 toimintaansa. Sarjan ensimmäinen numero oli ilmestynyt vuonna 2022 ja vuonna 2023 ilmestyi suunnitellusti kaksi numeroa: *AASF 1/2023* toukokuussa ja *AASF 2/2023* joulukuussa. Molemmat julkaisut

sisälsivät kahdeksan tutkimusartikkelia ja mukana olivat kaikki kolme julkaisukieltä – suomi, englantia ja ruotsi. Julkaisu on luettavissa vapaasti verkossa journal.fi alustalla ja myynnissä Tiedekirjassa. Sarjan päätoimittajina toimivat Anna Mauranen ja Risto Nieminen ja toimitussihteerinä Anna Chydenius.

Vuonna 2023 julkaistiin Tiedeakatemia *Vuosikirja 2022* suomeksi ja englanniksi. Vuosikirja on luettavissa vapaasti verkossa Tiedeakatemia verkkosivuilla. Painettu vuosikirja toimitetaan kaikille jäsenille ja sidosryhmille, ja se on myynnissä Tiedekirjassa. Julkaisun päätoimittajana toimi Pekka Aula ja toimitussihteerinä Nina Rapelo.

Toimintavuonna tuotettiin seuraavat lähinnä tiede ja päätöksentekotoimintoon liittyvät julkaisut: *Suomi muuttuu* -tietokooste hallitusneuvotteluihin, *Ulkomaalaistaustaisten hyvinvointi* -tietokooste valtioneuvoston kanslialle, *Vety vibreässä siirtymässä* -tiedeisku, *Kvanttiteknologia*-tiedeisku, *Terve vanhuus!* -keskustelupaperi ja *Yhteiskunnallisen vaikuttamisen avaimet: Tutkijan käsikirja*.

Tiedeakatemian julkaisutoiminnan valtionavustus oli 25 000 (vuonna 2022 28 000) euroa, avustusta saatiin AASF-sarjalle. Tiedeakatemian tieteellisen kirjallisuuden vaihtotoimintaa hoitaa Tieteellisten seurain valtuuskunnan vaihtokeskus. Vuoden 2023 lopussa Tiedeakatemiassa oli 53 (53) ulkomaista vaihtokumppania, ja vaihtoon lähetettiin yhteensä 54 (54) julkaisua.

Julkaisujen myyntituotot olivat vuonna 2023 noin 9 500 euroa (vuonna 2022 noin 2 500 euroa). Tuotot koostuvat erityisesti vuoden 2022 lopulla julkaistun *Humaniora*-sarjaan kuuluvan teoksen myynnistä.

Tiedeakatemian ja Tiedeseuran julkaisutoimintaa koordinoimaan perustettu yhteinen julkaisutoimikunta aloitti toimintansa vuoden 1996 alussa. Toimikunta valitaan kolmivuotiskaudeksi ja toimikunnan puheenjohtajaksi on valittu vuorotellen Tiedeakatemian ja Tiedeseuran edustaja. Kauden 2021–2023 puheenjohtajana toimi Suomalaisen Tiedeakatemian edustaja Jari Ojala.

VIESTINTÄ

Viestinnän kehittämistä jatkettiin toimintavuonna aktiivisesti. Vuoden aikana otettiin käyttöön uutiskirjetyökalu, jolla sekä Tiedeakatemian jäsenistölle lähetettävät jäsenkirjeet että yleisötilaisuuksien kutsut

voidaan lähettää sähköpostitse mobiiliskaalautuvassa muodossa. Jäsenille lähetettävä jäsenkirje ilmestyi toimintavuonna 10 kertaa. Tiedeakatemialle luotiin myös sähköinen Uutiskirje, joka lähetetään Tiedeakatemian sidosryhmille ja jonka voi tilata Tiedeakatemian verkkosivuilta. Uutiskirje ilmestyi toimintavuoden aikana kaksi kertaa.

Verkkosivuja kehitettiin toimintavuoden aikana vastaamaan paremmin kasvaneen toiminnan vaatimuksia. Erityisesti muutos kohdistui Ajankohtaista-sivuuun, jonka uutisia on nyt mahdollista rajata toiminnan eri osa-alueiden ja teemojen mukaan. Uutisia julkaistiin verkkosivuilla vuoden aikana aktiivisesti, kaikkiaan 97. Kävijöitä verkkosivuilla oli vuoden aikana tasaisesti, ja vuoden aikana verkkosivuilla vierailtiin noin 33 000 kertaa. Suosituin-pina sisältöinä esille nousivat Tiedeakatemian jakamat apurahat ja palkinnot.

Keskeisiä viestintäkanavia olivat verkkosivujen ja uutiskirjeiden lisäksi Facebook, LinkedIn ja viestintäpalvelu X sekä kasvavassa määrin myös Instagram. Ulkoisessa viestinnässä oli käytössä tiedotejake-lupalvelu sekä mediaseurannan työkalu. Viestintää toteutettiin suunnitelmallisesti huomioiden määritellyt kohderyhmät, keskeiset viestit ja kanavat.

Videotuotannot olivat yksi viestinnän erityinen painopiste. Tiedeakatemiassa työskenteleekin viestinnän asiantuntija, joka tuottaa videoita Tiedeakatemian tarpeisiin. Vuoden aikana valmistuivat muun muassa videot Tiedeakatemian kunnia-palkinnon, humanistipalkinnon sekä Väisälän palkinnon saajista. Lisäksi tuotettiin videoita muun muassa kvanttiteknologiasta sekä puhtaaseen vetyyn liittyvistä kysymyksistä. Vuoden aikana kuvattiin myös lyhyt esittelyvideo Tiedeakatemian toi-

minnasta sekä videoita erityisesti tiede ja päätöksenteko -toiminnan tarpeisiin.

Sisäisessä viestinnässä panostettiin toimintavuonna erityisesti tiimien väliseen tiedonkulkuun. Viestintää suunniteltiin ja toteutettiin toimintavuonna laaja-alaisesti viestintätiimissä, johon kuuluu henkilöitä myös hallintotiimistä sekä tiede ja päätöksenteko -tiimistä.

TALOUS JA OMAISUUDENHOITO

Tiedeakatemian hallituksen neuvoa-antavana elimenä talousasioissa toimii omaisuudenhoitotoimikunta. Vuonna 2023 toimikuntaan kuuluivat Kimmo Kaski, Tuula Linna, Juha Kinnunen, Päivi Pahta, Pekka Ilmakunnas ja Pekka Aula. Asiantuntijajäseninä olivat Anders Ekholm ja Ralf Sunell. Varainhoito perustui Tiedeakatemian, sen rahastojen sekä sen hallinnoimien säätiöiden sijoitusstrategiaan, joka päivitettiin 2021.

Vuoden 2023 lopussa Tiedeakatemian ja sen rahastojen sijoitusvarallisuus oli yhteensä noin 208 miljoonaa euroa (edellisen vuoden lopussa 198 miljoonaa euroa). Lisäksi Tiedeakatemian hallinnoimien säätiöiden varallisuus oli vuoden 2023 lopussa 4,6 miljoonaa euroa.

Varallisuus koostuu osake- ja korkosalkuista, Vaisala Oyj:n osakkeista sekä vaihtoehtoisista sijoituksista. Salkunhoitajina toimivat Nordea ja Evli. Kaikki Mariankatu 5:n kiinteistön toimistohuoneistot ovat Tiedeakatemian suorassa omistuksessa. Muutoin kiinteistösjoiutukset ovat pääosin eQ:n kiinteistörahastoissa. Muut vaihtoehtoiset sijoitukset ovat pääoma-rahastoissa. Näistä sijoituksista merkittävimmät ovat Hamilton Lane Club Fund -rahastoissa.

Sijoitusvarallisuuden tuotto, sisältäen osingot, korot, vuokrat ja omaisuuden arvon muutoksen, oli kertomusvuonna ilman Vaisala Oyj:n osakkeita noin 8 % (edellisenä vuonna noin -10 %). Vaisala Oyj:n osakurssin kehitys oli heikompaa, ja se mukaan lukien koko omaisuuden tuotto oli noin 6 % (edellisenä vuonna -17 %).

Tiedeakatemian vuoden 2023 tilien ja hallinnon tarkastajana toimi KHT Riku Kärnä ja varatilintarkastajana KHT Helena Sinisalo. Tilintarkastuskertomus ja kertomus varainhoidosta julkaistaan tämän Vuosikirjan yhteydessä.

HENKILÖSTÖ

Suomalaisen Tiedeakatemian pääsihteerinä toimi professori Pekka Aula. Tiedeakatemian hallintopäällikkönä toimi Leila Sarajärvi, hallintosihteerinä Nina Rapelo, hallintoassistenttina maaliskuuhun asti Suvi Salmi ja huhtikuusta alkaen Emilia Lähde. Viestintäpäällikkönä toimi Anna Chydenius ja tiedeviestinnän asiantuntijana Alekski Kylmälahti. Nuorten Tiedeakatemian osa-aikaisena tiedekoordinaattorina toimi Riikka Hiltunen. Tutkija tavattavissa -projektia veti Kim Krappala.

Tiede ja päätöksenteko -toiminnassa työskentelivät akatemiasihteerinä Jaakko Kuosmanen, asiantuntijana Nanna Särkkä tammikuun sekä asiantuntijana Iris Koivulehto huhtikuusta alkaen. Ilmiökartta-hankkeessa toimivat asiantuntijoina Iris Koivulehto maaliskuuhun, Vaula Helin tammikuusta, Linda Lammensalo maaliskuusta ja Antti Kailio marraskuusta koko-aikaisesti sekä osan vuodesta Tommi Kärkkäinen ja Janne Starck.

Toimintavuoden aikana tiede ja päätöksentekotoiminnan harjoittelijoina toimivat

Suomalaisen Tiedeakatemia kokoustilat Mariankatu 5:n toisessa kerroksessa olivat vuoden aikana aktiivisessa käytössä.

Visa Mäntyneva ja Joakim Westrén-Doll ja viestinnän harjoittelijana Anna Koskela.

Tiedeakatemia henkilöstö osallistui monipuolisesti erilaisiin koulutuksiin ja seminaareihin. Vuoden aikana järjestettiin lisäksi työhyvinvointiin liittyviä tilaisuuksia.

Kertomusvuonna Tiedeakatemia maksoi palkkaa tai palkkioita kaikkiaan 41 henkilölle.

MUU TOIMINTA

Tiedeakatemia on antanut pyynnöstä vuoden aikana kaksi lausuntoa: luonnokseen valtioneuvoston asetukseksi tutkimus- ja innovaationeuvostosta sekä asetukseen luontopaneelista ja valtionavustuksen myöntämisestä Suomen luontopaneelin

tehtävien täyttämiseksi. Jaakko Kuosmanen oli Tiedeakatemia edustajana kuultavana eduskunnan tulevaisuusvaliokunnassa kvanttiteknologiasta sekä ihmisoikeuskeskuksessa tiede ja ennakointiasiantuntijana.

Tiedeakatemia hallitus on vuoden aikana pyynnöstä ehdottanut jäseniä useisiin työryhmiin ja toimielimiin. Tiedeakatemiassa on edustajia monissa eri kotimaisissa ja ulkomaisissa instituutioissa ja organisaatioissa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten asioiden foorumin jäsenenä toimi Anna Mauranen. Foorumi on asetettu kaudeksi 2020–2023.

Suomalainen Tiedeakatemia on Säätiöt ja rahastot ry:n ja Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan (TSV) jäsen. TSV:n hallituk-

nessa olivat Tiedeakatemia edustajina Heta Pyrhönen (varajäsen Johanna Mappes) sekä Anna Mauranen (varajäsen Kimmo Kaski).

Pekka Ilmakunnas osallistui Tiedeakatemia edustajana TSV:n kevätkokoukseen maaliskuussa ja syyskokoukseen syyskuussa. Julkaisuforumin ohjausryhmässä Tiedeakatemia edustajana on toiminut Risto Nieminen.

Tiedeakatemia edustajina Alfred Korvelinin säätiön hallituksessa olivat Jukka Seppälä (varallaan Keijo Hämäläinen 6.11. asti ja Kimmo Kaski 7.11. alkaen) sekä Anna Mauranen (Mari Vaattovaara). Edustajina säätiön tieteen jaostossa olivat Sami Pihlström (varallaan Tuomas Forsberg) sekä Tapio Mappes (Gabriel Sandu). Kansanvalituksen jaostossa edustajana oli Markku Löytönen (Risto Nieminen). Kirjallisuuden jaostossa edustajana oli Sari Kivistö (Tomi Huttunen) ja Taiteen jaostossa Helmi Järviluoma-Mäkelä (Arto Haapala).

Suomen eläin- ja kasvitieteen julkaisu-toimikunnassa Tiedeakatemia edustajina olivat Jaana Bäck ja Riitta Julkunen-Tiitto. Ulkopoliittikan tutkimussäätiössä edustajana oli Tapio Raunio. Säätiöiden post doc -poolissa Tiedeakatemia edustajana oli Anna Mauranen varallaan Kaisa Nyberg. Kansallisessa LUMA-neuvottelukunnassa Tiedeakatemia edustajana toimi pääsihteerinä Pekka Aula. Tutkimuksen vaikuttavuuden tukisäätiön hallituksessa Tiedeakatemia nimeämänä jäsenenä oli Anna Mauranen.

Suomen Akatemian tieteellisissä toimikunnissa oli vuoden 2023 lopussa Suomalaisen Tiedeakatemia jäseniä seuraavasti: Petri Karonen ja Matti Miestamo kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunnassa, Ari Jokinen, Timo Repo ja Marjo Yliperttula luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen toimikunnassa sekä Jussi Kukkonen, Toni Laaksonen, Jorma Palvimo ja Anne Toppinen biotieteiden, terveyden ja ympäristön tutkimuksen toimikunnassa. Heistä Petri Karonen ja Jussi Kukkonen toimivat toimikunnan puheenjohtajana. Suomen Akatemian hallituksessa ovat toimineet Klaus Elenius, Johanna Myllyharju puheenjohtajana ja Kirsi Tirri. Strategisen tutkimuksen neuvostossa on toiminut Anne Kovalainen.

Pekka Aula osallistui Tiedeakatemia edustajana Kiinteistö Oy Mariankatu 5–7 varsinaiseen yhtiökokoukseen maaliskuussa. Pekka Ilmakunnas oli kiinteistöyhtiön hallituksen jäsen toimien myös hallituksen puheenjohtajana.

Risto Nieminen edusti Tiedeakatemiaa Suomen eläin- ja kasvitieteen julkaisu-toimikunnan vuosikokouksessa maaliskuussa. Säätiöiden ja rahastot ry:n kevätkokouksessa Tiedeakatemiaa edusti Päivi Pahta ja syyskokouksessa Pekka Aula. Pekka Ilmakunnas osallistui Tiedeakatemia edustajana Vaisala Oyj:n yhtiökokoukseen maaliskuussa.

Tieteen päivien ohjelmatoimikunnassa Tiedeakatemiaa edusti Kimmo Kaski ja ohjausryhmässä Pekka Aula.

Tutkittua tietoa yhteiskunnan hyväksi – Suomalainen Tiedeakatemia suunnannäyttäjänä

Suomalainen Tiedeakatemia on viime vuosina profiloitunut kansallisena suunnannäyttäjänä tietoon pohjautuvan päätöksenteon edistämisessä. Vuosi 2023 oli tällä saralla erityisen merkittävä: yhteistyö valtioneuvoston kanslian kanssa tiivistyi entisestään, ja Tiedeakatemian kehittämät uudet tiedevälittämisen mallit saivat paljon kiitosta.

TAVOITTEENA MAAILMAN VIISAIMMAT PÄÄTÖKSET

Yhteiskunnallisten päätösten tueksi on saatavilla koko ajan enemmän tutkittua tietoa, mutta tiedon lisääntyminen tekee sopivan tiedon löytämisestä ja hyödyntämisestä vaikeaa. Lisäksi päätöksenteko liittyy yhä useammin kompleksisiin teemoihin, joihin liittyvien tiedollisten kokonaiskuvien muodostamiseen päättäjät tarvitsevat tukea.

Tiedeakatemian sääntömääräisenä tehtävänä on edistää tutkittuun tietoon

perustuvaa yhteiskunnallista päätöksentekoa. Työn visiona on, että Suomessa tehdään maailman viisaimmat yhteiskunnalliset päätökset.

Tiedon kuratointiin ja koostamiseen liittyvää osaamista vahvistettiin Tiedeakatemiasa vuoden 2023 aikana uusilla rekrytoinneilla. Tiede- ja päätöksenteko -yhteisössä työskentelee nyt kaksi vakituista työntekijää. Heidän lisäksi Jane ja Aatos Erkon säätiön rahoittamaan Ilmiökartat-hankkeeseen on palkattu kolme asiantuntijaa.

KEVYEMMIN, NOPEAMMIN, VUOROVAIKUTTEISEMMIN

Vuoden 2023 aikana päätöksenteon tietopohjan vahvistamiseen liittyvässä työssä on pyritty vastaamaan toimintaympäristössä tunnistettuihin muutoksiin ja tuomaan tutkittua tietoa päättäjien käyttöön entistä nopeammin, kevyemmin ja vuorovaikutteisemmin. Tämä on edellyttänyt

Tiedeakatemia kokoaa Tiedeiskuihin yleistajuisesti tieteellistä näkemystä aloista, joiden odotetaan vaikuttavan merkittävästi yhteiskunnan kehitykseen. Kvantti-tiedeisku purki kvanttitekniikan merkitystä ja mahdollisuuksia.

uudenlaisia toimintamalleja ja tiivistä yhteistyötä niin tutkijoiden kuin päätöksentekijöiden kanssa.

Vuoden aikana Tiedeakatemiassa tuotettiin yhteensä seitsemän tietokoostetta, joiden aiheet vaihtelivat ikääntyvästä yhteiskunnasta kvanttitekniikkaan. Koosteissa on hyödynnetty systematisoituja tiedon kokoamisen menetelmiä, joiden kehittämiseen on panostettu. Luotettavaa tietoa tietokoosteita varten on mahdollista koota jopa viikossa.

Tietokoosteiden tuottaminen on edellyttänyt tietotarpeen huolellista tunnistamista ja rajausta. Tätä varten on kehitetty uusia ja jatkajalostettu aiempia toiminta-

malleja, kuten *Tiedesparrausta*. Kun tavoitteena on päätöksentekoa mahdollisimman hyvin palvelevan tutkimustiedon kokoaminen, voi tutkijoiden ja päättäjien tiiviimmistä vuoropuhelusta olla valtavasti hyötyä.

Koosteiden tuottamisessa on kiinnitetty uudella tavalla huomiota myös erilaisiin tiedon lajeihin. Tiedollisissa kokonaisuuksissa on pyritty yhdistämään esimerkiksi vertaisarvioitua tutkimusta, asiantuntija-arvioita ja tilastotietoja. Useiden tiedon lajien yhdistäminen mahdollistaa tutkijoiden asiantuntijuuden hyödyntämisen koko laajuudessaan osana yhteiskunnallista päätöksentekoa.

YHTEISTYÖ VALTIONEUVOSTON KANSLIAN KANSSA AVAINASEMASSA

Läheisenä yhteistyökumppanina Tiedeakatemiaan päätöksenteon tietopohjan vahvistamiseen liittyvässä työssä on ollut valtioneuvoston kanslia. Keväällä 2023 laadittiin valtioneuvoston kanslian toimeksiannosta hallitusneuvotteluiden tueksi monitieteinen yleiskatsaus Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan vaikutuksista suomalaiseseen yhteiskuntaan. Tämä tietosynteesi oli hyvä esimerkki nopeasti muuttuvaan yhteiskunnalliseen kehityskulkuun liittyvästä työstä, jota varten tarvittiin vertaisarvioidun tutkimuksen ja tilastojen rinnalle tutkijoiden ennakoivaa asiantuntijatietoa.

Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksiin liittyvän katsauksen tietomuotoilu sai runsaasti kiitosta, ja tiedon lajien jäsentelyä on sen jälkeen kehitetty eteenpäin seuraavissa töissä.

Syksyllä 2023 kumppanuus valtioneuvoston kanslian kanssa tiivistyi entisestään, kun Tiedeakatemia solmi kanslian kanssa kahden vuoden puitesopimuksen pääministerille tuotettavista tutkimuskoosteista. Sopimuksen myötä Tiedeakatemiaan rooli valtioneuvoston luotettuna tietokumppanina vakiintui. Tiivis yhteistyö näkyy konkreettisesti uusina toimeksiantoina, joissa Tiedeakatemiaan asiantuntijat kokosivat tutkittua tietoa suoraan valtioneuvoston tarpeisiin.

Loppuvuodesta 2023 tuotettiin valtioneuvoston kanslialle nopeassa aikataulussa kevyt tietosynteesi, joka käsitteli ulkomaa-laistaustaisten asemaa ja hyvinvointia Suomessa. *Tiedettä tiivistä* -konseptiksi nimetyn työn yhteydessä kehitettiin edelleen tiedonkeruun ja jäsentämisen menetelmiä sekä tietotarpeen kirkastamiseen liittyvää vuorovaikutusta. Vuonna 2023 testattiin lisäksi digitaalista tietomatriisia vaihtoehtona perinteisille raporttimalleille.

Jatkuva kehitystyö ja uudet avaukset pitävät osaltaan huolen siitä, että Tiedeakatemia pysyy tietopohjaisen päätöksenteon kansallisena suunnannäyttäjänä myös tulevana vuosina.

KOHTI ENTISTÄ VAIKUTTAVAMPAA TOIMINTAA

Tiedeakatemiaan työ tietopohjaisen päätöksenteon edistämiseksi jatkuu nykyisessä laajuudessaan Jane ja Aatos Erkon säätiön rahoituksen turvin vuoteen 2026 saakka.

Lähitulevaisuudessa tiedevälittämisen malleja kehitetään Tiede ja päätöksentekoyksikössä muun muassa hyödyntämällä tekoälyä sekä osallistamalla yhä laajempia monitieteisiä tutkijakollektiiveja tiedon tuottamiseen. Kokeilunhaluisesta ja uudistuvasta otteesta pyritään pitämään kiinni samalla, kun toiminnan vaikuttavuutta vahvistetaan.

Suomalaisen Tiedekatemian lokakuun illassa pohdittiin terveen vanhuuden edellytyksiä sekä pitkäikäisyyden yleistymiseen liittyviä yhteiskunnallisia kysymyksiä liittyen Terve, vanhuus! -keskustelupaperiin. Keskustelemassa olivat professori Teppo Kröger, dosentti Leena Forma ja professori Esa Jämsen.

Tiedegaala

Vanha Ylioppilastalo 28.4.2023

Suomalaisen Tiedekatemian jäsenet ja keskeisten sidosryhmien edustajat juhlistivat Tiedekatemian 115-vuotista taivalta Tiedegaalassa huhtikuussa.

Illassa esiintyivät Sibelius-lukion kamarikuoro sekä Compañía Kaari & Roni Martin goes ROOTS. Illan musiikista vastasi The Mojitos. Illan juontajana toimi Piia Pasanen.

Suomalaisen Tiedeakatemian Väisälä-hankeapurahat

Suomalainen Tiedeakatemia perusti vuonna 2023 uuden rahoitusmuodon, Suomalaisen Tiedeakatemian Väisälä-hankeapurahan. Historian ensimmäiset apurahat olivat haettavana keväällä 2023. Hankeapurahan on suunnattu tutkijauran vakinaistamispolun alkuvaiheen tutkijoille oman tutkimusryhmän perustamiseen ja ryhmän tutkimuskuluihin. Tiedeakatemian rahoitus on luonteeltaan joustava ja mukautuu hakijan tarpeisiin.

”Oman tutkimusryhmän perustamiseen myönnettävät tukimuodot ovat Suomessa yleisesti ottaen varsin harvinaisia. Olemme iloisia, että voimme tukea nyt myös tätä keskeistä vaihetta tutkijoiden uralla”, Suomalaisen Tiedeakatemian hallituksen puheenjohtaja Kimmo Kaski kertoi. ”Suomalainen Tiedeakatemia jakaa vuosittain yli kaksi miljoonaa euroa apurahoja kattavasti tieteen eri aloille, erityisesti tohtorinväitöstään tekeville tutkijoille.

Uudella apurahalla voimme tukea tutkijan urapolkua vielä aiempaa laajemmin.”

Hakukelpoisia aloja olivat Suomalaisen Tiedeakatemian Vilho, Yrjö ja Kalle Väisälän rahaston aloihin kuuluvat fysiikka, geofysiikka, matematiikka, meteorologia ja tähtitiede. Haussa eduksi katsottiin monitieteisyyden edistäminen.

Kolmivuotinen, 150 000 euron arvoisen hankeapurahan myönnettiin kahdelle tutkijalle, Matilda Backholmille ja Joonas Ilmavirralle. Myönnettyillä apurahoilla tutkitaan pehmeiden, elävien ja nestemäisten materiaalien fysiikkaa sekä taivaankappaleiden sisäisiä rakenteita.

MATILDA BACKHOLM

Matilda Backholm työskentelee apulaisprofessorina Aalto-yliopiston teknillisen fysiikan laitoksella. Hänen Living Matter

Ensimmäiset Suomalaisen Tiedeakatemian Väisälä-hankeapurahat myönnettiin Matilda Backholmille ja Joonas Ilmavirrälle.

Apuraha on suunnattu tutkijanuran vakinaistamispolun alkuvaiheen tutkijoille oman tutkimusryhmän perustamiseen ja ryhmän tutkimuskuluihin.

-tutkimusryhmänsä kartoittaa pehmeiden, elävien ja nestemäisten materiaalien fysiikkaa.

Backholmin tutkimusryhmä kehittää uusia kokeellisia menetelmiä ja teoreettisia malleja pienten elävien organismien voimien, virtausten ja dynamiikan tutkimiseen. Tavoitteena on ratkaista suuria haasteita fysiikan ja biologian rajapinnalla. Tutkimustulokset voivat mahdollistaa muun muassa uusien, biologisia systeemejä jäljittelevien teknologioiden kehittämisen lääketieteelle sekä ruoantuotannon kehittämisen yhteistyössä kasvinjalostusyritysten kanssa.

”Hankeapuraha on minulle uutena apulaisprofessorina äärimmäisen tärkeä ja mahdollistaa tutkimustyöni nopeutumisen ja tutkimusryhmäni laajentamisen sekä uuden jännittävän tutkimussuunnan liittyen kasvien mikroskooppisten juurien dynamiikkaan”, Backholm toteaa. ”Olen erittäin kiitollinen tästä mahdollisuudesta.”

JOONAS ILMAVIRTA

Joonas Ilmavirta toimii apulaisprofessorina Jyväskylän yliopiston matematiikan ja tilastotieteen laitoksella. Ilmavirran projektin tavoitteena on rakentaa matemaattinen teoria, jonka avulla voidaan luotettavasti määrittää muiden taivaankappaleiden kuin kotiplaneettamme sisäiset rakenteet. Avainasemassa ovat seismiset mittaukset ja seismisten aaltojen käytöksen riippuvuus planeettatyypistä sekä sen vaikutus epäsuoran mittaamisen teoriaan. Seismistä mittaustietoa itsessään on saatavilla jo monilta planeetoilta ja kuulta.

”Väisälä-hankeapuraha mahdollistaa avauksen uuteen inversio-ongelmien matemaattista teoriaa ja maapallon ulkopuolista seismologiaa yhdistävään suuntaan, jonka rahoittaminen konservatiivisemmilla rahoitusmalleilla olisi vaikeaa”, Ilmavirta kertoo. ”Sillan rakentaminen palvelee molempia aloja ja mahdollistaa pitkällä aikavälillä niiden hyötymisen toisistaan.”

Suomalaisen Tiedeakatemian myöntämät apurahat

EINO JUTIKKALAN RAHASTON APURAHAT 9.10.2023

KM, VTM Lotta Allemand, Helsingin yliopisto, 26 000, Lapset puheeksi -menetelmä, koulun ja kodin välinen yhteistyö sekä lasten/nuorten hyvinvointi. (kasvatustiede)

FM Selcen Erten, Turun yliopisto, 26 000, The portrayal of Finland in Turkish media with a focus on Finland's NATO membership: A Corpus-assisted Discourse Study. (kielitieteet)

FM Jasmin Flinkman, Tampereen yliopisto, 26 000, Sodan tunnelmat. Ylisukupolvisen trauman käsittely suomenkielisessä 2010-luvun kaunokirjallisuudessa. (taiteidentutkimus)

TaM Dina Gillham, Helsingin yliopisto, 26 000, The Perpetual Virginity of Mary: Origins, Development, and Impact on Gender Expectations. (teologia)

FM Saara Hellström, Turun yliopisto, 26 000, Vertaileva rekisteritutkimus kielenkäytön vaihtelusta monikielisessä Internetissä. (kielitieteet)

VTM Andrea Lorenz-Wende, Jyväskylän yliopisto, 26 000, Omaisolettama – rajanvetoa työikäisten omaisten ja julkisen vallan hoivavastuun välillä ikääntyneiden hoivassa. (yhteiskuntatieteet)

FM Arwen Meereboer, Åbo Akademi, 26 000, Ethical Ecologies: Tove Jansson and Sven Nordqvist as an ecocritical approach to ethics. (filosofia)

VTM Tero Mäkelä, Turun yliopisto, 26 000, Philosophy of Care. (filosofia)

FM, TM Nuusa Niskala, Helsingin yliopisto, 26 000, Vallaton valtakunta – kristittyjen anarkistien eletty poliittinen teologia 2000-luvulla. (teologia)

YTM, LLB Berfin Nur Osso, Helsingin yliopisto, 26 000, 'Access to Right to Have Rights': Managing Migration at the EU's External Borders. (oikeustieteet)

FM Birgitta Paranko, Turun yliopisto, 26 000, CHALLENGE: Koulukiusaamisen akuutit ja pitkäaikaiset vaikutukset aivojen rakenteeseen ja toimintaan. (psykologia)

Eino Jutikkalan rahaston ja Emil Öhmannin Säätiön apurahansaajia juhlistettiin lokakuussa Ritarihuoneella.

- FM, TM Nikolai Paukkonen, Helsingin yliopisto, 26 000, Evaluation of Photogrammetry and Laser Scanning as Archaeological Documentation Tools. (arkeologia)
- KM Esa Pavloff-Pelkonen, Helsingin yliopisto, 26 000, Game literacy as an emerging approach for multiliteracy pedagogy. (kasvatustiede)
- FM Sini Peltokorpi, Turun yliopisto, 29 000, Näkömonivammaisten lasten ja heidän vanhempiensa välinen vuorovaikutus ja sen tukeminen. (yhteiskuntatieteet)
- KM Kukka-Maaria Polso, Helsingin yliopisto, 26 000, Motivated to engage, ready to choose? The interplay of motivational development, behavioral engagement, and educational choices in adolescence. (kasvatustiede)
- FM Taneli Puputti, Jyväskylän yliopisto, 28 640, Historical Knowledge as Capital: Early Transmission and Circulation of Flavio Biondo's Decades. (kielitieteet)
- FM Juho Pystynen, Helsingin yliopisto, 26 000, Innovations in Finnic vocalism. (fennougristiikka)
- KTM Jukka-Pekka Pyylampi, Tampereen yliopisto, 26 000, Measuring Finnish Output Gap and Rules-Based Fiscal Guidance: Past & Present Estimates. (yhteiskuntatieteet)
- FM Milla Virolainen, Jyväskylän yliopisto, 26 000, Parliamentarians Debating Democracy in a Time of Crisis: How was Democracy Viewed and Defined by French Politicians 1927-1940. (historia)

VILHO, YRJÖ JA KALLE VÄISÄLÄN RAHASTON APURAHAT 11.12.2023

Matematiikka

- FM Veeti Ahvonen, Tampereen yliopisto, 26 000, New Directions in Descriptive Complexity. (jatkokoulutusapuraha)
- DI Kalle Alaluusua, Aalto-yliopisto, 26 000, Community recovery in sparse random graphs. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Roope Anttila, Oulun yliopisto / University of St Andrews, Skotlanti, 4 400. Vierailuapuraha
- FM Manu Harsu, Tampereen yliopisto, 13 000, Lyhytkestoiset moduulit ja Scottin lyhteet jatkuvassa posetissa. (jatkokoulutusapuraha)
- DI Kai Hippi, Aalto-yliopisto, 26 000, Quantum chaos on random Riemann surfaces. (jatkokoulutusapuraha)
- TkT Toni Karvonen, Helsingin yliopisto / University of Tokyo, Japani, 2 800. Vierailuapuraha.
- FM Tuomas Kelomäki, Aalto-yliopisto, 26 000, Discrete Morse theory for combinatorial homologies. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Jesse Koivu, Jyväskylän yliopisto, 26 000, Sobolev ja BV-lajajennusjoukoista metrisissä mitta-avaruuksissa. (jatkokoulutusapuraha)
- DI Okko Makkonen, Aalto-yliopisto, 26 000, Turvallisen hajautetun laskennan

- matemaattinen perusta. (jatkokoulutusapuraha)
- FL Petteri Nissinen, Itä-Suomen yliopisto, 13 000. Itseaffiinien joukkojen dimensio-tarkasteluita, epähomogeenisten graafisuunnattujen itsesimilaarien joukkojen peitelukumääräfunktion asymptootin käyttäytyminen ja Hausdorffin dimensio-vääritymä kvasiympyröissä. (jatkokoulutusapuraha)
- Dos. Heikki Orelma, Tampereen yliopisto / University of Aveiro, Portugal, 3 920. Vierailuapuraha
- DI Jaakko Pere, Aalto-yliopisto, 26 000, On extreme behavior of multivariate and infinite dimensional observations. (jatkokoulutusapuraha)
- MSc Angelina Senchukova, LUT-yliopisto, 19 500, Edge-Preserving Inversion with Heavy-Tailed Bayesian Neural Network Priors. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Mika Sipilä, Jyväskylän yliopisto, 26 000, Nonlinear blind source separation for spatial and spatio-temporal data. (jatkokoulutusapuraha)
- DI Lauri Särkiö, Aalto-yliopisto, 26 000, Regularity of parabolic double phase systems. (jatkokoulutusapuraha)
- Dos. Jari Taskinen, Helsingin yliopisto / University of Toledo, USA / State University of New York at Albany, USA, 4 500. Vierailuapuraha
- MSc Dana Avramescu, Jyväskylän yliopisto, 26 000, Transport of hard probes in the Glasma. (jatkokoulutusapuraha)
- MSc Carlisle Aurabelle Casuga, Jyväskylän yliopisto, 26 000, Global Analysis of Non-linear QCD Dynamics in Deep Inelastic Scattering. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Zhehao Chen, Helsingin yliopisto, 26 000, Säteilävaurioiden Perusominaisuudet Monen Pääelementin Satunnaisseoksissa (MPEAs). (jatkokoulutusapuraha)
- FM Annamaria Fedeli, Turun yliopisto, 26 000, Understanding energy spectra of solar energetic electron events using novel data. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Markku Hahto, Turun yliopisto, 26 000, Temporal quantum networks. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Ella Häkkinen, Helsingin yliopisto, 26 000, Novel techniques to understand the chemistry of organic aerosol formation in the atmosphere. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Noora Jokinen, Itä-Suomen yliopisto, 26 000, Biomassoista termisillä menetelmillä saatujen nestejakeiden fraktiointi, analytiikka ja sovellukset. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Jiri Jäntti, Itä-Suomen yliopisto, 26 000, Nanovarjoaine nivelrikon tietokonetomografassa. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Elina Kauppinen, Jyväskylän yliopisto, 26 000, Double beta decay and dark matter calculations. (jatkokoulutusapuraha)
- DI Jiaqi Li, Tampereen yliopisto, 26 000, Ultra-fast high-resolution imaging in the mid-infrared range with space-spectrum-tailored supercontinuity. (jatkokoulutusapuraha)
- DI Ilari Lilja, Aalto-yliopisto, 26 000, Jatkuvan muuttujan klusteritilojen muodostaminen ja ohjaus Josephsonin parametrisissä systeemeissä. (jatkokoulutusapuraha)

Fysiikka

- DI Kameyab Raza Abidi, Jyväskylän yliopisto, 26 000, Understanding of Buckling in Two-Dimensional Metals. (jatkokoulutusapuraha)
- DI Kristian Arjas, Aalto-yliopisto, 26 000, Lasing in Bound-states in Continuum with large topological charges. (jatkokoulutusapuraha)

Vilho, Yrjö ja Kalle Väisälän rahaston apurahat ja Väisälän palkinnot julkistettiin Ritarihuoneella joulukuun teemaillassa. Apurahoja jaettiin syksyn 2023 jaossa yhteensä 1,6 miljoonaa euroa, yhteensä 75 tutkijalle. Apurahansaajat työskentelevät kahdessatoista eri yliopistossa ja tutkimuslaitoksessa Suomessa ja ulkomailla.

- DI Isaac Yair Miranda Valdez, Aalto-yliopisto, 13 000, Designing functional foams using rheophysics and Bayesian Machine Learning. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Joose Peitola, Itä-Suomen yliopisto, 26 000, Atlas-based muscle force-driven musculoskeletal finite element modeling platform to optimize rehabilitation planning of patients with osteoarthritis. (jatkokoulutusapuraha)
- MSc Laura Piispanen, Aalto-yliopisto, 17 300, Kvanttifysiikkaa osallistavan taiteen ja pelien keinoin. (jatkokoulutusapuraha)
- MSc Evgeniia Ponomareva, Aalto-yliopisto, 26 000, The role of electron-ion interactions in radiation damage analysis and prediction for nuclear fusion materials. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Aki Ruhtinas, Jyväskylän yliopisto, 26 000, Kvanttilaitteiden valmistaminen heliumionisuihkulla suorakirjoittamalla. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Jouni Ruotsalainen, Jyväskylän yliopisto, 26 000, Penning trap mass spectrometry of neutron rich nuclei and double-beta decay Q-value measurements. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Iida Rätty, Itä-Suomen yliopisto, 13 000, Uuden kolmiulotteisen magneettikuvauksen kehittämisen sydänsairauksien kuvantamiseen. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Topi Sirkiä, Helsingin yliopisto, 26 000, Uusia rajoja aksioneille ja aksioninkaltaisille hiukkasille suoran havaitsemisen kokeista ja mustien aukkojen superradianssista. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Alex Stendahl, Helsingin yliopisto, 26 000, Dark Matter direct detection with the COSINUS experiment. (jatkokoulutusapuraha)
- MSc Nico Stirling, Helsingin yliopisto, 26 000, Quantum field theoretical aspects of neutrino oscillations and interactions. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Sasu Tuohino, Aalto-yliopisto, 26 000, Implementation of multiqubit gates for unimon circuits. (jatkokoulutusapuraha)

Tähtitiede

- FM Varpu Ahlberg, Turun yliopisto, 13 000, Signatures of strong gravity in spectral, timing, and polarization data of accreting compact objects. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Suvi Korhonen, Turun yliopisto ja Tarton yliopisto, 26 000, Galaxy filaments: cosmic highways of the matter. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Emma Mannfors, Helsingin yliopisto, 26 000, Multiscale star formation: from cold cores to galactic haloes. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Mikko Pöntinen, Helsingin yliopisto, 13 000, ESA Euclid -mission hyödyntäminen asteroidipopulaatioiden mallintamisessa. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Riku-Petteri Rautio, Oulun yliopisto, 13 000, Origins of ionized gas in the outskirts of galaxies. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Christian Vassallo, Turun yliopisto, 26 000, Core-Collapse Supernova Rates and Machine Learning Methods in Time-Domain Astronomy. (jatkokoulutusapuraha)

Geofysiikka

- MPhil Benoit Espinola, Ilmatieteen laitos, 26 000, Ympäristöseurannan tehostaminen merialueilla koneoppimis pohjaisella haitallisten aineiden jäljityksellä. (jatkokoulutusapuraha)

MSc Nicholas Larsen, Oulun yliopisto, 13 000, Statistical analysis of space weather effects during GLE events. (jatkokoulutusapuraha)

MSc Toochukwu Ozoji, Oulun yliopisto, 26 000, Alustava tutkimus kaksikulotteisen karakteristisen impedanssin mahdollisuuksista ennustaa kiviräjähdyksiä maanalaisissa rakenteissa. (jatkokoulutusapuraha)

FM Teemu Salminen, Itä-Suomen yliopisto, 13 000, Aerosolien ilmastovaikutusten epävarmuuksien vähentäminen hyödyntäen elementti- ja inversiometelmiä. (jatkokoulutusapuraha)

MSc Christina Tsarsitalidou, Helsingin yliopisto, 26 000, Focal spot imaging applied to data from dense seismic arrays. (jatkokoulutusapuraha)

Meteorologia

MSc Miguel Aldana, Ilmatieteen laitos, 13 000, The impact of the Gulfs of Finland and Bothnia and associated Coastal Areas on Thunderstorms in Finland. (jatkokoulutusapuraha)

MSc Marta Fregona, Helsingin yliopisto, 26 000, Modeling greenhouse gas exchanges in freshwater ecosystems. (jatkokoulutusapuraha)

FM Johannes Mikkola, Helsingin yliopisto, 26 000, Aerosol transport to the free troposphere in mountainous regions: combining meteorology, air-chemistry and aerosol physics. (jatkokoulutusapuraha)

DI Jenna Ritvanen, Ilmatieteen laitos, 26 000, Konvektiosateen lähietkiennustaminen kaksoispolarisaatiotutkien ja fysiikkaan perustuvien koneoppimismenetelmien avulla. (jatkokoulutusapuraha)

FM Olli Saranko, Ilmatieteen laitos, 26 000, Maankäytön vaikutus helteiden kehittymiseen Suomen kaupungeissa. (jatkokoulutusapuraha)

Muut matemaattis-luonnontieteelliset alat

FM Simone Adinolfi, Itä-Suomen yliopisto, 13 000, NRF2 redirects glucose carbons for lipid synthesis and histone acetylation in non-small cell lung cancer. (jatkokoulutusapuraha)

MSc Basheer AL-Anesi, Tampereen yliopisto, 26 000, Perovskite-Inspired materials for Indoor Photovoltaics – towards global net-zero emissions (InPho). (jatkokoulutusapuraha)

MSc Julio Alejandro Arias Gallegos, Aalto-yliopisto, 26 000, Implementation of machine learning techniques in the analysis of GNSS time series (jatkokoulutusapuraha)

MSc Dominika Bujnakova, Oulun yliopisto, 26 000, Large carnivores and large-scale perspective: studying genetics, morphology, and human perception. (jatkokoulutusapuraha)

MSc Nazli Eskici, Helsingin yliopisto, 13 000, DLK1:n roolin tutkiminen ihmisen GnRH-neuroneiden kehityksessä CRISPR aktivaation ja inhibition avulla. (jatkokoulutusapuraha)

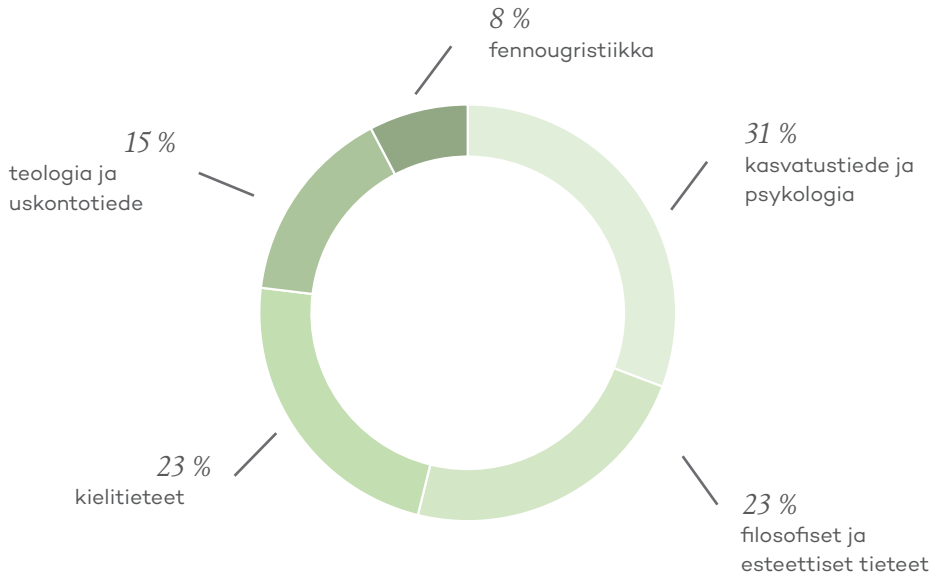
MSc Sara Gröhn, Itä-Suomen yliopisto, 26 000, Multidimensional magnetic resonance imaging in the evaluation of ischemic stroke (jatkokoulutusapuraha)

DI Karoliina Hopia, Tampereen yliopisto, 26 000, Uudet kudosaadhesiiviset biomateriaalit sarveiskalvon haavaumien hoitoon ja 3D-biotulostukseen. (jatkokoulutusapuraha)

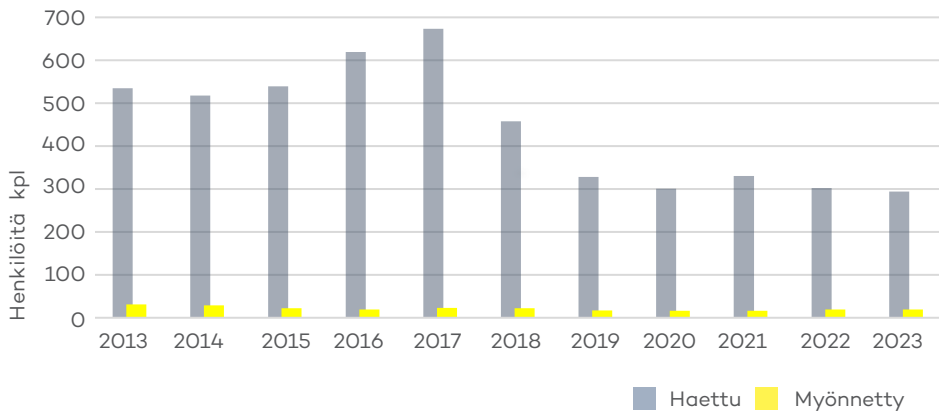
- MSc Rahul Jagadeesan, Tampereen yliopisto, 26 000, Gene expression dynamics in operons during energy-driven genome-wide stresses. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Linda Laakso, Turun yliopisto, 26 000, Sudenkorentojen lämmönsäätely. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Aku Lempelto, Jyväskylän yliopisto, 19 500, Hiilidioksidin katalyyttinen vedyttäminen metanoliin heterogeenisillä jalometallikatalyyteillä. (jatkokoulutusapuraha)
- MSc Liya Merzon, Aalto-yliopisto, 19 500, Combining Virtual Reality and Machine Learning to Improve ADHD Diagnostics. (jatkokoulutusapuraha)
- DI Eero Molkoselkä, Oulun yliopisto, 26 000, Koneoppimiseen perustuva hologrammien takaisinlaskenta jäätävien pilvien pisara-analysaattorille. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Anu Nyberg, Itä-Suomen yliopisto, 26 000, Role of coronary artery disease -associated genetic variation in the regulation of cell type specific enhancer activity. (jatkokoulutusapuraha)
- MSc Eloi Schmauch, Itä-Suomen yliopisto, 26 000, Multiomics and spatial transcriptomics dissection of cardiac diseases: focus on Atrial Fibrillation, and coronary artery disease. (jatkokoulutusapuraha)
- DI Linda Sederholm, Aalto-yliopisto, 13 000, Äärimmäisen korkean paineen menetelmät magneettisten ja suprajohtavien metallioksidien synteesiin ja faasimuutoksiin. (jatkokoulutusapuraha)
- FM Joonatan Sipola, Tampereen yliopisto, 26 000, Enhancing treatment of metastatic castration resistant prostate cancer via analysis of plasma liquid biopsies. (jatkokoulutusapuraha)
- DI Sofia Tauriainen, Aalto-yliopisto, 26 000, Aktiivisuuden ja tarkkaavuuden häiriön oireiden mittaaminen objektiivisesti luonnollisessa kontekstissa (jatkokoulutusapuraha)
- FM Mari Tienhaara, Turun yliopisto, 13 000, Phosphoregulation mechanisms as determinants of drug tolerance in oncogene-addicted cancer. (jatkokoulutusapuraha)
- DI Sami Vesamäki, Tampereen yliopisto, 26 000, Kosteuden vaikutus atsobentseenien käyttäytymiseen ja ilmiön hyödyntäminen sovelluksissa. (jatkokoulutusapuraha)

EINO JUTIKKALAN RAHASTON APURAHAT 2023

MYÖNNETYT APURAHAT HAKUALOITTAIN (A-KORI)

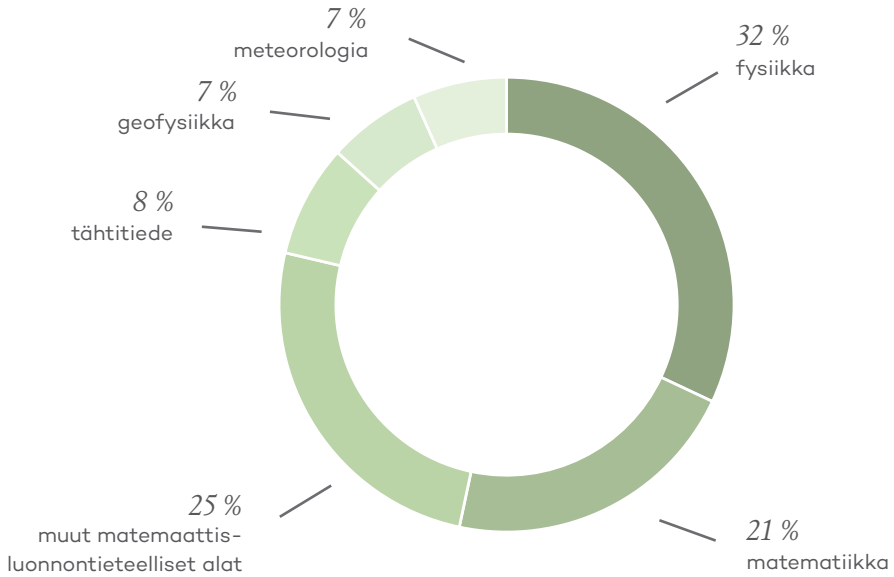

HAETUT JA MYÖNNETYT APURAHAT VUOSINA 2013–2023

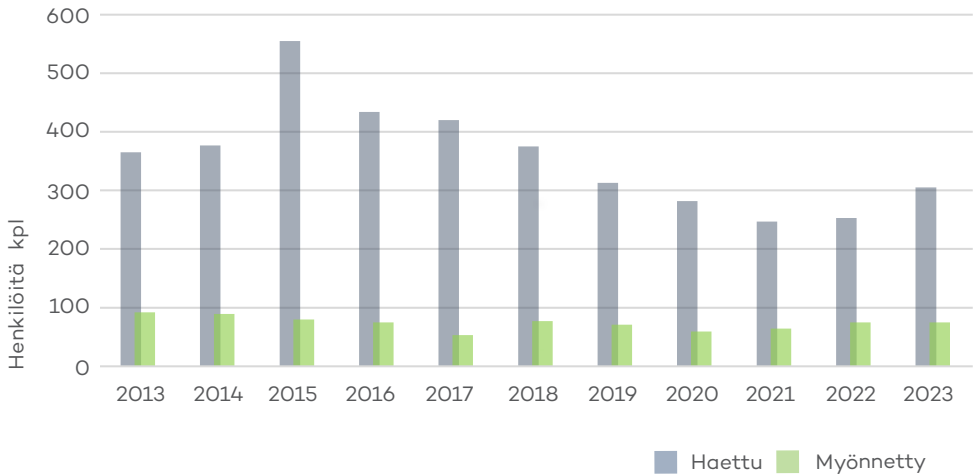

VILHO, YRJÖ JA KALLE VÄISÄLÄN RAHASTON APURAHAT 2023

MYÖNNETYT APURAHAT ALOITTAIN

HAETUT JA MYÖNNETYT APURAHAT VUOSINA 2013–2023

Suomalaisen Tiedeakatemian varainkäyttö

TIEDEAKATEMIAN VARALLISUUS

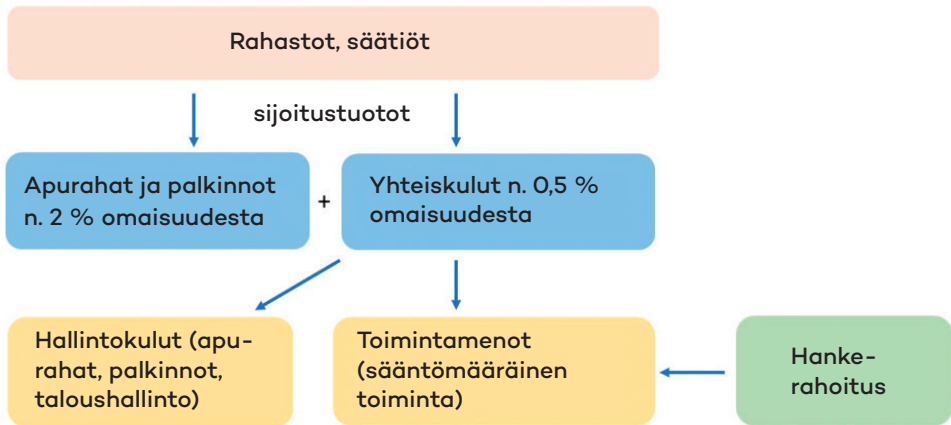
Tiedeakatemian ja sen hallinnoimien omakatteisten rahastojen (Vilho, Yrjö ja Kalle Väisälän rahasto, Eino Jutikkalan rahasto, Matematiikan rahasto ja Suomalaisen Tiedeakatemian Emil Aaltosen rahasto) varallisuuden arvo oli vuoden 2023 lopussa 208,6 miljoonaa euroa (195,3 miljoonaa euroa vuonna 2022). Yhdistyksen varainhoitoa ohjaa sijoitusstrategia, joka on hyväksytty hallituksen kokouksessa 2017 ja päivitetty 2021. Sijoitusomaisuuden tuoton tarkoituksena on kattaa Tiedeakatemian ja sen rahastojen jakamat apurahat ja palkinnot sekä toiminnan menot.

Merkittävä osa Tiedeakatemian varoista on sijoitettu osakkeisiin. Osakesijoitukset on tehty Helsingin pörssissä noteerattuihin osakkeisiin ja ulkomaisiin pörssiyhtiöihin osakerahastojen kautta. Suurin yksittäinen sijoitus on Väisälän rahaston 5 % omistus Vaisala Oyj:n osakkeista, jonka arvo vuoden 2023 lopussa oli 73 miljoonaa euroa. Muut sijoitukset kohdistuivat osakkeisiin

65,5 %, korkorahastoihin 19,5 %, kiinteistöihin 6,5 % ja pääomarahastoihin 8,5 %. Maantieteellisesti merkittävimmät sijoitusten kohteet olivat Suomi 53 %, muut Pohjoismaat 2 %, EU 13 %, Yhdysvallat 18 %, Japani 1,6 %, Kiina 0,8 % ja Intia 0,5 %.

Osake- ja korkosalkku oli täyden valtakirjan salkunhoidossa. Pääsalkunhoitajana on toiminut Nordea ja toisena salkunhoitajana on ollut Evli. Salkunhoidon ulkopuolella olivat ns. vaihtoehtoiset sijoitukset (suora kiinteistöomistus, kiinteistörahastot, pääomarahastot) sekä Vaisala Oyj:n osakkeet. Väisälän ja Jutikkalan rahastot omistavat Mariankatu 5:n toimistohuoneistojen osakkeet, joiden kirjanpitoarvo oli noin 3 miljoonaa euroa. Muutoin kiinteistöinvestiointeja on tehty pääosin eQ:n kiinteistörahastojen kautta. Tiedeakatemian vaihtoehtoisten sijoitusten ohjelmassa sijoitetaan kiinteistörahastojen lisäksi listaamattomiin yrityksiin private equity -rahastojen kautta. Pääyhteistyötahona on Hamilton Lane.

Tiedeakatemia kiinnittää erityistä huomiota sijoitusten vastuullisuuteen.

Kuva 1. Suomalaisen Tiedeakatemia talouden rakenne

Sijoitusten ESG-riskiluokitus on matala 19,3. Tiedeakatemia hiilijalanjälki on 189,4 hiidioksiditonnia/milj. USD, mikä on hieman korkeampi kuin kansainvälisten hajautettujen vertailuindeksien. Tämä johtuu Tiedeakatemia sijoitusten painotuksesta Helsingin pörssiin, jonka hiilijalanjälki on jonkin verran verrokki-indeksiä korkeampi.

Vuoden 2023 aikana Tiedeakatemia hallinnoiman omaisuuden markkina-arvo kasvoi n. 14 miljoonaa euroa. Tämä johtui erityisesti Yhdysvaltojen osakekurssien positiivisesta kehityksestä. Samalla kertyi osinko-, korko- ja vuokratuottoja 3,9 miljoonaa euroa. Sijoitusomaisuuden tuotto (omaisuuden arvon muutos sekä osinko-, korko- ja vuokratuotot omaisuudenhoitokulujen jälkeen) ilman Vaisala Oyj:n osakkeita oli 8 % (-10 % vuonna 2022). Vaisala Oyj:n osakkeet mukaan lukien tuotto oli 6 % (-17 % vuonna 2022).

Tiedeakatemia hallinnoi myös Emil Öhmannin Säätiötä sekä Hilkka ja Otto Brusiinin Säätiötä, joiden luvut eivät sisälly

edellä mainittuihin. Näiden säätiöiden yhteinen varallisuus oli vuoden lopussa n. 4,7 miljoonaa euroa.

TOIMINNAN KULUT

Tiedeakatemia varsinaisen toiminnan kulut olivat yhteensä 1 532 060 euroa, josta henkilöstökulut olivat 993 345 euroa. Toiminnan kulut katettiin Tiedeakatemia omien sijoitusten tuotolla sekä omakattaisilta rahastoilta ja Tiedeakatemia hallinnoimilta säätiöiltä perityillä yhteiskulukorvauksilla. Lisäksi Tiedeakatemia sai toimintaansa merkittävää ulkoista hankerahoitusta ("Tieteelliset ilmiökartat: Tutkitun tiedon vaikuttavuutta edistävän toimintamallin kehittäminen", Jane ja Aatos Erkon säätiö). Julkaisutoiminnan menot katettiin valtion avustuksella ja julkaisujen myyntituotoilla. Varsinaisen toiminnan kulut olivat 38 % Tiedeakatemia ja sen rahastojen sijoitusten tuottamasta kassavirrasta (osinko-, korko- ja vuokratuotot) ja 0,6 % sijoitus-

omaisuuden arvosta, hankerahoitus huomioiden alle 0,5 %. Tilikauden alijäämä oli 46 254 euroa.

Tiedeakatemian tulojen jakautuminen menoluokkiin ilmenee kuvasta 1.

Rahastoista ja Tiedeakatemian omista varoista myönnettiin apurahoja ja palkintoja yhteensä noin 2,6 miljoonaa euroa (vuonna 2022 noin 2,5 miljoonaa euroa):

- Tiedeakatemian omista varoista palkintona 40 470 euroa (41 195 euroa)
- Väisälän rahastosta apurahoja ja palkintoja 2 078 727 euroa (1 734 815 euroa)
- Matematiikan rahastosta apurahoja ja palkintoja 32 440 euroa (117 113 euroa)
- Jutikkalan rahastosta apurahoja ja palkintoja 519 943 euroa (578 427 euroa)

Apurahat ja palkinnot olivat 66 % sijoitusten tuottamasta kassavirrasta ja 1,2 %

vuoden lopun varallisuuden arvosta. Edellä olevien lukujen lisäksi Brusiinin ja Öhmannin säätiöt myönsivät yhteensä 57 000 euroa apurahoja.

OMAISUUDENHOITO- TOIMIKUNTA

Tiedeakatemian omaisuudenhoitotoimikunta toimii varainhoitoasioissa hallituksen ja varainhoitajan tukena. Toimikunnan asema on määritelty Tiedeakatemian 24.11.2017 voimaan tulleissa säännöissä sekä sijoitusstrategiassa. Toimikuntaan ovat vuonna 2023 kuuluneet esimies Kimmo Kaski, varaesimies Tuula Linna, varainhoitaja Pekka Ilmakunnas, pääsihteeri Pekka Aula, matemaattis-luonnontieteellisen osaston sihteeri Juha Kinnunen ja humanistisen osaston sihteeri Päivi Pahta. Kutsuttuina asiantuntijajäseninä toimivat Anders Ekholm ja Ralf Sunell. Toimikunta kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa.

*Hannu Vartianen
varainhoitaja*

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Suomalainen Tiedeakatemia ry:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olen tilintarkastanut Suomalainen Tiedeakatemia ry:n (y-tunnus 0222799-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.2023–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot. Lausuntonani esitän, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiani kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olen riippumaton yhdistyksestä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuuteni. Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen sopivaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksistä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelen ja suoritan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen sopivaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi

kuin riski siitä, virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseni suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioin sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teen johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, minun täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessani lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoni. Johtopäätökseni perustuu tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapaukset tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys pysyisi jatkamaan toimintaansa.
- arvioin tilinpäätöksen, liitetiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntoni ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuuteni on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessäni arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastuksessa hankkimani tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuuteni on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonani esitän, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teen suorittamani työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, minun on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 21. päivänä maaliskuuta 2024

Riku Kärnä

KHT

Kasinokuja 1 A 5, 04400 Järvenpää
040-55647990, riku.karna@truedot.fi

Emil Öhmannin Säätiön toiminta- kertomus 2023

Emil Öhmannin Säätiö sr on perustettu Suomalainen Tiedeakatemia ry:n toimesta 5.4.1993. Säätiön perustamisen aiheena oli Helsingin yliopiston germaanisen filologian edesmenneen professorin Emil Öhmannin 28.5.1974 tekemä testamentti, jossa Suomalaiselle Tiedeakatemialle oli osoitettu varat säätiön perustamista varten.

TOIMINNAN TARKOITUS JA SEN TOTEUTTAMINEN

Säätiön tarkoituksena on edistää suomalaista tieteenharjoitusta, ennen kaikkea germaanisen filologian tutkimusta. Tarkoitustaan säätiö toteuttaa jakamalla säätiön omaisuuden tuotosta vuosittain apurahoja. Säätiön omaisuuden tuotosta jaetaan vuosittain sellainen apuraha erittäin lahjakkaalle nuorelle, poikkeustapauksessa myös varttuneelle germaanista, kernaimmin saksalaista filologiaa tutkivalle, filosofian tohtorin arvon jo saavuttaneelle hakijalle, jonka turvin tämä ansiotyöstä vapaana voi harjoittaa tutkimuksia. Säätiö voi toteuttaa tarkoitustaan myös muilla tarkoitusta välittömästi edistävillä toimintamuodoilla.

Toiminnassa ei nähdä epävarmuustekijöitä ja toiminnan ennakoidaan jatkuvan ennallaan.

APURAHAT

Apurahoja annetaan henkilökohtaisiksi apurahoiksi, matka-apurahoiksi, tutkimusyhteistyöhön (esimerkiksi ulkomaalaisten tutkijoiden vierailuihin) ja konferenssien järjestämiseen. Erityisesti suositetaan useamman kuukauden mittaista ulkomailla tapahtuvaa tutkimustyötä. Ulkomailla tapahtuvaan työskentelyyn voidaan lisätä kohtuulliset matka- ja oleskelukustannukset.

Säätiön hallitus päätti, että apurahojen kokonaisjakosumma on enintään 57 000 euroa, ja varasi mahdollisuuden nostaa hie- man jakosummaa hyvillä perusteilla apurahoista päätettäessä.

Säätiö myönsi toimintavuonna 6 (vuonna 2022 6) apurahaa saksan kielen, kääntämisen ja saksankielisen kirjallisuuden tutkimukseen, yhteensä 57 000 euroa (56 190 euroa). Henkilökohtaisiin apurahoihin ei myönnetty yliopistokorvauksia. Henkilökohtaisia apurahoja myönnettiin 54 000 euroa (48 000 euroa vuonna 2022) ja muita apurahoja 3 000 euroa (8 190 euroa). Säätiölle tuli yhteensä 34 (25) hakemusta, kokonaissummaltaan yhteensä 435 264 euroa (455 312 euroa). Apurahojen myönnöstä ilmoitettiin ja apurahat julkistettiin Suomalaisen Tiedeakatemian kotisivuilla (www.acadsci.fi) lokakuun 9.

MYÖNNETYT APURAHAT

FM Lauri Marjamäki, Helsingin yliopisto, 13 000, Apuraha väitöskirjatutkimukseen "Relative clauses in German historical texts with spoken language".

Prof. Marko Pantermöller, Greifswaldin yliopisto, 1 500, Apuraha 3. kansainvälisen FI-DACH-konferenssin järjestelykuluihin.

Prof. emer. Christoph Parry, 1 500, Matka-apuraha osallistumiseen konferensseihin "Die Welten des Peter Henisch: Wien – Mitteleuropa – Transatlantik Internationales Symposium" ja "Darstellungen deutscher Nachkriegsliteratur und -kultur

in der Gegenwartsliteratur wird von der germanistischen".

FM Frederike Schierl, Tampereen yliopisto, 13 000, Apuraha väitöskirjatutkimukseen "Konekäännettyjen ruututekstitysten mahdollisuudet: vertailussa konekäännetyin ja ihmisen kääntämän tekstityksen".

MA Frederike Schram, Turun yliopisto, 26 000, Apuraha väitöskirjatutkimukseen "From Marketing to Language Learning – Low German in the Digital Space".

FT Heidi Vaarala, Jyväskylän yliopisto, 2 000, Apuraha tutkimukseen "Transnationaali kuvataiteilija kielen/kielten käyttäjänä Berliinissä".

päivänä Suomalaisen Tiedeakatemian teemaillaan yhteydessä.

Kaksi säätiön hallituksen nimeämää asiantuntijaa arvioivat apurahahakemukset, ja hallituksen jäsen toimi koordinaattorina. Asiantuntijat ja jääviydet on kirjattu hallituksen pöytäkirjan liitteenä olevaan esitykseen. Asiantuntijat antoivat säätiön hallitukselle yksimielisen esityksen myönnettävistä apurahoista. Säätiön hallitus on tutustunut säätiölain edellyttämään lähipiiriohjeeseen. Apurahojen saajissa ei ollut ketään hallituksen jäsenten lähipiiriin kuuluvaa.

Kertomusvuonna julistettiin haettavaksi Instituutti-apuraha lyhytaikaiseen tutkimustyöskentelyyn Suomen Saksan-instituuttiin Berliiniin. Instituutti-apura-

halla katetaan matkat, majoitus ja työpiste instituutin tiloissa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Apuraha on suuruudeltaan 1 000 euroa kuukaudessa. Tutkimusalat olivat saksan kielen ja saksankielisen alueen kulttuurin tutkimus, ja apurahaa pystyivät hakemaan kaikki suomalaisten yliopistojen tutkijat, mukaan lukien jatko-opiskelijat. Hakijat lähettivät hakemukset suoraan Suomen Saksan-instituuttiin, jonne hakemuksia saapui kaikkiaan seitsemän. Instituutti teki säätiön hallitukselle esityksen apurahan myöntämisestä kahdelle hakijalle niin, että toinen saisi apurahan kuukaudeksi (1 000 euroa) ja toinen kahdeksi (2 000 euroa). Säätiön hallitus päätti apurahasta esityksen mukaisesti.

VARAIN- JA OMAIUUDENHUUTO

Säätiön varain- ja omaisuudenhoidosta sekä säätiön taloudellisesta tilasta on säätiön hallituksen kokouksissa kuultu taloudenhoitajan antama katsaus. Säätiön omaisuutta hoitaa, Suomalaisen Tiedeakatemia varojen ohella, Tiedeakatemia varainhoitaja ja Tiedeakatemia hallituksen nimeämä omaisuudenhoitotoimikunta, johon toimintavuonna kuuluivat Kimmo Kaski, Pekka Ilmakunnas, Tuula Linna, Päivi Pahta ja Pekka Aula sekä kutsuttuina asiantuntijoina Anders Ekholm ja Ralf Sunell.

Säätiössä noudatettiin Suomalaisen Tiedeakatemia 2021 päivitettyä sijoitusstrategiaa. Säätiön vuoden 2023 kirjanpidon suoritti Tilitoimisto Navigator Partners Oy. Säätiön osake- ja korkosalkkua hoiti Nordea ja lisäksi säätiöllä on sijoitus eQ:n kiinteistörahastossa. Säätiön tilintarkastajana toimi KHT Riku Kärnä varamiehenään KHT Helena Sinisalo.

Säätiön peruspääoma 31.12.1993 oli 1 546 532, 16 markkaa (260 108,04 euroa). Säätiön hallinnassa olevan omaisuuden kirjanpitoarvo 31.12.2023 oli 2 895 414,31 euroa (2 854 639,58 euroa vuonna 2022) ja markkina-arvo 3,32 milj. euroa (3,10 milj. euroa). Säätiön toimintavuoden tilinpäätös osoittaa 42 744,73 euroa ylijäämää (36 761,96 euroa alijäämää vuonna 2022). Tulos on muodostunut pääosin sijoitustoiminnan tuotosta. Omaisuuden tuotto oli 7,3 % (-10,5 %). Osake- ja korkosijoitusten tuotto oli 10,0 % (-12,6 %) ja kiinteistörahaston tuotto -13,0 % (7,9 %).

SÄÄTIÖN HALLINTO

Säätiön sääntöjen mukaan hallituksen puheenjohtajana toimii Suomalainen Tiedeakatemia ry:n esimies ja varapuheenjohtajana varaesimies. Suomalainen Tiedeakatemia ry:n hallitus nimeää säätiön hallitukseen kalenterivuodeksi kerrallaan vähintään kolme ja enintään kahdeksan muuta jäsentä, joista vähintään yhden jäsenen tulee edustaa säätiön toimialaa.

Hallitus 2023: hallituksen puheenjohtaja professori Kimmo Kaski; varapuheenjohtaja professori Tuula Linna. Muut hallituksen jäsenet: professorit Pekka Ilmakunnas (taloudenhoitaja); Päivi Pahta (sihteeri); Riitta Julkunen-Tiitto, Juha Kinnunen, Tiina Kinnunen, Heikki Mannila, Liisa Tiittula ja Jukka Westermarck.

Säätiön hallitus kokoontui toimintavuoden aikana kolme kertaa.

SÄÄTIÖN SÄÄNNÖT

PRH on vahvistanut vuonna 2015 voimaan astuneen uuden säätiölain edellyttämät uudet säännöt 12.6.2018.

LÄHIPIIRI

Hallituksen jäsenille ei ole maksettu palkkioita eivätkä he tai heidän lähipiirinsä ole saaneet muitakaan taloudellisia etuja. Tilintarkastajan palkkio oli 992,00 euroa.

Hilkka ja Otto Brusiinin Säätiön toiminta- kertomus 2023

Hilkka ja Otto Brusiinin Säätiö sr on perustettu ja säännöt vahvistettu 16.11.1994. Säätiö siirtyi loppuvuodesta 2006 Suomalaisen Tiedeakatemian hallintaan.

TOIMINNAN TARKOITUS JA SEN TOTEUTTAMINEN

Hilkka ja Otto Brusiinin Säätiön tarkoituksena on ylläpitää ja kehittää oikeusfilosofista, oikeussosiologista ja aatehistoriallista tutkimusta ja harrastusta Suomessa.

Säätiö toteuttaa tarkoitustaan tuke-
malla taloudellisesti oikeusfilosofian,
oikeussosiologian ja aatehistorian alalla
harjoitettua tutkimustyötä ja sen tunne-
tuksi tekemistä. Taloudellista tukea voi-
daan myöntää perustutkimuksen tekemi-
seen, tieteelliseen kokoukseen osallistu-
misesta aiheutuviin kustannuksiin ja
kansainvälisten yhteyksien ylläpitämiseen
ja edelleen kehittämiseen. Sen lisäksi
tukea voidaan myöntää Otto Brusiin-
-luentojen järjestämisestä aiheutuviin
kustannuksiin.

Säätiö voi toteuttaa tarkoitustaan myös
muilla tarkoitusta välittömästi edistävillä
toimintamuodoilla.

Säätiö jakaa apurahoja toimintansa
toteuttamiseen. Hallituksen päätöksen
mukaisesti säätiö jakaa apurahoja joka toi-
nen vuosi, aina parillisina vuosina.

Toiminnassa ei nähdä epävarmuusteki-
jöitä ja toiminnan ennakoidaan jatkuvan
ennallaan.

APURAHAT

Hallituksen päätöksen mukaisesti säätiö
jakaa apurahoja joka toinen vuosi, aina
parillisina vuosina. Toimintavuonna 2023
ei jaettu apurahoja. Apurahoja myönnetään
oikeusfilosofiseen, oikeussosiologiseen ja
oikeushistorialliseen tutkimukseen tieteel-
liseen kokoukseen osallistumisesta aiheu-
tuviin kustannuksiin, perustutkimukseen,
konferenssien järjestämiseen ja kansainvä-
listen yhteyksien ylläpitämiseen ja edelleen
kehittämiseen.

VARAIN- JA OMAISUUDENHOITO

Säätiön varain- ja omaisuudenhoidosta
sekä säätiön taloudellisesta tilasta on sää-
tiön hallituksen kokouksissa kuultu talou-

denhoitajan antama katsaus. Säätiön omaisuutta hoitaa, Suomalaisen Tiedeakatemian varojen ohella, Tiedeakatemian varainhoitaja ja Tiedeakatemian hallituksen nimeämä omaisuudenhoitoyhtiö Kimmo Kaski, Pekka Ilmakunnas, Tuula Linna, Juha Kinnunen, Päivi Pahta ja Pekka Aula sekä kutsuttuina asiantuntijoina Anders Ekholm ja Ralf Sunell. Säätiössä noudatettiin Suomalaisen Tiedeakatemian 2021 päivitettyä sijoitusstrategiaa.

Säätiön vuoden 2023 kirjanpidon suoritti Tilitoimisto Navigator Partners. Säätiön osake- ja korkosalkkua hoiti Nordea. Lisäksi säätiöllä oli sijoitus eQ:n kiinteistörahastossa. Säätiön tilintarkastajana toimi KHT Riku Kärnä, varamiehenään KHT Helena Sinisalo.

Säätiön hallinnassa olevan omaisuuden kirjanpitoarvo 31.12.2023 oli 1 193 114,28 euroa (1 172 265,44 euroa vuonna 2022) ja markkina-arvo 1,37 milj. euroa (1,32 milj. euroa 2022). Säätiön toimintavuoden tilinpäätös osoittaa 52 228,84 euron ylijäämää (53 487,29 euroa alijäämää vuonna 2022). Sijoitusten tuotto vuonna 2023 oli 7,7 % (-11,0 % vuonna 2022). Säätiön tuotot ovat sijoitustoiminnan tuottoja. Vuonna 2023 osake- ja korkosijoitusten tuotto oli 9,9 % (-12,6 % vuonna 2022) ja kiinteistörahaston tuotto -13,3 % (7,6 %).

SÄÄTIÖN HALLINTO

Säätiön sääntöjen mukaan hallituksen puheenjohtajana toimii Suomalainen Tie-

deakatemia ry:n esimies ja varapuheenjohtajana varaesimies. Suomalainen Tiedeakatemia ry:n hallitus nimeää säätiön hallitukseen kalenterivuodeksi kerrallaan vähintään kolme ja enintään kahdeksan muuta jäsentä, joista vähintään yhden jäsenen tulee edustaa säätiön toimialaa.

Hilkka ja Otto Brusiinin Säätiön hallitus 2023: hallituksen puheenjohtaja professori Kimmo Kaski; varapuheenjohtaja professori Tuula Linna. Muut hallituksen jäsenet: professorit Pekka Ilmakunnas (taloudenhoitaja); Päivi Pahta (sihteeri); Riitta Julkunen-Tiitto, Urpo Kangas, Juha Kinnunen, Tiina Kinnunen, Heikki Mannila ja Jukka Westermarck.

Säätiön hallitus kokoontui toimintavuoden aikana kaksi kertaa.

SÄÄTIÖN SÄÄNNÖT

PRH on vahvistanut vuonna 2015 voimaan astuneen uuden säätiölain edellyttämät uudet säännöt 12.6.2018.

LÄHIPIIRI

Hilkka ja Otto Brusiinin Säätiön hallituksen jäsenille ei ole maksettu palkkioita eivätkä he ole saaneet muitakaan taloudellisia etuja. Säätiö on etääntynyt säätiön perustajan suvusta, eikä suku siten ole enää tunnistettavissa. Tilintarkastajan palkkio oli 992 euroa.

Toimintakertomus on hyväksytty säätiön hallituksen kokouksessa 4.3.2024

KVANTTI-
TEKNOLOGIA

QUANTUM
TECHNOLOGY

JULKAISUT

Vuoden 2023 julkaisut

ANNALES ACADEMIAE SCIENTIARUM FENNICAE AASF 1/2023

Robin Dunbar: The Social Brain Hypothesis
Thirty Years On: Some Philosophical Pitfalls of Deconstructing Dunbar's Number

Olli-Pekka Vainio: Mielenä muuttamisesta

Kaius Tuori: Pacta sunt servanda

Helena Korpelainen: Plant genetic resources for food and agriculture: novel materials for adapting to changing environmental conditions

Niklas Jensen-Eriksen: Yrityshistoria ja kasvuyrittäjyys

Juha Vaara: Quantum-Chemical Approach to Nuclear Magnetic Resonance of Paramagnetic Systems

Pasi Ihalainen: Miten edustuksellinen demokratiamme on muuttumassa? Digitaalisen käsitehistorian näkökulma

Liisa Laakso: Akateeminen vapaus tutkimuskohteena - havaintoja Afrikasta

ANNALES ACADEMIAE SCIENTIARUM FENNICAE AASF 2/2023

Riitta Hari: Kohti konvergenssitutkimusta

Lea Pulkkinen: Ihmisen kehityksen tutkimus ja tuntemus

Mikko Laitinen, Masoud Fatemi: Data-intensive sociolinguistics using social media

Visa Immonen: Urbaani kulttuuriperintö ja fragmentaatioteoria: Esimerkkinä Turun kaupunkiarkeologia

Pamela Slotte: Om att leva under lagen: några anmärkningar

Raisa Maria Toivo: Väärin koettu, eli kaukaisten vuosisatojen varoituksia kokeemuksen historiasta

Terhi Utriainen: Katsomukset ja kulttuuriset työkalut modernin elämän palapelissä

Tommi Mikkonen: Constant Software Updates vs. Public Software Acquisition

MUUT JULKAISUT

Vuosikirja – Year Book 2022. Toim. Pekka Aula

Ulkomaalaistaustaisten hyvinvointi
- tietokooste

Terve, vanhuus! -keskustelupaperi

Tiedeiskut:
- Vety vihreässä siirtymässä
- Kvanttitekнологia

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen avaimet:
Tutkijan käsikirja

Suomi muuttuu:
- Yleistietokooste Ukrainan sodan vaikutuksista suomalaiseen yhteiskuntaan
- Teemakatsaus: talous
- Teemakatsaus: turvallisuus

JÄSENET

*Suomalaisen Tiedeakatemian
jäseniksi kutsutaan ansioitu-
neita ja yleisesti arvostettuja
kotimaisia ja ulkomaisia
tieteenharjoittajia.*

Suomalaisen Tiedeakatemian jäsenluettelo on nähtävissä myös Tiedeakatemian verkkosivuilla *www.acadsci.fi*. Jäsenet voivat päivittää henkilötietojaan sähköisellä lomakkeella osoitteessa *www.acadsci.fi/henkilotietolomake*. Tiedot voi ilmoittaa myös Tiedeakatemian toimistoon (postitse Mariankatu 5 A 3. krs, 00170 Helsinki, sähköposti *acadsci@acadsci.fi*, puh. 050 4620 889).

Kunniajäsenet 31.12.2023

Elina Haavio-Mannila
Marjatta Hietala
Bengt Holmström
Risto Ihamuotila
Risto Nieminen
Kari Raivio
Jarmo Visakorpi

Tiedeakatemian esimiehiä

Tuula Linna	2024–	Olli Martio	1996–1997
Kimmo Kaski	2022–2023	Elina Haavio-Mannila	1995–1996
Anna Mauranen	2020–2021	Olavi Granö	1994–1995
Risto Nieminen	2018–2019	Jouko Paunio	1993–1994
Kirsi Tirri	2016–2017	Olli V. Lounasmaa	1992–1993
Eva-Mari Aro	2014–2015	Pertti Pesonen	1991–1992
Jorma Sipilä	2012–2014	Lauri Myrberg	1990–1991
Sirpa Jalkanen	2010–2012	Lauri Honko	1989–1990
Arto Mustajoki	2008–2010	Jorma K. Miettinen	1988–1989
Kari Raivio	2006–2008	Jaakko Honko	1987–1988
Simo Knuuttila	2004–2006	Kaarlo Hartiala	1986–1987
Risto Ihamuotila	2002–2004	Yrjö Blomstedt	1985–1986
Risto Näätänen	2000–2002	Pentti Laasonen	1984–1985
Jarmo Visakorpi	1998–2000	Osmo Ikola	1982–1984
Heikki Solin	1997–1998	Väinö Hovi	1982

RYHMIEN TOIMIHENKILÖT 2019–2023

Matemaattis-luonnon- tieteellinen osasto

Matematiikka ja tietojenkäsittelytiede

pj. Eero Saksman
vpj. Kaisa Miettinen
siht. Antti Valmari

Fysiikka ja tähtitiede

pj. Pertti Hakonen
vpj. Heikki Salo
siht. Paula Eerola

Geotieteet

pj. Juha Karhu
vpj. Timo Huttula
siht. Minna Palmroth

Kemia

pj. Kari Laasonen
vpj. Reko Leino
siht. Kristiina Wähälä

Biotieteet

pj. Petri Auvinen
siht. Jouko Rikkinen

Maatalous- ja metsätieteet

pj. Hely Tuorila
siht. Sirpa Kurppa

Terveystieteet

vt. pj. Lea Sistonen
siht. Jari Koistinaho

Humanistinen osasto

Teologia ja uskontotiede

pj. Ismo Dunderberg
siht. Virpi Mäkinen

Filosofia ja esteettiset tieteet

pj. Sami Pihlström
siht. Sari Kivistö

Kasvatus- ja psykologiatieteet

pj. Katariina Salmela-Aro
siht. Marja-Kristiina Lerkkänen

Historia ja arkeologia

pj. Christian Krötzl
vpj. Kimmo Rentola
siht. Marjaana Niemi

Fennoungriittikka

pj. Marja-Liisa Helasvuo
vpj. Hanna Snellman
siht. Riho Grünthal

Kielitiede

pj. Sanna-Kaisa Tanskanen
vpj. Enrico Garavelli
siht. Hanna Lehti-Eklund

Oikeustieteet

pj. Heikki Halila
vpj. Petri Kuoppamäki
siht. Tapani Lohi

Yhteiskuntatieteet

pj. Pertti Alasuutari
vpj. Tuomas Forsberg
siht. Markku Lanne

Kotimaisten jäsenten ryhmät 31.12.2023

Suomalaisen Tiedeakatemian jäsenet voivat valita, mihin ryhmään tai ryhmään haluavat kuulua. Nimen jälkeen mainitaan jäseneksitulovuosi.

1. Matemaattis-luonnontieteellinen osasto

11. Matematiikka ja tietojenkäsittelytiede

Abrahamsson 20	Järvenpää 19	Mickelsson 04	Räihä 03
Aittokallio 23	Karhumäki 00	Miettinen 14	Saikkonen 11
Arjas 01	Kari 14	Mikkonen 21	Saksman 07
Astala 97	Kaski 02	Myllymäki 20	Salo 17
Astola 02	Kaski 17	Mäkelä 23	Salo 20
Back 02	Kilpeläinen 09	Neittaanmäki 94	Salomaa 70
Corander 18	Kinnunen 14	Neuvo 93	Siltanen 20
Gabbouj 14	Korhonen 18	Nevanlinna 87	Siponen 19
Gyllenberg 08	Koskela 04	Niemelä 13	Somersalo 07
Haario 16	Kupiainen 92	Norros 15	Suominen 73
Harju 09	Kurki-Suonio 92	Nummelin 03	Toivonen 15
Honkala 13	Kuusi 21	Nyberg 06	Tukia 92
Honkala 22	Laine 86	Oja 92	Ukkonen 00
Hyry 16	Lassas 13	Oja 08	Valmari 08
Hytönen 17	Mannila 01	Orponen 13	Väisälä 71
Hyvärinen 16	Martio 74	Oulasvirta 19	Väänänen 02
Hämäläinen 20	Matomäki 19	Penttonen 92	Zhao 22
Jutila 82	Mattila 96	Pitkäranta 01	
Järvelin 15	Metsänkylä 86	Päivärinta 91	

12. Fysiikka ja tähtitiede

Aksela 02	Eerola 12	Eskola 13	Hautojärvi 82
Byckling 74	Enqvist 04	Hakonen 01	Heikkilä 17

Hoyer 05	Kaski 02	Maniscalco 21	Salo 13
Huitu 15	Katila 91	Manninen 98	Salomaa 10
Häkkinen 15	Kauppinen 14	Mattila 22	Sihvola 07
Hämeri 22	Kauppinen 99	Muinonen 17	Sillanpää 16
Hämäläinen 06	Keinonen 95	Möttönen 23	Suhonen 19
Hämäläinen 20	Kilpua 20	Nieminen 84	Sun 22
Ikkala 03	Koskinen 06	Nordlund 17	Suominen 02
Ilmoniemi 08	Krusius 81	Paalanen 92	Thuneberg 05
Jokinen 14	Kulmala 04	Palmroth 18	Törmä 06
Jokinen 86	Lappi 21	Pekola 01	Usoskin 19
Julin 05	van Leeuwen 21	Poutanen 16	Vaara 21
Jääskeläinen 07	Leino 11	Punkkinen 82	Valtonen 09
Kainulainen 16	Liljeroth 18	Puska 06	Vattulainen 21
Kajantie 73	Linder 20	Riska 01	Vehkamäki 14
Kalliomäki 79	Lund 18	Routti 82	Vuorinen 20
Kankainen 23	Maalampi 09	Rummukainen 09	Äystö 97

13. Geotieteet

Aartolahti 73	Kallio 13	Muinonen 17	Rinne 03
Andersson 06	Kangas 79	Mursula 15	Rämö 04
Chen 21	Kangas 20	Mälkki 83	Saarinen 13
Donner 73	Karhu 03	Nevanlinna 85	Saarnisto 95
Haapala 85	Kilpua 20	Oksman 76	Salonen 97
Hanski 08	Koskinen 06	Paasi 01	Savijärvi 99
Hautamäki 96	Koskinen 13	Palmroth 18	Seppä 13
Hjelt 86	Kuittinen 05	Papunen 84	Taalas 09
Holopainen 20	Kukkonen 07	Pellikka 10	Vesala 05
Huttula 12	Laaksonen 18	Pellinen 90	Viisanen 08
Häkli 05	Leppäranta 93	Pesonen 02	Yli-Jokipii 88
Hämeri 22	Lunkka 06	Poutanen 09	
Jatila 86	Luoto 12	Pulkkinen 01	
Kahma 07	Löytönen 03	Rikkinen 83	

14. Kemia

Bobacka 21	Keiski 15	Lappalainen 21	Pettersson 17
Gahmberg 82	Kilpeläinen 13	Leino 14	Pihko 16
Halonen 95	Korppi-Tommola 06	Lemmetyinen 02	Pyykkö 89
Hase 86	Koskinen 03	Leskelä 91	Repo 17
Haukka 19	Kostiainen 16	Liljeroth 18	Riekkola 07
Holmbom 03	Kostiainen 21	Linder 20	Rissanen 04
Honkala 20	Krause 08	Lönnberg 95	Ritala 09
Hupa 11	Kvarnström 20	Mikkola 23	Räsänen 00
Ivaska 98	Laasonen 07	Murzin 17	Salmi 12
Kankare 90	Laitinen 03	Niinistö 82	Seppälä 05
Karppinen 10	Lajunen 01	Pakkanen 92	Sikanen 23

Sillanpää 18
Sundholm 15
Tenhu 13
Tkachenko 22

Tryggvason 92
Tuononen 21
Törmälä 94
Vaara 21

Vallittu 23
Vattulainen 21
Wähälä 14
Yang 23

Yli-Kauhaluoma 20
Yliperttula 19
Österberg 23

15. Biotieteet

Ahti 77
Aittokallio 23
Aro 01
Aspi 21
Auvinen 17
Bamford 02
Corander 18
Fortelius 05
Haila 02
Haukioja 81
Helariutta 14
Holm 20
Hyvärinen 96
Hämet-Ahti 91
Hämäläinen 20
Jernvall 08
Julkunen-Tiitto 16

Kaila 01
Kairesalo 04
Kangasjärvi 12
Kojola 20
Kokko 07
Kolehmainen 21
Koponen 02
Korpelainen 20
Korpimäki 13
Kotiaho 19
Kruus 18
Kukkonen 09
Laaksonen 20
Laiho 19
Laine 17
Laine 22
Lappalainen 21

Linder 20
Lohi 22
Lokki 01
Lummaa 19
Makarow 03
Mappes 09
Mappes 21
Merilä 05
Moilanen 17
Mönkkönen 18
Niemelä 14
Nikinmaa 98
Ovaskainen 13
Palva 97
Pamilo 99
Penttilä 15
Primmer 09

Pöysä 18
Rikkinen 15
Saura 85
Savolainen 02
Sikanen 23
Sistonen 04
Sivonen 02
Sorsa 79
Tuomi 99
Tuomisto 21
Uotila 03
Vallittu 23
Vattulainen 21
Vepsäläinen 84
Virta 22

16. Maatalous- ja metsätieteet

Alakukku 13
Annala 92
Bäck 18
Fogelholm 17
Fritze 16
Hakkila 86
Hantula 13
Hari 99
Hartikainen 04
Hatakka 12
Henttonen 09
Holopainen 20
Huhtanen 02
Ihamuotila 84
Jaakkola 98
Juslin 98
Kangas 20
Kellomäki 93

Keltikangas 91
Kemppainen 02
Kojola 20
Kolehmainen 21
Korpela 17
Korpelainen 20
Kotiaho 19
Kurppa 98
Kurppa 06
Laaksonen 20
Laiho 19
Leikola 86
Luukkanen 02
Mielikäinen 03
Mutanen 12
Mäkelä-Carter 04
Mäki-Tanila 98
Mäntysaari 10

Mönkkönen 18
Ojala 01
Ollikainen 11
Paavilainen 95
Parviainen 04
Peltola 18
Peltonen-Sainio 04
Pennanen 21
Piironen 08
Poso 95
Poutanen 15
Poutiainen 83
Puolanne 01
Puttonen 14
Päivänen 97
Saastamoinen 04
Salminen 13
Seppälä 01

Stoddard 21
Teeri 10
Tenkanen 16
Tomppo 02
Toppinen 20
Tuorila 10
Tyrväinen 23
Valkonen 04
Vanhatalo 16
Vasander 10
Vilkki 06
Virta 22
Vuorinen 20
Yang 23
Yli-Halla 20
Ylätalo 99

17. Terveystieteet

Aaltonen 02	Knip 14	Panula 14	Taskinen 02
Alitalo 91	Knuuti 20	Pasternack 96	Thesleff 94
Andersson 06	Koistinaho 16	Pelkonen 04	Tikkanen 03
Backman 19	Kolehmainen 21	Pelkonen 92	Tilvis 05
Cantell 81	Kontula 94	Peltola 04	Toivanen 91
Castrén 04	Korpi 07	Peltomäki 12	Toppari 13
Elenius 20	Kovanen 96	Perheentupa 91	Tuomilehto 04
Hallman 02	Kähäri 09	Pihlajaniemi 95	Tuomisto 94
Haltia 93	Kääriäinen 85	Pitkänen 10	Urtti 12
Hari 94	Laakso 99	Raitakari 14	Uusitupa 05
Hedman 12	Lahesmaa 12	Raivio 87	Vaarala 14
Heino 11	Laiho 08	Ranki 10	Vaheri 85
Hovi 04	Lakka 23	Rantanen 22	Vallittu 23
Huhtaniemi 93	Lassila 16	Rauvala 01	Vapaatalo 85
Huikuri 13	Lehesjoki 13	Rinne 21	Vapalahti 18
Ikonen 09	Lindsberg 22	Ruskoaho 10	Wartiovaara 07
Ivaska 16	Lohi 22	Saksela 03	Veijola 21
Jalkanen 98	Lönnqvist 98	Salmelin 09	Westermarck 17
Joensuu 07	Majamaa 18	Salmi 23	Vihko 82
Julkunen 12	Mattila 95	Salo 10	Viikari 04
Jänne 92	Meri 09	Sariola 03	Virta 22
Järvelin 13	Mikkola 21	Savolainen 08	Visakorpi 87
Kaarniranta 20	Moilanen 22	Scheinin 09	Visakorpi 07
Kallioniemi 03	Myllyharju 19	Schwab 19	Vuorio 98
Kalso 10	Mäkelä 02	Seppälä 82	Väänänen 00
Kaprio 09	Mäki 05	Sikanen 23	Yang 23
Karma 95	Männistö 10	Silvennoinen 02	Yki-Järvinen 01
Kaski 02	Mönkkönen 19	Simell 03	Yli-Kauhaluoma 20
Kaste 99	Niemi 14	Sistonen 04	Ylikorkkala 96
Kere 12	Nummenmaa 22	Soininen 10	Yliperttula 19
Keski-Oja 02	Nuutila 19	Sourander 23	Ylä-Herttua 06
Kesäniemi 03	Otonkoski 13	Strandberg 13	Zhao 22
Kivipelto 19	Palotie 12	Taipale 20	
Kivirikko 83	Palvimo 16	Tanila 20	

2. Humanistinen osasto

21. Teologia ja uskontotiede

Aejmelaeus 92	Heikkilä 89	Kärkkäinen 11	Mustakallio 12
Aejmelaeus 05	Heikkilä 23	Laine 17	Mäkinen 14
Anttonen 11	Heininen 89	Lauha 08	Nissinen 09
Dunderberg 11	Helander 99	Lehtipuu 22	Nuorteva 01
Grönlund 23	Jokiranta 21	Luomanen 23	Pakkala 20

Pentikäinen 95	Saarinen 99	Sollamo 06	Vainio 21
Pessi 12	Sakaranaho 14	Tervo-Niemelä 17	Vuola 19
Pyytiäinen 07	Slotte 22	Utrainen 21	

22. Filosofiset ja esteettiset tieteet

Haapala 02	Koistinen 14	Pihlström 17	Sintonen 08
Haaparanta 02	Lagerspetz 05	Pyrhönen 05	Siponen 19
Heinämaa 22	Lilius 79	Rantala 89	Tarasti 87
Hilpinen 73	Lukkarinen 10	Riikonen 02	Waenerberg 05
Huttunen 21	Mikkonen 23	Räikkä 18	Wiberg 03
Järviluoma- Mäkelä 18	Niiniluoto 85	Sandu 11	Wrede 82
Kivistö 18	Nikula 93	Sihvonon 14	
	Pettersson 93	Siltala 22	

23. Kasvatus- ja psykologiatieteet

Alho 12	Kansanen 83	Niemi 96	Räikkönen 12
Aunola 22	Keltikangas- Järvinen 01	Niemi 04	Salmela-Aro 18
Engeström 11	Kivimäki 05	Nummenmaa 22	Salmivalli 20
Hakkarainen 16	Kumpulainen 19	Olkinuora 91	Sams 18
Hautamäki 06	Laine 14	Oulasvirta 19	Simola 14
Hietanen 23	Lavonen 14	Pulkinen 94	Syrjälä 01
Hirsjärvi 92	Lehtinen 00	Punamäki 07	Tirri 06
Hyönä 19	Lerkkanen 18	Rasku-Puttonen 15	Toom 20
Hämäläinen 09	Lyytinen 02	Rinne 02	Uusikylä 99
Järvelä 15		Ruoppila 92	Vauras 13

24. Historia ja arkeologia

Ahonen 23	Jensen-Eriksen 21	Lähteenmäki 11	Steinby 00
Ahvenainen 84	Karonen 15	Manninen 92	Sulkunen 06
Aunesluoma 22	Katajala 12	Markkola 14	Taavitsainen 04
Eloranta 20	Kaukiainen 95	Nevakivi 90	Tarkiainen 00
Fält 04	Kettunen 11	Niemi 17	Toivo 21
Haapala 04	Kinnunen 19	Nygård 03	Tuori 20
Heikkilä 23	Kolbe 23	Ojala 18	Turpeinen 05
Heikkinen 99	Korpela 08	Peltonen 09	Vahtola 01
Hentilä 05	Korpiola 19	Peltonen 11	Vainio-Korhonen 10
Hietala 97	Kouri 98	Rentola 09	Vehviläinen 94
Hjerpe 02	Krötzl 08	Saarinen 04	Vihavainen 09
Hämynen 13	Kuisma 03	Salmi 17	Vilkuna 22
Hämäläinen 21	Kujamäki 22	Salonen 20	Virtanen 00
Ihalainen 21	Lamberg 21	Siiskonen 05	Ylikangas 93
Immonen 20	Lappalainen 89	Siltala 14	Zetterberg 06

25. Fennougristiikka

Alhoniemi 81	Huumo 12	Lehtola 16	Salminen 04
Apo 02	Häkkinen 02	Lehtonen 94	Sammallahti 88
Bartens 82	Kaivola-	Leimu 02	Saukkonen 92
Forsberg 01	Bregenhøj 03	Leino 84	Snellman 10
Grünthal 07	Kalliokoski 08	Miestamo 19	Sorjonen 15
Hakamies 09	Kiviniemi 83	Nenola 02	Stark 13
Hakanen 94	Knuuttila 04	Onikki-Ranta-	Tarkka 12
Hakulinen 99	Laakso 06	jääskö 16	Vilkuna 03
Harvilahti 08	Laitinen 03	Palander 09	Ylikoski 22
Helasvuo 13	Lehtinen 09	Saarinen 02	

26. Kielitieteet

Arjava 17	Karttunen 09	Mauranen 09	Salomies 01
Filppula 07	Keinästä 07	Merisalo 03	Solin 83
Garavelli 17	Klemola 16	Miestamo 19	Suomela-Härmä 02
Haddington 20	Kolehmainen 17	Mustajoki 91	Taavitsainen 04
Harviainen 94	Korhonen 95	Nevalainen 01	Tanskanen 17
Helkkula 14	Koskela 17	Niemi 07	Tiittula 09
Hiltunen 01	Koskinen 15	Pahta 15	Vainio 20
Huttunen 21	Kujamäki 22	Palander-Collin 17	Varantola 05
Hyvärinen 02	Laitinen 22	Paloposki 19	Ventola 11
Härmä 01	Lehti-Eklund 16	Parpola 90	Wide 23
Iivonen 90	Lehtinen 23	Parpola 93	Viljamaa 94
Itkonen 93	Leppänen 13	Peikola 22	
Kaimio 82	Lindgren 88	Pekkanen 82	
Kajava 08	Lindström 19	Piitulainen 05	

27. Oikeustieteet

Hakapää 00	Koivurova 18	Mattila 04	Sisula-Tulokas 01
Halila 10	Korpiola 19	Melander 23	Slotte 22
Hallberg 92	Koskenniemi 02	Mähönen 11	Tepora 04
Havansi 83	Kujamäki 22	Niemi 20	Tiitinen 05
Hemmo 11	Kulla 12	Nuotio 12	Toivanen 21
Hidén 91	Kuoppamäki 16	Ojanen 23	Tuomisto 06
Hollo 89	Kuusiniemi 14	Pihlajamäki 14	Tuori 94
Husa 18	Lahti 84	Pihlajarinne 23	Tuori 20
Kaisto 21	Lappalainen 00	Pönkä 23	Wiberg 03
Kangas 94	Lappi-Seppälä 09	Raitio 21	Vihervuori 05
Karhu 01	Linna 12	Saarenpää 03	
Kartio 87	Liukkunen 22	Scheinin 03	
Kekkonen 07	Lohi 17	Siltala 22	

28. Yhteiskuntatieteet

Ahtiala 86	Kanniainen 02	Mäki 09	Tahvonen 10
Alasuutari 04	Kasanen 00	Nurmi 83	Tainio 92
Alestalo 97	Kaski 02	Paloheimo 10	Tanskanen 93
Anttonen 18	Kauppi 18	Palonen 05	Toivanen 20
Arminen 18	Keloharju 13	Patomäki 18	Toivanen 21
Aunesluoma 22	Kivimäki 23	Pehkonen 11	Toivo 21
Erola 21	Koivurova 18	Peräkylä 10	Tuomala 01
Forsberg 12	Korhonen 01	Piekkari 16	Tuori 20
Freen 23	Kortteinen 11	Pirttilä 19	Uusitalo 97
Gronow 07	Koskiaho- Cronström 83	Pohjola 96	Vaara 22
Haaparanta 99	Kotakorpi 21	Puhakka 12	Vaattovaara 16
Haavio-Mannila 75	Kovalainen 14	Pulkkinen 11	Valkonen 91
Heiskala 15	Kunelius 15	Raunio 11	Wallenius 02
Helkama 02	Laakso 21	Roos 95	Vartiainen 22
Honkapohja 91	Laamanen 23	Ruusuvuori 15	Wiberg 03
Ilmakunnas 03	Lanne 14	Saarinen 11	Virén 97
Jallinoja 01	Lehtonen 19	Sams 18	Välimäki 07
Jäntti 15	Liski 21	Sipilä 00	Väyrynen 92
Jääskeläinen 74	Martikainen 13	Stenbacka 10	
Kaisto 21	Mattila 15	Sulkunen 02	
Kangas 07		Sänkiaho 01	

Kotimaiset jäsenet

31.12.2023

Nimen, syntymävuoden ja jäseneksitulovuoden jälkeen mainitaan osasto, oppiarvo ja nykyinen tai viimeksi hoidettu virka.

- Aaltonen, Lauri** Antti, s. 1963, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston kasvaingenomiikan prof., akatemiaprof.
- Aartolahti, Toive** Yrjö Aleksii, s. 1934, jäseneksi 1973, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston maantieteen prof., täysinpalv.
- Abrahamsson, Pekka** Kalevi, s. 1972, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., fil. toht., Tampereen yliopiston ohjelmistotekniikan prof.
- Aejmelaesus, Anneli** Pirjo Marjukka, s. 1948, jäseneksi 1992, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston Vanhan testamentin sekä Lähi-idän kulttuurin ja kirjallisuuden prof., täysinpalv.
- Aejmelaesus, Lars** Jaakko Tapani, s. 1945, jäseneksi 2005, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston eksegetiikan prof., täysinpalv.
- Ahonen, Pertti** Tapio, jäseneksi 2023, hum. os., PhD, Jyväskylän yliopiston yleisen historian prof.
- Ahti, Teuvo** Tapio, s. 1934, jäseneksi 1977, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston itäkasvisystematiikan henk.koht. ylim. prof., täysinpalv.
- Ahtiala, Kaarlo** Pekka, s. 1935, jäseneksi 1986, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston kansantalo-ustieteen prof., täysinpalv.

- Ahvenainen, Jorma** Juhani, s. 1930, jäseneksi 1984, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston yleisen historian prof., täysinpalv.
- Aittokallio, Tero** Antero, s. 1974, jäseneksi 2023, matem.-luonnont. os., fil. toht., Oslon yliopiston biostatistiikan prof.
- Aksela, Helena**, s. 1947, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., fil. toht., Oulun yliopiston fysiikan prof., täysinpalv.
- Alakukku, Laura** Elina, s. 1958, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston maatalouden ympäristötekniikan prof.
- Alasutari, Pertti** Juhani, s. 1956, jäseneksi 2004, hum. os., yhteiskuntat. toht., Tampereen yliopiston sosiologian prof.
- Alestalo, Matti** Juhani, s. 1944, jäseneksi 1997, hum. os., valtiot. toht., Tampereen yliopiston sosiologian prof., täysinpalv.
- Alho, Kimmo** Antero, s. 1958, jäseneksi 2012, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston psykologian prof.
- Alhoniemi, Alho** Esa Vesa, s. 1933, jäseneksi 1981, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston suomalais-ugrilaisen kielentutkimuksen prof., täysinpalv.
- Alitalo, Kari** Kustaa, s. 1952, jäseneksi 1991, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., akateemikko, Helsingin yliopiston syöpäbiologian prof., akatemiaprof.

- Andersson, Harri** Olavi, s. 1946, jäseneksi 2006, matem.-luonnont. os., valtiot. toht., Turun yliopiston maantieteen prof., täysinpalv.
- Andersson, Leif**, s. 1944, jäseneksi 2006, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston patologisen anatomian prof., täysinpalv.
- Annala, Erkki** Aulis, s. 1937, jäseneksi 1992, matem.-luonnont. os., fil. toht., maat. ja metsät. toht., Metsäntutkimuslaitoksen metsäeläintieteen prof., täysinpalv.
- Anttonen, Anneli** Maria Irmeli, jäseneksi 2018, hum. os., yhteiskuntat. toht., Tampereen yliopiston sosiaalipolitiikan prof., täysinpalv.
- Anttonen, Veikko** Kalevi, s. 1948, jäseneksi 2011, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston uskontotieteen prof., täysinpalv.
- Apo, Satu**, s. 1947, jäseneksi 2002, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston folkloristiikan prof., täysinpalv.
- Arjas, Elja**, s. 1943, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston biometrian prof., täysinpalv., Kansanterveyslaitoksen tutkimusprof., täysinpalv.
- Arjava, Antti** Juhani, s. 1961, jäseneksi 2017, hum. os., fil. toht., Suomen Kulttuurirahaston yliasiamies, prof., täysinpalv.
- Arminen, Ilkka** Ari Tapani, s. 1963, jäseneksi 2018, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston sosiologian prof.
- Aro, Eva-Mari**, s. 1950, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., fil. toht., akateemikko, Turun yliopiston kasvitieteen prof., täysinpalv.
- Aspi, Jouni** Olavi, s. 1958, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., fil. toht., Oulun yliopiston geneetiikan prof.
- Astala, Kari**, s. 1953, jäseneksi 1997, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston matematiikan prof.
- Astola, Jaakko**, s. 1949, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., fil. toht., Tampereen teknillisen yliopiston signaalinkäsittelyn prof., täysinpalv.
- Aunesluoma, Juhana** Hannu, s. 1967, jäseneksi 2022, hum. os., D.Phil, Helsingin yliopiston poliittisen historian prof.
- Aunola, Kaisa**, s. 1973, jäseneksi 2022, hum. os., psyk. toht., Jyväskylän yliopiston psykologian prof.
- Auvinen, Petri** Olli Viljami, s. 1960, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston Biotekniikan instituutin tutkimusjoht.
- Back, Ralph-Johan**, s. 1949, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., fil. toht., Åbo Akademin tietojenkäsittelytieteen prof., täysinpalv.
- Backman, Janne** Tapio, s. 1968, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston kliinisen farmakologian ja yksilöllisen lääketieteen prof.
- Bamford, Dennis** Henry, s. 1948, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston yleisen mikrobiologian prof., täysinpalv.
- Bartens, Raija** Raakel, s. 1933, jäseneksi 1982, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston suomalais-ugrilaisen kielentutkimuksen prof., täysinpalv.
- Bobacka, Johan** Bengt Mikael, s. 1962, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Åbo Akademin analyttisen kemian prof.
- Byckling, Eero** Arvi, s. 1936, jäseneksi 1974, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Teknillisen korkeakoulun teknillisen fysiikan prof., täysinpalv.
- Bäck, Jaana** Kaarina, s. 1961, jäseneksi 2018, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston metsien ja ilmakehän vuorovaikutusten prof.
- Cantell, Kari** Juhani, s. 1932, jäseneksi 1981, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Kansanterveyslaitoksen tutkimusprof., täysinpalv.
- Castrén, Eero** Hemminki, s. 1958, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston Neurotieteen tutkimuskeskuksen tutkimusjoht, prof.
- Chen, Ruizhi**, s. 1963, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., PhD, Prof. of geo-information science, Wuhan University
- Corander, Jukka**, s. 1971, jäseneksi 2018, matem.-luonnont. os., fil. toht., Prof., University of Oslo; Helsingin yliopiston biometrian prof.
- Donner, Joakim** Jalmar, s. 1926, jäseneksi 1973, matem.-luonnont. os., fil. toht., Ph.D., Helsingin

- yliopiston geologian ja paleontologian prof., täysinpalv.
- Dunderberg, Ismo** Olavi, s. 1963, jäseneksi 2011, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston Uuden testamentin eksegetiikan prof.
- Eerola, Paula** Anna Maria, s. 1962, jäseneksi 2012, matem.-luonnont. os., fil. toht., Suomen Akatemian pääjoht.
- Elenius, Klaus** Peter, s. 1965, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Turun yliopiston lääketieteellisen biokemian prof.
- Eloranta, Jari**, s. 1970, jäseneksi 2020, hum. os., Helsingin yliopiston talous- ja sosiaalhistorian prof.
- Engeström, Yrjö** Henrik Mikael, s. 1948, jäseneksi 2011, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston aikuiskasvatustieteen prof., täysinpalv.
- Enqvist, Kari** Pekka, s. 1954, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kosmologian prof., täysinpalv.
- Erola, Jani** Petteri, s. 1974, jäseneksi 2021, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston sosiologian prof.
- Eskola, Kari** Juhani, s. 1963, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston teoreettisen fysiikan prof.
- Filppula, Markku** Johannes, s. 1949, jäseneksi 2007, hum. os., Ph.D., Itä-Suomen yliopiston englannin kielen prof., täysinpalv.
- Fogelholm, Georg** Mikael, s. 1959, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., elintarviket. toht., Helsingin yliopiston ravitsemustieteen prof.
- Forsberg, Tuomas** Antero, s. 1967, jäseneksi 2012, hum. os., Ph.D., Tampereen yliopiston kansainvälisen politiikan prof.; Helsingin yliopiston tutkijakollegiumin joht.
- Forsberg, Ulla-Maija**, s. 1960, jäseneksi 2001, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston suomalais-ugrilaisen kielentutkimuksen prof.
- Fortelius, Hannu** Lennart Mikael, s. 1954, jäseneksi 2005, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston evoluutiopaleontologian prof.
- Fritze, Hannu**, s. 1958, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., fil. toht., Luonnonvarakeskuksen erikoistutkija
- Fält, Olavi** Kaarlo, s. 1946, jäseneksi 2004, hum. os., fil. toht., Oulun yliopiston historian prof., ope-
tusala yleinen historia, täysinpalv.
- Gabbouj, Moncef**, s. 1962, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., Ph.D., Tampereen yliopiston signaalinkäsittelyn prof.
- Gahmberg, Carl** Gustav, s. 1942, jäseneksi 1982, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston biokemian prof., täysinpalv.
- Garavelli, Enrico**, s. 1969, jäseneksi 2017, hum. os., Ph.D., Helsingin yliopiston italialaisen filologian yliopistonlehtori
- Green, Sarah** Francesca, s. 1961, jäseneksi 2023, hum. os., PhD, Helsingin yliopiston sosiaali- ja kulttuuriantropologian prof.
- Gronow, Jukka** Olavi, s. 1945, jäseneksi 2007, hum. os., valtiot. toht., Uppsalan yliopiston sosiologian prof., täysinpalv.
- Grünthal, Riho** Manivald Villem, s. 1964, jäseneksi 2007, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston itämerensuomalaisten kielten prof.
- Grönlund, Henrietta**, jäseneksi 2023, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston kaupunkiteologian prof.
- Gyllenberg, Mats** Anders Gideon, s. 1955, jäseneksi 2008, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Helsingin yliopiston sovelletun matematiikan prof.
- Haapala, Arto** Kalervo, s. 1959, jäseneksi 2002, hum. os., Ph.D., Helsingin yliopiston estetiikan prof.
- Haapala, Ilmari** Johannes, s. 1939, jäseneksi 1985, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston geologian ja mineralogian prof., täysinpalv.
- Haapala, Pertti** Olavi, s. 1954, jäseneksi 2004, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston Suomen historian prof.
- Haaparanta, Leila** Tuulikki, s. 1954, jäseneksi 2002, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston filosofian prof., täysinpalv.
- Haaparanta, Pertti** Juhani, s. 1954, jäseneksi 1999, hum. os., Ph.D., Aalto-yliopiston kansantaloustieteen prof., täysinpalv.
- Haario, Heikki** Eino Tapani, s. 1953, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., fil. toht., LUT-yliopiston sovelletun matematiikan prof.

- Haavio-Mannila**, Anna *Elina*, s. 1933, jäseneksi 1975, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston sosiologian prof., täysinpalv.
- Haddington**, *Pentti* Olavi, s. 1970, jäseneksi 2020, hum. os., fil. toht., Oulun yliopiston englannin kielen prof.
- Haila**, *Yrjö* Antero, s. 1947, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., fil. toht., Tampereen yliopiston ympäristöpolitiikan prof., täysinpalv.
- Hakamies**, Harri *Pekka*, s. 1953, jäseneksi 2009, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston folkloristii-kan prof., täysinpalv.
- Hakanen**, *Aimo* Kalevi, s. 1935, jäseneksi 1994, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston suomen kielen prof., täysinpalv.
- Hakapää**, *Kari* Mauri Antero, s. 1945, jäseneksi 2000, hum. os., oikeust. toht., Lapin yliopiston kansainvälisen oikeuden prof., täysinpalv.
- Hakkarainen**, *Kai* Pekka Juhani, s. 1956, jäseneksi 2016, hum. os., Ph.D., Helsingin yliopiston kasvatustieteen prof.
- Hakkila**, *Pentti* Tapani, s. 1935, jäseneksi 1986, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Metsäntutkimuslaitoksen metsätyötieteen prof., täysinpalv.
- Hakonen**, *Pertti*, s. 1957, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston O. V. Lounasmaa -laboration prof., nanofysiikan tutkimusryhmän joht.
- Hakulinen**, *Auli* Talvikki, s. 1941, jäseneksi 1999, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston suomen kielen prof., täysinpalv.
- Halila**, *Heikki* Juhani, s. 1952, jäseneksi 2010, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston siviilioikeuden prof., täysinpalv.
- Hallberg**, *Pekka* Ilmari, s. 1944, jäseneksi 1992, hum. os., oikeust. toht., valtiot. toht., Korkeimman hallinto-oikeuden presidentti, eläkkeellä, dos.
- Hallman**, Niilo *Mikko* Kustaa, s. 1945, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Oulun yliopiston lastentautiopin prof., täysinpalv.
- Halonen**, *Lauri* Olavi, s. 1953, jäseneksi 1995, matem.-luonnont. os., DSc, Helsingin yliopiston fysikaalisen kemian prof.
- Haltia**, *Matti* Jouko Johannes, s. 1939, jäseneksi 1993, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston neuropatologian henk.koht. ylim. prof., täysinpalv.
- Hanski**, *Eero* Johannes, s. 1954, jäseneksi 2008, matem.-luonnont. os., fil. toht., Oulun yliopiston geokemian prof.
- Hantula**, *Jarkko* Ilmari, s. 1961, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., fil. toht., Luonnontutkimuskeskuksen metsäpatologian prof.
- Hari**, *Pertti*, s. 1941, jäseneksi 1999, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston metsäekologian henk.koht. ylim. prof., täysinpalv.
- Hari**, *Riitta* Kyllikki, s. 1948, jäseneksi 1994, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., akateemikko, Aalto-yliopiston systeemisen neurotieteen ja aivokuvantamisen prof., täysinpalv.
- Harju**, *Tero* Juhani, s. 1952, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston matematiikan laitoksen prof.
- Hartikainen**, Helka *Helinä*, s. 1947, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston maa- ja ympäristökemian prof., täysinpalv.
- Harviainen**, Juha Mauri *Tapani*, s. 1944, jäseneksi 1994, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston seemiläisten kielten prof., täysinpalv.
- Harvilahti**, *Lauri* Veikko, s. 1950, jäseneksi 2008, hum. os., fil. toht., Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistonjoht., eläkkeellä
- Hase**, *Tapio* Atso, s. 1937, jäseneksi 1986, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston orgaanisen kemian prof., täysinpalv.
- Hatakka**, *Annele* Inkeri, s. 1948, jäseneksi 2012, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston ympäristöbiotekniikan prof., täysinpalv.
- Haukioja**, *Erkki* Arvo Juhani, s. 1941, jäseneksi 1981, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston eläintieteen prof., täysinpalv.

- Haukka, Matti** Olavi, s. 1964, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston epäorgaanisen kemian prof.
- Hautamäki, Jarkko** Juhana, s. 1948, jäseneksi 2006, hum. os., psykol. toht., Helsingin yliopiston erityispedagogiikan prof., täysinpalv.
- Hautamäki, Lauri**, s. 1936, jäseneksi 1996, matem.-luonnont. os., fil. toht., Tampereen yliopiston aluetieteen prof., täysinpalv.
- Hautojärvi, Pekka** Juhani, s. 1944, jäseneksi 1982, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Teknillisen korkeakoulun fysiikan prof., täysinpalv.
- Havansi, Erkki** Elias, s. 1941, jäseneksi 1983, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston prosessi-oikeuden prof., täysinpalv.
- Hedman, Klaus** Peter, s. 1953, jäseneksi 2012, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston kliinisen virologian prof.
- Heikkilä, Markku** Kaarlo Juhani, s. 1945, jäseneksi 1989, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston käytännöllisen teologian prof., täysinpalv.
- Heikkilä, Tero** Tapio, s. 1974, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Jyväskylän yliopiston fysiikan prof.
- Heikkilä, Tuomas** Mikael, s. 1972, jäseneksi 2023, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kirkkohistorian prof.
- Heikkinen, Timo** Jaakko Antero, s. 1941, jäseneksi 1999, hum. os., fil. toht., Joensuun yliopiston Suomen historian prof., täysinpalv.
- Heininen, Simo** Kaarle Matias, s. 1943, jäseneksi 1989, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston yleisen kirkkohistorian prof., täysinpalv.
- Heino, Jyrki** Johannes, s. 1958, jäseneksi 2011, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Turun yliopiston biokemian prof.
- Heinämaa, Sara**, s. 1960, jäseneksi 2022, hum. os., Jyväskylän yliopiston filosofian prof.
- Heiskala, Risto** Kalevi, s. 1956, jäseneksi 2015, hum. os., valtiot. toht., Tampereen yliopiston sosiologian prof.
- Helander, Eila** Marjatta, s. 1946, jäseneksi 1999, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kirkkososiologian prof., täysinpalv.
- Helariutta, Yrjö** Eero, s. 1965, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., fil. toht., Prof., University of Cambridge, akatemiaprof.
- Helasvuo, Marja-Liisa**, jäseneksi 2013, hum. os., Ph.D., Turun yliopiston suomen kielen prof.
- Helkama, Klaus** Eeronpoika, s. 1945, jäseneksi 2002, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian prof., täysinpalv.
- Helkkula, Mervi** Anneli, s. 1957, jäseneksi 2014, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston ranskan kielen prof.
- Hemmo, Mika** Antero, s. 1968, jäseneksi 2011, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston siviilioikeuden prof.
- Hentilä, Seppo** Juhani, s. 1948, jäseneksi 2005, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston poliittisen historian prof., täysinpalv.
- Henttonen, Heikki** Antero, s. 1950, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., fil. toht., Luonnonvarakeskuksen metsäeläintieteen prof.
- Hidén, Mikael** Juhana Vilhelm, s. 1939, jäseneksi 1991, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston valtiosääntöoikeuden ja kansainvälisen oikeuden prof., täysinpalv.
- Hietala, Liisa** Marjatta, s. 1943, jäseneksi 1997, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston yleisen historian prof., täysinpalv.
- Hietanen, Jari** Kaarlo, s. 1961, jäseneksi 2023, hum. os., PhD, Tampereen yliopiston psykologian prof.
- Hilpinen, Risto** Juhani, s. 1943, jäseneksi 1973, hum. os., fil. toht., Miamin yliopiston filosofian prof.
- Hiltunen, Risto** Aulis, s. 1948, jäseneksi 2001, hum. os., D.Ph., Turun yliopiston englantilaisen filologian prof., täysinpalv.
- Hirsjärvi, Sirkka** Anneli, s. 1940, jäseneksi 1992, hum. os., kasvatust. toht., Jyväskylän yliopiston kasvatustieteen prof., täysinpalv.
- Hjelt, Sven** Erik Oskar *Sveni*, s. 1939, jäseneksi 1986, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Oulun yliopiston geofysiikan prof., täysinpalv.
- Hjerppe, Riitta** Tuulikki, s. 1944, jäseneksi 2002, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston taloushistorian prof., täysinpalv.

- Hollo, Erkki** Johannes, s. 1940, jäseneksi 1989, hum. os., oikeust. toht., Dr. iur., Helsingin yliopiston ympäristöoikeuden prof., täysinpalv.
- Holm, Liisa**, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston bioinformatiikan prof.
- Holmbom, Bjarne** Richard, s. 1943, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Åbo Akademin metsätuotteiden kemian prof., täysinpalv.
- Holopainen, Markus** Edvard, s. 1967, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., tekn. toht., Helsingin yliopiston geoinformatiikan prof.
- Honkala, Iiro** Samuli, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston matematiikan prof.
- Honkala, Juha** Lauri, s. 1960, jäseneksi 2022, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston matematiikan yliopistotutkija, dosentti
- Honkala, Johanna** *Karoliina*, s. 1973, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston fyysikaalisen kemian prof.
- Honkapohja, Seppo**, jäseneksi 1991, hum. os., valtiot. toht., Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun vieraileva prof.
- Hovi, Tapani**, s. 1942, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimusprof., täysinpalv.
- Hoyer, Paul** Gustav, s. 1945, jäseneksi 2005, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston alkeishiukkasfysiikan prof., täysinpalv.
- Huhtanen, Pekka** Juhani, s. 1955, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., eläinravitsemuksen tutkimusprof., täysinpalv., Swedish University of Agricultural Sciences
- Huhtaniemi, Ilpo** Tapani, s. 1947, jäseneksi 1993, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Prof. of Reproductive Endocrinology, Imperial College London, täysinpalv.
- Huikuri, Heikki** Veli, s. 1952, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Oulun yliopiston kardiologian prof.
- Huitu, Katri** Leila Päivikki, s. 1960, jäseneksi 2015, matem.-luonnont. os., Ph.D., Helsingin yliopiston hiukkasfysiikan fenomenologian prof.
- Hupa, Mikko** Markus, s. 1952, jäseneksi 2011, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Åbo Akademin rehtori, epäorgaanisen kemian prof.
- Husa, Veikko** *Jaakko* Mikael, s. 1966, jäseneksi 2018, hum. os., hallintot. toht., Helsingin yliopiston oikeuden ja globalisaation prof.
- Huttula, Timo** Heikki, s. 1952, jäseneksi 2012, matem.-luonnont. os., fil. toht., Suomen ympäristökeskuksen mallinnusyksikön päällikkö, prof., täysinpalv.
- Huttunen, Tomi**, s. 1971, jäseneksi 2021, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston venäläisen kirjallisuuden ja kulttuurin prof.
- Huumo, Tuomas** Johannes, s. 1968, jäseneksi 2012, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston suomen kielen prof., Tarton yliopiston suomen kielen prof.
- Hyry, Eero** Kalevi, s. 1960, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., fil. toht., Tampereen yliopiston matematiikan prof.
- Hytönen, Tuomas** Pentinpoika, s. 1981, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston matematiikan prof.
- Hyvärinen, Aapo** Johannes, s. 1970, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston tietojenkäsittelytieteen prof.
- Hyvärinen, Heikki** Pekka Esaias, s. 1938, jäseneksi 1996, matem.-luonnont. os., fil. toht., Joensuun yliopiston biologian ja ekologisen fysiologian prof., täysinpalv.
- Hyvärinen, Irma** Kaarina, s. 1949, jäseneksi 2002, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston germaanisen filologian, erityisesti saksan nykykielen prof., täysinpalv.
- Hyönä, Jukka** Uolevi, s. 1957, jäseneksi 2019, hum. os., psyk. toht., Turun yliopiston psykologian prof.
- Häkkinen, Hannu** Juhani, s. 1962, jäseneksi 2015, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston laskennallisen nanotieteen prof.

- Häkkinen, Kaisa** Mervi Maritta, s. 1950, jäseneksi 2002, hum. os., fil. toht., akateemikko, Turun yliopiston suomen kielen prof., täysinpalv.
- Häkli, Jouni** Ilari, s. 1965, jäseneksi 2005, matem.-luonnont. os., hallintot. toht., Tampereen yliopiston aluetieteen prof.
- Hämäri, Kaarle** Juhani, s. 1964, jäseneksi 2022, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kansleri, aerosolifysiikan prof.
- Hämet-Ahti, Raija Leena**, s. 1931, jäseneksi 1991, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kasvitieteen apul.prof., täysinpalv.
- Hämynen, Tapio** Mikko Juhani, s. 1951, jäseneksi 2013, hum. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston Suomen historian prof., täysinpalv.
- Hämäläinen, Heikki** Antero, s. 1952, jäseneksi 2009, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston psykologian prof.
- Hämäläinen, Keijo** Johannes, s. 1963, jäseneksi 2006, matem.-luonnont. os., fil. toht., Tampereen yliopiston rehtori
- Hämäläinen, Matti** Sakari, s. 1958, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston neurotieteen ja lääketieteellisen tekniikan prof.
- Hämäläinen, Pekka**, s. 1967, jäseneksi 2021, hum. os., Rhodes Prof. of American History, University of Oxford
- Härmä, Juhani**, s. 1949, jäseneksi 2001, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston romaanisen filologian, erityisesti ranskan kielen prof., täysinpalv.
- Ihalainen, Pasi** Taneli, s. 1967, jäseneksi 2021, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston yleisen historian prof., akatemiaprof.
- Ihamuotila, Risto** V A, s. 1938, jäseneksi 1984, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston ent. kansleri, maatalouspolitiikan prof., täysinpalv.
- Ivonen, Antti** Kalervo, s. 1940, jäseneksi 1990, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston fonetiikan prof., täysinpalv.
- Ikkala, Olli** Tapio, s. 1953, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston teknillisen fysiikan prof.
- Ikonen, Elina** Maria, s. 1961, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston solu- ja kudosisologian prof.
- Ilmakunnas, Pekka** Jouko Ari, s. 1952, jäseneksi 2003, hum. os., Ph.D., Aalto-yliopiston taloustieteen prof. täysinpalv.
- Ilmoniemi, Risto** Juhani, s. 1954, jäseneksi 2008, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston teknillisen fysiikan prof.
- Immonen, Visa** Aleksis, s. 1977, jäseneksi 2020, hum. os., fil. toht., prof. of medieval archaeology, University of Bergen
- Itkonen, Esa** Matti, s. 1944, jäseneksi 1993, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston yleisen kielitieteen prof., täysinpalv.
- Ivaska, Ari** Usko, s. 1946, jäseneksi 1998, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Åbo Akademin analyttisen kemian prof., täysinpalv.
- Ivaska, Mari Johanna**, s. 1972, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston molekulaarisen solubiologian prof.
- Jaakkola, Antti** Olavi, s. 1942, jäseneksi 1998, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston maanviljelyskemian ja -fysiikan prof., täysinpalv.
- Jalkanen, Sirpa** Tuulikki, s. 1954, jäseneksi 1998, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., akateemikko, Turun yliopiston immunologian prof.
- Jallinoja, Riitta** Inkeri, s. 1943, jäseneksi 2001, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston sosiologian prof., täysinpalv.
- Jatila, Erkki** Juhani, s. 1939, jäseneksi 1986, matem.-luonnont. os., fil. toht., Ilmatieteen laitoksen pääjoht. ja prof., eläkkeellä
- Jensen-Eriksen, Niklas**, s. 1974, jäseneksi 2021, hum. os., Helsingin yliopiston yrityshistorian Casimir Ehrnrooth -prof.
- Jernvall, Jukka** Tapani, s. 1963, jäseneksi 2008, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston evoluutio- ja kehitysbiologian prof.
- Joensuu, Heikki** Tuomas, s. 1956, jäseneksi 2007, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston syöpätautien ja sädehoidon prof.

- Jokinen, Ari** Seppo Antero, s. 1965, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston fysiikan prof.
- Jokinen, Tapani** Veikko Juhani, s. 1937, jäseneksi 1986, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Teknillisen korkeakoulun sähkötekniikan prof., täysinpalv.
- Jokiranta, Jutta** Maria, s. 1971, jäseneksi 2021, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston Vanhan testamentin ja lähialojen tutkimuksen prof.
- Julin, Rauno** Juhani, s. 1950, jäseneksi 2005, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston fysiikan prof.
- Julkunen, Ilkka** Antero, s. 1956, jäseneksi 2012, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Turun yliopiston virusopin prof.
- Julkunen-Tiitto, Maija Riitta** Kristiina, s. 1954, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston kasviekologian prof., täysinpalv.
- Juslin, Heikki** Juhani, s. 1944, jäseneksi 1998, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston puumarkkinatieteen prof., täysinpalv.
- Jutila, Matti** Ilmari, s. 1943, jäseneksi 1982, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston matematiikan prof., täysinpalv.
- Jänne, Olli** Antero, s. 1945, jäseneksi 1992, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston lääketieteen prof., täysinpalv.
- Jäntti, Markus** Bruno, s. 1966, jäseneksi 2015, hum. os., valtiot. toht., taloustieteen prof., Stockholms Universitet
- Järvelin, Pentti** Kalervo, s. 1953, jäseneksi 2015, matem.-luonnont. os., yhteiskuntat. toht., Tampereen yliopiston tiedonhaun prof.
- Järvelin, Marjo-Riitta**, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., epidemiologian prof., Imperial College London
- Järvelä, Sanna** Marketta, s. 1964, jäseneksi 2015, hum. os., kasvatust. toht., Oulun yliopiston kasvatustieteen prof.
- Järvenpää, Aino** Maarit, s. 1968, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., fil. toht., Oulun yliopiston matematiikan prof.
- Järviluoma-Mäkelä, Helmi**, s. 1960, jäseneksi 2018, hum. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston kulttuurintutkimuksen prof., täysinpalv.
- Jääskeläinen, Timo** Ensio, s. 1953, jäseneksi 2007, matem.-luonnont. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston fysiikan prof., täysinpalv.
- Jääskeläinen, Veikko** Sakari, s. 1931, jäseneksi 1974, hum. os., kauppat. toht., Helsingin kaupparkeakoulun liiketaloustieteen prof., täysinpalv.
- Kaarniranta, Kai**, s. 1968, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Itä-Suomen yliopiston silmätautiopin prof.
- Kahma, Kimmo** Kaarlo, s. 1947, jäseneksi 2007, matem.-luonnont. os., fil. toht., Ilmatieteen laitoksen tutkimusprof., täysinpalv.
- Kaila, Kai**, s. 1951, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston eläinfyysiologian prof.
- Kaimio, Maarit**, s. 1941, jäseneksi 1982, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kreikan kielen ja kirjallisuuden prof., täysinpalv.
- Kainulainen, Kimmo** Juhani, s. 1962, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston kosmologian prof.
- Kairesalo, Timo** Antero, s. 1951, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston vesistöekologian prof., täysinpalv.
- Kaisto, Janne** Mikael, s. 1969, jäseneksi 2021, hum. os., oikeust. toht., Lapin yliopiston varallisuus-oikeuden prof.
- Kaivola-Bregenhøj, Annikki** Irmeli, s. 1939, jäseneksi 2003, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston folkloristiikan prof., täysinpalv.
- Kajantie, Keijo** Olavi, s. 1940, jäseneksi 1973, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston teoreettisen fysiikan prof., täysinpalv.
- Kajava, Mika** Ilmari, s. 1959, jäseneksi 2008, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kreikan kielen ja kirjallisuuden prof.
- Kallio, Esa** Jukka, s. 1965, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., fil. toht., Aalto-yliopiston avaruustieteen ja -tekniikan prof.

- Kalliokoski, Jyrki** Tapio, s. 1956, jäseneksi 2008, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston suomen kielen prof.
- Kalliomäki, Kalevi** Juhani, s. 1941, jäseneksi 1979, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Oulun yliopiston mittaustekniikan prof., täysinpalv.
- Kallioniemi, Olli** Pekka, s. 1960, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Joht., Science for Life Laboratory
- Kalso, Eija** Anneli, s. 1955, jäseneksi 2010, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston kipulääketieteen prof.
- Kangas, Annika** Susanna, s. 1965, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Luonnonvarakeskuksen tutkimusprof., metsävarojen inventointi
- Kangas, Jorma** Iisakki, s. 1940, jäseneksi 1979, matem.-luonnont. os., fil. toht., ent. Oulun yliopiston vararehtori, fysiikan prof., täysinpalv.
- Kangas, Aarre** Olavi Ensio *Olli*, s. 1953, jäseneksi 2007, hum. os., valtiot. toht., Turun yliopiston työelämäprof.
- Kangas, Urpo** Pekka Antero, s. 1951, jäseneksi 1994, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston siviilioikeuden prof.
- Kangasjärvi, Jaakko** Sakari, s. 1960, jäseneksi 2012, matem.-luonnont. os., Ph.D., Helsingin yliopiston kasvi biologian prof.
- Kankainen, Anu** Kristiina, jäseneksi 2023, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston fysiikan prof.
- Kankarc, Jouko** Juhani, s. 1940, jäseneksi 1990, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston analyttisen kemian prof., täysinpalv.
- Kanniainen, Vesa** Lennart, s. 1948, jäseneksi 2002, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston kansantaloustieteen prof., täysinpalv.
- Kansanen, Pertti** Johannes, s. 1940, jäseneksi 1983, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kasvatustieteen, erityisesti opettajankoulutuksen prof., täysinpalv.
- Kaprio, Jaakko** Arthur, s. 1952, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston geneettisen epidemiologian prof. ja Terveystieteen ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimusprof.
- Karhu, Juha** Antero, s. 1951, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston geologian ja mineralogian prof., täysinpalv.
- Karhu, Juha** Kalevi, s. 1953, jäseneksi 2001, hum. os., oikeust. toht., Lapin yliopiston velvoiteoikeuden prof., täysinpalv.
- Karhumäki, Eero** Urho *Juhani*, s. 1949, jäseneksi 2000, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston matematiikan prof.
- Kari, Jarkko** Juhani, s. 1964, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston matematiikan prof.
- Karma, Pekka** Heikki, s. 1944, jäseneksi 1995, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston korva-, nenä- ja kurkkutautiopin prof., täysinpalv.
- Karonen, Petri** Kalevi, s. 1966, jäseneksi 2015, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston Suomen historian prof.
- Karppinen, Maarit** Johanna, s. 1959, jäseneksi 2010, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston epäorgaanisen kemian prof.
- Kartio, Sirkka** *Leena*, s. 1938, jäseneksi 1987, hum. os., oikeust. toht., Turun yliopiston ent. kansleri, siviilioikeuden prof., täysinpalv.
- Karttunen, Klaus** Juhani, s. 1951, jäseneksi 2009, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston Etelä-Aasian tutkimuksen ja indoeuropeistiikan prof.
- Kasanen, Eero** Olavi, s. 1952, jäseneksi 2000, hum. os., kauppat. toht., Aalto-yliopiston liiketaloustieteen, erityisesti rahoituksen prof., täysinpalv.
- Kaski, Kimmo**, s. 1950, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., D.Ph., Aalto-yliopiston laskennallisen tieteen prof., täysinpalv.
- Kaski, Samuel** Jarkko Ilari, s. 1968, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston tietotekniikan prof.
- Kaste, Kauko** Antti *Markku*, s. 1941, jäseneksi 1999, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston neurologian prof., täysinpalv.

- Katajala, Kimmo** Juhani, s. 1958, jäseneksi 2012, hum. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston Suomen historian prof.
- Katila, Toivo** Ensio, s. 1941, jäseneksi 1991, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Teknillisen korkeakoulun teknillisen fysiikan prof., täysinpalv.
- Kaukiainen, Yrjö** Martti Aleksander, s. 1940, jäseneksi 1995, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston Euroopan historian prof., täysinpalv.
- Kauppi, Niilo** Timo Juhani, s. 1959, jäseneksi 2019, hum. os., valtiot. toht., tutkimusprof., Centre national de la recherche scientifique (CNRS), Strasbourg
- Kauppinen, Esko** Ilmari, s. 1957, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., fil. toht., Aalto-yliopiston teknillisen fysiikan prof.
- Kauppinen, Jyrki** Kalervo, s. 1944, jäseneksi 1999, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston fysiikan prof., täysinpalv.
- Keinonen, Juhani**, s. 1946, jäseneksi 1995, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston sovelletun fysiikan prof., täysinpalv.
- Keinästä, Kari** Erik Aslakki, s. 1950, jäseneksi 2007, hum. os., Dr. phil., Turun yliopiston saksan kielen prof., täysinpalv.
- Keiski, Riitta** Liisa, s. 1956, jäseneksi 2015, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Oulun yliopiston aineen- ja lämmönsiirtotekniikan prof.
- Keikkonen, Jukka** Tapani, s. 1953, jäseneksi 2007, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston oikeushistorian ja roomalaisen oikeuden prof.
- Kellomäki, Seppo** Lauri, s. 1944, jäseneksi 1993, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Itä-Suomen yliopiston metsänhoitotieteen prof., täysinpalv.
- Keloharju, Matti** Raimo Tapani, jäseneksi 2013, hum. os., kauppat. toht., Aalto-yliopiston rahoituksen Eero Kasanen -prof.
- Keltikangas, Matti**, s. 1936, jäseneksi 1991, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston metsätalouden liiketieteen prof., täysinpalv.
- Keltikangas-Järvinen, Anna-Liisa**, s. 1946, jäseneksi 2001, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston psykologian prof. emer., täysinpalv.
- Kemppainen, Erkki** Tuomas, s. 1954, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Luonnonvarakeskuksen ylijohd. ja prof., täysinpalv.
- Kere, Juba** Kalervo, s. 1958, jäseneksi 2012, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Karoliinisen instituutin molekyyli-genetiikan prof.
- Keski-Oja, Jorma** Kullervo, s. 1949, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston syöpäbiologian prof., täysinpalv.
- Kesäniemi, Yrjö** Antero, s. 1944, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Oulun yliopiston sisätautiopin prof., täysinpalv.
- Kettunen, Pauli** Tapio, s. 1953, jäseneksi 2011, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston poliittisen historian prof., täysinpalv.
- Kilpeläinen, Ilkka** Antero, s. 1963, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston orgaanisen kemian prof.
- Kilpeläinen, Tero** Aatu Väinämö, s. 1960, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston matematiikan prof.
- Kilpua, Emilia**, s. 1977, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston avaruusfysiikan prof.
- Kinnunen, Juba** Kalevi, s. 1966, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., fil. toht., Aalto-yliopiston matematiikan prof.
- Kinnunen, Tiina** Sohvi, s. 1964, jäseneksi 2019, hum. os., fil. toht., Oulun yliopiston Suomen ja Pohjois-Euroopan historian prof.
- Kivimäki, Mika** Juhani, s. 1961, jäseneksi 2005, hum. os., psykol. toht., Helsingin yliopiston epidemiologian prof., prof. of social epidemiology, University College London
- Kivimäki, Timo** Antero, s. 1962, jäseneksi 2023, hum. os., valtiot. toht., Kansainvälisten suhteiden prof., University of Bath
- Kiviniemi, Eero** Oskari, s. 1937, jäseneksi 1983, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston suomen kielen prof., täysinpalv.

- Kivipelto, Miia** Karita, s. 1973, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., MD, PhD, Kliinisen geriatrian prof., Karolinska Institut, neurogeriatrian prof. (osa-aik.), Itä-Suomen yliopisto
- Kivirikko, Kari** Ilkka, s. 1937, jäseneksi 1983, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Oulun yliopiston akatemiaprof., täysinpalv.
- Kivistö, Sari** Anneli, s. 1968, jäseneksi 2018, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston yleisen kirjallisuustieteen prof.
- Klemola, Kaarlo** *Juhani*, s. 1957, jäseneksi 2016, hum. os., PhD, Tampereen yliopiston englantilaisen filologian prof.
- Knip, Jan** *Mikael*, s. 1950, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston lastentautien prof.
- Knuuti, Matti** *Juhani*, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., lääket. toht., johtaja, prof., Valtakunnallinen PET-keskus, Turun yliopisto
- Knuutila, Seppo** Sakari, s. 1948, jäseneksi 2004, hum. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston perinteentutkimuksen prof., täysinpalv.
- Koistinaho, Jari** Eerik, s. 1961, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston HiLIFE-tutkimuskeskuksen joht., neurofarmakologian prof.
- Koistinen, Olli** Ilmari, s. 1956, jäseneksi 2014, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston teoreettisen filosofian prof.
- Koivurova, Timo** Matti, s. 1967, jäseneksi 2018, hum. os., oikeustiet. toht., Lapin yliopiston tutkimusprof., Arktisen keskuksen joht.
- Kojola, Ilpo** Yrjö Johannes, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., fil. toht., Luonnonvarakeskuksen tutkimusprof.
- Kokko, Hanna** Maaria, s. 1971, jäseneksi 2007, matem.-luonnont. os., fil. toht., Alexander von Humboldt prof., Johannes Gutenberg University Mainz
- Kolbe, Laura**, s. 1957, jäseneksi 2023, hum. os., Helsingin yliopiston Euroopan historian prof.
- Kolehmainen, Leena** Sinikka, s. 1970, jäseneksi 2017, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston saksan kielen prof.
- Kolehmainen, Jaana** *Marjukka*, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston elintarvikkeet ja terveys -prof.
- Kontula, Kimmo** Kaleva, s. 1950, jäseneksi 1994, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston sisätautiopin prof., täysinpalv.
- Koponen, Timo** Juhani, s. 1939, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kasvitieteen prof., täysinpalv.
- Korhonen, Jarmo** Antero, s. 1946, jäseneksi 1995, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston germaannisen filologian prof., täysinpalv.
- Korhonen, Pekka** Juhani, s. 1944, jäseneksi 2001, hum. os., fil. toht., Aalto-yliopiston tilastotieteen prof., täysinpalv.
- Korhonen, Risto** Juhana, s. 1975, jäseneksi 2018, matem.-luonnont. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston matematiikan prof.
- Korpela, Jukka** Jari, s. 1957, jäseneksi 2008, hum. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston yleisen historian prof.
- Korpela, Riitta** Anneli, s. 1955, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston lääketieteellisen ravitsemusfysiologian tutkimusjoht, prof.
- Korpelainen, Helena** Sylvia, s. 1958, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston maataloustieteiden osaston osastonjoht., prof.
- Korpi, Esa** Risto, s. 1954, jäseneksi 2007, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston farmakologian prof.
- Korpimäki, Erkki** Matti Tapani, s. 1952, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston eläintieteen prof.
- Korpiola, Mia** Margareta, jäseneksi 2019, hum. os., oikeustiet. toht., Turun yliopiston oikeushistorian prof.
- Korppi-Tommola, Jouko** Emil Ilmari, s. 1945, jäseneksi 2006, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston fyysikaalisen kemian prof., täysinpalv.
- Kortteinen, Matti** Mikael, s. 1953, jäseneksi 2011, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston sosiologian prof.

- Koskela, Merja** Kristiina, jäseneksi 2017, hum. os., fil. toht., Vaasan yliopiston soveltavan kielitieteen prof.
- Koskela, Pekka** Johannes, s. 1960, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston matematiikan prof.
- Koskenniemi, Martti** Antero, s. 1953, jäseneksi 2002, hum. os., oikeust. toht., akateemikko, Helsingin yliopiston kansainvälisen oikeuden prof., täysinpalv.
- Koskiaho-Cronström, Briitta** Liisa, s. 1941, jäseneksi 1983, hum. os., yhteiskuntat. toht., Tampereen yliopiston sosiaalipolitiikan prof., täysinpalv.
- Koskinen, Ari** Mauri Petri, s. 1956, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston organisen kemian prof.
- Koskinen, Hannu** Erkki Juhani, s. 1954, jäseneksi 2006, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston avaruusfysiikan prof.
- Koskinen, Jarkko** Tapio, s. 1968, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Paikkatietokeskuksen ylijoht, prof.
- Koskinen, Kaisa** Anneli, s. 1966, jäseneksi 2015, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston käännöstieteen prof.
- Kostiainen, Mauri**, s. 1980, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., Aalto-yliopiston kemian prof.
- Kostiainen, Risto** Kalervo, s. 1955, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston farmaseuttisen kemian prof.
- Kotakorpi, Kaisa**, s. 1976, jäseneksi 2021, hum. os., Tampereen yliopiston taloustieteen prof.
- Kotiaho, Janne** Sakari, s. 1969, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston ekologian prof.
- Kouri, Erkki** Ilmari, s. 1940, jäseneksi 1998, hum. os., Ph.D., Helsingin yliopiston yleisen historian prof., täysinpalv.
- Kovalainen, Anne** Kristiina, s. 1960, jäseneksi 2014, hum. os., kauppat. toht., Turun yliopiston liiketoimintaosaamisen ja yrittäjyyden prof.
- Kovanen, Petri** Tapani, s. 1944, jäseneksi 1996, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Wihurin tutkimuslaitoksen joht. ja prof., täysinpalv.
- Krause, Anna Outi** Inkeri, s. 1948, jäseneksi 2008, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston teknillisen kemian prof., täysinpalv.
- Krusius, Franz-Mathias** Matti, s. 1942, jäseneksi 1981, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston O. V. Lounasmaa-laboratorion prof., täysinpalv.
- Kruus, Kristiina**, s. 1959, jäseneksi 2018, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Kemian tekniikan korkeakoulun dekaani, Aalto-yliopisto
- Krötzl, Kai** Christian, s. 1956, jäseneksi 2008, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston yleisen historian prof.
- Kuisma, Eero** Markku Sakari, s. 1952, jäseneksi 2003, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston Suomen ja Pohjoismaiden historian prof., täysinpalv.
- Kuittinen, Kaarle** Risto Kalevi, s. 1946, jäseneksi 2005, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Geodeettisen laitoksen ylijoht. ja prof., täysinpalv.
- Kujamäki, Pekka** Juhani, jäseneksi 2022, hum. os., fil. toht., käännöstieteen prof., Karl-Franzens-Universität Graz
- Kukkonen, Ilmo** Tapio, s. 1956, jäseneksi 2007, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Helsingin yliopiston geofysiikan prof.
- Kukkonen, Jussi** Vilho Kalevi, s. 1962, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston ekotoksikologian prof.
- Kulla, Heikki** Ilmari, s. 1950, jäseneksi 2012, hum. os., oikeust. toht., Turun yliopiston hallinto-oikeuden prof., täysinpalv.
- Kulmala, Markku** Tapio, s. 1958, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., fil. toht., akateemikko, Helsingin yliopiston aerosoli- ja ympäristöfysiikan prof.
- Kumpulainen, Päivi** Kristiina, jäseneksi 2019, hum. os., EdD, Helsingin yliopiston kasvatustieteen prof.
- Kunelius, Risto**, s. 1964, jäseneksi 2015, hum. os., Helsingin yliopiston viestinnän prof.

- Kuoppamäki, Petri** Jussi, s. 1964, jäseneksi 2016, hum. os., oikeust. toht., Aalto-yliopiston yritys-juridiikan prof.
- Kupiainen, Antti** Jukka, s. 1954, jäseneksi 1992, matem.-luonnont. os., Ph.D., Helsingin yliopiston matematiikan prof.
- Kurki-Suonio, Reino** Elias Mikael, s. 1937, jäseneksi 1992, matem.-luonnont. os., fil. toht., Tampereen teknillisen korkeakoulun tietojenkäsittely-tekniikan prof., täysinpalv.
- Kurppa, Aarne** Herman Juhani, s. 1948, jäseneksi 1998, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen kasvintuotannon tutkimuksen joht., kasvitautien tutkimuksen prof., täysinpalv.
- Kurppa, Sirpa** Liisa Anneli, s. 1953, jäseneksi 2006, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Luonnonvarakeskuksen prof., biotekniikka- ja elintarviketutkimus, elintarvike-ekologia
- Kuusi, Tuomo**, s. 1976, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., Helsingin yliopiston matematiikan prof.
- Kuusiniemi, Kari** Juhani, s. 1960, jäseneksi 2014, hum. os., oikeust. toht., Korkeimman hallinto-oikeuden presidentti
- Kvarnström, Carita**, s. 1961, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston materiaalikemian prof.
- Kähäri, Veli-Matti**, s. 1960, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Turun yliopiston ihotautiopin prof.
- Kärkkäinen, Veli-Matti**, s. 1958, jäseneksi 2011, hum. os., teol. toht., systemaattisen teologian prof., Fuller Theological Seminary
- Kääriäinen, Leevi** Joel, s. 1935, jäseneksi 1985, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Biotekniikan instituutin tutkimusjoht. ja prof., täysinpalv.
- Laakso, Johanna** Marja Leena, s. 1962, jäseneksi 2006, hum. os., fil. toht., Wienin yliopiston fennougristiikan prof.
- Laakso, Liisa**, s. 1961, jäseneksi 2021, hum. os., Senior Researcher, The Nordic Africa Institute
- Laakso, Markku** Heikki Sakari, s. 1949, jäseneksi 1999, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Itä-Suomen yliopiston sisätautiopin prof.
- Laaksonen, Ari** Johannes, s. 1971, jäseneksi 2018, matem.-luonnont. os., fil. toht., akatemiaprof., Ilmatieteen laitos, ympäristöfysiikan osa-aikainen prof., Itä-Suomen yliopisto
- Laaksonen, Toni** Kristian, s. 1973, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston ekologian prof.
- Laamanen, Tomi**, s. 1968, jäseneksi 2023, hum. os., strategisen johtamisen prof., University of St.Gallen
- Laasonen, Kari** Erik, s. 1963, jäseneksi 2007, matem.-luonnont. os., fil. toht., Aalto-yliopiston fysikaalisen kemian prof.
- Lagerspetz, Yrjö Eerik**, s. 1956, jäseneksi 2005, hum. os., valtiot. toht., Turun yliopiston filosofian prof.
- Lahesmaa, Riitta** Liisa Maria, s. 1959, jäseneksi 2012, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Turun biotekniikan keskuksen joht., prof.
- Lahti, Raimo** Otto Kalervo, s. 1946, jäseneksi 1984, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston rikosoikeuden prof., täysinpalv.
- Laiho, Marikki** Karin, s. 1961, jäseneksi 2008, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston molekulaarisen syöpäbiologian prof., Johns Hopkins University Prof. in Radiation Oncology and Oncology
- Laiho, Raija** Leena Hellevi, s. 1963, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Luonnonvarakeskuksen tutkimusprof.
- Laine, Anna-Liisa**, s. 1975, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kasviekologian prof.
- Laine, Ilpo** Ensio, s. 1942, jäseneksi 1986, matem.-luonnont. os., fil. toht., Joensuu yliopiston matematiikan prof., täysinpalv.
- Laine, Janne**, s. 1968, jäseneksi 2022, matem.-luonnont. os., Aalto-yliopiston innovaatioista vastaava vararehtori
- Laine, Ale Matti** Juhani, s. 1955, jäseneksi 2014, hum. os., fil. toht., Åbo Akademin psykologian prof.

- Laine, Tuija** Vappu Hillevi, s. 1964, jäseneksi 2017, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston kirkkohistorian prof.
- Laitinen, Lea** Marjatta, s. 1946, jäseneksi 2003, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston suomen kielen prof., täysinpalv.
- Laitinen, Mikko** Pekka, s. 1973, jäseneksi 2022, hum. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston englannin kielen ja kulttuurin prof.
- Laitinen, Risto** Sakari, s. 1952, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Oulun yliopiston epäorgaanisen ja analyttisen kemian prof.
- Lajunen, Lauri** Heikki Juhani, s. 1950, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., fil. toht., Oulun yliopiston epäorgaanisen kemian prof., täysinpalv.
- Lakka, Timo**, s. 1963, jäseneksi 2023, matem.-luonnont. os., Itä-Suomen yliopiston lääketieteellisen fysiologian prof.
- Lamberg, Juha-Antti**, jäseneksi 2021, hum. os., Jyväskylän yliopiston strategian ja taloushistorian prof.
- Lanne, Markeu** Juhani, s. 1965, jäseneksi 2014, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston taloustieteen prof.
- Lappalainen, Juha** Antero, s. 1947, jäseneksi 2000, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston prosessioikeuden prof., täysinpalv.
- Lappalainen, Jussi** Tapani, s. 1935, jäseneksi 1989, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston Suomen historian prof., täysinpalv.
- Lappalainen, Pekka** Juhani, s. 1966, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kvantitatiivisen solubiologian prof., akatemiaprof.
- Lappi, Tuomas** Veli Valtteri, s. 1978, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston fysiikan prof.
- Lappi-Seppälä, Sampo** *Tapio*, s. 1953, jäseneksi 2009, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin joht. ja prof.
- Lassas, Matti** Juhani, s. 1969, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston sovelletun matematiikan prof., akatemiaprof.
- Lassila, Riitta** Pirkko Tuulikki, s. 1957, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston hyytymissairauksien prof.
- Lauha, Aila** Marjatta, s. 1951, jäseneksi 2008, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston kirkkohistorian prof.
- Lavonen, Jari** Matti Juhani, s. 1958, jäseneksi 2014, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston fysiikan ja kemian didaktiikan prof.
- van Leeuwen, Robert**, s. 1967, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., Jyväskylän yliopiston teoreettisen materiaali- ja nanofysiikan prof.
- Lehesjoki, Anna-Elina**, s. 1960, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston neurotieteen tutkimuskeskuksen ja Folkhälsanin tutkimuskeskuksen tutkimusjoht. ja prof.
- Lehti-Eklund, Hanna** Maria, s. 1957, jäseneksi 2016, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston pohjoismaisten kielten prof., täysinpalv.
- Lehtinen, Erno** August, s. 1950, jäseneksi 2000, hum. os., kasvatust. toht., Turun yliopiston kasvatustieteen, erityisesti opettajankoulutuksen prof.
- Lehtinen, Esa** Tapani, s. 1969, jäseneksi 2023, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston nykysuomen prof.
- Lehtinen, Ildikó** Mária, s. 1948, jäseneksi 2009, hum. os., fil. toht., Helsingin ja Turun yliopistojen suomalais-ugrilaisen kansantieteen dos., Kulttuurien museon intendentti, eläkkeellä
- Lehtipuu, Outi** Inkeri Elisabet, s. 1967, jäseneksi 2022, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston Uuden testamentin eksegetiikan vanhempi yliopistonlehtori, dosentti
- Lehtola, Veli-Pekka**, s. 1957, jäseneksi 2016, hum. os., fil. toht., Oulun yliopiston Giellagas-instituutin saamelaisen kulttuurin prof.
- Lehtonen, Jubani** Urmas Eerikki, s. 1942, jäseneksi 1994, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston suomalais-ugrilaisen kansatieteen prof., täysinpalv.

- Lehtonen, Turo-Kimmo**, jäseneksi 2019, hum. os., valtiot. toht., Tampereen yliopiston sosiologian prof.
- Leikola, Matti** Eino Henrik, s. 1935, jäseneksi 1986, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston metsänhoitotieteen prof., täysinpalv.
- Leimu, Pekka** Tapani, s. 1943, jäseneksi 2002, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston kansatieteen prof., täysinpalv.
- Leino, Matti** Edvard, s. 1949, jäseneksi 2011, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston fysiikan prof., täysinpalv.
- Leino, Pentti** Antero, s. 1942, jäseneksi 1984, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston suomen kielen prof., täysinpalv.
- Leino, Reko** Pekko, s. 1969, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Åbo Akademin orgaanisen kemian prof.
- Lemmetyinen, Helge** Juhani, s. 1947, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., fil. toht., Tampereen teknillisen yliopiston kemian prof., täysinpalv.
- Leppänen, Sirpa** Helena, s. 1956, jäseneksi 2013, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston englannin kielen prof.
- Leppäranta, Matti** Juhani, s. 1950, jäseneksi 1993, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston geofysiikan prof., täysinpalv.
- Lerkkanen, Marja-Kristiina**, s. 1963, jäseneksi 2018, hum. os., kasvatust. toht., Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden prof.
- Leskelä, Markku** Antero, s. 1950, jäseneksi 1991, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Helsingin yliopiston kemian prof.
- Lilius, Johan Henrik**, s. 1939, jäseneksi 1979, hum. os., fil. toht., prof., Museoviraston pääjoht., täysinpalv., valtionarkeologi
- Liljeröth, Peter** Wilhelm, s. 1975, jäseneksi 2018, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston teknillisen fysiikan prof., akatemiaprof.
- Linder, Markus**, s. 1966, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston biomolekyyli materiaalien prof.
- Lindgren, Lauri** Bernhard, s. 1933, jäseneksi 1988, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston romaanisen filologian prof., täysinpalv.
- Lindsberg, Perttu** Johannes, s. 1960, jäseneksi 2022, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston neurologian prof.
- Lindström, Jan** Krister, s. 1964, jäseneksi 2019, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston pohjoismaisten kielten prof.
- Linna, Tuula** Hannele, s. 1957, jäseneksi 2012, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston prosessi-oikeuden prof.
- Liski, Matti**, s. 1966, jäseneksi 2021, hum. os., Aalto-yliopiston taloustieteen prof.
- Liukkunen, Ulla**, s. 1966, jäseneksi 2022, hum. os., Helsingin yliopiston työoikeuden ja kansainvälisen yksityisoikeuden prof.
- Lohi, Hannes**, jäseneksi 2022, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston molekyyli-genetiikan prof.
- Lohi, Eino Tapani**, s. 1965, jäseneksi 2017, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston perhe- ja jäämistöoikeuden yliopistonlehtori
- Lokki, Olli Juhani**, s. 1943, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., fil. toht., prof., Helsingin yliopiston luonnontieteellisen keskuksen joht., eläkkeellä
- Lukkarinen, Ville** Johannes, s. 1957, jäseneksi 2010, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston taidehistorian prof.
- Lummaa, Virpi**, s. 1974, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston ekologian ja evoluutiobiologian prof.
- Lund, Peter** David, s. 1957, jäseneksi 2018, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston teknillisen fysiikan (uudet energiatekniikat) prof.
- Lunkka, Juha Pekka**, s. 1958, jäseneksi 2006, matem.-luonnont. os., Ph.D., Oulun yliopiston maaperägeologian prof.
- Luomanen, Petri**, s. 1961, jäseneksi 2023, hum. os., Helsingin yliopiston Uuden testamentin ja varhaiskristillisen kulttuurin ja kirjallisuuden prof.

- Luoto, Miska** Samuli, s. 1970, jäseneksi 2012, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston luonnonmaantieteen prof.
- Luukkanen, Martti** *Olavi*, s. 1944, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Viikin Tropiikki-instituutin joht. ja prof., täysinpalv.
- Lyytinen, Heikki** Juhani, s. 1946, jäseneksi 2002, hum. os., psykol. toht., Jyväskylän yliopiston kehitysneuropsykologian prof., täysinpalv., UNESCO-prof.
- Lähteenmäki, Maria** Terttu, s. 1957, jäseneksi 2011, hum. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston historian prof.
- Lönnberg, Harri** Oskari, s. 1949, jäseneksi 1995, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston orgaanisen kemian prof., täysinpalv.
- Lönnqvist, Jouko** Kalevi, s. 1943, jäseneksi 1998, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimusprof., Mielenterveys- ja päihdepalvelut osaston joht., Helsingin yliopiston psykiatrian prof., täysinpalv.
- Löytönen, Marcku** Kalervo, s. 1955, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kulttuurimaantieteen prof.
- Maalampi, Teuvo** *Jukka* Juhani, s. 1950, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston fysiikan prof.
- Majamaa, Kari** Gunnar, s. 1956, jäseneksi 2018, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Oulun yliopiston neurologian prof.
- Makarow, Marja**, s. 1948, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., fil. toht., Presidentti, Academia Europaea
- Maniscalco, Sabrina**, s. 1974, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., Helsingin yliopiston kvantti-informaation ja -logiikan prof.
- Mannila, Heikki** Olavi, s. 1960, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., fil. toht., Aalto-yliopiston tietojenkäsittelytekniikan prof., Suomen Akatemian ent. pääjoht.
- Manninen, Matti** Jussi, s. 1950, jäseneksi 1998, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Jyväskylän yliopiston soveltavan fysiikan prof., täysinpalv.
- Manninen, Ohto** Heikki Sulevi, s. 1943, jäseneksi 1992, hum. os., fil. toht., Maanpuolustuskorkeakoulun sotahistorian prof., täysinpalv.
- Mappes, Riitta** *Johanna*, s. 1965, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston ekologian prof., akatemiaprof.
- Mappes, Tapio**, s. 1965, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., Jyväskylän yliopiston eläin ekologian prof.
- Markkola, Pirjo** Tuulikki, s. 1959, jäseneksi 2014, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston suomalaisen yhteiskunnan historian prof.
- Martikainen, Pekka**, s. 1966, jäseneksi 2013, hum. os., Ph.D., Helsingin yliopiston sosiologian, erit. väestötieteen prof.
- Martio, Olli** Tapani, s. 1941, jäseneksi 1974, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston matematiikan prof., täysinpalv.
- Matomäki, Kaisa** Sofia, s. 1985, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., PhD, Suomen Akatemian tutkijatoht., Turun yliopisto
- Mattila, Heikki** Ero Sakari, s. 1947, jäseneksi 2004, hum. os., oikeust. toht., Lapin yliopiston oikeuslingvistiikan prof., täysinpalv.
- Mattila, Vesa** *Mikko*, s. 1968, jäseneksi 2015, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston yleisen valtio-opin prof.
- Mattila, Pertti** Esko Juhani, s. 1948, jäseneksi 1996, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston matematiikan prof., täysinpalv.
- Mattila, Seppo**, s. 1975, jäseneksi 2022, matem.-luonnont. os., Turun yliopiston tähtitieteen prof.
- Mattila, Severi** Pellervo, s. 1935, jäseneksi 1995, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston Thorax- ja verisuonikirurgian prof., täysinpalv.
- Mauranen, Anna** Katariina, s. 1949, jäseneksi 2009, hum. os., Ph.D., Helsingin yliopiston englantilaisen filologian prof., täysinpalv.
- Melander, Sakari** Kristian, s. 1975, jäseneksi 2023, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston rikosoikeuden prof.

- Meri, Seppo** Kalevi, s. 1957, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston immunologian prof.
- Merilä, Juba** Kari Kristian, s. 1965, jäseneksi 2005, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston populaatiobiologian prof.
- Merisalo, Outi** Kaija Olivia, s. 1959, jäseneksi 2003, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston romaanin filologian prof.
- Metsänkylä, Tauno** Yrjö Tapani, s. 1941, jäseneksi 1986, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston matematiikan prof., täysinpalv.
- Mickelsson, Jouko** Armas, s. 1947, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston matematiikan prof., täysinpalv.
- Mielikäinen, Kari** Juhani, s. 1950, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Luonnonvarakeskuksen puuntuotoksen prof., täysinpalv.
- Miestamo, Matti** Markko Petteri, jäseneksi 2019, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston yleisen kielitieteen prof.
- Miettinen, Kaisa** Marketta, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston teollisen optimoinnin prof.
- Mikkola, Jyri-Pekka**, s. 1966, jäseneksi 2023, matem.-luonnont. os., Dr.Tech. (Chem.Eng.), Prof. of sustainable chemical technology, Umeå University ja Åbo Akademi
- Mikkola, Tomi**, s. 1967, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., Helsingin yliopiston synnytys- ja naistentautiopin prof.
- Mikkonen, Kai** Henrik, s. 1965, jäseneksi 2023, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston yleisen kirjallisuustieteen prof.
- Mikkonen, Tommi** Johannes, s. 1968, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Jyväskylän yliopiston ohjelmistotekniikan prof.
- Moilanen, Atte** Jaakko, s. 1968, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston Luonnontieteellisen keskuksen tutkimusjoht., ekoinformatiikka ja biodiversiteetti-informatiikka
- Moilanen, Eva**, s. 1960, jäseneksi 2022, matem.-luonnont. os., Tampereen yliopiston farmakologian prof.
- Muinonen, Karri** Olavi, s. 1961, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston ja Maanmittauslaitoksen tähtitieteen prof., akatemiaprof.
- Mursula, Kalevi** Juhani, s. 1953, jäseneksi 2015, matem.-luonnont. os., fil. toht., Oulun yliopiston avaruusfysiikan prof.
- Murzin, Dmitry**, s. 1963, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., DrSc, Åbo Akademin kemian tekniikan prof.
- Mustajoki, Arto** Samuel, s. 1948, jäseneksi 1991, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston venäjän kielen ja kirjallisuuden prof., täysinpalv.
- Mustakallio, Hannu** Samuel, s. 1951, jäseneksi 2012, hum. os., teol. toht., Itä-Suomen yliopiston kirkkohistorian prof.
- Mutanen, Marja** Liisa, s. 1952, jäseneksi 2012, matem.-luonnont. os., elintarviket. toht., Helsingin yliopiston ravitsemusfysiologian prof.
- Myllyharju, Marja** Johanna, s. 1964, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., fil. toht., Oulun yliopiston molekyylibiologian prof.
- Myllymäki, Petri** Jukka, s. 1962, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston tietojenkäsittelytieteen prof.
- Mähönen, Jukka** Tapio, s. 1963, jäseneksi 2011, hum. os., OTT, Oslon yliopiston oikeustieteen prof.
- Mäkelä, Marko** Mikael, s. 1963, jäseneksi 2023, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston sovelletun matematiikan prof.
- Mäkelä, Tomi** Pekka, s. 1963, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Tutkimusjoht., Helsinki Institute of Life Science HiLIFE
- Mäkelä-Carter, Aino** Annikki, s. 1954, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston metsänhoitotieteen prof.
- Mäki, Marcku** Juhani, s. 1947, jäseneksi 2005, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht.,

- Tampereen yliopiston lastentautiopin prof., täysinpalv.
- Mäki**, Ismo *Uskali*, s. 1951, jäseneksi 2009, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston käytännöllisen filosofian prof.
- Mäki-Tanila**, *Asko* Vilhelm, s. 1951, jäseneksi 1998, matem.-luonnont. os., Ph.D., Helsingin yliopiston kotieläinten jalostustieteen prof.
- Mäkinen**, *Virpi* Helena, jäseneksi 2014, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston systemaattisen teologian yliopistonlehtori
- Mälkki**, *Pentti* Urpo, s. 1940, jäseneksi 1983, matem.-luonnont. os., fil. toht., Merentutkimuslaitoksen ylijohd. ja prof., täysinpalv.
- Männistö**, *Pekka* Topias, s. 1946, jäseneksi 2010, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston farmakologian ja lääkekehityksen prof., täysinpalv.
- Mäntysaari**, *Esa* Antero, s. 1958, jäseneksi 2010, matem.-luonnont. os., Ph.D., Luonnonvarakeskuksen prof., biotekniikka- ja elintarviketutkimus
- Mönkkönen**, *Jukka* Tapani, s. 1959, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., farm. toht., Itä-Suomen yliopiston biofarmasian prof., rehtori
- Mönkkönen**, *Vesa Mikko*, s. 1961, jäseneksi 2018, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston soveltavan ekologian prof.
- Möttönen**, *Mikko*, s. 1980, jäseneksi 2023, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston kvanttiteknologian prof.
- Neittaanmäki**, *Pekka* Juhani, s. 1951, jäseneksi 1994, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston tietotekniikan prof.
- Nenola**, *Aili* Annikki, s. 1942, jäseneksi 2002, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston naistutkimuksen prof., täysinpalv.
- Neuvo**, *Yrjö* Aunus Olavi, s. 1943, jäseneksi 1993, matem.-luonnont. os., Ph.D., joht. Nokia Corp., eläkkeellä, Aalto-yliopiston teknillisen korkeakoulun tutkimusjoht. ja prof.
- Nevakivi**, *Jukka* Taneli, s. 1931, jäseneksi 1990, hum. os., Ph.D., Helsingin yliopiston poliittisen historian prof., täysinpalv.
- Nevalainen**, *Taimi Terttu* Annikki, s. 1952, jäseneksi 2001, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston englantilaisen filologian prof.
- Nevanlinna**, *Heikki* Kai Olavi, s. 1947, jäseneksi 1985, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston geofysiikan dos., Ilmatieteen laitoksen tutkimuspäällikkö, eläkkeellä
- Nevanlinna**, *Eero Olavi*, s. 1948, jäseneksi 1987, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston matematiikan prof., täysinpalv.
- Niemelä**, *Ilkka* Niilo Fredrik, s. 1961, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston tietojenkäsittelytekniikan prof.
- Niemelä**, *Pekka* Juhani, s. 1949, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston biodiversiteetti- ja ympäristötieteen prof., täysinpalv.
- Niemi**, *Hannele* Marjatta, s. 1948, jäseneksi 2004, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kasvatustieteen prof.
- Niemi**, *Johanna* Taru Marja, s. 1957, jäseneksi 2020, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan dekaani
- Niemi**, *Jussi*, s. 1950, jäseneksi 2007, hum. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston yleisen kielitieteen prof., täysinpalv.
- Niemi**, *Marjaana*, s. 1963, jäseneksi 2017, hum. os., Ph.D., Tampereen yliopiston kansainvälisen historian prof.
- Niemi**, *Mikko* Olavi, s. 1975, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston farmakogenetiikan prof.
- Niemi**, *Pekka* Olavi, s. 1948, jäseneksi 1996, hum. os., psykol. toht., Turun yliopiston psykologian prof., täysinpalv.
- Nieminen**, *Risto* Matti, s. 1948, jäseneksi 1984, matem.-luonnont. os., tekn. toht., akateemikko, Aalto-yliopiston fysiikan prof., täysinpalv.
- Niiniluoto**, *Ilkka* Maunu Olavi, s. 1946, jäseneksi 1985, hum. os., fil. toht., akateemikko, Helsingin yliopiston ent. kansleri, teoreettisen filosofian prof., täysinpalv.

- Niinistö, Lauri** Salomon, s. 1941, jäseneksi 1982, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston epäorgaanisen kemian prof., täysinpalv.
- Nikinmaa, Mikko** Juhani, s. 1954, jäseneksi 1998, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston eläintieteen prof.
- Nikula, Riitta** Kaarina, s. 1944, jäseneksi 1993, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston taidehistorian prof., täysinpalv.
- Nisinen, Martti** Heikki, s. 1959, jäseneksi 2009, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston Vanhan testamentin eksegetiikan prof.
- Nordlund, Kai**, s. 1969, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston laskennallisen materiaalfysiikan prof.
- Norros, Ilkka**, s. 1953, jäseneksi 2015, matem.-luonnont. os., tutkimusprof., VTT, täysinpalv.
- Nummelin, Esa**, s. 1951, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Helsingin yliopiston matematiikan prof., täysinpalv.
- Nummenmaa, Lauri**, s. 1977, jäseneksi 2022, hum. os., fil. toht., Valtakunnallisen PET-keskuksen lääketieteellisen kuvantamisen prof.
- Nuorteva, Jussi** Pekka, s. 1954, jäseneksi 2001, hum. os., teol. toht., arkistolaitoksen pääjoht., valtionarkistonhoitaja, eläkkeellä, Ritarikuntien kansleri
- Nuotio, Kimmo** Teppo, s. 1959, jäseneksi 2012, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston rikosoikeuden prof.
- Nurmi, Hannu**, s. 1944, jäseneksi 1983, hum. os., valtiot. toht., Turun yliopiston yleisen valtiopin prof., täysinpalv.
- Nuutila, Pirjo** Riitta, s. 1959, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Turun yliopiston aineenvaihduntatutkimuksen prof.
- Nyberg, Kaisa** Tellervo, s. 1948, jäseneksi 2006, matem.-luonnont. os., fil. toht., Aalto-yliopiston tietojenkäsittelytekniikan prof., täysinpalv.
- Nygård, Toivo**, s. 1943, jäseneksi 2003, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston Suomen historian prof., täysinpalv.
- Oja, Erkki**, s. 1948, jäseneksi 1992, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston tietojenkäsittelytekniikan prof., täysinpalv.
- Oja, Hannu** Frans Vilhelm, s. 1950, jäseneksi 2008, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston tilastotieteen prof.
- Ojala, Jari** Antero, s. 1968, jäseneksi 2018, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston rehtori, vertailevan liiketoimintahistorian prof.
- Ojala, Matti** Juhani, s. 1944, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston kotieläinten jalostustieteen prof., täysinpalv.
- Ojanen, Matti** Mika *Tuomas*, s. 1966, jäseneksi 2023, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston valtiosääntöoikeuden prof.
- Oksman, Leevi** Otto *Juhani*, s. 1931, jäseneksi 1976, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Oulun yliopiston sähkötekniikan prof., täysinpalv.
- Olkinuora, Erkki** Tapio, s. 1943, jäseneksi 1991, hum. os., valtiot. toht., Turun yliopiston kasvatustieteen prof., täysinpalv.
- Ollikainen, Markku** Martti Olavi, s. 1952, jäseneksi 2011, matem.-luonnont. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston ympäristökonomian prof.
- Onikki-Rantajääskö, Tiina**, s. 1960, jäseneksi 2016, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston suomen kielen prof.
- Orponen, Olli** *Pekka*, s. 1959, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., fil. toht., Aalto-yliopiston tietojenkäsittelytekniikan prof.
- Otonkoski, Timo** Pyy Juhani, s. 1956, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston lääketieteellisen kantasolututkimuksen prof.
- Oulasvirta, Antti** Olavi, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., Aalto-yliopiston sähkötekniikan, erit. käyttöliittymien prof.
- Ovaskainen, Otso** Tapio, s. 1970, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Helsingin yliopiston matemaattisen ekologian prof., akatemiaprof.

- Paalanen, Mikko** Antero, s. 1948, jäseneksi 1992, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston kylmälaboratorion joht. ja prof., täysinpalv.
- Paasi, Anssi** Ilmari, s. 1955, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., fil. toht., Oulun yliopiston maantieteen prof.
- Paavilainen, Eero** Sampo Sakari, s. 1936, jäseneksi 1995, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Metsäntutkimuslaitoksen suomensäätieteen prof., täysinpalv.
- Pahta, Päivi** Irmeli, s. 1959, jäseneksi 2015, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston englantilaisen filologian prof.
- Pakkala, Juba** Kalevi, jäseneksi 2020, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston eksegetiikan ja Raamatun heprean yliopistonlehtori
- Pakkanen, Tapani** Antti, s. 1949, jäseneksi 1992, matem.-luonnont. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston kemian prof., täysinpalv.
- Palander, Helli** Marjatta, s. 1955, jäseneksi 2009, hum. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston suomen kielen prof.
- Palander-Collin, Minna** Johanna, s. 1967, jäseneksi 2017, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston englannin kielen prof.
- Palmroth, Minna** Maria Emilia, s. 1975, jäseneksi 2018, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston laskennallisen avaruusfysiikan prof.
- Paloheimo, Heikki** Mauri Osmo, s. 1946, jäseneksi 2010, hum. os., valtiot. toht., Tampereen yliopiston valtio-opin prof., täysinpalv.
- Palonen, Kari** Ilmari, s. 1947, jäseneksi 2005, hum. os., valtiot. toht., Jyväskylän yliopiston valtio-opin prof., täysinpalv.
- Paloposki, Outi** Helena, s. 1956, jäseneksi 2019, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston englannin kielen prof.
- Palotie, Aarno**, jäseneksi 2012, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Suomen molekyyli lääketieteen instituutin ja Helsingin yliopiston tutkimusjoht. ja prof., Prof., Massachusetts General Hospital ja Broad Institute of MIT and Harvard
- Palva, Erkki** Tapio, s. 1947, jäseneksi 1997, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston perinnöllisyystieteen prof., täysinpalv.
- Palvimo, Jorma** Juhani, s. 1959, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston lääketieteellisen biokemian prof.
- Pamilo, Pekka**, s. 1949, jäseneksi 1999, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston populaatiobiologian prof., täysinpalv.
- Panula, Pertti** Aarre Juhani, s. 1952, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston biolääketieteen prof.
- Papunen, Heikki** Tapani, s. 1936, jäseneksi 1984, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston geologian ja mineralogian prof., täysinpalv.
- Parpola, Asko** Heikki Siegfried, s. 1941, jäseneksi 1990, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston indologian henk.koht. ylim. prof., täysinpalv.
- Parpola, Simo**, jäseneksi 1993, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston assyriologian prof., täysinpalv.
- Parviainen, Jari** Väinämö, s. 1950, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Luonnonvarakeskuksen aluejoht. ja prof., täysinpalv.
- Pasternack, Amos** Isak, s. 1936, jäseneksi 1996, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Tampereen yliopiston sisätautiopin prof., täysinpalv.
- Patomäki, Heikki** Olavi, s. 1963, jäseneksi 2018, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston maailmanpolitiikan prof.
- Pehkonen, Jaakko** Kalevi, s. 1960, jäseneksi 2011, hum. os., kauppat. toht., Jyväskylän yliopiston kauppar korkeakoulun kansantaloustieteen prof.
- Peikola, Matti** Pellervo, s. 1967, jäseneksi 2022, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston englannin kielen prof.
- Pekkanen, Tuomo** Antero, s. 1934, jäseneksi 1982, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston latinan kielen prof., täysinpalv.
- Pekola, Jukka**, s. 1958, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston fysiikan prof.

- Pelkonen, Reino Olavi**, s. 1945, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Oulun yliopiston farmakologian prof., täysinpalv.
- Pelkonen, Risto Lauri Agathon**, s. 1931, jäseneksi 1992, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., arkkiaatri, Helsingin yliopiston lääketieteen prof., täysinpalv.
- Pellikka, Petri Kauko Emil**, s. 1965, jäseneksi 2010, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston geoinformatiikan prof.
- Pellinen, Risto Juhani**, s. 1944, jäseneksi 1990, matem.-luonnont. os., fil. toht., Ilmatieteen laitoksen tiedejoht., avaruustutkimus, prof., täysinpalv.
- Peltola, Heikki Olavi**, s. 1943, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston infektioautiopin prof., täysinpalv.
- Peltola, Heli Maarit**, s. 1965, jäseneksi 2018, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Itä-Suomen yliopiston metsänhoitotieteen prof.
- Peltonmäki, Päivi Tuulikki**, s. 1959, jäseneksi 2012, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston biolääketieteellisen syöpätutkimuksen prof.
- Peltonen, Markku Aimo Olavi**, s. 1957, jäseneksi 2009, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston yleisen historian prof.
- Peltonen, Matti Tapani**, s. 1952, jäseneksi 2011, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston sosiaalishistorian prof., täysinpalv.
- Peltonen-Sainio, Pirjo**, s. 1963, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Luonnonvarakeskuksen kasvintuotannon tutkimuksen prof.
- Pennanen, Taina Liisa**, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., fil. toht., Luonnonvarakeskuksen tutkimusprof., maatalousmaiden maaperätiede
- Pentikäinen, Juha Yrjänä**, s. 1940, jäseneksi 1995, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston uskontotieteen prof., täysinpalv., Pohjoisen kulttuuri-instituutin pohjoisen etnografian tutkimusprof.
- Penttilä, Merja Elisa**, jäseneksi 2015, matem.-luonnont. os., fil. toht., akateemikko, VTT:n tutkimusprof. (biotekniikka)
- Penttonen, Martti Aleksander**, s. 1948, jäseneksi 1992, matem.-luonnont. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston tietojenkäsittelytieteen prof., täysinpalv.
- Perheentupa, Jaakko Pentti**, s. 1934, jäseneksi 1991, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston lastentautiopin prof., täysinpalv.
- Peräkylä, Anssi Matti**, s. 1957, jäseneksi 2010, hum. os., Ph.D., Helsingin yliopiston sosiologian prof., akatemiaprof.
- Pesonen, Lauri Juhani**, s. 1944, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., Ph.D., Helsingin yliopiston geofysiikan prof., täysinpalv.
- Pessi, Anne Birgitta**, s. 1975, jäseneksi 2012, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston kirkkososiologian prof.
- Pettersson, Mika Johannes**, s. 1969, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston fysikaalisen kemian prof.
- Pettersson, Torsten Per Gustav**, s. 1955, jäseneksi 1993, hum. os., fil. toht., Uppsalan yliopiston kirjallisuuden prof.
- Piekkari, Rebecca**, s. 1967, jäseneksi 2016, hum. os., kauppat. toht., Aalto-yliopiston kansainvälisen liiketoiminnan prof.
- Pihko, Petri Matias**, s. 1971, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston orgaanisen kemian prof.
- Pihlajamäki, Heikki Tapio**, s. 1961, jäseneksi 2014, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston vertailevan oikeushistorian prof., akatemiaprof.
- Pihlajaniemi, Taina Annikki**, s. 1957, jäseneksi 1995, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Oulun yliopiston lääketieteellisen biokemian prof.
- Pihljarinne, Taina Elisa**, s. 1977, jäseneksi 2023, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston tekijänoikeuden prof.
- Pihlström, Sami**, s. 1969, jäseneksi 2017, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston uskonnonfilosofian prof.

- Piironen, Vieno** Irene, s. 1955, jäseneksi 2008, matem.-luonnont. os., elintarviket. toht., Helsingin yliopiston elintarvikekemian prof.
- Piitulainen, Marja-Leena**, s. 1945, jäseneksi 2005, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston germaanisen filologian prof., täysinpalv.
- Pirttilä, Jukka** Olavi, s. 1970, jäseneksi 2019, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston ja Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen julkistalouden prof.
- Pitkänen, Asla** Sirkka Liisa, s. 1959, jäseneksi 2010, matem.-luonnont. os., lääket. toht., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston neurobiologian prof.
- Pitkäranta, Markku** *Juhani*, s. 1948, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston matematiikan prof., täysinpalv.
- Pohjola, Matti** Tapani, s. 1950, jäseneksi 1996, hum. os., D.Ph., Aalto-yliopiston kansantaloustieteen prof.
- Poso, Simo** Johannes, s. 1938, jäseneksi 1995, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston metsänarvioimistieteen prof., täysinpalv.
- Poutanen, Juri**, s. 1965, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston tähtitieteen prof.
- Poutanen, Kaisa** Sinikka, s. 1954, jäseneksi 2015, matem.-luonnont. os., tekn. toht., VTT:n tutkimusprof. (elintarviketeknologia), täysinpalv.
- Poutanen, Markku** Juhani, s. 1955, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., fil. toht., Prof., Secretary General, International Association of Geodesy IAG
- Poutiainen, Esko** Kalevi, s. 1936, jäseneksi 1983, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Maatalouden tutkimuskeskuksen ylijocht. ja prof., täysinpalv.
- Primmer, Craig** Robert, s. 1970, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., Ph.D., Helsingin yliopiston perinnöllisyystieteen prof.
- Puhakka, Mikko** Tapio, s. 1955, jäseneksi 2012, hum. os., Ph.D., Oulun yliopiston kansantaloustieteen prof.
- Pulkkinen, Lea** Raakel, s. 1939, jäseneksi 1994, hum. os., kasvatust. toht., Jyväskylän yliopiston psykologian prof., täysinpalv.
- Pulkkinen, Tuija** Kaarina, s. 1956, jäseneksi 2011, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston naistutkimuksen prof.
- Pulkkinen, Tuija** Inkeri, s. 1962, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., fil. toht., Chair of the Climate and Space Sciences and Engineering Department, University of Michigan
- Punamäki, Raija-Leena** Eliisa, s. 1952, jäseneksi 2007, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston psykologian prof.
- Punkkinen, Matti**, s. 1939, jäseneksi 1982, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston fysiikan prof., täysinpalv.
- Puolanne, Eero**, s. 1947, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston lihateknologian prof., täysinpalv.
- Puska, Martti**, jäseneksi 2006, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston fysiikan prof.
- Puttonen, Pasi** Kalevi, s. 1954, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., maat. ja metsätiet. toht., Helsingin yliopiston metsänhoitotieteen prof.
- Pyrhönen, Heta** Marjatta, s. 1960, jäseneksi 2005, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston yleisen kirjallisuustieteen prof.
- Pyykkö, Veli Pekka**, s. 1941, jäseneksi 1989, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kemian prof., täysinpalv.
- Pyysiäinen, Ilkka** Eljas, s. 1959, jäseneksi 2007, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston uskontotieteen yliopistonlehtori, uskontotieteen dos.
- Päivänen, Eero** *Juhani*, s. 1941, jäseneksi 1997, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston suomensätieteen prof., täysinpalv.
- Päivärinta, Lassi** Juhani, s. 1954, jäseneksi 1991, matem.-luonnont. os., fil. toht., Tallinnan Teknillisen Yliopiston matematiikan prof.
- Pönkä, Ilkka** Hannu *Ville*, s. 1981, jäseneksi 2023, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston yksityisoikeuden prof.

- Pöysä, Hannu** Kalervo, s. 1957, jäseneksi 2018, matem.-luonnont. os., fil. toht., johtava tutkija (ekologia), Luonnonvarakeskus, täysinpalv.
- Raitakari, Olli** Tuomas, s. 1963, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Turun yliopiston kardiovaskulaarilääketieteen prof., Sydäntutkimuskeskuksen joht., akatemiaprof.
- Raitio, Juba** Tapani, s. 1967, jäseneksi 2021, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston eurooppaioikeuden prof.
- Raivio, Kari** Olavi, s. 1940, jäseneksi 1987, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston ent. kansleri, perinataalilääketieteen henk.toht. ylim. prof., täysinpalv.
- Ranki, Päivi Annamari**, jäseneksi 2010, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston iho- ja sukupuolitautiopin prof., täysinpalv.
- Rantala, Veikko** Reima, s. 1933, jäseneksi 1989, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston filosofian, erityisesti logiikan ja tietoteorian prof., täysinpalv.
- Rantanen, Taina** Tuulikki, s. 1959, jäseneksi 2022, matem.-luonnont. os., liikuntat. toht., Jyväskylän yliopiston gerontologian ja kansanterveyden prof.
- Rasku-Puttonen, Helena** Marjatta, s. 1952, jäseneksi 2015, hum. os., psykol. toht., Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden prof.
- Raunio, Raimo** Tapio, s. 1969, jäseneksi 2011, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston valtio-opin prof.
- Rauvala, Heikki** Matti Eemeli, s. 1947, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston Neurotieteen tutkimuskeskuksen prof., täysinpalv.
- Rentola, Kimmo** Kaleva, s. 1953, jäseneksi 2009, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston poliittisen historian prof.
- Repo, Timo** Juhani, s. 1967, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston epäorgaanisen kemian prof.
- Riekkola, Marja-Liisa**, s. 1953, jäseneksi 2007, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston analyttisen kemian prof.
- Riikonen, Hannu** Kalevi, s. 1948, jäseneksi 2002, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston yleisen kirjallisuustieteen prof., täysinpalv.
- Rikkinen, Jouko** Kalevi, s. 1961, jäseneksi 2015, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston ja Luonnontieteellisen keskusmuseon kasvitieteen prof.
- Rikkinen, Kalevi** Vilho, s. 1936, jäseneksi 1983, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston maantieteen prof., täysinpalv.
- Rinne, Juba**, s. 1960, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., Prof., Turun yliopisto, valtakunnallinen PET-keskus
- Rinne, Heikki** Juhani, s. 1939, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., fil. toht., Ilmatieteen laitoksen tutkimusprof., täysinpalv.
- Rinne, Risto** Armas Tapani, s. 1952, jäseneksi 2002, hum. os., kasvatust. toht., Turun yliopiston kasvatustieteen prof.
- Riska, Dan-Olof** Wilhelm, s. 1944, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Helsingin yliopiston fysiikan prof., täysinpalv.
- Rissanen, Kari** Tapani, s. 1959, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston orgaanisen kemian prof.
- Ritala, Mikko** Kalervo, s. 1968, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston epäorgaanisen kemian prof.
- Roos, Jeja** Pekka J.P., s. 1945, jäseneksi 1995, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston sosiaalipolitiikan prof., täysinpalv.
- Routti, Jorma** Tapio, s. 1938, jäseneksi 1982, matem.-luonnont. os., Ph.D., Euroopan komission tutkimuspäaosaston pääjoht. ja prof., täysinpalv.
- Rummukainen, Kari** Olavi, s. 1962, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston teoreettisen fysiikan prof., akatemiaprof.
- Ruoppila, Isto** Raimo, s. 1935, jäseneksi 1992, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston psykologian, erityisesti kehityspsykologian prof., täysinpalv.
- Ruskoaho, Heikki** Juhani, s. 1952, jäseneksi 2010, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Hel-

- singin yliopiston farmakologian ja lääkekehityksen prof.
- Ruusuvuori, Johanna** Elisabeth, s. 1964, jäseneksi 2015, hum. os., yhteiskuntat. toht., Tampereen yliopiston sosiaalipsykologian prof.
- Räihä, Kari-Jouko**, s. 1951, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., fil. toht., Tampereen yliopiston tietojenkäsittelyopin prof., täysinpalv.
- Räikkä, Juha** Aimo Tapio, s. 1965, jäseneksi 2018, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston käytännöllisen filosofian prof.
- Räikkönen, Katri**, s. 1963, jäseneksi 2012, hum. os., psyk. toht., Helsingin yliopiston psykologian prof.
- Rämö, Osmo** *Tapani*, s. 1959, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston geologian ja mineralogian prof.
- Räsänen, Markku** Olavi, s. 1949, jäseneksi 2000, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston fysikaalisen kemian prof., täysinpalv.
- Saarenpää, Ahti**, s. 1946, jäseneksi 2003, hum. os., oikeust. toht., Lapin yliopiston yksityisoikeuden prof., täysinpalv.
- Saarinen, Hannes** Kalervo, s. 1946, jäseneksi 2004, hum. os., Dr. phil., Helsingin yliopiston yleisen historian prof., täysinpalv.
- Saarinen, Jarkko** Juhani, s. 1968, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., fil. toht., Oulun yliopiston maantieteen prof.
- Saarinen, Risto** Juhani, s. 1959, jäseneksi 1999, hum. os., teol. toht., fil. toht., Helsingin yliopiston ekumeniikan prof.
- Saarinen, Sirkka** Aulikki, s. 1954, jäseneksi 2002, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston suomalais-ugrilaisen kielentutkimuksen prof., täysinpalv.
- Saarinen, Timo** Olavi, s. 1957, jäseneksi 2011, hum. os., kauppat. toht., Aalto-yliopiston tietojärjestelmätieteen prof., täysinpalv.
- Saarnisto, Matti** Juhani, s. 1942, jäseneksi 1995, matem.-luonnont. os., fil. toht., Geologian tutkimuskeskuksen ent. tutkimusjoht. ja prof.
- Saastamoinen, Olli** Juhani, s. 1945, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Itä-Suomen yliopiston metsäekonomian prof., täysinpalv.
- Saikkonen, Pentti** Juhani, s. 1952, jäseneksi 2011, matem.-luonnont. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston tilastotieteen prof., täysinpalv.
- Sakaranaho, Tuula** Helena, s. 1955, jäseneksi 2014, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston uskontotieteen prof., täysinpalv.
- Saksela, Kalle** Martti, s. 1962, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston virologian prof.
- Saksman, Eero** Antti, s. 1962, jäseneksi 2007, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston matematiikan prof.
- Salmela-Aro, Jaana** *Katariina*, s. 1961, jäseneksi 2018, hum. os., psyk. toht., Helsingin yliopiston kasvatustieteen prof., akatemiaprof.
- Salmelin, Riitta** Helena, s. 1961, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston neurotieteen ja lääketieteellisen tekniikan laitoksen prof.
- Salmi, Hannu** Juhani, s. 1961, jäseneksi 2017, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston kulttuurihistorian prof.
- Salmi, Marko** Henrikki, jäseneksi 2023, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Turun yliopiston immunologian prof.
- Salmi, Tapio** Olavi, s. 1957, jäseneksi 2012, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Åbo Akademin kemiallisen reaktiotekniikan prof., akatemiaprof.
- Salminen, Seppo** Jaakko, s. 1954, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., Ph.D., Turun yliopiston funktionaalisten elintarvikkeiden kehittämiskeskuksen joht., prof.
- Salminen, Tapani** Antero, s. 1962, jäseneksi 2004, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston etnolingvistiikan ja fennougriistiikan dos.
- Salmivalli, Eija** *Christina*, s. 1967, jäseneksi 2020, hum. os., psyk. toht., Turun yliopiston psykologian prof.
- Salo, Ahti** Antero, s. 1962, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston systeemianalyysin prof.

- Salo**, Jouko *Heikki* Kalevi, s. 1959, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., fil. toht., Oulun yliopiston tähtitieteen prof.
- Salo**, Mikko Johannes, s. 1979, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston matematiikan prof.
- Salo**, Tuula Anneli, s. 1958, jäseneksi 2010, matem.-luonnont. os., hammaslääket. toht., Oulun yliopiston suupatologian prof.
- Salomaa**, Arto, jäseneksi 1970, matem.-luonnont. os., fil. toht., akateemikko, Turun yliopiston matematiikan prof., täysinpalv.
- Salomaa**, Ralf *Rainer* Eerik, s. 1947, jäseneksi 2010, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston fysiikan prof., täysinpalv.
- Salomics**, Olli Ilmari, s. 1951, jäseneksi 2001, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston latinan kielen ja Rooman kirjallisuuden prof.
- Salonen**, Kirsi Leena, s. 1972, jäseneksi 2020, hum. os., fil. toht., oikeust. toht., prof. of medieval history, University of Bergen
- Salonen**, Veli-Pekka, s. 1952, jäseneksi 1997, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston ympäristögeologian prof.
- Sammallahti**, Pekka Lars Kalervo, s. 1947, jäseneksi 1988, hum. os., fil. toht., Oulun yliopiston saamen kielen prof., täysinpalv.
- Sams**, Mikko Ensio, s. 1953, jäseneksi 2018, hum. os., fil. toht., Aalto-yliopiston kognitiivisen neurotieteen prof.
- Sandu**, Niculae *Gabriel*, s. 1954, jäseneksi 2011, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston teoreettisen filosofian prof.
- Sariola**, Hannu, s. 1954, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., M.D., Ph.D., Helsingin yliopiston kehitysbiologian prof.
- Saukkonen**, Pauli, s. 1933, jäseneksi 1992, hum. os., fil. toht., Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen joht. ja prof., täysinpalv.
- Saura**, Anssi Jaakko Elias, s. 1943, jäseneksi 1985, matem.-luonnont. os., fil. toht., Uumajan yliopiston perinnöllisyystieteen prof., täysinpalv.
- Savijärvi**, Hannu Ilmari, s. 1947, jäseneksi 1999, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston meteorologian prof., täysinpalv.
- Savolainen**, Markku Juhani, s. 1950, jäseneksi 2008, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Oulun yliopiston sisätautiopin prof., täysinpalv.
- Savolainen**, Outi Anitra, s. 1951, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., Ph.D., Oulun yliopiston perinnöllisyystieteen prof.
- Scheinin**, Martin, s. 1954, jäseneksi 2003, hum. os., oikeust. toht., British Academy Global Professor, University of Oxford, osa-aikainen kansainvälisen oikeuden prof., European University Institute
- Scheinin**, Mika, s. 1952, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Turun yliopiston farmakologian prof.
- Schwab**, Ursula Sonja, s. 1968, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston ravitsemusterapian prof.
- Seppä**, Heikki Tapani, s. 1964, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kvartaärigeologian prof.
- Seppälä**, Jukka Veli, s. 1955, jäseneksi 2005, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston polymeeriteknologian prof.
- Seppälä**, Markku Tapio, s. 1936, jäseneksi 1982, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston synnytys- ja naistentautiopin prof., täysinpalv.
- Seppälä**, Risto Juhani, s. 1943, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., valtiot. toht., Metsäntutkimuslaitoksen tilastotieteen prof., täysinpalv.
- Sihvola**, Ari Henrik, s. 1957, jäseneksi 2007, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Aalto-yliopiston sähkömagnetiikan prof.
- Sihvonen**, Jukka Veli Olavi, s. 1953, jäseneksi 2014, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston elokuvatuotuksen prof.
- Siiskonen**, Harri Olavi, s. 1956, jäseneksi 2005, hum. os., fil. toht., Itä-Suomen yliopiston yleisen historian prof.

- Sikanen, Tiina** Marjukka, s. 1978, jäseneksi 2023, matem.-luonnont. os., farm. toht., Helsingin yliopiston farmakometabolomiikan apulaisprof.
- Sillanpää, Mika** Erik Tapio, jäseneksi 2018, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Visiting Prof, Florida International University
- Sillanpää, Mika** Antero, s. 1976, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., PhD, Aalto-yliopiston fysiikan prof.
- Siltala, Juha** Heikki, s. 1957, jäseneksi 2014, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston Suomen historian prof.
- Siltala, Raimo** Olavi, jäseneksi 2022, hum. os., oikeustiet. toht., Turun yliopiston yleisen oikeustieteen prof.
- Siltanen, Samuli**, s. 1970, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Helsingin yliopiston teollisuusmatematiikan prof.
- Silvennoinen, Olli** Juhani, s. 1960, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Tampereen yliopiston biolääketieteellisen teknologian yksikön prof., johtaja, Biocenter Finland
- Simell, Olli** Gunnar, s. 1945, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Turun yliopiston lastentautiopin prof., täysinpalv.
- Simola, Hannu** Jaakko, s. 1950, jäseneksi 2014, hum. os., kasvatust. toht., Helsingin yliopiston kasvatustieteiden prof., täysinpalv.
- Sintonen, Matti** Tapani, s. 1951, jäseneksi 2008, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston filosofian prof., täysinpalv.
- Sipilä, Jorma** Jaakko Kalevi, s. 1945, jäseneksi 2000, hum. os., valtiot. toht., Tampereen yliopiston ent. kansleri, sosiaalipolitiikan prof., täysinpalv.
- Siponen, Timo** Mikko Tapani, s. 1974, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., fil. toht., yhteiskuntat. toht., liiketoiminnan kyberturvallisuuden prof., University of Alabama
- Sistonen, Lea** Tuulikki, s. 1959, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., fil. toht., Åbo Akademin solu- ja molekyylibiologian prof.
- Sisula-Tulokas, Lena**, s. 1945, jäseneksi 2001, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston siviilioikeuden prof., täysinpalv.
- Sivonen, Anna** Kaarina, s. 1954, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston mikrobivarojen tutkimusyksikön joht.
- Slotte, Pamela** Paulina, jäseneksi 2022, hum. os., teol. toht., Åbo Akademin uskonnon ja oikeuden prof.
- Snellman, Hanna** Kyllikki, s. 1961, jäseneksi 2010, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kansatieteen prof.
- Soininen, Hilikka** Sirkku, s. 1950, jäseneksi 2010, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Itä-Suomen yliopiston neurologian prof., täysinpalv.
- Solin, Heikki** Lauri Abel, s. 1938, jäseneksi 1983, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston latinalaisen filologian henk.koht. ylim. prof., täysinpalv.
- Sollamo, Raija** Tellervo, s. 1942, jäseneksi 2006, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston Raamatun alkukielten prof., täysinpalv.
- Somersalo, Erkki** Jaakko, s. 1960, jäseneksi 2007, matem.-luonnont. os., fil. toht., matematiikan prof., Case Western Reserve University
- Sorjonen, Marja-Leena**, s. 1956, jäseneksi 2015, hum. os., PhD, Helsingin yliopiston suomen kielen prof.
- Sorsa, Veikko** Valio, s. 1928, jäseneksi 1979, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston perinnöllisyystieteen henk.koht. ylim. prof., täysinpalv.
- Sourander, Andre**, s. 1959, jäseneksi 2023, matem.-luonnont. os., Turun yliopiston lastenpsykiatrian prof.
- Stark, Laura** Michelle, s. 1966, jäseneksi 2013, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston etnologian prof.
- Steinby, Eva** Margareta, s. 1938, jäseneksi 2000, hum. os., fil. toht., Oxfordin yliopiston roomalaisen arkeologian prof., täysinpalv.
- Stenbacka, Leif** Rune, s. 1960, jäseneksi 2010, hum. os., valtiot. toht., Hankenin kansantaloustieteen prof.
- Stoddard, Frederick** Lothrop Fred, s. 1958, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., PhD, Helsingin

- yliopiston kasvinviljelytieteen yliopistonlehtori, dosentti
- Strandberg, Timo** Einar, s. 1953, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston ja Oulun yliopiston geriatrian prof.
- Suhonen, Joumi** Tapio, s. 1956, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston teoreettisen fysiikan prof.
- Sulkunen, Irma** Hilda Tuulikki, s. 1948, jäseneksi 2006, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston Suomen historian prof., täysinpalv.
- Sulkunen, Pekka** Juhani, s. 1948, jäseneksi 2002, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston sosiologian prof., täysinpalv.
- Sun, Zhipei**, s. 1978, jäseneksi 2022, matem.-luonnont. os., Aalto-yliopiston fotoniiikan prof.
- Sundholm, Dage** Mats Börje, s. 1957, jäseneksi 2015, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston laskennallisen ja teoreettisen kemian prof.
- Suomela-Härmä, Marja Elina**, s. 1946, jäseneksi 2002, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston italialaisen filologian prof., täysinpalv.
- Suominen, Juha Kalevi**, s. 1940, jäseneksi 1973, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston matematiikan prof., täysinpalv.
- Suominen, Kalle-Antti**, s. 1964, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston fysiikan prof.
- Syrjälä, Leena**, s. 1947, jäseneksi 2001, hum. os., fil. toht., Oulun yliopiston kasvatustieteen prof., täysinpalv.
- Sänkiaho, Risto** Heikki, s. 1941, jäseneksi 2001, hum. os., valtiot. toht., Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteiden metodologian prof., täysinpalv.
- Taalas, Jukka Petteri**, s. 1961, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., fil. toht., Maailman ilmatieteen järjestön (WMO) pääsiht.
- Taavitsainen, Irma**, jäseneksi 2004, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston englantilaisen filologian prof., täysinpalv.
- Taavitsainen, Jussi-Pekka**, s. 1951, jäseneksi 2004, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston arkeologian prof.
- Tahvonen, Olli** Ilari, s. 1958, jäseneksi 2010, hum. os., kauppat. toht., Helsingin yliopiston kansantaloudellisen metsäekonomian prof.
- Tainio, Risto**, s. 1947, jäseneksi 1992, hum. os., kauppat. toht., Aalto-yliopiston liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon prof., täysinpalv.
- Taipale, Jussi**, s. 1968, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., lääketieteellisen systeemibiologian prof., Helsingin yliopisto, Karolinska Institutet ja University of Cambridge
- Tanila, Heikki** Juhani, s. 1962, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Itä-Suomen yliopiston translationaalisen neurotieteen prof.
- Tanskanen, Antti** Johannes, s. 1946, jäseneksi 1993, hum. os., taloust. toht., Jyväskylän yliopiston ent. rehtori, pääjoht., OP-ryhmä, eläkkeellä
- Tanskanen, Sanna-Kaisa**, s. 1965, jäseneksi 2017, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston englantilaisen filologian prof.
- Tarasti, Eero** Aarne Pekka, s. 1948, jäseneksi 1987, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston musiikkitieteen prof., täysinpalv.
- Tarkiainen, Kari**, s. 1938, jäseneksi 2000, hum. os., fil. toht., prof., arkistolaitoksen pääjoht., valtiotarkistonhoitaja, täysinpalv.
- Tarkka, Lotte** Maria, s. 1963, jäseneksi 2012, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston folkloristiikan prof.
- Taskinen, Marja-Riitta**, s. 1940, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopistollisen keskussairaalan sisätautiopin prof., täysinpalv.
- Teeri, Teemu** Heikki, s. 1956, jäseneksi 2010, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kasvinjalostustieteen prof.
- Tenhu, Heikki** Juhani, s. 1955, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston polymeerikemian prof.
- Tenkanen, Tiina Maija**, s. 1963, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Helsingin yliopiston biotuotannon kemian prof.

- Tepora, Jarno** Kalervo, s. 1948, jäseneksi 2004, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston siviilioikeuden prof., täysinpalv.
- Tervo-Niemelä, Kati**, s. 1972, jäseneksi 2017, hum. os., teol. toht., Itä-Suomen yliopiston käytännöllisen teologian prof.
- Thesleff, Irma** Paula Nathalia, s. 1948, jäseneksi 1994, matem.-luonnont. os., hammaslääket. toht., akateemikko, Helsingin yliopiston Biotekniikan instituutin prof., täysinpalv.
- Thuneberg, Erkki** Veikko, s. 1955, jäseneksi 2005, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Oulun yliopiston teoreettisen fysiikan prof., täysinpalv.
- Tiitinen, Kari-Pekka**, s. 1944, jäseneksi 2005, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston työoikeuden prof., täysinpalv.
- Tiittula, Liisa** Maria, s. 1950, jäseneksi 2009, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston saksan kielen prof., täysinpalv.
- Tikkanen, Matti J**, s. 1943, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston sisätautiopin prof., täysinpalv.
- Tilvis, Reijo**, s. 1945, jäseneksi 2005, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston geriatrian prof., täysinpalv.
- Tirri, Kirsi** Anne Helena, s. 1961, jäseneksi 2006, hum. os., kasvatust. toht., Helsingin yliopiston kasvatustieteen (erityisesti didaktiikka) prof.
- Tkachenko, Nikolai**, s. 1957, jäseneksi 2022, matem.-luonnont. os., fil. toht., Tampereen yliopiston fyysikaalisen kemian prof.
- Toivanen, Auli** Marjaana, s. 1938, jäseneksi 1991, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Turun yliopiston sisätautiopin prof., täysinpalv.
- Toivanen, Otto** Iisakki, s. 1965, jäseneksi 2020, hum. os., PhD, Aalto-yliopiston taloustieteen prof.
- Toivanen, Reetta** Johanna, jäseneksi 2021, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kestävyystieteen prof.
- Toivo, Raisa** Maria, s. 1972, jäseneksi 2021, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston historian, erit. varhaismodernin yhteiskunnan prof.
- Toivonen, Hannu** Tauno Tapani, s. 1967, jäseneksi 2015, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston tietojenkäsittelytieteen prof.
- Tomppo, Erkki** Olavi, s. 1947, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., valtiot. toht., Luonnonvarakeskuksen metsäinventoinnin prof., täysinpalv.
- Toom, Auli** Mari Hannele, s. 1975, jäseneksi 2020, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston yliopistopedagogiikan prof.
- Toppari, Jorma** Into Kalervo, s. 1958, jäseneksi 2013, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Turun yliopiston fysiologian prof.
- Toppinen, Anne**, s. 1966, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., maatal. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston metsäekonomian ja markkinoinnin prof.
- Tryggvason, Karl**, s. 1947, jäseneksi 1992, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Karoliinisen instituutin lääketieteellisen kemian prof., täysinpalv.
- Tukia, Pekka** Pertti, s. 1945, jäseneksi 1992, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston matematiikan prof., täysinpalv.
- Tuomala, Matti**, s. 1949, jäseneksi 2001, hum. os., valtiot. toht., Tampereen yliopiston kansantaloustieteen prof., täysinpalv.
- Tuomi, Juba** Antero, s. 1953, jäseneksi 1999, matem.-luonnont. os., fil. toht., Oulun yliopiston kasvitieteen prof., täysinpalv.
- Tuomilehto, Jaakko** Olavi Iivari, s. 1946, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston kansanterveystieteen prof., täysinpalv.
- Tuomisto, Hanna** Marjaana, s. 1965, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston ekologian prof.
- Tuomisto, Jarmo** Juhani, s. 1952, jäseneksi 2006, hum. os., oikeust. toht., Turun yliopiston siviilioikeuden prof.
- Tuomisto, Jouko** Juhani, s. 1939, jäseneksi 1994, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., fil. toht., Kansanterveyslaitoksen tutkimusprof.,

- täysinpalv., Kuopion yliopiston osa-aik. prof., täysinpalv.
- Tuononen, Heikki** Markus, s. 1978, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston epäorgaanisen kemian prof.
- Tuori, Kaarlo** Heikki, s. 1948, jäseneksi 1994, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston yleisen oikeustieteen prof., täysinpalv.
- Tuori, Kaius** Tapani, s. 1974, jäseneksi 2020, hum. os., oikeust. toht., Helsingin yliopiston eurooppalaisen aatehistorian prof.
- Tuorila, Hely** Margareetta, s. 1950, jäseneksi 2010, matem.-luonnont. os., elintarviket. toht., Helsingin yliopiston elintarvikkeiden aistinvaraisen tutkimuksen prof.
- Turpeinen, Oiva** Paavo, s. 1942, jäseneksi 2005, hum. os., fil. toht., prof. h.c.
- Tyrväinen, Liisa**, s. 1963, jäseneksi 2023, matem.-luonnont. os., Luonnonvarakeskuksen luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun tutkimusprof.
- Törmä, Päivi**, s. 1969, jäseneksi 2006, matem.-luonnont. os., fil. toht., Aalto-yliopiston teknillisen fysiikan prof.
- Törmälä, Pertti** Olavi, s. 1945, jäseneksi 1994, matem.-luonnont. os., fil. toht., Tampereen teknillisen yliopiston akatemiaprof., täysinpalv., tutkimusjoht. ja hallituksen puh.joht.
- Ukkonen, Esko** Juhani, s. 1950, jäseneksi 2000, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston tietojenkäsittelytieteen prof., täysinpalv.
- Uotila, Pertti** Johannes, s. 1943, jäseneksi 2003, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kasvimuseon osastonjoht. ja prof., eläkkeellä
- Urtti, Arto** Olavi, s. 1956, jäseneksi 2012, matem.-luonnont. os., farm. toht., Helsingin yliopiston Lääketutkimuksen keskuksen joht., prof.
- Uoskin, Ilya**, s. 1965, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., PhD, Oulun yliopiston avaruusfysiikan prof.
- Utriainen, Terhi** Pepita, jäseneksi 2021, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston uskontotieteen prof.
- Uusikylä, Kari** Tapio, s. 1945, jäseneksi 1999, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kasvatustieteen, erit. didaktiikan prof., täysinpalv.
- Uusitalo, Liisa** Anneli, s. 1944, jäseneksi 1997, hum. os., kauppat. toht., Aalto-yliopiston markkinoinnin prof., täysinpalv.
- Uusitupa, Matti** Ilmari Julius, s. 1946, jäseneksi 2005, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Itä-Suomen yliopiston nutrigenomiikan prof., täysinpalv.
- Vaara, Eero**, s. 1968, jäseneksi 2022, hum. os., kauppat. toht., Oxfordin yliopiston strategisen johtamisen prof.
- Vaara, Juha** Tapani, s. 1967, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., fil. toht., Oulun yliopiston fysiikan prof.
- Vaarala, Outi** Minna Anneli, s. 1962, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston tutkimusjoht., tutkimus- ja tuotekehitysjohtaja, Orion
- Vaattovaara, Mari** Kaarina, s. 1967, jäseneksi 2016, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston kaupunkimaantieteen prof.
- Waernerberg, Leeni** Annika, s. 1952, jäseneksi 2005, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston taidehistorian prof., täysinpalv.
- Vaheri, Antti** Ilmari, s. 1938, jäseneksi 1985, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston virologian prof., täysinpalv.
- Vahtola, Jouko** Olavi, s. 1949, jäseneksi 2001, hum. os., fil. toht., Oulun yliopiston Suomen ja Skandinavian historian prof., täysinpalv.
- Vainio, Martti**, s. 1960, jäseneksi 2020, hum. os., Helsingin yliopiston fonetiikan prof.
- Vainio, Olli-Pekka**, s. 1976, jäseneksi 2021, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston dogmatiikan prof.
- Vainio-Korhonen, Kirsi** Maaria, s. 1958, jäseneksi 2010, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston Suomen historian prof.
- Valkonen, Jari** Pekka Tapani, s. 1964, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., agronomi, Helsingin yliopiston kasvipatologian prof., täysinpalv.

- Valkonen, Yrjö Tapani**, s. 1941, jäseneksi 1991, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston sosiologian, erityisesti väestötieteen prof., täysinpalv.
- Wallenius, Ilkka Jyrki**, s. 1949, jäseneksi 2002, hum. os., kauppat. toht., Aalto-yliopiston liikkeenjohdon systemien prof., täysinpalv.
- Vallittu, Pekka Kalevi**, s. 1965, jäseneksi 2023, matem.-luonnont. os., hammaslääket. toht., Turun yliopiston biomateriaalitieteen prof.
- Valmari, Antti Arvi**, s. 1961, jäseneksi 2008, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Jyväskylän yliopiston tietojenkäsittelytieteen prof.
- Valtonen, Mauri Juhani**, s. 1945, jäseneksi 2009, matem.-luonnont. os., Ph.D., Turun yliopiston tähtitieteen prof., täysinpalv.
- Vanhatalo, Aila Orvokki**, s. 1960, jäseneksi 2016, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston kotieläintieteen prof.
- Vapaatalo, Heikki Ilmari**, s. 1939, jäseneksi 1985, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston farmakologian prof., täysinpalv.
- Vapalahti, Olli Pekka**, s. 1963, jäseneksi 2018, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston zoonoosivirologian prof.
- Varantola, Eeva Krista Johanna**, s. 1946, jäseneksi 2005, hum. os., fil. toht., Tampereen yliopiston ent. kansleri, englannin kielen prof., täysinpalv.
- Vartiainen, Hannu Kalevi**, s. 1968, jäseneksi 2022, hum. os., valtiot. toht., Helsingin yliopiston mikrotaloustieteen prof.
- Wartiovaara, Anu Elina**, s. 1966, jäseneksi 2007, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Helsingin yliopiston kliinisen molekyylieläketieteen prof., akatemiaprof.
- Vasander, Harri Tapani**, s. 1954, jäseneksi 2010, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston suometsätieteen prof.
- Vattulainen, Ilpo Tapio**, s. 1968, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., tekn. toht., Helsingin yliopiston biologisen fysiikan prof.
- Vauras, Marja Merja Sinikka**, s. 1953, jäseneksi 2013, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston kasvatustieteen prof.
- Vehkamäki, Hanna Tuula Katariina**, s. 1969, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston laskennallisen aerosolifysiikan prof.
- Vehviläinen, Olli-Pekka**, s. 1933, jäseneksi 1994, hum. os., fil. lis. (väit.), Tampereen yliopiston yleisen historian prof., täysinpalv.
- Veijola, Riitta**, s. 1960, jäseneksi 2021, matem.-luonnont. os., Oulun yliopiston lastentautiopin prof.
- Ventola, Eija Maritta**, s. 1951, jäseneksi 2011, hum. os., Ph.D., Aalto-yliopiston talouselämän viestinnän, erityisesti kansainvälisen yritysviestinnän prof., täysinpalv.
- Vepsäläinen, Kari Antero**, s. 1942, jäseneksi 1984, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston eläintieteen dos., eläintieteen assistentti, täysinpalv.
- Vesala, Timo Veikko**, s. 1963, jäseneksi 2005, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston meteorologian prof.
- Westermarck, Jukka**, s. 1969, jäseneksi 2017, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Turun yliopiston syöpäbiologian prof., Turun biotiedekeskuksen tutkimusjoht.
- Wiberg, Matti Johannes**, s. 1954, jäseneksi 2003, hum. os., valtiot. toht., Turun yliopiston valtiopin prof., täysinpalv.
- Wide, Camilla Maria**, s. 1967, jäseneksi 2023, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston pohjoismaisten kielten prof.
- Vihavainen, Timo Juhani**, s. 1947, jäseneksi 2009, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston Venäjän tutkimuksen prof., täysinpalv.
- Vihervuori, Aimo Pekka**, s. 1950, jäseneksi 2005, hum. os., oikeust. toht., Korkeimman hallinto-oikeuden presidentti, eläkkeellä
- Vihko, Reijo Kalevi**, s. 1939, jäseneksi 1982, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Oulun yliopiston kliinisen kemian prof., täysinpalv., ent. Suomen Akatemian pääjoht.
- Viikari, Jorma Sauli Antero**, s. 1947, jäseneksi 2004, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Turun yliopiston sisätautiopin prof., täysinpalv.

- Viisanen, Yrjö** Antero, s. 1959, jäseneksi 2008, matem.-luonnont. os., fil. toht., Ilmatieteen laitoksen tutkimusjoht. ja prof.
- Viljamaa, Toivo** Matti Johannes, s. 1937, jäseneksi 1994, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston antiikin kielten ja kulttuurin prof., täysinpalv.
- Vilkki, Helmi** *Johanna*, s. 1956, jäseneksi 2006, matem.-luonnont. os., fil. toht., Luonnonvarakeskuksen prof., kotieläintuotannon nutrigenomiikka, täysinpalv.
- Vilkuna, Janne** Tapio, s. 1954, jäseneksi 2003, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston museologian prof., täysinpalv.
- Vilkuna, Kustaa** Heikki Juhani, s. 1966, jäseneksi 2022, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston Suomen historian prof.
- Virén, Matti** Eino Ensio, s. 1948, jäseneksi 1997, hum. os., valtiot. toht., Turun yliopiston taloustieteen prof., täysinpalv.
- Virta, Marko** Petri Juhani, s. 1968, jäseneksi 2022, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston mikrobiologian prof.
- Virtanen, Keijo** Aarre, s. 1945, jäseneksi 2000, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston ent. rehtori, kulttuurihistorian prof., täysinpalv.
- Visakorpi, Jarmo** Kustaa, s. 1931, jäseneksi 1987, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Tampereen yliopiston ent. rehtori, lastentautiopin prof., täysinpalv.
- Visakorpi, Tapio**, s. 1965, jäseneksi 2007, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Tampereen yliopiston syöpägenetiikan prof.
- Wrede, Johan** Otto Wilhelm, s. 1935, jäseneksi 1982, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston ruotsalaisen kirjallisuuden prof., täysinpalv.
- Vuola, Elina** Inkeri Tellervo, s. 1960, jäseneksi 2019, hum. os., teol. toht., Helsingin yliopiston globaalien kristinuskon ja uskontodialogin prof.
- Vuorinen, Aleks**i Risto Johannes, s. 1980, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston teoreettisen hiukkasfysiikan apulaisprof.
- Vuorinen, Tapani**, s. 1957, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., Aalto-yliopiston puunjalostuksen kemian prof.
- Vuorio, Eero** Ilkka, s. 1948, jäseneksi 1998, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Turun yliopiston ent. kansleri, molekyylibiologian prof., täysinpalv.
- Wähälä, Kristiina**, jäseneksi 2014, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston orgaanisen kemian prof., täysinpalv.
- Väisälä, Jussi** Ilmari, s. 1935, jäseneksi 1971, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston matematiikan prof., täysinpalv.
- Välimäki, Juuso** Tapani, s. 1966, jäseneksi 2007, hum. os., Ph.D, Aalto-yliopiston kansantaloustieteen prof.
- Väyrynen, Raimo** Veikko Antero, s. 1947, jäseneksi 1992, hum. os., yhteiskuntat. toht., Helsingin yliopiston valtio-opin ent. prof., Notre Damen yliopiston valtio-opin ent. prof., Suomen Akatemian ent. pääjohtaja, Ulkopoliittisen instituutin johtaja, eläkkeellä
- Väänänen, Jouko** Antero, s. 1950, jäseneksi 2002, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston matematiikan prof.
- Väänänen, Heikki** *Kalervo*, s. 1952, jäseneksi 2000, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Turun yliopiston solubiologian prof.
- Yang, Baoru**, s. 1966, jäseneksi 2023, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston elintarvikemian prof.
- Yki-Järvinen, Hannele**, s. 1956, jäseneksi 2001, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston sisätautiopin prof.
- Yli-Halla, Markku** Juhani, s. 1956, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., maatal. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston maaperä- ja ympäristötieteen prof., täysinpalv.
- Yli-Jokipii, Pentti** Olavi, s. 1941, jäseneksi 1988, matem.-luonnont. os., fil. toht., Turun yliopiston maantieteen prof., täysinpalv.
- Yli-Kauhaluoma, Jari** Tapani, s. 1966, jäseneksi 2020, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston lääkeainekemian prof.

- Ylikangas, Heikki** Eemeli, s. 1937, jäseneksi 1993, hum. os., fil. toht., Helsingin yliopiston Suomen ja Skandinavian historian prof., täysinpalv.
- Ylikorkala, Reino** *Olavi*, s. 1942, jäseneksi 1996, matem.-luonnont. os., lääket. ja kir. toht., Helsingin yliopiston synnytys- ja naistentautiopin prof., täysinpalv.
- Ylikoski, Jussi** Mika Petteri, s. 1974, jäseneksi 2022, hum. os., fil. toht., Turun yliopiston suomalais-ugrilaisen kielentutkimuksen prof.
- Yliperttula, Marjo** Liisa, s. 1960, jäseneksi 2019, matem.-luonnont. os., fil. toht., Helsingin yliopiston biofarmasian prof.
- Ylä-Herttua, Seppo** Pasi Antero, s. 1957, jäseneksi 2006, matem.-luonnont. os., lääket. toht., Itä-Suomen yliopiston molekylaarisen lääketieteen prof.
- Ylätalo, Eero** *Matti* Olavi, s. 1946, jäseneksi 1999, matem.-luonnont. os., maat. ja metsät. toht., Helsingin yliopiston maatalousekonomian prof., täysinpalv.
- Zetterberg, Seppo** Juhani, s. 1945, jäseneksi 2006, hum. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston yleisen historian prof., täysinpalv.
- Zhao, Guoying**, s. 1977, jäseneksi 2022, matem.-luonnont. os., Ph.D., Oulun yliopiston tietojenkäsittelytieteen ja tekniikan prof., akatemiaprof.
- Äystö, Juba** Heikki Eskeli, s. 1948, jäseneksi 1997, matem.-luonnont. os., fil. toht., Jyväskylän yliopiston fysiikan prof., täysinpalv.
- Österberg, Monika**, s. 1969, jäseneksi 2023, matem.-luonnont. os., Aalto-yliopiston biotuotekemian prof.

Ulkomaiset jäsenet

31.12.2023

Nimen, syntymävuoden ja jäseneksitulovuoden jälkeen mainitaan oppiarvo ja nykyinen tai viimeksi hoidettu virka.

Achtenhagen, Frank, b. 1939, elected 1999, Dr. rer. pol., Prof. emer. of economics and business education and management training, University of Göttingen

Aleskerov, Fuad, b. 1951, elected 2021, D.Sc., Prof., Head of the Department of Mathematics for Economics, National Research University

Allik, Jüri, b. 1949, elected 1997, Ph.D., Prof. of experimental psychology, University of Tartu

Arter, David, b. 1944, elected 2001, Ph.D., Emeritus Prof. of Politics, University of Aberdeen, Research Director (Political Science), University of Tampere

Asiegbu, Fred Obioma, b. 1961, elected 2017, Ph.D., Prof. of Forest Pathology, University of Helsinki

Bengtsson, Olof Lennart, b. 1935, elected 1998, Dr., Prof. emer. of Geophysics, Max Planck Institute for Meteorology

Bertinetto, Pier Marco, b. 1947, elected 2006, Full Prof. of General Linguistics, Scuola Normale Superiore of Pisa

Birmelé, Marc André, b. 1949, elected 2000, Doctorat en Sciences religieuses, Doctorat J'Etat en théologie, Prof. emer. of Dogmatic Theology, University of Strasbourg

Bova, George Steven, elected 2018, M.D., Prof., personalized cancer medicine, Tampere University

Bradley, Raymond Stuart, b. 1948, elected 2008, Distinguished Prof., University of Massachusetts

Bricmont, Jean Louis Joseph, b. 1952, elected 2013, Ph.D., Prof. emeritus of theoretical physics, Université Catholique de Louvain la Neuve

Buchwald, Vagn Fabritius, b. 1929, elected 1994, D.Sc., Docent, retired, Technical University of Denmark

Bünzli, Jean-Claude G, b. 1944, elected 1998, Dr.-Ing. Chem., Prof. of Chemistry, ETH Lausanne

Bäckvall, Jan-Erling, b. 1947, elected 1996, Tekn. Dr., Prof. of Organic Chemistry, Stockholm University

Carleson, Lennart Axel Edvard, b. 1928, elected 1970, Ph.D., Prof. emer., Royal Institute of Technology

de Castro, Ivo Jose, b. 1945, elected 1996, Prof. de História da Língua Portuguesa, University of Lisbon

Chaniotis, Angelos, b. 1959, elected 2009, Dr., Prof. of Ancient History and Classics, Princeton University

Cheeger, Jeff, b. 1943, elected 1998, Prof. of Mathematics, New York University

Clark, Peter Alan, b. 1944, elected 2006, Ph.D., Prof. emer. of European Urban History, University of Helsinki

- Crone**, *Elizabeth Ellen*, b. 1969, elected 2017, Ph.D., Prof. of population ecology and dynamics, Tufts University
- Deppermann**, *Arnulf*, b. 1964, elected 2018, Prof. Dr., Prof. of German Linguistics, University of Mannheim
- Diamond**, *Jared Mason*, b. 1937, elected 2000, Ph.D., Prof. of Geography, University of California, Los Angeles
- Dobaczewski**, *Jacek Jan*, b. 1952, elected 2015, Prof. of theoretical nuclear physics, University of York
- DuBois**, *Thomas*, b. 1960, elected 2016, Ph.D., Halls-Bascom Prof. of Scandinavian Studies, Folklore, and Religious Studies, University of Wisconsin-Madison
- Duchhardt**, *Heinz*, b. 1943, elected 2003, Prof. Dr., Director, Leibniz Institute of European History
- Dunbar**, *Robin Ian MacDonald*, b. 1947, elected 2021, MA, PhD, DSc (Hons), Prof. emer. of evolutionary psychology, University of Oxford
- Eck**, *Werner*, b. 1939, elected 1998, Prof. ordinarius for Ancient History, University of Cologne
- Eldridge**, *Richard*, b. 1953, elected 2010, Ph.D., Charles and Harriett Cox McDowell Prof. emer. of philosophy, Swarthmore College
- Enflo**, *Kerstin Sofia*, b. 1978, elected 2021, Prof. of economic history, Lund University
- Engwall**, *Gunnel Birgitta*, b. 1942, elected 2014, fil.dr., Prof. of romance languages, Stockholm University
- Engwall**, *Lars Otto Victor*, b. 1942, elected 1998, fil.dr., Prof. emer. of business administration, Uppsala University
- Enss**, *Christian Walter Dietrich*, b. 1960, elected 2016, Dr., Full Prof., Kirchhoff-Institute for Physics, Heidelberg University
- Eriksson**, *Ove Jörgen*, b. 1956, elected 2014, Prof., Stockholm University
- Gaddis**, *John Lewis*, b. 1941, elected 1985, Ph.D., Robert A. Lovett Prof. of History, Yale University
- Galdia**, *Marcus*, b. 1961, elected 2017, Dr.phil., Dr.iur., Associate Prof. of Law, International University of Monaco
- Gerber**, *Robert Benny*, b. 1944, elected 2007, D.Ph., Saerree K. and Louis P. Fiedler Prof. of Chemistry, Hebrew University, Prof. of Chemistry, University of California, Irvine
- Giron Alconchel**, *José-Luis*, b. 1947, elected 1997, Doctor en Filología Hispánica, Catedrático de Historia de la Lengua Española, Complutense University of Madrid
- Granberg**, *Hardy B*, b. 1943, elected 1998, Ph.D., Professeur agrégé, Univeristé de Sherbrooke
- Greenlees**, *Paul Thomas*, b. 1973, elected 2018, Ph.D., Prof. of Physics, University of Jyväskylä
- Grotten**, *Erwin*, b. 1935, elected 1997, Dr.-Ing., Prof., Darmstadt University of Technology
- Hambraeus**, *Leif Magnus*, b. 1936, elected 1997, Med.Dr., Prof. emer. human nutrition, Uppsala University
- Heide**, *Ola Mikal*, b. 1931, elected 1995, Dr. agric., Prof. emer. of Botany, Norwegian University of Life Sciences
- Heikkilä**, *Walter J*, b. 1928, elected 1977, Prof. emer. of Physics, University of Texas at Dallas
- Helenius**, *Ari*, b. 1944, elected 2003, Ph.D., Prof. of Biochemistry, ETH Zürich
- Hinkkanen**, *Aimo Heikki Juhani*, b. 1958, elected 2005, Ph.D., Prof. of Mathematics, University of Illinois at Urbana-Champaign
- Holler**, *Manfred*, b. 1946, elected 2022, Prof. of economics, University of Hamburg
- Holly**, *Michael Ann*, b. 1944, elected 2011, Ph.D., Starr Director of Research and Academic Program, Sterling and Francine Clark Art Institute
- Holmström**, *Bengt Robert*, b. 1949, elected 2007, Ph.D., Paul A. Samuelson Prof. of Economics, Massachusetts Institute of Technology, MIT
- Holsti**, *Kalevi J*, b. 1935, elected 2005, Prof. emer. of Political Science, University of British Columbia
- Hroch**, *Miroslav*, b. 1932, elected 1996, Ph.D. h.c., Ph.D., Dr. Sc., emer. University Prof. of History, Charles University Prague
- Hugdahl**, *Kenneth*, b. 1948, elected 2002, Ph.D., Prof., University of Bergen

- Hutcheon, Linda**, b. 1947, elected 2010, Ph.D., Prof. emer. of English and Comparative Literature, University of Toronto
- Hänell, Björn Olof**, b. 1951, elected 2014, Dr., Prof., Swedish University of Agricultural Sciences
- Häyry, Matti**, elected 2005, Dr. Soc. Sci., Prof. of Philosophy of Management, Aalto University
- Hökfelt, Tomas Gustav Magnus**, b. 1940, elected 2018, PhD, Prof. emer. of histology, Karolinska Institut
- Hösch, Edgar Johann**, b. 1935, elected 1996, Dr. phil., Prof. emer. of history, Ludwig Maximilian University of Munich
- Imahori, Hiroshi**, b. 1961, elected 2018, Prof., Kyoto University
- Iwaniec, Tadeusz**, b. 1947, elected 2012, Ph.D., FiDiPro Prof., University of Helsinki, John Raymond French Prof. of Mathematics, Syracuse University
- Jacobs, Howard Trevor Howy**, b. 1955, elected 2002, Ph.D., Prof. of molecular biology, Tampere University
- Jauho, Antti-Pekka**, b. 1952, elected 2003, Prof. of Theoretical Nanotechnology, Technical University of Denmark
- Jeltsch, Rolf**, b. 1945, elected 2002, Dr., Full Prof., ETH Zürich
- Johannessen, Ola M**, b. 1938, elected 1997, Prof. emer., University of Bergen, University of Bergen
- Johansen, Hans-Christian**, b. 1935, elected 1997, Dr. Oecon, Prof. emer. of Economic and Social History, University of Southern Denmark
- Johansson, Bror Henning**, b. 1940, elected 1998, Ph.D., Prof. emer. of Education, Jönköping University
- Jonson, Mats Sigvard**, b. 1947, elected 2013, Ph.D., Prof. of Physics, University of Gothenburg
- Jänne, Pasi A**, b. 1967, elected 2016, MD, PhD, Prof. of medicine, Harvard Medical School
- Jänterä-Jarborg, Maarit**, b. 1954, elected 2008, Jur. dr., Prof. of Private International Law and International Civil Procedure, Uppsala University
- Jäätelä, Marja Helena**, b. 1963, elected 2016, MD, Ph.D., Head of Research Unit, Danish Cancer Society Research Center
- Kanninen, Markku Tapani**, b. 1952, elected 2004, Ph. Sci. Agric. For., Prof. of tropical silviculture, University of Helsinki
- Kasimov, Nikolay**, b. 1946, elected 2021, Dean/President, Faculty of Geography, Moscow State University
- Kenttämää, Hilikka Inkeri**, b. 1954, elected 2004, Prof. of Organic and Analytical Chemistry, Purdue University
- Kertész, János**, elected 2021, Dr. rer. nat., D.Sc., Prof., Head of Department of Network and Data Science, Central European University
- Klabbers, Johannes Antonius Maria Jan**, b. 1963, elected 2014, Dr., Academy Prof. (Matti Ahtisaari Chair), Prof. of International Law, University of Helsinki
- Klingemann, Hans-Dieter Albert Robert**, b. 1937, elected 1999, Dr. rer. pol., Prof. emer. of Political Science, Free University of Berlin
- Knott, Kim**, b. 1955, elected 2016, Ph.D., Prof. of Religious and Secular Studies, Lancaster University
- Kolaitis, Phokion Gerasimos**, b. 1950, elected 2007, Ph.D., Prof. of Computer Science, University of California, Santa Cruz
- Kolstad, Nils Kristoffer**, b. 1930, elected 1998, Dr. agric., Prof. emer. of Agriculture, Agricultural University of Norway
- Krajcik, Joseph**, b. 1952, elected 2021, Prof., Michigan State University
- Krosby, Hans Peter**, b. 1929, elected 1978, Ph.D., Prof. emer. of History, State University of New York at Albany
- Kuich, Werner**, b. 1941, elected 1988, Dr. phil., Dr. h.c., Prof. of Mathematics and Theoretical Informatics, Vienna University of Technology
- Kusch, Martin Paul Heinrich**, b. 1959, elected 2008, Dr., Applied Philosophy of Science and Epistemology, University of Vienna
- Kuznetsov, Nikolay**, b. 1979, elected 2020, Dr. Sci., Prof. and Head of the Department of Applied

- Cybernetics, Saint-Petersburg State University;
Head of the Laboratory of information and
control systems, Russian Academy of Science
- Kytö, Merja-Maija**, elected 2016, Prof. of English
language, Uppsala University
- Landsberg, Joseph John Joe**, b. 1938, elected 1999,
B.Sc, Ph.D., Adjunct Prof. emer., Charles Sturt
University (New South Wales), Prof. emer., The
University of Queensland
- Lang, Valter**, b. 1958, elected 2017, Ph.D., Prof. of
Archaeology, University of Tartu and University
of Turku
- Lepore, Ernest**, b. 1950, elected 2014, Ph.D., Prof.
of Philosophy, Rutgers University, Center for
Cognitive Science
- Levin, Christoph**, b. 1950, elected 2014, Dr. theol.,
Prof. of Old Testament Studies, Ludwig Maxi-
milian University of Munich
- Ley, Steven Victor**, b. 1945, elected 2007, Ph.D., Prof.
of Chemistry, University of Cambridge
- Lloyd, Alan Christopher**, b. 1950, elected 2016, Ph.D.,
Emeritus Prof., University of New England
- Löfstedt, Leena**, b. 1937, elected 1995, former Prof.
of Romance Philology, University of Jyväskylä
- Marchello-Nizia, Christiane Marie**, b. 1941, elected
2002, Docteur d'Etat, Prof. emer., École nor-
male supérieure de Lyon
- Martin, Gaven John**, b. 1958, elected 2016, Ph.D.,
Distinguished Prof. of Mathematics, Massey
University
- Maurer, Hermann**, b. 1941, elected 1996, Dr., Prof.
emer. of computer science, Graz University of
Technology
- McLerran, Larry**, b. 1949, elected 2000, Senior
Scientist, Brookhaven National Laboratory
- McMahon, April Mary Scott**, b. 1964, elected 2008,
Ph.D., Vice-President for Teaching, Learning
and Students, University of Manchester
- Mieder, Wolfgang**, b. 1944, elected 1996, Dr., Prof.
of German and Folklore, University of Vermont
- Mitra, Sanjit Kumar**, b. 1935, elected 2013, Ph.D.,
Research Prof. of Electrical and Computer Engi-
neering, University of California, Santa Barbara
- Moen, Asbjörn**, b. 1944, elected 2006, D.Phil.,
Prof. in Vegetation Ecology and Conservation
Biology, Norwegian University of Science and
Technology
- Mondada, Lorenza**, b. 1963, elected 2017, Prof. Dr.
Dr. h.c., Full Prof. of general linguistics and
French linguistics, University of Basel
- Moore, John C.**, b. 1961, elected 2016, Prof., Beijing
Normal University and University of Lapland
- Morrill, John Stephen**, b. 1946, elected 2002, D.Phil.,
D.Litt., F.B.A, Prof. of British and Irish History,
University of Cambridge
- Motohashi, Yoichi**, b. 1944, elected 1999, Ph.D.,
Ph.D. h.c. (University of Turku), Prof. of Math-
ematics, Nihon University
- Muglia, Louis Joseph**, b. 1959, elected 2020, MD,
PhD, President and CEO, Burroughs Wellcome
Fund, Adj. Prof. of pediatrics, University of
Cincinnati
- Nakajima, Hiroshi**, b. 1923, elected 1984, Ed. D. (Hon.),
Prof. emer. of Education, Waseda University
- Nembach, Ulrich Reinhard**, b. 1935, elected 1997, Dr.
theol., Dr. iur., Prof. emer. of practical theology,
University of Göttingen
- Niemann, Hermann Michael**, b. 1948, elected 2000,
Dr. theol.habil., Prof. of Old Testament Studies
and Biblical Archaeology, Rostock University
- Niemi, Richard Gene**, b. 1941, elected 2002, Ph.D.,
Don Alonzo Watson Prof. of emer. political sci-
ence, University of Rochester
- Nilsson, Lars-Göran**, b. 1944, elected 1993, Prof. of
Psychology, Stockholm University
- Norris, Margot**, b. 1944, elected 2008, Ph.D., Chan-
cellor's Prof. of English and Comparative Litera-
ture, University of California, Irvine
- Nurmikko, Arto Veikko**, b. 1945, elected 2010,
Ph.D., Herbert Ballou University Prof. of Engi-
neering and Physics, Brown University
- Olesen, Jens Ejnar**, b. 1950, elected 2003, Dr. phil.,
Prof. of Nordic History, Ernst-Moritz-Arndt
University Greifswald
- Opgenoorth, Hermann Josef**, b. 1951, elected 1997,
Prof., Swedish Institute of Space Physics

- Ott, Hans Rudolf**, b. 1940, elected 2005, Prof. emer. of physics, ETH Zürich
- Ottersen, Ole Petter**, b. 1955, elected 2017, MD, Ph.D., Prof., Rector, Karolinska Institute
- Pickett, George Richard**, b. 1939, elected 1998, D.Phil., Prof. of Low Temperature Physics, Lancaster University
- Pulkkinen, Antti**, b. 1974, elected 2022, Director of the Heliophysics Science Division, NASA Goddard Space Flight Center
- Reedijk, Jan**, b. 1943, elected 1997, Prof. of Chemistry, Leiden Institute of Chemistry
- Reimann, Hans-Martin**, b. 1941, elected 1994, Prof. emer. of Mathematics, University of Bern
- Rieger, Bernhard**, b. 1959, elected 2008, Dr., WACKER-Chair of Macromolecular Chemistry, Director of Institute of Silicon Chemistry, Technical University of Munich
- Risku, Hanna Maria**, b. 1967, elected 2016, Dr., University Prof., Department of Translation Studies, University of Vienna
- Robinson, Douglas Jack**, b. 1954, elected 2020, PhD, Prof. of translating and interpreting, Chinese University of Hong Kong
- Rojas, Orlando**, b. 1962, elected 2017, Ph.D., Prof. of Biobased Materials, Aalto University
- Romaine, Suzanne**, b. 1951, elected 2010, Ph.D., Merton Prof. emer. of English Language, University of Oxford
- Rose, Richard**, b. 1933, elected 1985, D.Phil., FBA, Director, Centre for the Study of Public Policy, Prof. of Politics, University of Strathclyde
- Rozenberg, Grzegorz**, b. 1942, elected 1984, Prof. of Computer Science, Leiden University
- Ruud, Kenneth**, b. 1969, elected 2014, Dr. Philos., Prof., University of Tromsø - The Arctic University of Norway
- Saari, Donald Gene**, b. 1940, elected 2009, Ph.D., Distinguished Prof. of Mathematics and Economics, University of California, Irvine
- Sarma, Mart**, b. 1949, elected 2000, Ph.D., Director, Finnish Centre of Excellence in Molecular and Integrative Neuroscience, Prof., University of Helsinki
- Salomaa, Kai** Tapani, elected 2017, Ph.D., Full Prof., Queen's University
- Sanaev, Victor Georgievich**, b. 1956, elected 2013, Dr. Sc. (Tech.), Rector, Moscow State Forest University
- Sannino, Francesco**, b. 1968, elected 2015, Ph.D., Director, Prof., University of Southern Denmark
- Satz, Helmut**, b. 1936, elected 1994, Dr. rer. nat., Prof. emer. of Physics, University of Bielefeld
- Schneider, Barbara**, b. 1946, elected 2017, Ph.D., John A. Hannah University Distinguished Prof., Michigan State University
- Schulze, Winfried**, b. 1942, elected 2000, Dr. phil., Prof. emer., Ludwig Maximilian University of Munich
- Schwerdtfeger, Peter**, b. 1955, elected 2022, Prof. of theoretical chemistry, Massey University
- Scott, Dana Stewart**, b. 1932, elected 1976, Ph.D., Prof. emer. of Computer Science, Mathematical Logic and Philosophy, Carnegie Mellon University
- Shallit, Jeffrey Outlaw**, b. 1957, elected 2020, PhD, Prof., School of Computer Science, University of Waterloo
- Shanmugalingam, Nageswari**, elected 2021, PhD, Prof. of mathematics, University of Cincinnati
- Sixta, Herbert**, b. 1954, elected 2022, Prof. of forest products technology, Aalto University
- Smend, Rudolf**, b. 1932, elected 1994, Prof. emer. of biblical exegetics, University of Göttingen
- Smith, Carsten**, b. 1932, elected 1985, Dr. jur., former Chief Justice of the Supreme Court of Norway
- Spence, John Richard**, b. 1948, elected 2003, Prof. of Insect Ecology, University of Alberta
- von Staden, Heinrich**, b. 1939, elected 2005, Prof. emer. of classics and history of science, Princeton University
- Strömholm, Stig Fredrik**, b. 1931, elected 1980, Jur. Dr., Dr. jur., Prof. emer. of Private and Private International Law, Rector emer., Uppsala University

- Stump, Eleonore, b. 1947**, elected 1999, Ph.D., Robert J. Henle Prof. of Philosophy, Saint Louis University
- Svensson, Lars Erik Oskar, b. 1947**, elected 1998, Ph.D., Prof. of economics, Stockholm School of Economics
- Takala, Irina, elected 2018**, Ph.D., Prof. (history), Petrozavodsk State University
- Terhart, Ewald, b. 1952**, elected 2004, Prof. Dr. phil., Prof. für Schulpädagogik und Allgemeine Didaktik, University of Münster
- Tiedemann, Jörg, b. 1972**, elected 2019, Prof. of language technology, University of Helsinki
- Troe, Hans Jürgen, b. 1940**, elected 2012, Prof. Dr. Dr.h.c.mult., Prof. emer. and Niedersachsen Prof. of Physical Chemistry, University of Göttingen, retired Director at the Max Planck Institute for Biophysical Chemistry
- Wadhams, Peter, b. 1948**, elected 2006, Prof. of Ocean Physics, Head of the Polar Ocean Physics Group, University of Cambridge
- Weiner, Bernard, b. 1935**, elected 2001, Dr., Distinguished Prof. of Psychology, University of California, Los Angeles
- Welker, Michael Armin, b. 1947**, elected 2008, Dr. theol., Dr. phil., Prof. of Systematic Theology and Director of the Research Center for International and Interdisciplinary Theology, University of Heidelberg
- Vermeer, Martinus Martin, b. 1953**, elected 1993, Ph.D., Prof. of geodesy, Aalto University
- Vilonen, Kari Kaleva, b. 1955**, elected 2004, Ph.D., Prof. of mathematics, University of Melbourne
- Wingfield, Michael J, b. 1954**, elected 2016, PhD, Director, FABI Research Prof., University of Pretoria
- Volkov, Mikhail, b. 1955**, elected 2017, D.Sc., Head of the Chair of Algebra and Theoretical Computer Science, Ural Federal University
- Volovik, Grigory E, b. 1946**, elected 2001, Dr., Visiting Prof., Aalto University
- Ziolkowski, Jan Michael, b. 1956**, elected 2020, Arthur Kingsley Porter Prof. of Medieval Latin, Harvard University
- Öhrn, Nils Yngve, b. 1934**, elected 1982, Ph.D., Prof. emer. of Chemistry and Physics, University of Florida
- Österberg, Eva, b. 1942**, elected 1993, Prof. emer. of History, University of Lund

MUISTO- KIRJOITUKSET

*Tiedeakatemioiden pitkä
perinne julkaista muistokir-
joituksia jäsenistään juontaa
juurensa aina 1600-luvulle.
Myös Suomalainen Tiede-
akatemia on perustami-
sestaan alkaen julkaissut
muistokirjoituksia.*

Aulis Aarnio

* 14.5.1937 † 28.9.2023

Siviilioikeuden emeritusprofessori Aulis Aarnio kuoli Kangasalla 28. syyskuuta 2023. Hän oli kuollessaan 86-vuotias, syntynyt Kymissä 14. toukokuuta 1937. Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi hänet valittiin vuonna 1975.

Aulis Aarnio suoritti lakitieteen kandidaatin tutkinnon Helsingin yliopistossa vuonna 1961, lakitieteen lisensiaatin tutkinnon vuonna 1963 ja väitteli teoksellaan *Perillisen oikeusasemasta* vuonna 1967. Hänet nimitettiin Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan henkilökohtaisen ylimääräisen professorin virkaan vuonna 1970 ja siviilioikeuden professorin virkaan vuonna 1972. Aarnion väitöskirja pyrki olemaan systemaattinen esitys perillisen asemasta jäämistöomaisuuden omistajana. Sen teoreettisena esikuvana olivat Aarnion lisensoitettujen ja väitöskirjan ohjaajan Simo Zittingin tutkimukset omistajan oikeuksista ja velvollisuuksista, omistajanvaihdoksesta ja kysymys omistusoikeuden siirtymishetken määrittämisestä. Tämä liitti nuoren Aarnion tiukoin sitein analyyttiseen siviilioikeuteen ja ohjasi hänet jo varhain jäämistöoikeudellisen kielenkäytön edellytysten tarkasteluun ja kriittiseen arviointiin.

Aarnion toinen teos, tuon aikaisen käytännön mukainen respiittikirja eli ns. pätevyitysmismonografia, oli *Kysymyksiä testamenttioikeuden alalta. Tutkimus eräistä oikeudellisen käsitteenmuodostuksen perusteista* (1969). Normaalilainoppiin verrattuna kirja oli poikkeuksellinen. Aarnio halusi riitauttaa oikeudelliset käsitteet täsmällisinä ja lopullisina ongelmanratkaisuna tulkintakysymyksiin. Teoksen teoreettiselta taustalta löytyvät Alf Ross, H. L. A. Hart, Kaarle Makkonen, Ludwig Wittgenstein ja Georg Henrik von Wright. Tämä teos oli silta Aarnion vuonna 1971 ilmestyneeseen teokseen *Oikeudellisen ajattelun perusteista*, joka aloitti Aarnion uran oikeusteoreetikkona.

Aarnio piti kolmatta monografiaansa epätasaisena, mutta katsoi sen johtuvan tutkimusnäkökulmasta. Hänen tarkoituksenaan oli osoittaa, missä kulkee silta niin sanotusti analyyttisestä oikeusteoriasta siihen filosofiseen suuntaukseen, josta on käytetty nimitystä tavallisen kielen filosofia. Teoksen punaisena lankana oli moraalivostelmien oikeudellista päättelyä hallitseva rooli. Aarnio oli määrätietoisesti rakentanut itse siltaa filosofien luokse. Akateemikko G. H. von Wright oli lukenut teoksen käsikirjoituksen ja kannusti nuorta

Aarniota kirjan julkaisemiseen. Yhteistyö filosofien kanssa alkoi varhain ja se oli varmasti selitys sille, miksi Aarnion oikeusteoria oli kiinteässä yhteydessä filosofian ja yhteiskuntatieteen eri suuntauksiin. Aarnio oli tutkijana korostetusti sekä oikeusfilosofi että oikeusteoreetikko.

Aarnion oikeusteoreettinen tuotanto sai jatkoa vuonna 1975, kun hän julkaisi teoksensa *Laki, teko ja tavoite*. Sen perusteoria oli hyvin wrightiläinen. Teoksen taustalta löytyvät G. H. von Wrightin klassikot: *Norm and Action* ja *Explanation and Understanding*. Ajatussuoritukseksi tämä työ ei vielä noussut oikeusteorian podiumille mutta Aarnio oli sitkeä. Hän julkaisi vuonna 1977 teoksen *On Legal Reasoning*. Se oli laaja synteesi hänen siihenastisesta oikeudellisesta ajattelustaan ja kirja oli selvästi tarkoitettu käyntikortiksi kansainväliseen oikeusteoreettiseen keskusteluun. Sellaisena se myös toimi. Aarnio oli solminut hyvin kiinteät suhteet puolalaiseen oikeusteoreetikoihin. Heistä tärkeimpänä on mainittava Jerzy Wróblewski. Wróblewski oli tehnyt maailmalla aikaisemmin tunnetuksi professori Kaarle Makkosen, jonka väitöskirja *Zur Problematik der juristischen Entscheidung* (1965) on edelleen suomalaisen oikeusteorian kirkkaimpia helmiä. Yhteistyökumppanina jopa läheisemmäksi muodostui Ruotsiin emigroitunut Alexander Peczenik, josta tuli läheinen työtoveri vuosikymmeniksi.

Aarnion merkitys suomalaiselle oikeustutkimukselle liittyi keskeisesti myös hänen rooliinsa tutkijankouluttajana. Nuorena professorina Aarnio kokosi ympärilleen laajan oppilaiden (ja sittemmin myös ystävien) piirin, jolle hän välitti sekä omaa työnäkyään lainopin ja oikeusteorian tutkimuksesta että vakaumusta

tutkimustyön merkityksestä. Oikeustieteessä aivan poikkeuksellisella tavalla ”Aarnion piiri” kasvatti joukon myöhempiä eri alojen professoreita, tutkijoita ja käytännön oikeuselämän asiantuntijoita. Ensimmäisen sukupolven ”aarniolaiset” olivat vajaan vuosikymmenen opettajaansa nuorempia (Ahti Saarenpää, Heikki E. S. Mattila, Matti Mikkola, Rauno Halttunen). Seuraavassa, viitentoista vuotta häntä nuoremmassa, ryhmässä olivat muun muassa saman alan professoreiksi tulleet Urpo Kangas ja Markku Helin sekä yleissivistit Thomas Wilhelmsson ja Juha Pöyhönen (myöh. Karhu). Ajallisesti viimeiset piirin jäsenet tulivat mukaan 1980- ja 1990-luvulla (Niilo Jääskinen, Pekka Timonen, Pertti Välimäki, Raimo Siltala). Piiri ei koskaan ollut eksklusiivinen vaan keskusteluun olivat tervetulleita kaikki ne, joita yhteiset teemat kiinnostivat. Samamielisyyttä ei edellytetty vaan erilaisia ajattelun ja lähestymisen tapoja arvostettiin. Tätä kautta aarniolainen oikeusajattelu on elänyt suomalaisessa oikeustutkimuksessa ja oikeustieteen opetuksessa jo sukupolven hänen sivummalle siirtymisensä jälkeen.

Aarnio oli siviilioikeuden professori ja hänen vastuullaan oli perhe- ja perintöoikeuden opetus sekä alan perusteosten laatiminen. Siitä huolehtiminen vaati oman aikansa, mutta tutkimustyön suunta oli toisaalla ja kiivas julkaisutahti jatkui myös oikeusteorian saralla. Monografiasarja: *Mitä lainoppi on?* (1977), *Legal Point of View* (1978), *Denkweisen der Rechtswissenschaft* (1979), *Oikeussäännösten tulkinnasta. Tutkimus lainopillisen perustelun rationaalisuudesta ja hyväksyttävyydestä* (1982), *The Rational as Reasonable: A Treatise on Legal Justification* (1977), *Tulkinnan taito* (2006) ja *Esseys on the Doctrinal*

Study on Law (2011) ovat jättäneet pysyvän jäljen suomalaiseen oikeusteoriaan.

Aarnion kansainvälistä merkitystä osoittaa hänelle omistettu juhla-kirja *The Reasonable as Rational*, jonka toimittajat olivat Werner Krawietz, Robert S. Summers, Ota Weinberger ja Georg Henrik von Wright (2000). Punaisena lankana Aarnion tuotannossa on analyyttinen hermeneutiikka, kiinnostus tulkintaratkaisujen perustelemiseen ja oikeudelliseen argumentaatioon. Argumentaatioteorian, Chaim Perelmanilta omaksutun auditorioteorian sekä lainopin tiedekäsityksen synteessä voidaan pitää oikeuslähdeoppia, jota hän kehitti yhdessä Alexander Peczenikin kanssa. Aarnio osallistui kansainvälisen Bielefelder Kreis -tutkijaryhmän toimintaan vuodesta 1983 ja hän toimi vierailevana professorina useissa eri yliopistoissa niin Euroopassa kuin Amerikassakin. Aarnion viimeinen suuri ponnistus oli vuonna 2000 tapahtunut Tampere Klubin perustaminen. Tuo klubi pohti demokratian ongelmia viidentoista vuoden ajan Aarnion johdolla.

Aarnio julkaisi vuosien 1992–2021 välisenä aikana kahdeksan romaania ja omaelämäkerrallista muistelmaa. Ja koko tutkijanuransa aikana hämmästyttävän määrän artikkeleita sekä kotimaisissa että ulkomaisissa aikakauskirjoissa. Edellä kuvattua taustaa vasten ei ole oikeastaan mikään ihme, että hänen kiinnostuksensa ja aikansa eivät juuri riittäneet enää täysipainoiseen tutkimukseen varsinaisen professuurin alalla. Nämä tehtävät Aarnio siirsi seuraavalle tutkijasukupolvelle ja hän keskittyi 20 näytelmän käsikirjoituksen laatimiseen johtamalleen Ramppteatterille. Esiintyipä hän itsekin kesäteatterissa liperit kaulassa itse itselleen kirjoittamassa roolissa.

Monena mies eläissänsä -sanonta kuvaa hyvin Aulis Aarniota ja hänen rooliaan suomalaisessa oikeustieteen tiedeyhteisössä. Hänen ”vahtivuorollaan” suomalainen oikeusteoria opittiin tuntemaan kansainvälisesti ja kotimaassa lainopin merkitys tieteellisenä professiona vahvistui. Ne eivät ole yhden miehen ansioita, mutta Aarnion osuus kummassakin oli keskeinen.

Urpo Kangas ja Pekka Timonen

Kuva: Jarkko Kähkönen

Bengt Broms

* 16.10.1929 † 4.4.2023

Sortavalassa 16. lokakuuta 1929 syntynyt professori Bengt Henry Gabriel Arne Broms kuoli 4. huhtikuuta 2023. Hän kirjoitti ylioppilaaksi Joensuun yhteiskoulusta vuonna 1947. Lainopin ja valtiotieteen kandidaatin tutkintojen jälkeen hän väitteli lakitieteen tohtoriksi Helsingin yliopistossa vuonna 1959. Broms opiskeli myös Uppsalan, Michiganin (LL.M.) ja Cambridgen yliopistoissa (Diploma in International Law).

Bengt Broms oli Turun yliopiston valtiosääntö- ja kansainvälisen oikeuden professori vuodesta 1962 ja yksi Lex ry:n perustajajäsenistä sekä toimi Savo-Karjalaisen osakunnan kuraattorina ja inspehtorina. Broms nimitettiin Helsingin yliopiston kansainvälisen ynnä valtiosääntöoikeuden professoriksi vuonna 1970 jatkaen tässä virassa vuoteen 1994. Turussa hän toimi oikeustieteellisen tiedekunnan dekaanina ja Helsingissä varadekaanina.

Asiantuntijana Broms oli erityisesti perehtynyt kansainvälisiin järjestöjä liittyviin kysymyksiin alkaen väitöskirjastaan *The doctrine of equality of states as applied in international organizations* (1959). Vuonna 1976 hän julkaisi laajalti oppikirjana käytetyn teoksen Yhdistyneet Kansakunnat, joka ilmestyi myöhemmin myös englanninkielisenä. Muutkin kirjoitukset

koskettelivat YK-oikeudellisia kysymyksiä samoin kuin kansainvälisten riitojen rauhanomaista ratkaisemista. Hänen pääteoksensa on *Kansainvälinen oikeus* (1978).

Bromsin valtiosääntöoikeudelliset tutkimukset koskivat eduskunnan ulkoasiainvaliokuntaa ja Suomen puolueettomuutta. Näitä tukivat myös hänen toimintansa Ahvenanmaan valtuuskunnan ja Ahvenanmaa-komitean jäsenenä.

YK:n toimintaan Broms osallistui monin tavoin Suomen valtuuskunnan jäsenenä vuosien 1967–1988 välisenä aikana. Hänet valittiin vuonna 1974 YK:n yleiskokouksen oikeudellisen komitean varapuheenjohtajaksi. Samaan aikaan hänellä oli keskeinen osa puheenjohtajana yleiskokouksen alaisessa hyökkäyskäsitteen määrittämistä käsitelleessä erityiskomiteassa sen saattaessa työnsä päätökseen. Broms toimi useita kertoja YK:n peruskirjan uudistamista käsitelleen erityiskomitean puheenjohtajana, tehtävä, josta hänet erityisesti tunnettiin New Yorkissa. Aina syksyisin, kun hän astui kokoussaliin komitean ensimmäiseen istuntoon, laaja ystävien joukko ympäröi hänet hetkessä.

Broms oli jäsenenä monissa kansainvälisissä välityselimissä, kuten kansainvälisten sijoitusriitojen selvityskeskuksessa

(ICSID), Pariisin kansainvälisessä välitystuomioistuimessa sekä vuonna 1899 perustetussa Haagin pysyvässä välitystuomioistuimessa. Hän toimi Suomen nimeämänä tuomarina Kansainvälisessä tuomioistuimessa vuosina 1991–1992 käsiteltäessä Suomen ja Tanskan välistä Ison-Beltingin silta-asiain. Bromsin huomattavin tehtävä oli toimia yhtenä Haagissa sijaitsevan Iranin ja Yhdysvaltain välitystuomioistuimen kolmesta puolueettomasta tuomarista.

Institut de droit internationalin varajäseneksi Broms valittiin vuonna 1973, jäseneksi 1979 ja varapuheenjohtajaksi 1997. International Law Association (ILA)-yhdistyksen puheenjohtajana (1996–1998) hän toi järjestön yleiskokouksen Helsinkiin vuonna 1996. Suomen osaston puheenjohtaja hän oli kaksikymmentä vuotta. Broms osallistui aktiivisesti myös PUGWASH-järjestön toimintaan.

Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen Broms oli vuodesta 1980, ja vastaanotti Suomen Leijonan komentajamerkin samana vuonna.

Broms oli erinomainen esiintyjä niin kotimaassa kuin laajan kielitaitonsa ansiosta myös ulkomailla. Hän kokosi luentosalit täyteen niin yliopistolla kuin Haagin kansainvälisen oikeuden akatemiassa. Kiinnostusta lisäsivät hänen käytännön esimerkkitaapauksensa siitä, kuinka kansainvälistä oikeutta oli sovellettu käytännössä. Broms kannusti oman kokemuksensa nojalla opiskelijoita jatko-opintoihin etenkin ulkomailla. Tässä hän saattoi nojautua laajaan kansainvälisten tutkijoiden verkostoonsa.

Bromsille harrastuksista mieluisin oli tennis, laji, jonka pelaamisen hän aloitti koulupoikana isänsä opissa Viipurissa. Sittemmin hänet nimitettiin Suomen Tennisliiton puheenjohtajaksi ja Kansainvälisen Tennisliiton hallituksen jäseneksi. Broms oli kosmopoliitti, jota kiinnostivat urheilun lisäksi kulttuuri, etenkin taide, sekä eri elämäntavat yleensä. Pitkän talven jälkeen hän rentoutui vaimonsa Airin ja kolmen lapsensa kanssa Lamminniemen hovissa Liperissä.

Erkki Kourula

Jussi Huttunen

* 27.8.1941 † 1.7.2023

Kansanterveyslaitoksen (sittemmin Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos) entinen pääjohtaja, professori Jussi Huttunen kuoli heinäkuun 1. päivänä 2023 vaikean sairauden uuvuttamana. Hän oli kuollessaan 81-vuotias.

Jussi Huttunen syntyi Helsingissä 27.8.1941, jatkosodan alkukuukausina. Hänen ylioppilasäitinsä oli sen ajan hengen mukaan kotiäiti, isä valmistui lääkäriksi erikoistuen myöhemmin psykiatriksi.

Jo alakouluikäisenä Huttunen oli intohimoinen lukija, joka kantoi kirjastosta repukaupalla kirjoja. Harrastuksesta tuli elinikäinen, ja eläkevuosinaan hän osallistui entisten työtovereittensa kanssa kuukausittain kokoontuvaan kirjakerhoon. Utelias ja leikkivä mieli ei rajoittunut vain kirjoihin. Jo lapsena Huttunen oppi perheessä asuvan äidinisän kanssa nauttimaan erilaisista korttipieleistä kasinosta canastaan ja myöhemmin bridgeen. Tämän perinteen hän on siirtänyt lapsilleen ja lapsenlapsilleen.

Huttunen valmistui 25-vuotiaana lääketieteen lisensiaatiksi ja väitteli samantien lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi Helsingin yliopiston lääketieteellisen kemian laitokselta. Samoihin aikoihin nopeasti ja tehokkaasti toimiva mies oli ehtinyt solmia avioliiton erikoissairaanhoid-

tajaksi valmistuvan Railin kanssa ja saada kaksi tyttäretä.

Huttunen pätevöityi lääketieteellisen kemian dosentiksi vuonna 1968 ja muutti perheensä kanssa kahdeksi vuodeksi Kalifornian lämpöön San Diegon yliopistoon, jossa hän työskenteli professori Dan Steinbergin tutkimusryhmässä. Tutkimustyö kohdistui ihmisen rasvojen entsyymattisen synteessin ja hajotuksen säätelyyn ja siten niiden tärkeään rooliin ateroskleroosin eli valtimoiden kovettumataudin synnyssä. Tämä juonne jäi Huttuselle elinaikaiseksi tieteellisen kiinnostuksen kohteeksi, vaikka paljon muutakin tuli mukaan.

Suomeen palattuaan Jussi Huttunen lähti sairaalatyöhön ja valmistui sisätautien erikoislääkäriksi Meilahden yliopistosairaalan III sisätautien klinikalta. Täältä hänet houkuteltiin vuonna 1975 sisätautiopin apulaisprofessoriksi Kuopion yliopistoon, missä hän käynnisti ja kehitti sisätautiklinikan tutkimusta erityisesti diabeteksen osalta. Huttunen tunnettiin innostavana opettajana ja tutkijana ja huolellisena ja potilaistaan välittävänä lääkärinä. Muutkin tahot olivat kuitenkin iskeneet silmänsä etevään kliinikko-tutkija-opettajaan, ja niinpä nuori mies rekrytoitiin Kansanterveyslaitoksen (KTL) pääjohtajaksi vuonna 1978.

KTL:n johtajana Huttunen teki vaikut-
tavan uran. Hänen toimestaan KTL muut-
tui palvelu- ja valvontalaboratoriosta tutki-
muslaitokseksi, joka nopeasti saavutti kan-
sainvälisesti korkeatasoisen ja arvostetun
aseman. KTL:n erityisen mielenkiinnon
kohteiksi tulivat riskitekijöiden, elämänta-
pojen ja ravitsemuksen vaikutukset ihmi-
sen terveyteen ja sairauden vaaraan, ja koh-
desairauksista esillä olivat esimerkiksi
sepelvaltimotauti, syöpätaudit ja diabetes.
Geenitutkimukset tulivat vahvasti mukaan
kuvaan 1990-luvulla. Huttusen johdolla
KTL panosti sekä epidemiologisiin tutki-
musalustoihin että käynnisti kontrolloituja
preventiotutkimuksia. Johtaja osallistui
itse aktiivisesti tutkimuksen tekoon, ja
hänen käsiensä jälki näkyi esimerkiksi
sepelvaltimotaudin ehkäisy tutkimuksen
(Helsinki Heart Study) että syöpätautien
estoon tähtäävän ATBC-tutkimuksen
suunnittelussa ja toteutuksessa. Pääjohta-
jakautensa päätteeksi, eläkkeelle siirtyes-
sään, Huttunen oli junailmassa KTL:n ja
Stakesin fuusioitumista uudeksi Terveyden
ja hyvinvoinnin laitokseksi, jossa vahva tut-
kimuksellinen ote on onneksi säilynyt.

Suomalaisen Lääkäriseuran Duodeci-
min toiminnassa Jussi Huttunen oli
mukana lähes kaikessa mahdollisessa. Hän
toimi Aikakauskirja Duodecimin päätoi-
mittajana vuosina 2003–2006, Helsingin
Duodecim-seuran puheenjohtajana 1987–
1988 ja koko Lääkäriseura Duodecimin
puheenjohtajana 1996–1999. Tähän jak-
soon mahtui myös tehtävä Kustannus Oy
Duodecimin (KOD) hallituksen puheen-
johtajana vuosina 1996–1998. Kuin pis-
teeksi i:n päälle eläkkeelle siirryttyään
Huttunen toimi vielä KOD:n uutispäätoi-
mittajana ja Duodecimin uutispalvelun
pyörittäjänä yli 10 vuoden ajan. Vuosikym-
menien saattoon Huttunen kirjoitti kym-

meniä ja taas kymmeniä artikkeleita ter-
veydestä, riskitekijöistä ja ravitsemuksesta
Duodecim-lehteen, Terveyskirjastoon ja
Terveysporttiin. Näissä artikkeleissa Hut-
tunen tarjoili ajantasaista ja helposti
ymmärrettävää terveystietoa tasapainoi-
sesti niin maallikoille kuin alan ammatti-
laisille.

Jussi Huttusen muidenkin kotimaisten
ja kansainvälisten luottamustehtävien
määrä on ollut massiivinen. Hän on toimi-
nut esimerkiksi Diabetestutkimussäätiön,
Syöpätautien tutkimussäätiön, Suomen
Sisätautilääkärin yhdistyksen, Suomen
Syöpäyhdistyksen, Terveyden Edistämis-
keskuksen, Valtion ravitsemusneuvottelu-
kunnan, Suomen Sydänliiton, Sydäntutki-
mussäätiön, Suomen Mielenterveysseuran,
Juho Vainion säätiön ja UKK-instituutin
hallitusten puheenjohtajana. Huttunen
ehdi vaikuttaa myös Suomen Akatemian
terveyden tutkimuksen toimikunnan
puheenjohtajana. Suomalainen Tiedeaka-
temia kutsui 46-vuotiaan Huttusen jäse-
nekseen vuonna 1987.

Huttusen työtä osattiin arvostaa vuosi-
kymmenten kuluessa. Hänelle osoitettiin
esimerkiksi Diabetesliiton ja Sydänliiton
kultaiset ansiomerkit, Suomen Kulttuuri-
rahaston palkinto, Paavo Nurmen säätiön
ja Jalmari ja Rauha Ahokkaan säätiöiden
palkinnot, Pohjolan lääketieteen palkinto
ja lääketieteen toimittajien tiedottajapal-
kinto. Kunniajäsenekseen Huttunen olivat
kutsuneet Duodecim-seuran ohella muun
muassa Suomen Ravitsemustieteen yhdis-
tys ja Suomen Sisätautilääkärin yhdistys.
Hän oli myös Kuopion yliopiston kunnia-
tohtori.

Jussi Huttunen ei juuri osannut kieltäy-
tyä kutsuista ja pyynnöistä, mutta pystyi
silti pitämään toimensa järjestäytyneinä ja
eteenpäin vievinä. Huttusen kirjoitettua tai

puhuttua tekstiä oli helppo seurata, ja hän osasi helposti asettua lukijan tai kuulijan tasolle. Niinpä Huttusta vaivattiin asiantuntijana mitä moninaisimmissa tehtävissä, jotka ulottuivat tieteellisten havaintojen selittämisestä terveydenhuollon kipukohtien analyysiin. Myös tiedotusvälineet käyttivät Huttusen tietoja ja taitoja hyväkseen, hyvänä esimerkkinä soteuudistuksen monet käänteet. Hän oli kovin harmissaan siitä, ettei asiantuntijoiden käsitystä sote-alueiden lukumäärästä ja rakenteesta haluttu ottaa huomioon. Kaiken aikaa Huttunen piti terveydenhuollossa piilevän eriarvoisuuden korjaamista yhtenä päätavoitteistaan.

Huttusen kiinnostusalue oli laaja. Hän seurasi kiinteästi, paitsi lääketieteen, myös muiden tieteenalojen kehitystä, luki kirjallisuutta ja seurasi päivänpolitiikkaa. Ehkäpä eläkkeelle siirtymisen jälkeen onneksi sittenkin aikaa jäi enemmän harrastuksille ja läheisille. Avioliitto Railin kanssa saavutti kuuden vuosikymmenen

mitan, ja viisi lastenlastaan ”Pappa” opetti nauttimaan lukemisesta. Jussi oli monien kulttuurien, tiedettä ja taidetta viljelevien yhdistysten ja kerhojen jäsen ja intoa riitti myös golfaamiseen ja snookerin harrastamiseen.

1970-luvulla hankittu kesäpaikka Vesannolla oli Jussille ja Railille rakas. Jussi nautti päivätyön vastapainona fyysisestä työstä, ja ystäville tarjottiin siellä ruokaa ja saunomista. Kun ystävä etsi harvinaista kasvia, Jussi suoritti jäljitystyön. Ystävänä Jussi oli sopuisa, ehdottoman lojaali ja pyyteetön – hän otti lähimmäisen sellaisena kuin tämä oli, ilman odotuksia tai vaatimuksia.

Paheneva sairaus iski esimerkillisen terveitä elämäntapoja viettäneeseen mieheen eikä voinut olla vaikuttamatta kahden viimeisen elämänvuoden sisältöön, mutta Jussi Huttusen ajattelu ja muisti säilyivät onneksi lähes loppusuoralle saakka. Ja miehen työn perintö on säilyttänyt Suomen terveydenhuoltoon pysyvästi.

*Kimmo Kontula, Katariina Kainulainen,
Matti Huttunen ja Risto Ihamuotila*

Jaakko Hämeen-Anttila

* 26.2.1963 † 18.12.2023

Jaakko Hämeen-Anttila menehtyi äkilliseen sairaskohtaukseen 18.12.2023 Edinburghissa. Hämeen-Anttila muistetaan ahkerana tieteentekijänä, kääntäjänä ja kirjailijana, joka kirjoitti lukuisia kirjoja ja artikkeleita. Hän toimi arabian kielen ja islamin tutkimuksen professorina Helsingin yliopistossa vuosina 2000–2016 ja samalla nimikkeellä Edinburghin yliopistossa vuosina 2016–2023.

Hämeen-Anttila opiskeli Helsingin yliopistossa muun muassa klassista arabiaa, akkadia, muita seemiläisiä kieliä ja persiaa. Hänen pro gradunsa oli assyriologian alalta, ja hän aloitti myös väitöskirjansa kirjoittamisen tässä oppiaineessa. Hämeen-Anttila kuitenkin vaihtoi väitöskirjansa aiheita, ja se käsitteli lopulta klassista arabialaista filologista perinnettä. Väitöskirja oli nimeltään *Lexical ibdāl, Part I: Introduction: Source studies: With a reconstruction of Abu Turāb's K. al-I'tiqāb* (1993).

Väitöskirjan jälkeen hän julkaisi nopeassa tahdissa useita englanninkielisiä artikkeleita ja editoi arabiankielisiä tekstejä. Hänet nimitettiin Helsingin yliopiston arabian kielen ja islamin tutkimuksen professoriksi vuonna 2000.

Hämeen-Anttila myös suomensi lukuisia klassisen arabian- ja persiankielisiä

tekstejä suomeen. Käännösten joukossa on mm. Koraani sekä Rumin ja Hafezin runoutta. Hän kirjoitti monia akateemista tutkimusta popularisoivia suomenkielisiä teoksia, kuten *Islamin käsikirja* (Otava, 2004) ja *Mare nostrum: länsimaisen kulttuurin juurilla* (Otava, 2006).

Hämeen-Anttilan tärkeimmät panokset kansainväliseen tutkimukseen ovat hänen monografiansa *Maqama: A History of a Genre* (2002), *The Last Pagans of Iraq: Ibn Waḥshiyya and His Nabatean Agriculture* (2006), *Khwadāynāmag: The Middle Persian Book of Kings* (2018) ja *Portrait of an Eighth-Century Gentleman: Khālid ibn Safwān in History and Literature* (2020). Nämä kirjat ja lukuisat artikkelit kertovat Hämeen-Anttilan laajasta akateemisesta asiantuntemuksesta. Lisäksi ne osoittavat hänen kiinnostustaan etsiä ja hyödyntää lähteitä, jotka muut tutkijat ovat jättäneet huomiotta.

Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi Jaakko Hämeen-Anttila kutsuttiin vuonna 2005.

2010-luvulla Hämeen-Anttila alkoi hakea akateemisia toimia Suomen ulkopuolella. Hänet nimitettiinkin arabian kielen ja islamin tutkimuksen professoriksi Edinburghin yliopistoon vuonna

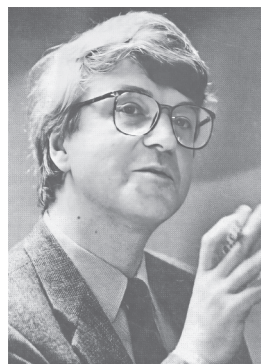
2016. Edinburghissa hän keräsi ympärilleen uuden opiskelijoiden joukon, joka oli kiinnostunut islamista sekä klassisesta arabialaisesta ja persialaisesta kirjallisuudesta.

Jaakko Hämeen-Anttilan poismeno oli äkillinen ja yllättävä. Häntä jäävät kaipaamaan hänen perheensä, ystävänsä, kollegansa ja oppilaansa Suomessa, Skotlannissa ja muissa maissa.

Ilkka Lindstedt

Sören Illman

* 12.5.1943 † 31.10.2023

Matematiikan emeritusprofessori Sören Illman menehtyi 31. lokakuuta 2023 Helsingissä äkillisen sairauskohtauksen jälkiseurauksiin. Illman oli kuollessaan 80-vuotias, syntynyt Helsingissä 12. toukokuuta 1943.

Illman suoritti ylioppilastutkinnon helsinkiläisessä Nya Svenska Samskolan -oppikoulussa vuonna 1962. Jo lukiolaisena hän oli niin kiinnostunut matematiikasta, että päätti keskittyä opinnoissaan tähän aineeseen. Niinpä ylioppilaaksi valmistumisensa jälkeen hän alkoi opiskella Helsingin yliopistossa matematiikka pääaineenaan ja valmistui filosofian kandidaatiksi vuonna 1966. Vuotta aiemmin hänet oli palkattu vt. assistentiksi saman yliopiston matematiikan laitokselle, ja assistenttina sekä Suomen Akatemian tutkimusassistenttina hän toimi myös myöhemmin. Fulbright-apurahan turvin hän pääsi Princetonin yliopistoon tekemään väitöskirjaa ekvivariantista algebrallisesta topologiasta.

Tohtoriksi Illman väitteli Princetonissa vuonna 1972. Väitöskirjatyön ohjaajana oli professori William Browder, jonka arvovaltaa matemaatikkojen piirissä kuvastaa muun muassa se, että hän on toiminut American Mathematical Society'n puheenjohtajana. Suomen Akatemian nuorem-

pana tutkijana Illman jatkoi pätevoitymistään vuosina 1972–1975, ja määrätietoisesti, kurinalaisen työskentelyn ansiosta hän oli pätevin hakija, kun Helsingin yliopiston ruotsinkielinen matematiikan professorin virka täytettiin vuonna 1975. Tässä virassa hän jatkoi vuoteen 2011 saakka.

Illmanin tutkimustyö kohdistui paljolti transformaatioryhmien teoriaan. Noin 35:n tieteellisen julkaisun joukosta erottuvat 1990-luvulla kirjoitetut, Hilbertin viidettä ongelmaa koskevat artikkelit. Saksalainen matemaatikko David Hilbert laati vuonna 1900 keskeisimpinä pitämiensä kahdenkymmenenkolmen matemaattisen ongelman luettelon, joka muodosti haastavan tutkimusohjelman viime vuosisadan matemaatikoille. Viidennen ongelman nykytulkintaa vaikeuttaa se seikka, että esimerkiksi topologisen moniston käsite ei vielä viime vuosisadan alussa ollut kiteytynyt nykyiseen muotoonsa. Illmanin käyttämä tulkinta on seuraava: Oletetaan, että G on lokaalisti euklidinen topologinen ryhmä, M on lokaalisti euklidinen avaruus ja olkoon

$$\Phi: G \times M \rightarrow M$$

ryhmän G jatkuva toiminta avaruudessa M . Onko tällöin mahdollista valita koordinaatit avaruuksissa G ja M niin, että toimin-

nasta Φ tulee reaalianalyttinen? Aikaisemman tulkinnan mukaan sama kysymys esitettiin erikoistapauksessa $M = G$, jolloin vastaus on myönteinen, kuten Andrew Gleason, Deane Montgomery ja Leo Zippin todistivat 1950-luvulla. Illman toteaa yksinkertaisin esimerkein, ettei yllä esitetyllä yleisemmällä ongelmalla aina ole ratkaisua. Hänen oma tuloksensa on, että tietty oletus muodostaa riittävän ehdon ratkaisun olemassaololle:

Ryhmän G toiminta avaruudella M toteuttaa niin sanotun Cartanin ehdon, jos avaruuden M jokaisella pisteellä x on sellainen kompakti ympäristö A , että joukko $G[A] = \{g \in G \mid gA \cap A \neq \emptyset\}$ on ryhmän G kompakti osajoukko.

Illmanin tuloksen voi nyt muotoilla seuraavasti:

Oletetaan, että G on Lien ryhmä, M on C^1 -sileä monisto ja ryhmän G toiminta monistolla M on C^1 -sileä ja toteuttaa yllä mainitun Cartanin ehdon. Tällöin monistolla M on olemassa annetun sileän struktuurin kanssa yhteensopiva reaalianalyttinen struktuuri, jonka suhteen ryhmän G toiminta on reaalianalyttinen.

Lyhyesti sanottuna: Jos Lien ryhmän Cartanin ehdon toteuttava toiminta on differentioituva, niin siitä voidaan saada reaalianalyttinen.

Vaikka Illman teoksissaan esitti vaikeita ja syvällisiäkin tuloksia, hänen tyyliinsä oli aina selkeä, yksinkertainen ja johdonmukainen. Niin suurta julkaisukiirettä hänellä ei koskaan ollut, ettei hän olisi viimeistellyt lauseidensa todistuksia täydellisyyteen asti matematiikan klassisten ihanteiden mukaisesti.

Professorina Illman joutui luonnollisesti hoitamaan myös hallinnollisia tehtäviä. Nämä hän suoritti tunnollisesti, mutta tuskinpa hän oli niistä niin kiinnostunut,

että koskaan olisi harkinnut hallinnollista uraa. Hänen ensisijainen kiinnostuksen kohteensa oli kuitenkin aina tutkimustyö, jonka hän pystyi yhdistämään matkustusharrastukseensa lukuisilla pitkäaikaisilla vierailuilla eri maiden yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa. Suomen professoreista ei todennäköisesti kovinkaan moni ole saanut yhtä lukuisaa määrää kutsuja huippuyliopistoihin kuin Illman. Keskimäärin lähes joka toinen lukuvuosi kului osittain tai kokonaan ulkomailla. Kohteina olivat Institute for Advanced Study Princetonnissa, Institut des Hautes Études Scientifiques Ranskassa, Oxfordin yliopiston matematiikan laitos, Forschungsinstitut für Mathematik, ETH Zürichissä, Michiganin yliopisto, Kioton yliopiston matematiikan tutkimuslaitos, Max Planck Institut für Mathematik ja saman verran muita.

Ulkomailla hän piti toistasataa tieteellistä esitelmää, ja hänen tiivis yhteydenpitoonsa muihin transformaatioryhmien teorian harrastajiin takasi, että hänellä oli tarjota ajankohtaista tietoa ja väitöskirjan aiheita jatko-opiskelijoille, joiden väitöskirjatöitä hän ohjasi Helsingissä. Näistä seitsemän väitteli Helsingin yliopistossa. Illmanilla oli pitkäaikainen Suomen Akatemian rahoittama tutkimusprojekti, joka takasi jatko-opiskelijoille hyvät taloudelliset edellytykset keskittyä opintoihin. Myös hänen johtamansa transformaatioryhmien seminaari tarjosi alan tutkijoille ja opiskelijoille hyvin toimivan yhteisön, jonka viikoittaisissa kokoontumisissa tutustuttiin alan ajankohtaisiin kysymyksiin. Seminaaria Illman johti omaan leppoisaan, mutta samalla itse asiaan keskittyvään tyyliinsä. Väitöskirjatyön ohjaajana hän oli aina kiinnostunut opiskelijoidensa työstä ja sen etenemisestä, sekä oli valmis keskustelemaan tutkimuksen aikana vastaan tulevista pulmista.

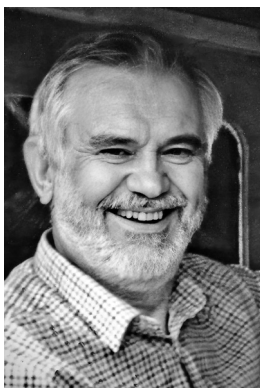
Ansioistaan Illman ehti saada runsaasti tunnustusta. Hänet valittiin Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi vuonna 1980, ja hän oli myös Suomen Tiedeseuran jäsen. Oscar Öflund -säätön palkinnon tieteellisistä ansioista hän sai vuonna 1993 ja Magnus Ehrnroothin säätön palkinnon vuonna 1997. Hän toimi Helsingin yliopistossa promoottorina filosofisen tiedekunnan maisteri- ja tohtoripromootiossa vuonna 2003, ja samana vuonna hänen kunniakseen järjestettiin kansainvälinen konferenssi Helsingin yliopistossa juhlistamaan hänen 60-vuotispäiväänsä. Hänelle myönnettiin myös Helsingin yliopiston hopeamitali. Luonnollisesti hän oli Suomen matemaattisen yhdistyksen jäsen, mutta myös American Mathematical Societyyn sekä London Mathematical Societyyn jäsen.

Kollegana Sören Illman oli helposti lähestyttävä, avoin ja avulias. Kun hän lähes

puoli vuosisataa sitten palasi Yhdysvalloista Helsingin yliopiston silloisen matematiikan laitoksen ahtaisiin tiloihin, hän toi raikkaita tuulahduksia suuresta maailmasta. Jos jostain kantautui puheensorinaa ja iloista naurua, oli melko varmaa, että Sören oli läsnä. Hyväntuulisuuttaan hän ei näyttänyt koskaan menettävän. Oli aina mielenkiintoista keskustella Sörenin kanssa, sillä hänellä oli tietoa ja älykkäitä mielipiteitä muustakin kuin matematiikasta; hän oli esimerkiksi oopperamusiikin suurkuluttaja ja sellaisena erittäin asiantunteva. Ulkomaanmatkoillaan hän tutustui mielellään isäntämaan kulttuuriin. Niinpä hän esimerkiksi Kiotossa asuessaan alkoi kerätä ukiyo-e-puupiiroksia.

Söreniä jäivät kaipaamaan vaimo Kerstin, lapset Jerker ja Johanna perheineen sekä suuri joukko kollegoita ja ystäviä monessa maanosassa.

Erik Elfving ja Kaj Malm

Kai Krohn

* 29.7.1936 + 11.7.2023

Tampereen yliopiston pitkäaikainen patologian ja lääketieteellisen teknologian professori Kai Krohn kuoli 86-vuotiaana 11. heinäkuuta 2023. Hän oli syntynyt Helsingissä 29.7.1936, viisilapsisen perheen keskimmäiseksi lapseksi. Krohnin värikäs persoona ja ymmärrys tulevaisuuden kehitysuunnista oli keskeisessä roolissa Tampereen yliopiston kehittämisessä kansainväliseksi lääketieteen ja luonnontieteen toimijaksi ja viitoitti yhteistyötä Tampereen yliopistojen välillä.

Taiteellisenä ja matemaattisesti ja visuaalisesti lahjakkaana Krohn suunnitteli alun perin arkkitehdin uraa. Lääketiede vei lopulta kuitenkin voiton ja hän valmistui Helsingin yliopistosta lääkäriksi vuonna 1962, lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi vuonna 1968 ja patologian erikoislääkäriksi vuonna 1969. Hänet nimettiin Tampereen yliopiston ensimmäiseksi patologian professoriksi vuonna 1973 ja lääketieteellisen teknologian professoriksi vuonna 1995. Tästä tehtävästä hän jäi eläkkeelle vuonna 2001, mutta jatkoi sen jälkeenkin aktiivista tieteellistä työtään lähes kuolemaansa asti. Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi hänet kutsuttiin vuonna 1999 ja Tarton yliopiston kunniatohtorin arvon hän sai vuonna 2009.

Leimaa-antavimpia piirteitä Krohnin tieteellisellä uralla olivat nousevien tutkimusalojen ja -menetelmien varhainen tunnistaminen, sattumalöydösten hyödyntäminen ja uuteen rohkeasti sukeltaminen. Hänen väitöskirjansa käsitteli autoimmuunisairauksien mekanismeja eli miten ihmisen immuunipuolustus joskus hyökkää virheellisesti omia kudoksia kohtaan. Tämä urauurtava uusi tutkimuslinja jatkui ja laajeni post-doc vaiheen tutkijana New Yorkissa. Erilaisten sattumusten kautta Krohn päätyi New York Blood Centerissä myös tutkimaan maksasairauksia ja niin kutsuttua seerumihepatiittia. Hän kumppaneineen huomasi, että tämän autoimmuunipohjaiseksi oletetun maksasairauden takaa löytyikin elektronimikroskoopilla katsottuna viruksen tapaisia partikkeleita. Työ julkaistiin ja se johti osaltaan B-hepatiittivirusten tunnistamiseen ja moneen siihen liittyvään tieteelliseen läpimurtoon.

Palattuaan Suomeen, Krohn valittiin patologian professoriksi vasta perustettuun Tampereen yliopiston lääketieteelliseen tiedekuntaan. Tässä virassa hän keskittyi toiseen uuteen alaan, syöpäimmunologiaan ja mahdollisuuteen diagnosoida ja hoitaa syöpää immunologisin keinoin. Tämä johti

yhteen ensimmäisistä Tampereella tehdystä kontrolloidusta hoitotutkimuksista, jossa keuhkosityöpotilaille potilaille annettiin vakiintuneen hoidon lisäksi immunologisesti vaikuttavia kokeellisia hoitoja. 1980-luvun alussa Krohn kävi USA:ssa opettelemassa uuden lääketiedettä mullistaneen tekniikan eli monoklonaalisten vasta-aineiden tuottamiseen. Tampereella näitä kehitettiin ja testattiin naisten rinta- ja munasarjakasvaimissa. Tulokset olivatkin hyviä diagnostiikan ja hoidon seurannan osalta, mutta itse hoitoon valmistetut eivät vielä tuolloin olleet sopivia. Nyt neljä vuosikymmentä myöhemmin immunologiset soluterapiat ovat kehittyneet erittäin tehokkaiksi syöpähoitoiksi, ja suuri osa uusista syöpälääkkeistä on monoklonaalisia vasta-aineita.

1980-luvun alussa lääketieteen lehdissä julkaistiin artikkeleita uudesta pelottavasta taudista, johon sairastuneet menettivät immuunipuolustuksensa ja menehtyivät melko nopeasti, yleensä vaikeisiin infektiosairauksiin. Tauti sai nimen AIDS (Acquired Immunodeficiency Syndrome) ja sen aiheuttajaksi selvisi vuonna 1983 HI (Human Immunodeficiency) virus. Jo tässä vaiheessa Krohn ennusti uuden taudin globaalin merkityksen ja siirsi tutkimusryhmänsä painopisteen vahvasti HIV-tutkimukseen. Hän lähti sapattivapaalle USA:n kansalliseen terveysinstituuttiin, HI-viruksen löytäneen Robert C. Gallon laboratorioon. Tänä aikana hän rakensi USA:ssa erinomaisen kontakti- ja yhteistyöverkoston, jonka kanssa hän julkaisi seuraavan 20 vuoden aikana vaikuttavan joukon HIV-infektion patologiaan ja rokotusmahdollisuuksiin liittyviä tutkimustuloksia. Juuri HIV/AIDS-tutkijana ja rokotekehittäjänä Krohn muistetaan parhaiten, niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Krohn

ymmärsi myös tutkimuksen hyödyntämisen välttämättömyyden ja hän perusti mm yrityksen AIDS rokotteen kehittämiseksi.

HIV-epidemia vei Krohnin takaisin virustutkijaksi mutta toisaalta sittemmin ohjasi hänet jälleen myös autoimmuunisairauksien tautimekanismien selvittäjäksi. Tämän taustalla oli Krohnin voimakas panostus HIV-tutkimuksessaan uusiin molekyylibiologian ja geeniteknologian mahdollisuuksiin. Näiden uusien menetelmien avulla hän havaitsi mahdollisuuden palata avoimeksi jääneeseen nuoruuden tutkimuskysymykseensä, mikä aiheuttaa lapsilla esiintyvän harvinaisen APECED oireyhtymän (autoimmune polyendriopathy, candidosis, ectodermal dysplasia). Väitöskirjaa tehdessään Krohn oppi, että APECED:sta kärsivillä lapsilla oli samantyyppinen, mutta nopeammin etenevä, kudosaivuriot kuin tutkituilla koe-eläimillä. Silloiset koemenetelmät eivät onnistuneet selvittämään APECEDin syntymekanismia, mutta geeniteknologian avulla taudin takaa löytyi lopulta virhe AIRE geenissä (autoimmune regulator), jonka Krohnin koordinoima suomalais-japanilais-sveitsiläinen tutkijaryhmä julkaisi vuonna 1997 arvostetussa Nature Genetics -lehdessä. Onnistumisen tunne oli ilmeinen, kun tähän vanhaan ongelmaan näin löytyi viimein ratkaisu 30 vuotta kysymyksen esittämisen jälkeen.

Yliopistot painottavat nykyään kansainvälisyyden merkitystä, mutta Krohnille tämä oli luontaista ja ominaista jo yli 50 vuotta sitten. Hän työskenteli itse USA:ssa kolmeen otteeseen, yhteensä noin viiden vuoden ajan ja hänen työyhteisössään Suomessa oli ulkomaalaisia tutkijoita lähes jatkuvasti 1980-luvulta lähtien – niin USA:sta, Kiinasta, Japanista, Baltiasta kuin muualta Euroopastakin. Erityisen läheiset

suhteet hänelle kehittyi Viron tutkijayhteisöön, johon useat hänen pitkäaikaisimmista yhteistyökumppaneistaan kuuluivat. Hän järjesti lukuisia kansainvälisiä kokouksia Suomessa ja koordinoi useita monikansallisia tutkimusverkostoja. Kansainvälisyys – ja nimenomaan monipuolinen sellainen – oli Krohnin mielestä edellytys tutkimuksen kehittymiselle, ja hänen työyhteisönsä oli aina avoin uusille kulttuurille ja ideoille.

Lääketieteen perusopetus ei ollut Krohnin ominta alaa, mutta hän oli hyvin innostunut nuorten tutkijoiden koulutuksesta. Ohjattuja väitöskirjoja syntyi parisenkymmentä, ja lisäksi hän mentoroi maisteriopiskelijoita ja post-doc vaiheen tutkijoita. Ohjattaviaan hän neuvoi erityisesti kriittiseen ajatteluun ja siihen, että ensimmäinen päähän tuleva ajatus ei välttämättä ole oikea. Itseään hän kuvasi tutkijana ikuisiksi vastarannan kiiskeksi. “Olen periaatteellisesti aina eri mieltä, myös itseni kanssa”, Krohnin muistetaan sanoneen. Nuorelle tutkijalle tällainen kriittinen asenne jäi mieleen hyvänä opetuksena – joskin Krohnin oppositioasenne ei aina rajoittunut ainoastaan tutkimuskysymyksiin ja aiheutti siksi joskus mielipahaa yliopistoyhteisössä.

Luonnontieteellisen koulutuksen saaminen Tampereelle tukemaan lääketieteellistä tutkimusta ja opetusta oli Krohnin pitkäaikainen ja hyvin perusteltu tavoite, joka lopulta toteutui. 90-luvun alussa syvimmän laman keskellä lääketieteellistä tiedekuntaa uhkasi konkreettinen lopetusuhka, mutta Krohnin johtama pelastusoperaatio onnistui kääntämään tilanteen tiedekunnan säilymiseen ja kahden erillislaitoksen, Lääketieteellisen teknologian instituutin (Institute of Medical Technology, IMT) ja Terveystieteen laitoksen

perustamiseen. Tämä oli merkittävä askel Tampereen yliopistolle, ja taaksepäin katsoen kansallisestikin täysin oikeaan osunut päätös.

IMT:llä oli selkeä tavoite kehittyä korkeatasoiseksi kansainväliseksi tutkimusyksiköksi, ja Krohn rekrytoi sinne rohkeasti uransa nousuvaiheessa olevia tutkijoita, joille annettiin vapaat kädet kunnianhimoisiin tutkimuksiinsa hyvin kevyen hallinnon avustamina. Tämä konsepti osoittautui menestykseksi ja johti muun muassa yliopiston ensimmäisen Akatemian tutkimuksen huippuyksikön muodostumiseen. IMT:ssä omaksuttiin useita paikallisesti ja kansallisestikin uusia käytänteitä kuten säännöllinen arviointi Scientific Advisory Boardin toimesta ja siihen liittyen rolling tenure -järjestelmä. Yhdessä nämä loivat ympäristön, jossa tutkijoilla oli mahdollisuus toteuttaa unelmiaan ja visioitaan ja jossa voitiin nopeasti vastata uusiin trendeihin. Tästä esimerkkinä maamme ensimmäisen bioinformatiikan professuurin perustaminen.

Krohnin ennakkoluuloton visionäärisyys ja päättäväisyys oikeaksi näkemiensä asioiden edistämiseksi yhdistettynä huoneen täyttävään persoonallisuuteen toimivat IMT:n kehittymisen kulmakivinä. Tästä esimerkkinä Howy Jacobs muistaa vielä rekrytointinsa 1990-luvun varsin konservatiiviseen Suomeen. Krohn näki punk-rokkarin habituksen läpi huippututkijan, joka sittemmin valittiin myös Akatemiaprofessoriksi ja Vuoden professoriksi. Juuri ennen eläkkeelle siirtymistään Krohn onnistui vielä saamaan asetusmuutoksen yliopistolakiin, joka mahdollisti myös luonnontieteen opetuksen antamisen IMT:ssä. Jo seuraavana syksynä ensimmäiset opiskelijat aloittivat opintonsa uudentyyppisessä koulutusohjelmassa, jonka

perusajatuksena oli konkreettinen yhteys tutkimukseen. Jo alkumetreillä aloitettu yhteistyö Tampereen teknillisen yliopiston (TTY) kanssa konkretisoitui koulutusohjelman jakautuessa DI- ja FM-linjoihin, ja IMT:n nimen ”technology”-osakin sai perusteen.

Sittemmin IMT kehittyi osaksi nykyistä Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekuntaa ja toimi konkreettisenä esimerkkinä Tampereen yliopistojen toimintojen sujuvasta yhteistyöstä sekä poikkitieteellisen toiminnan mahdollisuuksista. Voi perustellusti todeta Krohnin kauaskantoisen näkemyksen ja aktiivisen toiminnan IMT:n perustamiseksi olleen erinomainen asia Tampereen yliopistolle. IMT nosti korkeatasoisen biolääketieteellisen ja -teknologisen tutkimuksen ja opetuksen Tampereen kansainväliseksi vahvuusalueeksi ja toi uusia tuulia yliopiston toimintamalleihin. Tämän koulun kasvatit ovatkin nyt johtamassa keskeisiä toimintoja yliopistossa.

Krohnin mielenkiinnon kohteet ja osaaminen olivat hämmästyttävän monipuoliset. Hän oli kiinnostunut niin lähiympäristöstä kuin maailman tapahtumista. Krohn oli perustamassa Pälkäneen Vanhankirkon Suojeluyhdistystä ja alueen arkeologisia kaivauksia. Eläkkeelle siirtytään hän osallistui politiikkaan Pälkäneen kunnanvaltuustossa ja opetteli myös pia-

nonsoittoa. Nuorena arkkitehdin uraa miettineen Krohnin toiveiden täyttymykseksi muodostui itse rakennettu hirsilinna Pälkäneelle, jonka järeät hongat hän kaatoi omasta metsästä vaimonsa professori Annamari Rankin kanssa. Iltatähti-tilan lammaspaietista ja vieraanvaraisuudesta saivat nauttia monet ystävät ja kansainväliset tutkijakollegat. Krohnin puusepäntaidot kulminoituivat itse rakennettuun veneeseen, jolla perhe seikkaili Kustavin vesillä. 2000-luvun pakolaisvirrat kirjoittivat Krohnin kirjoittamaan runoteoksen *Lähtö Afrikasta*. Hän kirjoitti myös elämäkertakirjan *Oma ja vieras*, jonka nimi viittaa hänen uraansa immunologina ja virologina, mutta myös teeman laajempaan inhimilliseen pohdintaan. Kirjan kantta kuvittaa hänen oma akvarellinsa.

Henkilönä Krohnia voi luonnehtia aikamme renessanssi-ihmiseksi. Hän oli monitaitoinen visionääri, joka tunnisti tulevaisuuden kehityssuunnat ja rohkeasti tarttui niihin välittämättä muiden epäilyksistä. Krohnin oppilaat ja työtoverit muistavat hänet karismaattisena, innostavana ja dynaamisena johtajana, joka sai persoonallaan magneetin tavoin ihmiset viemään yhdessä uusia asioita eteenpäin. Krohnin kuusi lasta jatkavat hänen elämäntyötään lääketieteen, kulttuurin ja arkkitehtuurin aloilla.

*Per Ashorn, Howy Jacobs,
Kalle Saksela ja Olli Silvennoinen*

Eino Murtorinne

* 25.11.1930 † 15.7.2023

Uusimman ajan kirkkohistorian emeritusprofessori Eino Murtorinne kuoli Helsingissä 15.7.2023. Hän oli 92-vuotias, syntynyt Kiuruvedellä 25.11.1930. Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi hänet kutsuttiin vuonna 1973.

Eino Murtorinne pääsi vuonna 1950 ylioppilaaksi herännäispainotteisesta Raudaskylän keskikoulusta ja lukiosta. Hän aloitti kohta teologian opinnot Helsingissä. Ajan tavan mukaan hän suoritti korkeimmat arvosanat useasta oppiaineesta.

Murtorinne vihittiin papiksi vuonna 1956 Kuopiossa. Myöhemmin hänen oli tehtävä valinta tieteelliselle uralle suuntautumisen ja käytännön papintyön välillä. Murtorinne valitsi edellisen. Tutkimusaiheen valintaan vaikutti ratkaisevimmin Turun yliopistossa Suomen historian professorina toiminut Mikko Juva. Murtorinne rupesi tutkimaan 1800- ja 1900-luvun vaihteen sortokauden eli niin sanottujen routavuosien oikeustaistelua kirkon ja papiston näkökulmasta.

Murtorinne väitteli syksyllä 1964 tutkimuksellaan *Papisto ja esivalta routavuosina 1899–1906*, joka oli käännteentekevä tuodessaan kirkkohistorian tutkimuksen melko lähelle nykyaikaa ja liittäessään siihen poliittisen aspektin.

Väitöskirjaa valmistellessaan Murtorinne oli tekemisissä myös niin sanottujen profaanihistorioitsijoiden kanssa. Hän kuului legendaariseen Tannerin seminaariin, joka tarjosi hänelle vertaistukea. Licensiaatintyön epävirallinen tarkastus järjestettiin Suomen ja Skandinavian historian professorin Pentti Renvallin seminaarissa. Hannu Soikkanen, myös alun perin Juvan oppilas, oli Murtorinteen perheystävä.

Luterilaisen esivaltateologian problematiikka vei Murtorinteen kohta uusille urille, tutkimaan Saksan kirkkotaistelua. Hän pääsi keräämään aineistoa Saksan ja Pohjoismaiden kirkkojen suhteista kolmannen valtakunnan aikana. Saksan kirkkotaistelun tutkimus tuotti yhteensä neljä merkittävää monografiaa. Murtorinne kykeni niissä säilyttämään tieteellisen objektiivisuutensa eikä kansallissosialismin vaikutukseen liittyvästä aiheestaan huolimatta noussut miksikään ”kohutuskijaksi”.

Murtorinne nimitettiin vuonna 1975 ihannevirkaan, uusimman ajan kirkkohistorian henkilökohtaiseksi ylimääräiseksi professoriksi. Hän rupesi määrätietoisesti suuntaamaan omaa ja oppilaidensa mielenkiintoa kirkon ja papiston asemaan suo-

malaisessa yhteiskunnassa 1900-luvulla. Hänen johdollaan käynnistyi Suomen Akatemian rahoittama tutkimusprojekti ”Suomen kirkko uusimman ajan aatteellisissa, poliittisissa ja sosioekonomisissa muutoksissa”.

WSOY julkaisi *Suomen kirkon historian* 1990-luvun ensimmäisellä puoliskolla professorien Kauko Pirisen, Pentti Laasosen ja Eino Murtorinteen yhteistyön tuloksena. Murtorinne kirjoitti siihen 1800- ja 1900-lukua käsittelevät laajat osat.

Murtorinteen hyvää ajan hengen ”vainua” osoitti, että hän kiinnostui 1980-luvun puolivälissä kirkkojen asemasta Itä-Euroopan sosialistisissa maissa ja ryhtyi organisoimaan sitä koskevaa tutkimusta. Neuvostoliittoon, Inkeriin, Baltiaan, Itä-Saksaan ja muuhun Itä- ja Keski-Eurooppaan kohdistuneen tutkimuksen ajankoh-taisuuden osoitti lopullisesti Berliinin muurin murtuminen vuonna 1989.

Suomen kirkkohistoriallisessa seurassa Murtorinne hoiti kaikkia keskeisiä tehtäviä puheenjohtajuuteen saakka. Juhlakirjan *Kirkko ja politiikka* hän sai 1990. Hän oli keskeisesti toteuttamassa seuran 100-vuotistapahtumaa vuonna 1991. Seuran kun-niajäseneksi Murtorinne kutsuttiin vuonna 2001. Hän edusti seuraa Tieteellisten seurain valtuuskunnan hallituksessa.

Suomen Historiallisen Seuran tutkija-jäseneksi Murtorinne kutsuttiin nuorena dosenttina vuonna 1969. Seuran hallituk-sessa hän toimi pitkään ja oli puheenjoh-tajana vuonna 1984. Silloinen toiminnan-johtaja muistaa Murtorinteen esimiehenä, joka oli poikkeuksellisen ystävällinen ja hienovarainen.

Murtorinne toimi myös pohjoismaisen yhteistyön edistämiseksi kirkkohistorian piirissä. Hän julkaisi Markku Heikkilän

kanssa Kotimaa-kustannustalon historian ja oli sen jälkeen Suomen lehdistöhistori-allisen seuran johtokunnan jäsen.

Murtorinne suunnitteli Suomen kirkkohistorian laitoksen assistenttina kirkkol-lisen kansanperinteen yleiskyselyn. Tar-koituksena oli selvittää toisaalta vanhan kirkollisen tavan murtumista eri puolilla Suomea ja uuden elämänmuodon omak-sumista, toisaalta suomalaisten herätys-liikkeiden vaikutusta. Kyselylomake, joka oli laajuudeltaan lähes 30 sivua, käännet-tiin ruotsiksi. Esikuvan tarjosi Lundissa professorina työskennellyt Hilding Pleijel.

Eino Murtorinne kuului vuodesta 1976 lähtien paitsi *Teologisen Aikakauskirjan* myös *Historiallisen Aikakauskir-jan* toimituskuntaan. Savon historian toi-mituskunnan puheenjohtajana hän vai-kutti sittemmin käytännössä siihen, että savolaiset ovat maakuntahistorioiden etu-rivissä.

Murtorinne oli paitsi tutkija ja tutki-musten ohjaaja, myös tiedepoliitikko, joka toimi Suomen Akatemian humanistisen toimikunnan jäsenenä ja varapuheenjohtajana.

Murtorinne kantoi omalta osaltaan vastuuta luterilaisen kirkon ekumeeni-sista ja kansainvälisistä suhteista 1970-luvun puolivälistä 1990-luvun alkuun. Hän toimi kolmen arkkipiispan – Martti Simojoen, Mikko Juvan ja John Vikströ-min – aikana. Hän oli kirkon ulkoasiain neuvoston teologisten asiain jaoston pit-käaikainen jäsen ja puheenjohtaja.

Murtorinne oli koulutuksensa ja suun-tautumisensa perusteella laaja-alainen teologi. Hän oli mukana luterilaisen kir-kon oppineuvotteluissa Venäjän ortodok-sisen kirkon kanssa. Murtorinne antoi merkittävän panoksen myös kirkko-val-

tio-problematiikan sekä kirkon ja kulttuurin suhteiden pohdintaan.

Suomen evankelisluterilainen kirkko myönsi Murtorinteelle vuonna 2014

Pyhän Henrikin ristin. Kirkon korkeimman kunnianosoituksen perusteena olivat hänen akateemiset ja ekumeeniset ansionsa.

Hannu Mustakallio

Kuva: Seppo J. J. Sirkka /
Suomen kirkkohistoriallinen seura

Olli Mäkelä

* 31.8.1929 + 27.5.2022

Helsingin yliopiston serologian ja bakteriologian emeritusprofessori Valto Eero Olavi (Olli) Mäkelä kuoli Helsingissä 27.5.2022. Hän oli syntynyt Voikkaalla, Kuusankoskella 31.8.1929. Hän valmistui lääketieteen lisensiaatiksi Helsingin yliopistosta vuonna 1955 ja väitteli lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi vuonna 1957. Lääketieteellisen genetiikan dosentti (ensimmäinen Suomessa) hänestä tuli vuonna 1962.

Olli Mäkelä toimi Valtion Seerumilaitoksen johtajana vuosina 1965–1968, Helsingin yliopiston immunologian henkilökohtaisena ylimääräisenä professorina 1968–1970 ja Suomen Akatemian tutkijaprofessorina 1970–1977. Hänen päätoimensa oli bakteeriopin ja serologian professuuri vuosina 1972–1995.

Mäkelän uran alkuvaiheen tärkein tutkimuskohde olivat veriryhmät ja veriryhmä-immunitetti, eli serologia, koska veriryhmävasta-aineita tutkittiin seeruminäytteistä. Vaimonsa Pirjo Mäkelän kanssa hän tutki bakteerien genetiikkaa ja bakteriotaageja, joita myös käytti myöhemmin mallina immunologisissa töissään. Veriryhmien tunnistamiseen käytettiin alkuun eri kasvien siemenistä eristettyjä lektiinejä, joilla on spesifiteettiä eri sokerirakentei-

siin. Siemeniä laitokselle olikin kertynyt suureen arkkuun niitä aiemmin keränneiden edeltäjien, erityisesti professori Werner Oswald Strengin, toimesta.

Sittemmin Mäkelän mielenkiinto siirtyi vasta-aineisiin, niiden rakenteen ja toiminnan geneettiseen määräytymiseen ja ominaisuuksiin. Tämä tutkimuslinja säilyi koko Mäkelän uran ajan. Tämä ei olekaan mikään ihme, koska vasta-aineet ovat ihmisen monipuolisimpia molekyyliä. Niiden avulla voidaan tunnistaa miljoonia erilaisia rakenteita. Miten vasta-aineita voidaan saada erittäin spesifisiksi tunnistamaan tiettyjä rakenteita ja toisaalta ylläpitämään erittäin laajaa repertuaaria, ilman että tuhotaan omia rakenteita, ovatkin olleet immunologian keskeisimpiä kysymyksiä.

Olli Mäkelä teki tutkijavierailun nobelisti Joshua Lederbergin laboratorioon, Stanfordin yliopistoon 1960-luvun alussa. Siellä hän teki tutkimustöitä australialaisen (Itävallassa syntyneen) immunologin Gustav Nossalin kanssa vasta-aineiden monimuotoisuuden genetiikasta ja yksittäisten solujen ja solukloonien kyvystä tuottaa vasta-aineita. Tämän jälkeen (1963–1965) Mäkelä siirtyi Lontooseen (Mill Hill) Nicholas Avrion Mitchisonin laboratorioon, jossa tutkittiin lymfosyyttien kykyä tuottaa

vasta-aineita. Yksi Mäkelän merkittävimpiä löydöksiä oli osoittaa, että yksi solu tuottaa vain yhdentyyppistä vasta-ainetta. Tämä on osoittautunut erittäin tärkeäksi immunologiseksi ominaisuudeksi.

Mäkelän työt ovat ennakoineet myöhempiä tutkimuksia monoklonaalisista vasta-aineista ja vasta-ainegeenien muodostumisesta somaattisen rekombinaation ja somaattisten mutaatioiden avulla. Tällaisen ”geeniruletin” seurauksena voi syntyä kymmeniä miljoonia erilaisia vasta-aineita. Näistä aiheista saivat Nobel-palkinnon saksalainen Georges Köhler ja argentiinalainen César Milstein vuonna 1984 sekä japanilainen Susumu Tonegawa vuonna 1987. Mäkelän ryhmän tutkija Matti Kaartinen tekikin postdoktoraalityönsä César Milsteinin laboratoriossa Cambridgessa, Englannissa. Osa työstä pohjautui Mäkelän laboratoriossa kehitettyyn oksatsoloni-vasta-ainemalliin, jonka Kaartinen siirsi Milsteinin laboratorioon. César Milstein nimitettiin Helsingin yliopiston kunniatohtoriksi promootiossa vuonna 2000.

Mäkelän tutkimustyö oli klassista perusimmunologiaa, mutta suurten kysymysten ja tieteen periaatteiden äärellä. Hänellä oli silmää yksityiskohdille, joista suuremmat periaatteet sitten useimmiten kumpusivatkin. Hän tutki edellä mainittujen vasta-aineiden spesifiteettien lisäksi myös niiden muita ominaisuuksia, IgG vasta-aineiden alaluokkia, geneettisesti määräytyneitä allotyyppejä piirteitä (kuten Gm allotyypit) ja affiniteettia. Englannista siirtyi serobakteriologian laitokselle perinteinen Fred Sangerin kehittämä käsityönä tehtävä DNA:n sekvensointimenetelmä, jonka avulla vasta-ainegeenien sekvenssejä luettiin. Yksi henkilö luki niitä ääneen (“ACCGGTT...”), ja toinen kirjasi ylös. Mäkelää kiinnostivat

immuunireaktiot pieniä mallimolekyylejä, niin sanottuja hapteneja (okatsoloni, DNP, NIP) vastaan. Monimutkaisia asioita, kuten somaattisia hypermutaatioita, voitiin näin tutkia mahdollisimman yksinkertaisilla malleilla. Niihin perustuukin eräs Mäkelän oma tieteellinen löydös, niin sanotut heterokliittiset vasta-aineet. Nämä ovat vasta-aineita, jotka reagoivat paremmin immunisoitavan antigeenin lähisukulaisen kuin itse antigeenin kanssa. Immunogeeniset rakenteet ovat ristireagoivia, mutta todennäköisesti geneettisen ohjautumisen kautta tai rakenteellisten syiden takia immuunireaktio on voimakkaampi likeistä rakennetta kohtaan. Tämä osoitti, ettei immuunireaktio ole täysin yksi yhteen immunisoitavan rakenteen kanssa.

Mäkelä piti tärkeänä immunologisten tutkimusten luotettavuutta. Hänen avullaan kehitettiin monia menetelmiä mittaamaan eri aineiden ja infektioissa syntyneiden vasta-aineiden pitoisuuksia ja sidosvoimia. Klaus Hedmanin aloitteesta tehdyt vasta-aineiden aviditeettitutkimukset ovat johtaneet moniin diagnostisiin sovellutuksiin tuoreiden infektioiden erottamiseksi vanhasta immuniteetista. Tarkkuuden ja täsmällisyyden vaatimus johti myös Mäkelää arvioimaan muiden tutkimustuloksia, ja kilpailuhenkisiä vertailuja tehtiin erityisesti Turun immunologien kanssa Yersinia- ja Legionella-bakteerilöydöksistä ja niiden serologiasta.

Mäkelän tapa esittää tuloksia oli eksaktia, mutta joskus hieman vaikeasti ymmärrettävää. Aiheet olivat monimutkaisia, eikä Mäkelä taipunut todellisuutta vääristävään yksinkertaistamiseen. Eräissäkin julkaisussa esitettiin kuvassa geelijaota ja kuvatekstissä hieman valitellen todettiin, että näytteiden applikaatiokohdan merkintä oli unohtunut. Olisihan lukijan pitänyt ymmärtää, ettei isoelektrisessä fokuasaati-

ossa ole väliä mille kohtaa näytteet on alun perin asetettu, koska molekyylit siirtyvät voimakkaassa sähkökentässä omille isoelektrisille kohdilleen joka tapauksessa. Piilevää huumoria tuli esiin aina silloin tällöin eri yhteyksissä. Yhden varhaisen veriryhmiä koskevan julkaisun otsikko oli *A weak B containing anti-B*. Ja onpa jäänyt mieleen näkyä yhdeltäkin luennolta, jossa lusikan puutteessa Olli Mäkelä sekoitti yleisön edessä sokeria kahvikupissaan tynnosti karttakepin avulla niin, ettei kepin kolme metriä korkealla oleva paksumpi pää lainkaan horjunut.

Mäkelällä oli paljon kansainvälisiä yhteyksiä. Hän tunsi immunologian alan tärkeimmät henkilöt maailmalla ja saavutti arvostetun aseman perusimmunologien piirissä. Hän oli perustamassa Suomen Immunologiyhdistystä (SIY) vuonna 1974 ja liittämässä sitä Skandinavian immunologiyhdistykseen (SSI). Hän oli myös järjestämässä Euroopan immunologikongressia Helsingissä vuonna 1975, jolloin lyhyellä varoitusajalla samaan aikaan järjestetyn ETYK-kokouksen takia vieraiden hotellihuonevarauksia peruttiin. Mäkelä ei empinyt vaan majoitti kotiinsa niin monta vierasta kuin vain sinne mahtui, ja varmasti jätti mieluisat muistot vierailleen. Saunassa oli kuulemma testattu pään korkeudelle asetetun kanamunan kypsymistä. Työpaikalla Olli Mäkelä oli tinkimättömyytensä takia hieman pelätty hahmo. Työpöydälle ilmestyneen lapun ”Ollilla asiaa” nähdessään ei aina voinut olla varma, minkälaisesta konsultaatiosta oli kyse.

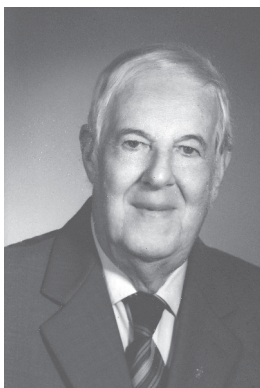
Mäkelälle tärkeää oli tiedon levittäminen. Hänen immunologian luentonsa oli-

vat selkeitä. Hän teki aloitteen ja oli kirjoittamassa ensimmäistä suomenkielistä mikrobiologian oppikirjaa, johon sisältyi myös immunologia (julkaisijana Duodecim). Hän julkaisi yli 200 tieteellistä artikkelia kansainvälisiin lehtiin ja monia lääkärikuntaa valistavia suomenkielisiä artikkeleita Duodecim-lehteen. Yhden aiheena oli immunologinen toleranssi eli ”totutus”, kuten hän asian ilmaisi (Duodecim 1968).

Mäkelän ansiot huomioitiin. Hänet valittiin Suomalaisen Tiedekatemian jäseneksi jo vuonna 1973. Edellisenä vuonna hän sai Matti Äyräpään palkinnon ja piti luennon aiheesta ”Immuunivasteen säätely”. Finska Läkaresällskapet jubileumspris-palkinnon hän sai vuonna 1985. Olli Mäkelä toimi Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan dekaanina vuosina 1987–1995.

Tiedemiehelle tyypillisesti Olli Mäkelä oli älykäs, rehellinen ja kriittisesti ajatteleva, mutta itsensä suhteen vaatimaton. Päätöksenteon pohjaksi hän kuunteli muita ja keräsi riittävästi aineistoa jotta ymmärsi eri näkökohtia ja pystyi olemaan oikeudenmukainen. Eläkkeelle jäätyään, hän ei enää halunnut puuttua laitoksen eikä tiedekunnan asioihin, mutta huolehti, mentoroi ja viihdytti lapsiaan, lastenlapsiaan ja lastenlastenlapsiaan innokkaasti yhdessä Pirjon kanssa. Työn osalta hän omistautui metsänhoidolle ja availi vierailleen mielellään piharakennusten ovia, joista vuoron perään paljastui toinen toistaan suurempia traktoreita. Mäkelä oli vahva ja omanlaisensa persoona, joka on jäänyt monen mieleen. Hänen tieteellinen perintönsä on ollut tärkeää rokotteiden, biologisten lääkkeiden ja vasta-aineisiin perustuvien syöpähoitojen kehittämisessä.

Seppo Meri, Jukka Pelkonen ja Tomi Mäkelä

Matti Nuorteva

* 6.4.1928 † 15.7.2023

Helsingin yliopiston maatalous- ja metsäeläintieteen emeritusprofessori Matti Kalevi Nuorteva kuoli Kaunialan sairaalassa 95-vuotiaana 15. heinäkuuta 2023. Hän syntyi töölöläiseen perheeseen Helsingissä 6. huhtikuuta 1928.

Matti Nuortevan isä Väinö oli Uuden Suomen pakinoitsija Olli. Veljensä Pekan kanssa Matti vietti onnellisia lapsuusvuosia, mutta sodat varjostivat nuoruutta. Vuonna 1944 hän osallistui 15-vuotiaana vapaaehtoisena sotilaspoikana jatkosodan ilmatorjuntataisteluun Viikin pelloilla, tulevan työpaikkansa maastossa. Hänen aloitteestaan alueella on nykyään muistomerkki Helsingin suurpommitusten torjunnasta.

Uravalinta oli Nuortevalle helppo. Jo lapsena hän oli kiinnostunut puusepän, eläintieteilijän, tutkimusmatkailijan ja metsänhoitajan ammateista. Metsäeläintiede oli oppiaine, jossa kaikki kiinnostuksen kohteet yhdistyivät.

Nuorteva aloitti tieteellisen toimintansa 18-vuotiaana julkaisemalla kirjoituksen eräästä petopistiäislajista. Myöhemmin hänen laaja tieteellinen tuotantonsa keskityi etenkin tuholaisina tunnettujen kaarna-kuoriaisten ekologiaan ja biologiseen torjuntaan. Nuoren koululaisen raskaat sota-

muistot Viikin pelloilla olivat kuitenkin uurtuneet syväälle tutkijan mieleen. Vasta kiireettöminä eläkepäivinä ajallista etäisyyttä oli kertynyt riittävästi osittain traumaattistenkin muistojen erittelyyn, missä auttoi aktiivinen kansantajuisten ja usein poikkeittieteellisten artikkelien kirjoittelu eläimistä, geologiasta, meripihkasta ja erilaisista luonnonilmiöistä. Kirjoittamisen tapa oli syntynyt jo lapsuudenkodissa pakinoitsijaisänsä työskentelyä seuratessa. Monissa teoksissaan Nuorteva jatkoi alkuperäistä tehtäväänsä kirjoittamalla suurelle yleisölle metsähyönteisten ja muiden selkärangattomien suuresta merkityksestä ekosysteemien toiminnassa.

Nuortevalla oli keskeinen rooli metsätuholaisia koskevan tietoisuuden lisääjänä. Hän teki elämäntyönsä Helsingin yliopiston Viikin kampuksella. Kymmenet metsäylioppilaiden vuosikurssit ovat yliopiston metsäasemalla Juupajoen Hyytiälässä kuunnelleet hänen lämminhenkistä tarinointiaan metsätuholaisista ensin edeltäjänsä maatalous- ja metsäeläintieteen professorin Esko Kankaan assistenttina ja lopuksi alan professorina. Nuorteva tunnettiin innostavana ja mukaansatempaavana opettajana. Hänen vankkaan asian-tuntemukseensa yhdistyi lämmin ja

empaattinen pedagoginen ote. Opetuksen perimmäisenä tavoitteena oli metsätuolaisten merkityksen ymmärtäminen ja huomioonottaminen käytännön metsänhoidossa.

Innokkaana luonnontutkijana Nuorteva keräsi vuosikymmenten aikana laajan hyönteiskokoelman etenkin sahapistiäisistä, kaarnakuoriaisista ja päpsiäisistä. Hän kartutti kokoelmiaan aluksi yhdessä veljensä Pekan kanssa, josta tuli sittemmin Helsingin yliopiston ympäristönsuojelun professori. Myöhemmin Nuorteva jatkoi pistiäiskokoelman kartuttamista kesäasunnollaan Hattulan Vuohiniemessä yhdessä poikiensa kanssa. Nuorteva saattoi kokoelmiensa avulla yhdistää työn ja vapaa-ajan, sillä syntyneiden pitkäaikaisseurantojen avulla hän kykeni ensimmäisenä osoittamaan metsänkäsittelyn vaikutuksia metsäluonnon monimuotoisuuteen, ennen kaikkea tuholaiskantojen runsauteen.

Kaikissa tehtävissään ja kanssakäymisissään Nuorteva pyrki tasapuolisuuteen ja oikeudenmukaisuuteen, mikä näkyi myös hänen toiminnassaan maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan varadekaanina ja dekaanina.

Vieraslajien torjunnassa hän oli etulinjassa, kun Suomen tuontipuuerästä löydettiin metsiämme uhkaavia mäntyankeroisia. Sen seurauksena käsittelemättömän puutarvan tuontikielto Pohjois-Amerikasta ja

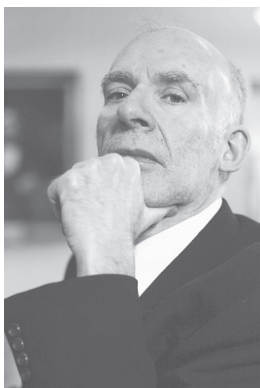
mäntyankeroisalueilta astui voimaan koko Euroopassa.

Tiedemiehenä Nuorteva oli aktiivisesti yhteydessä kansainvälisiin kollegoihinsa sekä lännessä että idässä. 1970-luvulla hän vei metsäylioppilaiden retkikunnan Mao-ajan Kiinaan, ja Kalifornian Berkeleyn yliopisto kutsui hänet vierailevaksi professoriksi. Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi Nuorteva kutsuttiin vuonna 1983.

Nuorteva osallistui lukuisten tiedealojen, kirkollisten ja hyväntekeväisyysjärjestöjen toimintaan. Luonnon ja etenkin metsähyönteisten valokuvaus oli hänelle tärkeä harrastus. Vapaa-ajallaan käden taitoja vaativat puu-, korjaus- ja nikkarointityöt olivat hänelle mieluisaa toimintaa – ehkäpä lapsuuden puusepänpölyjen takia. Perheelleen hän opetti vastuullista metsänhoitoa, omatoimisuutta sekä luontoarvojen, kulttuurin ja historian tuntemusta. Kesäisin perheen yhteiset telttaretket suuntautuivat usein Lappiin ja Pohjoismaihin – museoita unohtamatta. Kesämökin hyönteislaboratorio mahdollisti tutkimustyön tekemisen perheen parissa.

Puolisonsa Kaijan kanssa Nuorteva oli naimisissa 69 vuotta ja heille syntyi neljä lasta. Perhe oli heille kaikki kaikessa. Isänä Matti oli aina valmis auttamaan ja neuvomaan lapsiaan, opettaen kunnioittamaan kaikkia ihmisiä tasavertaisina ja arvostamaan myös erilaisia mielipiteitä.

*Kari Heliövaara, Heikki Nuorteva
ja Jouko Nuorteva*

Risto Näätänen

* 14.6.1939 † 5.10.2023

Emeritusakatemiaprofessori Risto Näätänen kuoli Helsingissä 5.10.2023 koronaviruksen aiheuttamaan sairauteen 84 vuoden iässä.

Näätänen syntyi Helsingissä 14.6.1939. Hän valmistui filosofian kandidaatiksi vuonna 1963 ja filosofian tohtoriksi vuonna 1968 Helsingin yliopistossa. Hänet nimitettiin Helsingin yliopiston psykologian professoriksi vuonna 1975 ja akatemiaprofessoriksi vuonna 1983. Tätä seurasivat useat peräkkäiset nimitykset akatemiaprofessoriksi ja lopulta hänen akatemiaprofessuurinsa poikkeuksellinen muuttaminen eläkeviraksi, josta hän jäi eläkkeelle 2007. Tämän jälkeen hän työskenteli psykologian George Soros -professorina Tarton yliopistossa sekä vierailevana professorina Aarhusin yliopistossa.

Risto Näätänen valittiin Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi vuonna 1980, ja hän toimi Tiedeakatemian esimiehenä 2000–2002. Hän oli myös Academia Europaean, Ruotsin kuninkaallisen tiedeakatemian, Venäjän tiedeakatemian ja International Academy of Science'n jäsen sekä Association for Psychological Science'n (USA) fellow. Uransa aikana hän toimi myös Nordic Psychophysiological Society, Federation of European

Psychophysiology Societies, Society for Psychophysiological Research ja International Brain Research Organization -järjestöjen puheenjohtajana. Hän sai elämäntyöstään Tiedeakatemian kunniapalkinnon vuonna 2011 ja vastaanotti myös useita muita tiedepalkintoja, muun muassa ensimmäisen Suomen tiedepalkinnon vuonna 1997, Society for Psychophysiological Research -järjestön palkinnon vuonna 1995, Nordic Prize for Research within Neurodevelopmental Disorders -palkinnon vuonna 2007 (yhdessä Teija Kujalan kanssa) sekä International Organization of Psychophysiology -järjestön palkinnon vuonna 2002. Hän oli myös Helsingin, Jyväskylän, Tarton ja Barcelonan yliopistojen kunnia-tohtori.

Näätänen keräsi väitöskirjansa *Selective attention and evoked potentials* valikoivaan tarkkaavaisuuteen liittyvän EEG-aineiston Fulbright-stipendiaattina Kalifornian yliopistossa, Los Angelesissa. Kun Helsingin yliopiston psykologian laitoksella ei vielä tuolloin ollut kokeelliseen tutkimustyöhön soveltuvaa EEG-laitteistoa, hän jatkoi tätä tutkimustyötään Hollannissa, jossa hän tutkimusryhmineen havaitsi kaksi sähköiseltä polariteetiltaan negatiivista aivoaaltoa, joista *mismatch negativity* (MMN) liit-

tyi kuulomuistiin ja ääniympäristössä tapahtuvien muutosten automaattiseen tunnistamiseen ja *processing negativity* (PN) tarkkailun kohteena olevien äänten valikointiin muiden äänten joukosta esimerkiksi niiden tulosuunnan perusteella. Näiden löydösten tutkimusta jatkettiin Helsingin yliopiston psykologian laitoksella 1980-luvun alussa Risto Näätäsen tutkimusryhmässä, josta kehittyi sittemmin useampaan kertaan huippuyksiköksi valittu Kognitiivisen aivotutkimuksen yksikkö, jonka käyttämät aivotuiminnan tutkimusmenetelmät laajenivat EEG:llä mitatuista aivojen jännitevasteista, magnetoenkefalografiaan (MEG), transkraniaaliseen magneettistimulaatioon (TMS), positroniemissiotomografiaan (PET) ja toiminnalliseen magneettikuvantamiseen (fMRI).

PN-aaltoon liittyvät tutkimustulokset antoivat Näätäselle mahdollisuuden kehittää tarkkaavaisuuden hermostollista perustaa koskeva uusi teoria, jota hän esitteli useissa runsaasti siteeratuissa katsausartikkeleissaan ja vuonna 1992 ilmestyneessä kirjassaan *Attention and brain function*. MMN-aallolla puolestaan oli mahdollista tutkia kuulomuistin lainalaisuuksia ja ääniympäristön tapahtumien ennakoitua (nk. predictive encoding) paitsi aikuisilla, myös esimerkiksi vastasyntyneillä lapsilla ja jopa sikiöillä. Sen avulla pystyttiin myös tutkimaan aivojen toimintahäiriöitä neurologisilla ja psykiatrisilla potilailla. Tämän tutkimuslinjan tulokset Risto Näätänen ehti vetää yhteen vuonna 2019 ilmestyneessä ja hänen 80-vuotispäivillään julkistetussa teoksessa *Mismatch negativity: A window to the human brain*, jonka hän kirjoitti yhdessä Teija Kujalan ja Gregory Lightin kanssa. Näätäsen löytämä MMN-vaste on nykyisin laajasti eri puolilla maailmaa käytössä oleva, merkittävä menetelmä ihmisen

kognition sekä sen kehityksen ja häiriöiden tutkimiseen. Siihen liittyvää kansainvälistä kongressia on järjestetty vuodesta 1998, seuraavan kerran Salamancassa vuonna 2024.

Risto Näätänen teki myös liikennepsykologista tutkimusta erityisesti 1970-luvulla. Tämän uransa sivupolkuna pitämänsä tutkimuslinjan seurauksena ilmestyi vuonna 1972 hänen kirjansa *Maantiekoulema: Tutkimus liikenneonnettomuuksista*, jota presidentti Urho Kekkonen siteerasi laajasti seuraavassa uuden vuoden puheessaan, mikä johti pitkään vastustettujen yleisnopeusrajoitusten asettamiseen maassamme. Tämän seurauksena kuolemaan ja vakavaan vammautumiseen, esimerkiksi aivoammoihin, johtavien liikenneonnettomuuksien määrä väheni Suomessa merkittävästi. Näätänen oli edellä aikaansa esittäessään myös keskikaiteiden rakentamista maanteille ohitusonnettomuuksien välttämiseksi. Yksittäisten liikennepsykologisten tutkimustensa lisäksi Näätänen kirjoitti yhdessä Heikki Summalan kanssa myös vuonna 1976 ilmestyneen kansainvälisen teoksen *Road-user behavior and traffic accidents*.

Näätänen kirjoitti aktiivisesti myös sanoma- ja aikakauslehtiin. Liikenneturvallisuuden lisäksi hän otti kirjoituksiinsa kantaa moniin muihin yhteiskunnallisiin kysymyksiin, esimerkiksi Suomen aktiivisempaan rooliin ilmaston lämpenemisen pysäyttämisessä Suomen Kuvalehdessä vuoden 2014 alussa ilmestyneessä kirjoituksessaan ”Tuho voidaan vielä estää”. Hän esitti usein näkemyksiään myös Suomen korkeakoulupolitiikasta ja kirjoitti tästä aiheesta myös vuonna 1999 ilmestyneen teoksen *Yliopistot ja Suomen tulevaisuus*.

Akatemiaprofessorivuosinaan Näätänen kuului puoleen prosenttiin maailman

siteeratuimmista elossa olevista tutkijoista. Google Scholarin mukaan hänen yli 400 tieteelliseen artikkeliinsa ja hänen kirjoihinsa on tähän mennessä viitattu yli 80000 kertaa. Hän ohjasi uransa aikana yli 30 väitöskirjatutkijaa ja yli 20 tutkijatohtoria ja teki kiinteää tutkimusyhteistyötä useiden kymmenien suomalaisten ja ulkomaisten tutkijoiden kanssa. Heidän ja heidän oppilaidensa ja työtoveriensa työssä Risto Näätäsen tieteellinen perintö vaikuttaa pitkälle ihmisaivojen tutkimuksen tulevaisuuteen.

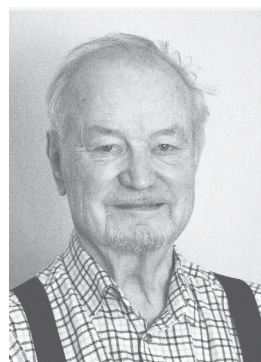
Ankara työmoraali ei kuitenkaan määrännyt Näätäsen elämän arvojärjestystä,

vaan perhe oli hänelle prioriteetti ja vaimo Marjatta elämän tukipylväs. Ulkomaille suuntautuneiden tutkijavierailujen ehtona oli, että perhe saattoi seurata mukana. Nuoremmille kollegoille Näätänen opetti, että ystävyysuhteet eivät säily itsestään, vaan niitä täytyy hoitaa. Hirsilinna Hirvensalmella, korkealla Puulan rantakalliolla, on varmaan jäänyt monen kansainvälisen vieraan mieleen suomalaisena sielunmaisemana, ja sen sydämellinen isäntäväki esimerkkinä poikkeuksellisen lämpimästä vieraanvaraisuudesta. Tutkijayhteisö jää kaipaamaan merkittävää tiedemiestä ja lämmintä ihmistä.

*Kimmo Alho, Teija Kujala ja
Liisa Keltikangas-Järvinen*

Kalevi Pyörälä

* 24.4.1930 † 13.2.2023

Professori Kalevi Pyörälä kuoli 13. helmikuuta 2023. Hän oli 92-vuotias, syntynyt Saarijärvellä 24.4.1930. Hänen isänsä Otto oli maanviljelijä ja äitinsä Aina (os. Ståhlberg) opettaja. Ylioppilaaksi Pyörälä tuli Jyväskylän yhteislyseosta vuonna 1948. Lääketieteen lisensiaatiksi hän valmistui 1954 ja lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi vuonna 1965 Helsingin yliopistosta. Hän oli sekä sisätautien että kardiologian erikoislääkäri. Sisätautien apulaisprofessorina hän toimi Helsingin yliopistossa 1969–75 ja Suomen Akatemian tutkimusprofessorina 1973–75. Hän aloitti Kuopion korkeakoulun (vuodesta 1984 yliopisto) sisätautiopin professorina ja sisätautien klinikan ylilääkärinä vuonna 1976. Eläkkeelle Kalevi Pyörälä jäi vuonna 1993.

Pyörälä loi Kuopion yliopistoon menestyvän sisätautien klinikan, koulutti runsaat 30 lääketieteen tohtoria ja useita kymmeniä sisätautien erikoislääkäreitä. Pyörälän tutkimus kohdistui sydän- ja verisuonitautien ja tyypin 2 diabeteksen epidemiologiaan. Hän oli 1960-luvulla aloittamansa Helsingin poliisimiestutkimuksen päättökijä, jonka aineistosta edelleen valmistuu julkaisuja. Hänen aikanaan Kuopiosta kehittyi kansainvälisesti arvostettu tyypin

2 diabeteksen tutkimuskeskus. Yksi keskeisistä poliisimiestutkimuksen havainnoista oli sepelvaltimotautiriskin liittymisen suurentuneisiin insuliinipitoisuuksiin paastossa ja 2 tunnin glukoosirasituskokeen jälkeen mitattuihin insuliinipitoisuuksiin. Suurentuneet insuliinipitoisuudet heijastivat insuliinin tehottomuutta elimistössä. Havainto kiinnosti tutkijoita erittäin paljon ympäri maailman ja johti 1980-luvulla luotuun laajempaan metabolisen oireyhtymän käsitteeseen, johon insuliinin tehottomuuden (insuliiniresistenssi) ohella liitettiin vartalolihavuus, veren rasva-aineenvaihdunnan häiriöt, matala HDL-kolesterolipitoisuus ja kohonnut verenpaine.

Kalevi Pyörälä oli keskeinen tutkija suomalaisessa sydäninfarktiriketerituttimuksessa, joka oli ensin osa WHO:n MONICA-projektia ja sen jälkeen jatkui kansallisena yhteistyöhankkeena. Tämä hanke toteutettiin Kuopion yliopistosairaalan, Pohjois-Karjalan keskussairaalan, Turun kaupungin ja Loimaan aluesairaalan alueella sekä myöhemmin myös Oulun ja sen ympäristökuntien alueella.

Eläköitymisensä jälkeen Pyörälä jatkoi sekä tieteellistä että kansainvälistä uraansa

sydänsairauksien ehkäisyn asiantuntijana. Hänen viimeinen kansainvälinen julkaisunsa on vuodelta 2013. Hänen kaksi viimeisintä julkaisuun käsitteli sepelvaltimotautipotilaiden jäännösriskiä kuolla sepelvaltimotauteihin ja metabolisten riskitekijöiden merkitystä sydänsairauksien ja diabeteksen synnyssä. Pyörälän julkaisu-toiminta oli lähtökohtaisesti kansainvälistä. Siinä on nähtävissä hänen kansainvälinen roolinsa ja verkostoitumisensa sepelvaltimotaudin preventiossa. Hän julkaisi runsaat 430 tieteellistä artikkelia H-indeksin ollessa 104 (Scopus 2023).

Pyörälä oli keskeinen henkilö lääkärikunnan piirissä Suomessa, joka oivalsi prevention merkityksen sydän- ja verisuonitautien torjumisessa. Vielä 1970-luvulla prevention tärkeys ei ollut itsestään selvää edes lääkärikunnalle. Hän toimi pitkään Sydänliiton asiantuntijana ja tuki Pohjois-Karjala-projektia sen käynnistyessä vuonna 1972. Pyörälä oli avainhenkilö, kun kirja Sepelvaltimotaudin ehkäisyn suuntalinjat valmistui vuonna 1986. Kirja linjasi kyseisen taudin ehkäisyn päälinjat maassamme. Erityisesti ”rasvakysymys” herätti vielä tuolloin suuria tunteita ja väittelyä Suomessa.

Hän toimi lukuisissa sekä kansallisissa että kansainvälisissä luottamustehtävissä kuten Suomen Kardiologisen Seuran ja Sisätautilääkäreiden yhdistyksen puheenjohtajana ja Euroopan sydänjärjestön varapresidenttinä. Pyörälä toimi myös 1980- ja 90-luvuilla WHO:n sydän- ja verisuonitautien asiantuntijana. Pyörälän kansainvälinen arvostus oli suurta. European Heart Journal’in muistokirjoituksessa vuodelta 2023 häntä luonnehditaan yhdeksi eurooppalaisista jättiläisistä sydän- ja verisuonitautien epidemiologiassa ja preventiossa. Vuonna 1976 hän oli

mukana erillisen sydän- ja verisuonitautien epidemiologian ja prevention työryhmän perustamisessa Euroopan Sydänyhdistyksen yhteyteen, ja hän toimi myös sen ensimmäisenä sihteerinä 1976–1979. Ryhmä järjesti vuosittain kokouksia 1978–2004, minkä jälkeen toimintaa uudelleen järjestettiin. Nykyisin preventiivisen kardiologian yhdistys (The European Association of Preventive Cardiology) on yksi tärkeä osa laajaa Euroopan Sydänyhdistystä. Pyörälä oli myös yksi WHO:n asiantuntijaryhmän kirjoittajista, kun sepelvaltimotaudin ehkäisyn suuntalinjoja määritettiin maailmanlaajuisesti vuonna 1982 (WHO Technical Report number 678: Prevention of coronary heart disease). Hän oli myös aktiivinen Euroopan diabetesepidemiologian yhdistyksessä

Pyörälä oli Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen vuodesta 1982 ja Fellow of the Royal College of Physicians, London, jäsen vuodesta 1990. Hän sai Pohjola-palkinnon vuonna 1993, Yrjö Jahnessonin säätiön palkinnon vuonna 1994 ja Paavo Nurmi säätiön palkinnon sekä Euroopan Kardiologiseuran kultamitalin vuonna 2000. Valtakunnallinen sydänterveyden edistäminen -tunnustus-palkinto myönnettiin hänelle vuonna 2007. Hän oli myös Sydänliiton kunniajäsen.

Pyörälä oli musikaalisesti lahjakas. Mielisoitintaan seloa hän soitti Ylioppilaskunnan soittajissa ja myöhemmin Kuopiossa Tahdistin-orkesterissa. Hän harrasti kuorolaulua Kuopion yliopiston kamarikuorossa ja teki sovituksia laulajakokoonpanoille. Hän oli sinfoniakonserttien, Savonlinnan Oopperajuhlien ja Kuhmon kamarimusiikkijuhlien vakiokävijä. Kalpan jääkiekkopelejä hän seurasi mielellään. Kesäasunto oli Hartolassa, mutta Saarijärven Lanneveden seutu säilyi sie-

lunmaisemana. Liikuntamuotona kävely oli Kaleville mieluisinta.

Perhe oli Kaleville tärkeä. Avioliitto

Ritvan kanssa kesti lähes 65 vuotta. Ritvan ohella Kalevia jäivät kaipaamaan tyttäret Sari, Marja, Eeva ja Elina perheineen.

*Matti Uusitupa, Jaakko Tuomilehto,
Pekka Puska ja Markku Laakso*

Viljo Rasila

* 22.1.1926 + 30.7.2023

Professori Viljo Rasila kuoli Tampereella 30. heinäkuuta 2023 97-vuotiaana. Hän oli syntynyt Ypäjällä 22.1.1926. Rasila väitteli vuonna 1960 Yhteiskunnallisessa korkeakoulussa ja oli koulun ensimmäinen väittelijä Tampereella. Hän toimi sittemmin Tampereen yliopiston Suomen historian apulaisprofessorina (1969–1976) ja vuodesta 1976 professorina, mistä tehtävästä hän jäi eläkkeelle vuonna 1989.

Viljo Rasila palveli Tampereen yliopistoa myös vararehtorina vuosina 1984–1987. Suomalaisen Tiedekatemian jäseneksi hänet valittiin vuonna 1982. Vuonna 2007 Rasila sai Tiedekatemian myöntämän ensimmäisen Eino Jutikkalan historiapalkinnon, jota hän itse sanoi pitävänsä erityisen arvokkaana tunnustuksena työstään.

Viljo Rasilalla oli merkittävä rooli suomalaisessa historiantutkimuksessa 1960-luvun alusta 1980-luvulle, jona aikana historian tutkimuskenttä laajeni ja monipuolistui samalla kun yhteiskunta muuttui nopeasti. Rasila oli tyypillisesti muutoksen ja muuttuvan yhteiskunnan tutkija, missä hän seurasi Heikki Wariksen ja Eino Jutikkalan perintöä. Kumpikin akateemikko oli nuoren tutkijan tärkeä ja suuntaa antava tutkija. Rasilan väitöskirja torpparikysy-

myksen synnystä sai alaotsikon ”yhteiskuntahistoriallinen tutkimus”. Se herätti myös huomiota, kun samaan aikaan alkoi Väinö Linnan aikaansaama kiivas keskustelu vuoden 1918 sisällissodan syistä. Rasila korosti, että sota ei ollut torpparien kapina mutta kylläkin yhteiskunnallisen eriarvoisuuden seuraus.

Viljo Rasila koki torppariasian ja sisällissodan omakohtaisina kysymyksinä ja jatkoi väitöksensä jälkeen niiden tutkimista. Vuonna 1968 ilmestyi tilastollinen tutkimus *Kansalaissodan sosiaalinen tausta*. Se kytki sodan yhteiskunnalliseen muutokseen, mistä sotaa ei voi erottaa. Toisaalta hän korosti, että viime kädessä politiikka ratkaisi sodan syttymisen. Tämä tuli torpparien osalta selkeästi osoitettua hänen tutkimuksessaan *Torpparikysymyksen ratkaisuvaihe* (1970).

Kun Tampereen yliopisto sai ensimmäisen tietokoneen jo vuonna 1966, Viljo Rasila oli sen ensimmäisiä innokkaita käyttäjiä. Rasila kirjoitti seuraavina vuosina artikkeleita tietokoneen käytöstä historiantutkimuksessa, faktorianalyysistä ja systeemiteoriasta historiallisena selitysmallina. Yllä mainittua kansalaissotatutkimusta kuvattiin kirjan takakannessa seuraavasti: ”Käsissänne on ensimmäinen

Suomessa milloinkaan ilmestynyt historiantutkimus, jossa on käytetty matemaattisia tietojenkäsittelymenetelmiä.” Tätä lähestymistapaa monet epäilemättä pitivät epähistoriallisena, mutta Viljo Rasilalle tilastolliset menetelmät olivat luonteva tapa selittää monimutkaisia ilmiöitä empiirisesti ja mahdollisimman objektiivisesti. Tämän ajattelutavan hän oli oppinut kansantaloustieteestä ja sosiologiasta, joita hän oli opiskellut Yhteiskunnallisessa korkeakoulussa.

Sittemmin Rasila tutki erityisesti teollistumisen historiaa ja väestöhistoriaa. Suomen Akatemian 1970-luvulla rahoittamassa tutkimushankkeessa muuttoliikkeiden ja sosiaalisen kehityksen välisistä suhteista keskeisenä ajatuksena oli yhdistää historian mikro- ja makrotaso käyttämällä tilastollista ja kvantitatiivista analyysia yhteiskunnallisen muutoksen selittämiseen. Seurakunnallisesta väestökirjanpidosta ja muista väestöhistorian lähteistä kerätty laaja tietokanta oli aikaansa edellä digitaalisten ihmistieteiden edustajana eikä sen potentiaalia ehkä siitä syystä pystytty täysin hyödyntämään. Rasilan pitkäkestoista pyrkimystä ymmärtää laajoja yhteiskunnallisia ilmiöitä kuvastaa, että hän oli eri vuosikymmenillä toimittamassa tärkeitä teos-sarjoja *Suomen taloushistoria* (1980–1984) ja *Suomen maatalouden historia* (2003–2004).

Viljo Rasila oli monella tavalla historiantutkimuksen uudistaja. Hän edusti Suomessa erityisesti kahta uutta tutkimus-

tapaa, sosiaalihistoriaa ja kliometriaa, jotka olivat tuolloin kansainvälisestikin uutuuksia. Hänen teoksillaan, edellisten lisäksi *Tilastolliset menetelmät historiantutkimuksessa* (1977), oli pidemmällä aikavälillä suuri merkitys niin sanotun uuden sosiaalihistorian ja rakennehistorian vakiintumiseen Suomessa. Rasila osoitti – ehkä liian aikaisin – miten arjen historiaa voidaan tutkia yhtä aikaa empiirisesti ja teoreettisesti mallintamalla. Hänen tutkijanotteessaan tiukka empiirinen tarkkuus yhdistyi teoreettiseen uteliaisuuteen ja ennakkolou-lottomuuteen. Rasilan perintö näkyy edelleen Tampereen yliopiston historiantutkimuksen ja -opetuksen yhteiskuntahistoriallisessa orientaatioissa.

Viljo Rasilan tutkijanura heijastaa koko yhteiskunnan muutoksia ja hänen tutkimuksensa olivat vastauksia noiden muutosten ymmärtämiseen ja hallintaan. Entisen torpparin poika muisteli, miten pelkätään oppikoulu edusti hänelle nuorena etäistä todellisuutta yliopistosta puhumatakaan. Hän koki suuren muutoksen sekä ympärillään että omassa elämässään. Siksi hän korosti niin sanotusti tavallisen ihmisen historiaa ja tämän omien ratkaisujen merkitystä, nykykielellä toimijuutta, vaikka tutkikin yhteiskunnan rakenteita. Koulutuksen merkitys myös omakohtaiselle sosiaaliselle nousulle tuli selvästi esiin Viljo Rasilan muistelmissa (2020) sekä hänen jo liki puoli vuosisataa aiemmin kirjoittamassaan *Yhteiskunnallinen korkeakoulu 1925–1966* -historiassa (1973).

*Pertti Haapala, Pirjo Markkola ja
Mervi Kaarninen*

Kuva: Tampereen yliopisto

Eero Saksela

* 6.1.1937 † 16.2.2023

Helsingin yliopiston patologian emeritusprofessori Eero Juhani Saksela kuoli Espoossa 16. helmikuuta 2023 pitkään sairastettuaan. Hän oli 86-vuotias, syntynyt Helsingissä 6. tammikuuta 1937. Sakselan isä oli professori Niilo Saksela ja äiti Aira Penttilä. Saksela kirjoitti ylioppilaaksi Töölön yhteiskoulusta 1955, jonka jälkeen hän suvun perinnettä seuraten pyrki ja pääsi opiskelemaan lääketiedettä Helsingin yliopistoon valmistuen lääketieteen lisensiaatiksi vuonna 1962. Jo opiskeluaikana herännyt kiinnostus tutkimustyöhön johti väitöskirjaan ja lääketieteen ja kirurgian tohtorin arvoon vielä samana vuonna. Tutkimusaiheena oli ulkoisten tekijöiden vaikutus kohdunkaulan syöpäsolujen kromosomistoon.

Tutkijanura jatkui Yhdysvalloissa, maineikkaassa Wistar-instituutissa Philadelphiassa, yhdessä maailman johtavista genomitutkimuksen yksiköistä. Wistarissa oli juuri tehty uraauurtavia havaintoja ihmisolujen rajallisesta jakaantumiskyvystä ja senesenssistä, eli ilmiöistä, jotka johtavat vanhenemiseen ja elinkaaren rajallisuuteen. Tässä innostavassa ilmapiirissä Saksela, yhdessä tutkimusryhmän johtajan Paul Moorheadin ja työtovereiden, kuten Wistar-instituutin johtajan Hilary Koprowskin ja ruotsalaiskollega Jan Pontenin kanssa osoitti, kuinka

solujen kromosomisto muuttuu solujen ikääntyessä ja altistuessa syöpää aiheuttaville viruksille. Työ johti, paitsi merkittäviin päätelmiin syöpää aiheuttavien tekijöiden ja vanhenemisen vaikutuksesta perimään, myös läheisiin ystävyssuhteisiin huippututkijoiden kanssa ympäri maailmaa. Tämän ajanjakson aihepiiriin Saksela palasi vielä uransa loppuvaiheessa, muun muassa Duodecim lehden katsauksissa ”Perimän vauriot, vanheneminen ja syöpä” (2007) ja ”Väistämätön vanhuuskuolema” (2014). Tutkimusansioistaan Saksela kutsuttiin Isaac J Wistar Lecture -luennon pitäjäksi vuonna 1985.

Suomeen palattuaan Saksela työskenteli Helsingin yliopiston patologian laitoksella, aluksi assistenttina ja apulaisopettajana vuoteen 1969 asti. Patologian erikoislääkäritutkinnon jälkeen Saksela toimi HYKSin Naistenklinikan patologian osaston ylilääkärinä. Vuonna 1981 hänet valittiin Helsingin yliopiston patologian professorin virkaan, jossa tehtävässä hän toimi yli 20 vuotta aina vuoteen 2002 asti. Suuren osan tästä ajasta hän toimi myös sairaalapuolella kliinisen patologian esimiehenä.

Tutkimusaihepiiri laajeni sytogenetikasta histopatologiaan ja kasvainimmunologiaan. Tutkimuksen sysäyksenä toimivat

kysymykset, miten raskaus on ylipäätään mahdollinen ja miksi immuunipuolustus ei hylji äidille puolittain vierasta kudostyyppiä olevaa ihmistaimea? Tutkimus kohdistui luonnollisiin tappajasoluihin, NK-soluihin, jotka kykenivät kätkemään sikiön solut immuunipuolustuksen ulottumattomiin. Aihepiiri laajeni pian syöpätutkimukseen, kun selvisi, että syöpäsolut voivat oppia piiloutumaan puolustuksen aseilta samoin keinoin.

Sakselan ryhmän kuvaama menetelmä NK-solujen tunnistamiseksi ja eristämiseksi vauhditti luonnollisen immunitetin tutkimusta maailmalla. Aiheesta syntyi useita väitöskirjoja muun muassa liittyen tekijöihin, jotka vahvistavat NK-solujen toimintaa sekä mekanismeihin, joilla NK-solut tunnistavat vieraita rakenteita ja tappavat syöpäsoluja. Sakselan laboratoriossa vieraili monia kansainvälisiä alan tutkijoita. Työryhmä sai merkittävän, vielä tuohon aikaan harvinaisen NIH-rahoituksen, joka mahdollisti laboratorion pitkäjänteisen toiminnan. Vuonna 1983 Sakselalle myönnettiin arvostetuin suomalainen lääketieteen kunnianosoitus, Matti Äyräpään palkinto. On palkitsevaa todeta että vuosikymmeniä ensi havaintojen jälkeen NK-solututkimus on tuottanut käytännön merkittäviä tuloksia, kun laboratoriossa muokattuja NK-soluja on alettu käyttää syövän immunologisissa hoidoissa muiden hoitomuotojen rinnalla.

Histopatologinen tutkimus kohdistui erityisesti gynekologisiin sekä pään ja kaulan alueen kasvaimiin. Saksela hallitsi morfologisen diagnostiikan laaja-alaisesti, ja hänen kliinistä kokemustaan ja mielipidettään arvostettiin diagnostisten ongelmien ratkaisemisessa. Hän toimi niin kotimaisissa kuin ulkomaisissa patologian järjestöissä, kuten Suomen edustajana Euroopan

UEMS-erikoislääkärijärjestön patologian osastossa ja International Academy of Pathologyn Suomen jaostossa, jonka kunniajäseneksi hänet kutsuttiin 2001.

Saksela seurasi aktiivisesti huippututkimuksen uusimpia trendejä ja huolehti siitä, että tieteen löydöksistä kerrottiin myös suomalaiselle lääkärikunnalle. Hän toimi vuosina 1966–1986 Aikakauskirja Duodecimin toimittajana ja oli aina viime vuosiin aktiivinen Duodecimin jäsen. Tärkeä ja miellyttävä tehtävä oli myös arvostetun Int. J. Cancer -lehden toimittajuus vuosina 1969–1983. Eläkkeelle jääminenkin ei vienyt kiinnostusta tieteeseen ja uusiin havaintoihin. *Naturen* ja *Sciencen* uudet julkaisut oli tarkkaan luettu, ja viikoittaisen laitoseseminaarien keskustelua piristivät emeritusprofessorin vierailut.

Yhteydenpitoa opiskelijoihin Saksela vaali erityisellä lämmöllä. Jokainen uusi kandidurssi toivotettiin tervetulleeksi koko opetushenkilökunnan voimin ja professori osallistui mielellään myös vapaa-ajan tapahtumiin. Vuosittainen mediisiinareiden Speksin ensi-ilta oli tilaisuus, joka ei tainnut kertaakaan jäädä näkemättä. Opiskelijat arvostivat yhteydenpitoa suuresti, josta osoituksena olivat mun muassa valinta Vuoden luennoitsijaksi 1992, Lääketieteen kandidaattiseuran ansiomerkki ja kunniajäsenyys sekä lääketieteen opiskelijoiden orkesterin, Valkotakkien, kunniajäsenyys. Tarmoa riitti myös osakuntatoimintaan, Saksela toimi Wiipurilaisen osakunnan inspehtorina vuosina 1984–1994, ja hänelle myönnettiin osakunnan kunniajäsenyys vuonna 1995.

Jos oli Sakselan tutkijanura merkittävä, vähintään yhtä merkittävän panoksen Saksela antoi tutkimusorganisaatioiden ja tutkimuksen infrastruktuurien kehittämisessä työuran viimeisinä vuosina, kun päi-

vittäinen tutkimusaktiiviteetti vaihtui hallinnollisiin johtotehtäviin. Saksela toimi jäsenenä tai puheenjohtajana useissa järjestöissä ja toimikunnissa, joista mainittakoon Wihurin Tutkimuslaitoksen tieteellinen neuvottelukunta, Suomen syöpäyhdistyksen hallitus ja Suomen syöpäinstituutin tieteellinen neuvosto. Eriytyisen huomion ansaitsee 1990-luvulla syntynyt tavoite uudesta perustutkimuksen ja kliinisen tutkimuksen yhdistävästä rakennuksesta Meilahden kampuksella. Tavoite sai Sakselasta vahvan ideoijan ja puolestapuhujan. Hän toimi Biomedicum rakennustoimikunnassa ja johtoryhmässä koko suunnittelun ja rakentamisen ajan ja rakennuksen nimikin valikoitui hänen ehdotuksestaan. Saksela vaikutti merkittäväällä tavalla myös Kansallisen syöpäkeskuksen ja Suomen Syöpäinstituutin syntyyn ja toimi Syöpäinstituutin hallituksen ja tieteellisen neuvottelukunnan pitkäaikaisena puheenjohtajana. Syöpäinstituutti on jakanut Eero Saksela -palkinnon vuodesta 2014 lähtien lahjakkaille kotimaahan palaaville syöpätutkijoille. Ansioistaan syövän tutkimuksessa ja ehkäisyssä Saksela palkittiin Syöväntorjuntatyön hopeisella ansiomerkillä vuonna 1997.

Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi Saksela kutsuttiin vuonna 1983 ja Norjan tiedeakatemian jäseneksi 1993.

Valtavan työmäärän ohella aikaa jäi harrastuksiin. Niistä tärkeimpiä olivat purjehdus ja tennis. Sakselan kipparoimat alukset voittivat avomeripurjehduksen suomenmestaruuksia ja menestys oli huomattava myös Gotland Runt -kilpailussa. Kilpailuvietti ilmeni myös tenniskentällä, jossa Saksela oli periksiantamaton vastustaja, jolle tappio oli vieras ajatus. Vastapainoa urheiluharrastuksiin toi kulttuuri, etenkin kuvataiteet ja musiikki, joita Saksela harrasti monipuolisesti puolisonsa tekstiilitaiteilija Riitta (Piila) Gyldeénin kanssa.

Eero Sakselan ura oli monipuolisuudessaan ja tuloksellisuudessaan poikkeuksellinen. Hän oli visionäärinen johtaja ja esimies, joka löysi hankalissakin tilanteissa toimivia ratkaisuja ja voitti tasapuolisuudella ja positiivisella asenteella niin kollegoiden kuin alaisten luottamuksen. Hän oli suuri mentor, innovaattori, organisaattori, duodekiani, klinikko ja tutkija. Hän oli roolimalli kokonaiselle patologisukupolvelle. Se tapa, jolla hän johti työ- ja tutkijayhteisöä määrätietoisesti ja tulevaisuuteen katsoen, vilpittömästi oppilaiden ja työtoverien saavutuksista iloiten, elää muistoissamme.

Olli Carpén

Seppo Siirilä

* 2.10.1937 † 26.3.2023

Professori Seppo Siirilä kuoli tapaturmaisesti Helsingissä 26 maaliskuuta 2023. Hän oli kuollessaan 85-vuotias.

Seppo Siirilän akateeminen ura oli pitkä ja menestyksenkäs. Hän kuului siihen etelä-pohjalaisyyntyiseen maantieteilijäsukupolveen, joka syntyi Vaasan yliopiston rehtorinakin toimineen Mauri Palomäen innostamana ja jonka monia edustajia toimi aikoinaan Helsingin, Tampereen ja Turun yliopistojen professoreina. Moni aikalainen Tampereen yliopistossa tunsu Siirilän merkittävänä, henkilökohtaisten suhteidensa kautta vaikuttavana harmaana eminenssinä. Hänen ajattelunsa ja toimintansa heijastuivat monin tavoin maantieteen ja aluetieteen kehitykseen Suomessa. Siirilä vaikutti pitkään myös Suomen Akatemian luonnontieteellisessä toimikunnassa.

Päästyään ylioppilaaksi vuonna 1956 Siirilä opiskeli maantiedettä ja biologiaa Helsingin yliopistossa ja valmistui filosofian kandidaatiksi vuonna 1961, lisensiaatiksi vuonna 1965 ja tohtoriksi vuonna 1968. Siirilän väitöskirjan aiheena oli Tampereen kaupungin toiminnallinen rakenne ja aikakauden yleisen käytännön mukaisesti hän julkaisi sen saksankielisenä monografiana *Die funktionale Struktur der Stadt Tampere*. Tohtoriopintojensa aikana

Siirilä toimi Helsingin yliopistossa erilaisissa assistentin tehtävissä (1961–1969) ja Etelä-Pohjanmaan kesäyliopiston sihteerinä 1963–1965. Kaupunkimaantieteen dosentiksi hänet nimitettiin Helsingin yliopistossa vuonna 1970.

Päätöksensä Siirilä teki Tampereen yliopistossa. Hänet nimitettiin sosiaali- ja talousekologian vt. professoriksi vuonna 1969 edellisenä vuonna professoriksi nimetyn Olavi Riihisen siirryttyä sosiaalipolitiikan professoriksi Helsingin yliopistoon. Vuonna 1971 hänet nimitettiin professorin virkaan, jossa hän toimi eläkkeelle jäämiseensä asti. Sosiaali- ja talousekologian oppiaineen nimi muutettiin aluetieteeksi vuonna 1974, jolloin yksikössä käynnistettiin myös uuden merkittävän alan, ympäristöpolitiikan, sivuainekoulutus ensimmäisenä Suomessa. Professorin tehtäviensä lisäksi Siirilä toimi aluetieteen (ml. aluetieteen ja ympäristöpolitiikan) laitoksen johtajana, taloudellishallinnollisen tiedekunnan dekaanina ja Tampereen yliopiston vararehtorina sekä vs. rehtorina.

Akateemisena johtajana Siirilä oli humaani ja arvostettu. Kuuntelevana ja erilaisuutta ymmärtävänä henkilönä häntä oli helppo lähestyä, olipa asia millainen hyvänsä. Hyvän suunnistajan tavoin Siirilä

oli ratkaisukeskeinen johtaja, joka ymmärsi miten kannustaa kiitoksin hyvästä työstä.

Siirilä teki tutkimusta Englannissa vuonna 1971 ja Australiassa vuosina 1973–1974. Hänen tutkimustoimintansa kohdistui uran alkuvaiheessa erityisesti kaupunkiekologian kysymyksiin, ja hän oli mukana kehittämässä ja soveltamassa alalle uusia faktorianalyysin kaltaisia tutkimusmenetelmiä. Myöhemmässä tutkimuksessaan hän keskittyi hyvinvoinnin alueellisiin eroihin. Hänellä oli ajan mittaan monia aluepolitiikan alan asiantuntijatehtäviä. Tunnustuksena monipuolisesta panoksestaan tutkimuksen ja tieteenalan kehittämiseksi hänet kutsuttiin Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi vuonna 1985.

Seppo Siirilän panos aluetieteen oppiaineen kehittämässä näkyy monin tavoin vielä tänäkin päivänä. Tehtäväkenttä oli vaativa, sillä aluetiede oli aivan uusi tieteenala Suomessa. Työ onnistui erinomaisesti yhteistyössä muun opettajakunnan ja innokkaiden jatko-opiskelijoiden kanssa. Aluetieteessä valmistuneiden tohtoreiden lukumäärä oli hänen aikanaan suuri.

Siirilä kutsui itseään mahdollistajaksi, jonka tehtävänä on avata nuoremmille polkuja tulevaan. Tässä suhteessa hän osoitti erityistä kykyä johtaa esimerkin avulla puuttumatta yksityiskohtiin. Hän oli taitava kannustamaan nuorempia kollegoja eteenpäin tutkimuksen ja tieteen maailmassa. Siirilän johdolla tehdyt panostukset aluetieteen tutkimukseen johtivatkin lukuisiin merkittäviin tutkimusprojekteihin ja vahvan tutkimuskulttuurin rakentamiseen Tampereelle. Aluetiede on vuosikymmenestä toiseen säilyttänyt paikkansa yhtenä Tampereen yliopiston vahvimista tutkimuskokonaisuuksista.

Siirilän panos aluetieteen kehittämässä ei rajoittunut vain tutkimukseen.

Yhdessä muiden professorien kanssa hän kehitti laitoksesta myös tunnustetun koulutusyksikön, jonka ilmapiiri rohkaisi kokeilemaan uudenlaisia opiskelijälähtöisiä opetusmenetelmiä. Työ tuotti hyvää tulosta, sillä opetusministeriö nimesi aluetieteen ja ympäristöpolitiikan laitoksen peräti neljä kertaa kansalliseksi korkeatasoisen koulutuksen yksiköksi. Koulutuksen saralla saadut tunnustukset ylläpitivät myönteistä kehitystä ja toivat samalla laitokselle merkittäviä taloudellisia resursseja. Tällä oli erityinen merkitys 1990-luvun laman aikana, jolloin korkeakoulusektori oli muutoin kovien talouspainneiden ja budjettileikkausten kohteena.

Siirilä oli juuristaan ylpeä eteläpohjalainen. Hänen juurensa juontuivat Seinäjoen Kaanaanmaahan ja siellä Siirilän tilaan, joka on edelleen suvun omistuksessa. Hän osallistui opiskelijana aktiivisesti Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan hallituksen ja Etelä-Pohjalaisen Osakunnan toimintaan. Professorina hän vaikutti monin tavoin sekä Tampereen että muiden yliopistojen toimintojen vakiintumiseen ja laajentumiseen Seinäjoella. Merkittävää on myös hänen pitkäaikainen ja menestyksellinen työnsä Etelä-Pohjanmaan kesäyliopiston pitkäaikaisena sihteerinä ja rehtorina. Vuonna 2019 Siirilälle myönnettiin Artturi Leinosen palkinto eteläpohjalaisen tieteen hyväksi tehdystä työstä.

Aluetieteen, korkeakoulupolitiikan ja Seinäjoen lisäksi Seppo Siirilän sydämessä oli aina paikka suunnistukselle. Hän toimi suunnistusliiton puheenjohtajana vuosina 1984–1991. Siirilä keskittyi erityisesti piirien ja seurojen toiminnan kehittämiseen ja hän panosti voimakkaasti sekä suunnistuksen että hiihtosuunnistuksen kehittämiseen ja markkinointiin. Hänet nimettiin vuonna 1995 suunnistusliiton kun-

niajäseneksi. Kuortaneen Urheiluopiston valtuuston puheenjohtajana Siirilä toimi 1991–2003.

Häntä jäivät kaipaamaan kaksi poikaa sekä laaja sukulais- ja ystäväpiiri. Rakkaan

puolison kuolema vuonna 2018 oli kova isku. Perhe ja suku olivat Sepolle tärkeitä, koolla oltiin usein Seinäjoen Siirilässä. Perhettä yhdistivät suunnistus, kuntourheilu sekä metsänhoito ja luonto.

Markku Sotara ja Jouni Häkli

Liisa Simola

* 8.6.1938 † 11.2.2023

Kasvitieteen professori emerita Liisa Kaarina Simola kuoli 11. helmikuuta 2023 Helsingissä 84-vuotiaana. Hän oli syntynyt Helsingissä 8. kesäkuuta 1938.

Liisa Simola kirjoitti ylioppilaaksi Helsingin Tyttönormaalilyseosta vuonna 1957. Tutkijan työ alkoi kiinnostaa jo kouluvuosina. Tutkimus- ja yliopistoilmapiiri tuli tutuksi lapsuudessa, koska isä Paavo Eevertti Simola ja isoisä Evert Fritjof Simola olivat professoreja ja äiti Kerttu Marjatta Simola oli hammaslääkäri. Yliopisto-opintoja Liisa Simola suoritti kasvitieteen lisäksi geologiassa, paleontologiassa sekä perinnöllisyystieteessä ja biokemiassa Helsingin Yliopistossa, missä hän valmistui filosofian kandidaatiksi 1962 ja filosofian lisensiaatiksi 1963.

Simolan tutkijan ura eteni nopeasti ja kohdentui pääosin kasveihin. Vuosina 1962–1968 hän toimi kasvitieteen assistenttina Helsingin yliopistossa ja vuosina 1968–1970 Suomen Akatemian tutkimusassistenttina ja nuorempana tutkijana. Simolan nätkelmien aminohappoja käsittelevä väitöskirja *Comparative studies on the amino acid pools of three Lathyrus species* valmistui vuonna 1968. Väitöskirjatutkimuksessaan hän selvitti muun muassa kolmen nätkelmäajin kemotaksonomiaa.

Mielenkiinnon kohteita olivat erityisesti proteiineihin kuulumattomat aminohapot, jotka ihmisten ja karjan ravinnossa saattoivat aiheuttaa parantumattonta neurologista sairautta, lathyrismia. Väitöksensä jälkeen Simola toimi kasvifysiologian ja -anatomian apulaisprofessorina vuosina 1971–1974 ja vuonna 1974 hänet nimitettiin Helsingin Yliopiston kasvitieteen professorin virkaan. Tätä professuuria Liisa Simola hoiti vuoden 2001 loppuun, eläkkeelle jäämiseensä asti.

Jo kasvitieteen laitoksella assistenttina toimiessaan Simola näki kasvifysiologian opetuksen ja tutkimuksen kehitystarpeet. Uusien tutkimusvälineiden ja laitteiden hankinnat mahdollistivat uusien tutkimusmenetelmien käyttöönoton sekä kasvifysiologian ja -anatomian opetuksen, opetusmateriaalien ja kurssitarjonnan uudistamisen.

Vuonna 1968 Simola kävi Englannissa Leicesterin yliopistossa professori Streetin laboratoriossa opettelemassa kasvisolujen viljelytekniikoita. Hän oli Suomessa ensimmäisiä kasvien solukkoviljelmää tutkimuksessaan käyttäviä tutkijoita. Kasvitieteen laitoksen tarjoamien kurssien kautta kasvisolujen viljelytekniikat levisivät tutkimuslaitoksiin ja yliopistoihin. Lukuisten kasvien monistamiseen liittyvien sovellutuk-

sien lisäksi kasvisolujen viljelytekniikoita voidaan hyödyntää kasvinjalostuksessa ja sekundaariaineenvaihduntatuotteiden tuottamisessa. Lisäksi solukkoviljelmien avulla voidaan selvittää kasvisoluissa ja kokonaisessa kasvissa tapahtuvia ilmiöitä. Artikkelillaan *Luonnon Tutkijassa* vuonna 1986 Simola selvensi käytännönläheisesti solukkoviljelytekniikoiden käyttöä kehitysfysiologisen perustutkimuksen ja soveltavien alojen palveluksessa, ennakkoluuloja ehkä poistaen.

Simola hyödynsi monipuolisesti aseptista solukkoviljelytekniikkaa omassa tutkimustyössään. Yksi merkittävistä tutkimushaaroista oli kuusen ligniiniä tuottavan solukkolinjan kehittäminen. Tätä linjaa käytetään edelleen tutkimuksessa. Erityisesti ligniinin syntymekanismin ja peroksidaasin yhteys kiinnosti. Kuusen lisäksi merkittäviä tutkimuslinjoja liittyi belladonna- (*Atropa*) ja rahkasammalten (*Sphagnum*) sukuihin, vaikkakin tutkimuskohteita oli paljon, levistä ja jäkälistä aina metsien puihin, ja tutkimusaiheita typen lähteistä ja polyamiineista rasvahappoihin ja alkaloideihin, ympäristömyrkkyyihin ja suvuttomaan alkionkehitykseen.

Solujen hienorakenne oli yksi merkittävä tutkimusalue, jossa Simola saattoi yhdistää fysiologisen tutkimuksen kasvien elektronimikroskooppitason rakenteiden tutkimukseen, eli hän etsi vastauksia kysymyksiin, mitä kasvissa tapahtui ja missä.

Simolan laajan tutkimuskentän tuloksia on julkaistu monissa merkittävässä kansainvälisissä tiedesarjoissa. Eikä hänen rakkautensa tutkimustyötä kohtaan päättynyt eläköitymiseen, vaan hän teki edelleen yhteistyötä tiedeyhteisön ja entisten yhteistyökumppanien ja oppilaiden kanssa, mikä näkyy laajana kansainvälisenä julkaisutoimintana myös vuoden 2001 jälkeen.

Liisa Simola kirjoitti ahkerasti myös suomalaisiin tiedejulkaisuihin, muun muassa *Luonnon Tutkijaan* ja eri tutkimuslaitosten ja ammattikuntien julkaisusarjoihin. Aiheet olivat monipuolisia, mm. kasvien suvuton alkionkehitys, metsäpuiden mikrolisäys ja kasvien talvehtimisfysiologia. Hän oli tarkka havainnoitsija, mitä kuvaa hyvin vuoden 2001 *Vuosaari*-lehden pieni artikkeli merinätkelmän kukkimisesta Kallahden rannoilla. Hän teki myös yhteenvedon rintamamiehille viime sodissa tarjotusta muonasta, jolla pyrittiin estämään muun muassa keripukin ilmeneminen sotilaissa. Innoituksena tähän oli Simolan isän, lääketieteellisen kemian professori Paavo Simolan toimiminen puolustusvoimien ravitsemusasiain neuvonantajana jatkosodassa. Sota-aikana Paavo Simolan johtamassa Lääketieteellisen kemian laitoksessa Helsingin yliopistossa tehtiin laajoja selvityksiä Muun muassa ruoka-aineiden ravintoarvoista, hätäapuravinnosta, kotieläinten ruokinnasta ja elintarvikkeiden varastoinnista.

Simola julkaisi useita kansainvälisten kirjoittajien tuottamien tieteellisten kirjojen arvosteluita. Hän oli myös 1970-luvulla yksi koulujen biologian oppikirjojen uudistamiseen tähtäävän laajan, tutkijoista ja opettajista koostuneen kirjoittajaryhmän jäsen. Työn tuloksena ilmestynyt lukion biologian oppikirja oli sisällöltään varsin edistyksellinen, käsitellen muun muassa proteiinisynteesiä. Pohjoismainen Kasvifysiologiayhdistys (SPPS) myönsi tieteen popularisointipalkinnon Liisa Simolalle vuonna 1988.

Liisa Simola oli Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen vuodesta 1987. Hän toimi useiden kotimaisten ja kansainvälisten tieteellisten seurojen hallituksissa, muun muassa Histokemian seuran varapuheen-

johtajana vuosina 1974–1976 sekä Suomen Biologian Seura Vanamon varapuheenjohtajana ja puheenjohtajana 1976–1978, jonka jälkeen hänet kutsuttiin Suomen Biologian Seura Vanamon kunniajäseneksi. Simola toimi Pohjoismaisen Kasvifysiologiyhdistyksen (SPPS) hallituksessa Suomen edustajana vuosina 1979–1985, ja oli yhdistyksen tiedelehden *Physiologia Plantarum* toimitusneuvoston (editorial board) jäsen 1970–1979 ja lehtitoimikunnan (journal committee) jäsen 1983–1995. Simola oli myös kansainvälisen solukkoviljelyseuran (International Association for Plant Tissue and Cell Culture) Suomen kirjeenvaihtaja.

Kasvitieteen lisäksi Liisa Simolaa kiinnostivat taiteet ja hän kirjoitti muun muassa *Tiede 2000* -lehteen artikkelin

kukista Shakespearen näytelmissä. Musiikista hän ammensi voimia ja oli usein nähty konserttivieras. Vanhoilla päivillään hän opetteli soittamaan kanteletta. Myös partio- ja seurakuntatoiminta, samoin kuin kehitysmaiden tyttöjen koulutuksen tukeminen olivat sydäntä lähellä. Liisan muisti oli ilmiömäinen. Hän luki paljon, erityisesti elämäkertoja, ja ystäväpiirissä hän saattoi kertoilla pitkät tovit hauskoja sattumuksia eri kulttuurihenkilöiden elämästä. Eläköidyttyään Liisa Simola hankki kesäpaikan Hattulan Vuohiniemestä, jonka ehtoisana emäntänä hän mielellään kestitsi vieraita. Kesäpaikan luonnonkauneudesta, kukista ja lintujen laulusta hän nautti. Vuosittainen kesäkukkien istutusretki Vuohiniemeen oli hänelle mieluinen kesän avaus.

*Tuomas Sopanen, Anna Happonen ja
Arja Santanen*

Tauno Turunen

* 28.5.1946 † 5.7.2023

Professori Tauno Turunen (s. 28.5.1946) menehtyi äkillisesti 5.7.2023. Hän toimi Sodankylän geofysiikan observatorion (SGO) johtajana vuosina 1992–2011. Turunen aloitti matematiikan opinnot Oulun yliopistossa vuonna 1966. Kolmen vuoden opiskelun jälkeen hänelle tarjottiin assistentin työtä fysiikan laitoksella. Tästä syystä hän päätti vaihtaa pääaineensa matematiikasta fysiikkaan.

Assistenttina ollessaan Tauno Turunen uudisti lähes kaikki fysiikan laboratorioharjoitustyöt. Hän oli erittäin kiinnostunut myös elektroniikasta, itse asiassa jopa niin paljon, että hänelle tarjottiin Sähkötekniikan ja elektroniikan osastolla apulaisprofessorin paikkaa. Sattumoisin samaan aikaan Suomalaisen Tiedekatemian alainen Sodankylän geofysiikan observatorio etsi uutta Ionosfääriaseman hoitajaa. Turunen päättikin siirtyä Sodankylään ja hylätä apulaisprofessorin Oulussa.

Vuodesta 1971 alkaen Tauno Turunen toimi Aeronomian yksikön hoitajana SGO:ssa ja työskenteli ionosfääritutkan (ionosondi) parissa. Itse asiassa hän korjasi SGO:n käytössä olleen ionosondin sekä siinä sivussa myös Nurmijärvellä sijainneen Posti- ja Telelaitoksen ionosondin. Kun EISCAT-tutkajärjestelmän suunnittelu aloitettiin

vuonna 1975, Turunen nimitettiin Suomen edustajaksi suunnitteluryhmään.

EISCAT-tutkajärjestelmän aloitettua toimintansa vuonna 1981 Tauno Turunen oli yhä syvemmällä tutkan syövereissä. Näin hänellä oli hyvin merkittävä rooli EISCAT Scientific Association'issa ollen ensin tekniikasta vastaavana apulaisjohtajana vuosina 1984–1987 ja koko järjestön johtajana vuosina 1998–2002. Ansoistaan EISCATissa hänelle myönnettiin Beynonmitali vuonna 2003.

Tauno Turunen toimi SGO:n johtajana liki 20 vuotta. Suomalainen Tiedekatemia nimitti Turusen observatorion johtajaksi keväällä 1992 observatoriota yli 42 vuotta johtaneen Eero Katajan jälkeen. Turunen opittiin tuntemaan tarkaksi taloudenpitäjäksi, jonka mielestä taloushenkilöstön pitää pystyä kysyttäessä kertomaan observatorion rahatilanne pennilleen vaikka keskellä yötä. Ensimmäiset johtajavuodet Turusen päätehtävä oli pitää SGO pystyssä ja luotsata se Oulun yliopiston huomaan elokuussa 1997.

Henkilökunta oppi luottamaan Turuseen monessa mielessä. Hän oli aikoinaan toiminut luottamusmiehenä ja henkilöstön edustajana ammattiliitossa. Siksi hän oli erittäin hyvin perillä työehtoasioista ja muista henkilöstöasioista.

Turusen mielestä johtajan pitää pystyä sijaistamaan kaikkia SGO:n työntekijöitä tehtävästä riippumatta. Tämän hän tekikin lähes täydellisesti. Eräänä keväänä hän oli päästänyt observatorion ruokalan emännän lomalle, vaikka toistakymmentä ulkomaista kollegaa oli tulossa viikon vierailulle. Tauno vaihtoi pikkutakkinsa esiliinaan ja valmisti koko porukalle poronkärjistystä ja muussia niin paljon, että sitä syötiin monta päivää.

Kun Turusen piti hengähtää johtajantehtävistä, hän pakeni mielipuuhaansa, eli rakentelemaan mittalaitteita elektroniikkalaboratorioon. Siellä saattoi vierähtää useita päiviä, mutta tulostakin tuli.

Tauno Turunen oli erittäin taitava suunnittelemaan ja rakentamaan uusia mittalaitteita, kuten maailman herkin ELF-VLF-vastaanotin, joka on ollut käytössä vuodesta 1992 ja yhä edelleen 32 vuotta myöhemmin laite on maailman paras. Hän kehitti myös erittäin nerokkaan ohjelma-algoritmin salamaniskujen ja verkkoharmonisten suodattamiseen. Se toimii erinomaisesti ja on niin nerokas, ettei kukaan ole pystynyt vielä kopioimaan sitä, vaikka Turunen muutamia vuosia sitten kädestä pitäen selitti ohjelmaansa useammallekin ulkomaiselle kollegalle.

Vuonna 2005 Turunen rakensi yhdessä laboratoriapäällikkö Aarne Rannan kanssa uuden ionosondin, josta tuli jälleen maailman paras ja edelleenkin 20 vuotta myöhemmin se on ainoa ionosondi, joka luotaa minuutin välein. Vielä viisi vuotta sitten kansainvälinen ”standardi” oli luotaus 10 minuutin välein.

Viimeisin laitepäivitys oli pulsaatiomagnetometrin parantaminen vuosina

2010–2011. Vasta muutama vuosi sitten koko SGO laiteketju saatiin uusittua. Turusella oli tavoitteena uusia myös riometrit, mutta hän ehti siirtyä eläkkeelle ennen uuden projektin aloittamista. Vielä eläkkeellä ollessaankin hän osallistui aktiivisesti analyysiohjelmien paranteluun ja seurasi observatorion rekisteröintejä nettisivujen kautta. Osallistuipa hän vielä yhteen kansainväliseen konferenssiinkin vuonna 2018 oltuaan jo seitsemän vuotta eläkkeellä.

Tauno Turunen oli hyvin kansainvälinen ja arvostettu tutkija, jolla oli valtava määrä ystäviä ympäri maailmaa. Hänet nimitettiin professoriksi vuonna 2003. Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi hänet kutsuttiin vuonna 1998.

Yksi rakkaista harrastuksista oli viulun soitto Sodankylän Pelimanneissa, joiden mukana Tauno kierteli useissa Pohjoismaissa soittokeikoilla. Soittamisen lisäksi hän oli myös erinomainen laulujen sanoittaja ja runoilija. Löytyypä Suomen Akatemian seinältä kehystettynä yhteen matkalaskuun annettu runomuotoinen selitys, miksi Sodankylässä oli käytetty taksia virkamatkalta palatessa.

Rakas harrastus oli myös kalastus Inarilla ja tammukkapuroilla sekä pienriistan metsästys. Puutarhan hoitoa hän harrasti vaimonsa Britan kanssa kesäisin, kun marjastukselta ennätti. Tauno oli myös innokas sienestäjä, jonka erikoisherkkua olivat korvasienet. Ruotsissa ollessaan hän keräsi monen vuoden korvasienet pakastimeen ja ihmetteli, miksi ruotsalaiset pelkäävät niin paljon, etteivät kerää niitä lainkaan. Taunoa jäivät kaipaamaa kolme aikuista lasta perheineen.

Jyrki Manninen

Pentti Virrankoski

* 20.6.1929 † 20.8.2023

Suomen historian professori Pentti Virrankoski kertoo vuonna 1963 ilmestyneen väitöskirjansa *Myyntiä varten harjoitettu kotiteollisuus Suomessa autonomia ajan alkupuolella* esipuheessa, miten suomalaisen kotiteollisuuden historia oli kiehtonut häntä jo pitkään. Sen tutkimiseen hän oli saanut ensikosketuksen jo kaksitoista vuotta aikaisemmin osallistuessaan Etelä-Pohjalaisen Osakunnan Ilmajoelle vuonna 1951 tekemään kotiseuduntutkimusretkeen. Virrankoski keräsi tuolloin tietoja alueen torpparien harjoittamasta ajokalu- jen valmistuksesta.

Väitöskirjan aihe poikkesi jyrkästi Pentti Virrankosken oman ajan Suomen historian poliittis-hallinnolliseen ja sotahistoriaan nojanneesta tutkimuserinteestä. Minulle kertomansa mukaan etenkin villalankaa kehränneet, pellavakangasta kutoneet, pitsejä nyplänneet ja mattoja ja ryijyjä värkänneet naiset olivat hieman oudoksuttaneet Virrankosken työtä ohjannutta professori Eino Jutikkalaa. Kuuluivatko maaseudun pieneläjänaisten arkiset ponnistelut edes Suomen historiaan?

Pentti Virrankoski oli jo varhain kiinnostunut tasapuolisesti miesten ja naisten tekemästä työstä, vaikka hänen tutkimuksiaan ei lasketakaan nais- tai sukupuolihis-

torian pioneeritutkimuksiin. Joka tapauksessa monet hänen turkulaisista oppilaisistaan, Raimo Ranta, Ulla Heino, Veikko Laakso ja allekirjoittanut, innostuivat tutkimaan käsin tehtyä työtä ja etenkin Ruotsin ajan käsityöläisiä.

Professori Pentti Virrankoski syntyi Vancouverissa Kanadassa 20.6.1929 ja kuoli 94-vuotiaana Turussa 20.8.2023. Hän eli lapsuutensa ja nuoruutensa Kauhavalla ja kirjoitti ylioppilaaksi Kokkolan Yhteislyseosta 1948. Hän opiskeli aluksi kemiaa Teknillisessä Korkeakoulussa, mutta siirtyi vuoden opintojen jälkeen historian pariin. Hän valmistui filosofian kandidaatiksi Helsingin yliopistosta 1953 pääaineenaan Suomen historia.

Kaksi vuotta väitöksen jälkeen hänet nimitettiin Turun yliopiston Suomen historian apulaisprofessoriksi vuonna 1965 ja professoriksi vuonna 1979, mitä tehtävää hän hoiti eläköitymiseensä asti vuoteen 1992. Tunnustuksena tutkimuksistaan hän sai Abo Akademilta kunniaohtorin arvon vuonna 1988. Svenska litteratursällskapet i Finland myönsi hänelle samana vuonna Kustaa III:n palkinnon ja Ruotsin akatemia vuonna 1996 Axel Hirschin palkinnon. Suomalaisen Tiedeakatemian jäseneksi hänet kutsuttiin vuonna 1979.

Professorina Pentti Virrankoski tutki ja ohjasi erityisesti Ruotsin aikaan kohdistuvaa talous- ja sosiaalishistorian tutkimusta. Hänen keskeinen hankkeensa, aluksi yhdessä professori Päiviö Tommilan kanssa, käsitteli Ruotsin ajan maaseudun käsityöläisiä. Jenny ja Antti Wihurin rahaston Turun yliopistolle vuosiksi 1966-1970 myöntämä suurten humanististen tutkimusprojektien toteuttamiseen tarkoitettu apuraha loi mahdollisuudet laajan käsityöläistutkimuksen käynnistämiseksi. Käsityöläisprojekti edellytti runsaasti lähdeytöä ja siinä keskityttiin sellaisiin lähteisiin, jotka luettelivat käsityöläisiä henkilöinä, kuten henki- ja rippikirjoihin, syntyneiden, vihittyjen ja haudattujen luetteloihin. Niistä otettiin irti kaikki mahdollinen tieto, käsityöläisen syntymäaika ja paikka, muuttotiedot, aviopuoliso, lapset sekä oppipojat. Nykyisin puhuttaisiin prosopografisesta tutkimusotteesta. Yksittäisestä käsityöläisestä saatiin parhaimmillaan erittäin runsaasti tietoa, ja kerätyn aineiston pohjalta tehtiin niin pro gradu -tutkielmia, lissensiaatintöitä kuin väitöskirjoja.

Paikallishistoria oli niin ikään läheinen tutkimuslinja Virrankoskelle vuosikymmenien ajan. Suur-Kalajoen historia ilmestyi vuonna 1956 ja Kokkolan pitäjän yläosan historia vuonna 1961. Vuonna 1973 valmistui perusteellinen Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin historia III. Pari vuotta myöhemmin

Virrankoski julkaisi luennoimansa taloushistorian peruskurssin pohjalta napakan yliopistollisen oppikirjan Suomen taloushistoria kaskikaudesta atomiaikaan.

Aatehistoriallista ajatteluaan Pentti Virrankoski avasi kirjoittamassaan ja vuonna 1986 ilmestyneessä elämäkerrassa *Anders Chydenius: demokraattinen poliitikko valistuksen vuosisadalta*. Virrankosken tutkimus Chydenius oli valistusaatteiden ja pietismin innoittama poliitikko, jonka talouselämää koskevat näkemykset kytkeytyivät laajasti 1700-luvun yhteiskunnallisiin keskusteluihin. Teoksessaan Virrankoski kuvaa, miten Chydenius vastusti lainsäädännöllä tuettuja taloudellisia monopoleja ja puolusti Ranskan ja Ruotsin varhaisliberalisteihin liittyen elinkeinovapautta. Toisaalta Chydenius havaitsi erityisesti työväen valtiollisten oikeuksien puutteen. Ansiokas tutkimus julkaistiin myös ruotsiksi *Anders Chydenius: demokratisk politiker i upplysningens tid vuonna 1995*.

Varsinaisen historiantutkijan testamenttinsa Pentti Virrankoski kirjoitti eläkevuosien rauhassa, vuonna 2001 julkaistun kaksoisteoksen *Suomen historia 1–2*. Se on yli tuhatsivuinen yleisesitys maamme historiasta aina esihistoriasta 1900-luvulle. Poliitiikan, kulttuurin ja talouden suurten linjojen ohella teossarja valottaa elintapojen ja arjen historiaa ja yksittäisen ihmisten kokemuksia.

Kirsi Vainio-Korhonen